A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

SANSKRIT MANUSCRIPTS

IN THE

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS.

BY

M. RAṄGĀCĀRYA, M.A., RAO BAHADUR,
PROFESSOR OF SANSKRIT AND COMPARATIVE PHILOLOGY, PRESIDENCY COLLEGE; CURATOR, GOVERNMENT ORIENTAL MSS. LIBRARY; AND REGISTRAR OF BOOKS, MADRAS.

PREPARED UNDER THE ORDERS OF THE GOVERNMENT OF MADRAS.

VOL. V.—DHARMA-ŚĀSTRA.

MADRAS:
PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS
1909.

CONTENTS.

CLASS IV.

DHARMA-ŚĀSTRA.

I. ORIGINAL SMṚTIS.

I. Original Smṛti—*continued.*

II. Digests—(General).

III. Digests—(Special).

(1) *Āhnika.*

III. DIGESTS—(SPECIAL)—*continued.*

1. *Āhnika*—continued.

(2) *Ācāra.*

III. Dharma—(Special)—continued.

(2) Ācāra—continued.

III. Digests—(Special)—*continued.*

(3) *Āśauca.*

A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

SANSKRIT MANUSCRIPTS

VOLUME V.

CLASS IV.— DHARMA-ŚĀSTRA.

I. ORIGINAL SMṚTIS.

No. 2611. आङ्गिरसस्मृतिः.

ĀṄGIRASASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15 × 1½ inches. Pages, 88. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, new.

A work on purificatory and expiatory observances.

The Smṛtis mostly take their names from those of the sages who are held to be their authors and deal with Ācāra, Vyavahāra and Prāyaścitta generally. Sometimes they deal with only one or two of these subjects as the case may be.

Complete in 11 Adhyāyas.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are: **Yamadharma-śāstram** 44*b*, Hāritasmṛtiḥ 47*a*.

Beginning:

पावकप्रतिमं साक्षात् मुनिमङ्गिरसं द्विजाः ।
ब्रूहि धर्मानशेषान्न इत्यूचुः प्रणिपत्य तम् ॥
तेभ्यस्स तु ततः प्रीत्या शृणुध्वमिति चाब्रवीत् ।
वच्मि तानखिलान् धर्मान् वैदिकान् मुक्तये परान् ॥

धर्मस्स्यात् चोदनाप्रोक्तः तदन्यस्तूपचारतः ।
लिङ्गादिरूपा सा ज्ञेया मुक्तिदा श्रुतिचोदिता ॥

* * * *

जलं यत्रैव वर्तन्ते(र्तेत) तदेव परमं स्थलम् ।
प्रभूतैधोदकग्रामस्सर्वदेशोत्तमोत्तमः ॥
नदीतीरं विशेषेण तच्छताधिकउ(मु)च्यते ॥
तत्रैव सकला धर्मा अनुष्ठेया हि सन्ततम् ।
नदी च सजला ज्ञेया न तच्छून्या कदाचन ॥

Colophon:

इति पूर्वाङ्गिरसं समाप्तम् ॥

(उत्तरभागप्रारम्भः)—

विश्वरूपं नमस्कृत्य देवं त्रिभुवनेश्वरम् ।
धर्मस्य दर्शनार्थाय चाङ्गिरा इदमब्रवीत् ॥
अथ त्रयाणां वक्ष्यामि प्रमाणं विधिमादितः ।
धर्मस्य पार्षदस्यैव प्रायश्चित्तक्रमस्य च ॥
प्रायश्चित्तचतुष्पादं विहितं धर्मकर्तृभिः ।
परिषद्दशधा प्रोक्ता त्रिविधा वा समासतः ॥

* * * *

स्वाभिप्रायकृतं कर्म विधिविज्ञानवर्जितम् ।
क्रीडाकर्मैव बालानां तत्सर्वं स्यान्निरर्थकम् ॥

Colophon:

इत्याङ्गिरसधर्मशास्त्रे उपोद्घातः प्रथमोऽध्यायः ॥
इत्याङ्गिरसधर्मशास्त्रे परिषदुपस्थानं नाम द्वितीयोऽध्यायः ॥

* * * *

इत्याङ्गिरसधर्मशास्त्रे प्रायश्चित्तविधिर्नाम तृतीयोऽध्यायः ॥

* * * *

इत्याङ्गिरसधर्मशास्त्रे परिषल्लक्षणं नाम चतुर्थोऽध्यायः ॥

* * * *

इति प्रायश्चित्तनियन्तृकथनं नाम पञ्चमोऽध्यायः ॥

* * * *

इत्याङ्गिरसधर्मशास्त्रे षष्ठोऽध्यायः ॥

* * * *

इति पापपरिगणनं नाम सप्तमोऽध्यायः ॥

* * * *

इत्यभक्ष्यभक्षणप्रायश्चित्तं नामाष्टमोऽध्यायः ॥

* * * *

इति हिंसादिप्रायश्चित्तं नाम नवमोऽध्यायः ॥

* * * *

इत्याङ्गिरसधर्मशास्त्रे गोवधप्रायश्चित्तं नाम दशमोऽध्यायः ॥

End:

सर्वोपायप्रयत्नेन तोषयेत् ब्राह्मणान् सदा ॥

समस्तसंपत्समवाप्तिहेतवः समुत्थितापत्कुलधूमकेतवः ।

अपारसंसारसमुद्रसेतवः पुनन्तु मां ब्राह्मणपादपांसवः ॥

इत्याङ्गिरसस्मृतौ कृच्छ्रकथनं नाम एकादशोऽध्यायः ॥

Colophon:

आङ्गिरसस्मृतिस्समाप्ता ॥

No. 2612. आङ्गिरसस्मृतिः (पूर्वभागः.)

ĀṄGIRASASMṚTIḤ (PŪRVABHĀGAḤ.)

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, 20 × 2¼ inches. Pages, 35. Lines, 13 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 67*a*. The other works herein are: Manusmṛtiḥ 1*a*, Dakṣasmṛtiḥ 52*a*, Āpastambasmṛtiḥ 55*a*, Kaṇvasmṛtiḥ 85*a*, Viṣṇusmṛtiḥ 101*b*, Smṛtyācāravacanāni 106*a*.

Incomplete.

No. **2613.** आङ्गिरसस्मृतिः (पूर्वभागः).

ĀṄGIRASASMṚTIḤ (PŪRVABHĀGAḤ.)

Substance, paper. Size, 13¼ × 8½ inches. Pages, 100. Lines, 21 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 11*a*. The other works herein are: Dakṣasmṛti 1*a*, Ātrēyadharmaśāstra 9*b*.

Incomplete; wants beginning and end.

No. **2614.** आङ्गिरसधर्मशास्त्रम् (उत्तरभागः).

ĀṄGIRASADHARMAŚĀSTRAM (UTTARABHĀGAḤ).

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1½ inches. Pages, 15. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 3*a*. The other works herein are: Bārhaspatyasmṛti 1*a*, Vyāsasmṛti 11*a*, Ātrēyadharmaśāstra 16*a*, Yamadharmaśāstra 22*a*, Dakṣasmṛti 25*a*, Śātātapadharmaśāstra 34*a*, Saṁvartadharmaśāstra 48*a*, Parāśaradharmaśāstra 55*a*, Vāsiṣṭhasmṛti 80*a*, Śāṇḍilyasmṛti 121*a*.

Complete in 12 Adhyāyas.

No. **2615.** आत्रेयधर्मशास्त्रम्.

ĀTRĒYADHARMAŚĀSTRAM.

Pages, 11. Lines, 10 on a page.

Begins on fol. 16*a* of the MS. described under No. 2614.

Complete in 6 Adhyāyas.

Beginning:

हुत्वाग्निहोत्रमासीनमत्रिं व्रतवतां वरम् ।
उपागतास्स्म पृच्छन्ति ऋषयस्संशितव्रताः ॥
भगवन् केन दानेन जप्येन नियमेन च ।
शुध्यन्ते पातकैर्युक्तास्तान् ब्रवीष्व (ब्रूहि त्वं) महामुने ॥

अविख्यापितदोषाणां पापानां महतां तथा ।
सर्वेषाञ्चोपपन्ना(पापा)नां शुद्धिं वक्ष्यामि शास्त्र(तत्त्व)तः ॥
प्राणायामैः पवित्रैश्च दानैर्होमैर्जपैस्तथा ।
शुद्धिकाम(मा)ः प्रमुच्यन्ते पातकेभ्यो न संशयः ॥
प्राणायामान् पवित्रांश्च व्याहृतीः प्रणवं तथा ।
पवित्रपाणिरासीनो ब्रह्महत्यैक(विन्यस्त)मभ्यसेत् ॥

* * * *

इत्यात्रेयधर्मशास्त्रे प्रथमोऽध्यायः ॥

* * * *

इत्यात्रेयधर्मशास्त्रे रहस्यप्रायश्चित्तकथनं नाम द्वितीयोऽध्यायः ॥

* * * *

इत्यात्रेयधर्मशास्त्रे दानप्रकरणं नाम तृतीयोऽध्यायः ॥

* * * *

इत्यात्रेयधर्मशास्त्रे रहस्यप्रायश्चित्तकथनं नाम चतुर्थोऽध्यायः ॥

* * * *

इत्यात्रेयधर्मशास्त्रे पितृमेघ(प्र)रकणं नाम पञ्चमोऽध्यायः ॥

End :

तत्पत्न्यान्तु प्रसूतायां सूतके दशमेऽहनि ।
क्षौरं कुर्यात्ततः पूतो दानभोजनयोग्यता ॥
जलमध्ये जलं तो(दे)यं पितृणां जलमिच्छताम् ।
अतस्स्थले न दातव्यं पितृणां नोपगच्छति ॥
आर्तवाभिप्लुतां नारीं स्पृष्ट्वा भुङ्क्ते त्वकामतः ।
तदन्नं छर्दयित्वा तु कुशवारि पिबेदपः(श) ॥
एतां दृष्ट्वा तु यो भुङ्क्ते प्राजापत्यं विशोधनम् ।
आर्तवे तु प्लुते नार्ये(र्यौ) संभाषेतां मिथो यदि ॥

मोहाद्वा जा(ज्ञा)नतो वापि उपवासन्तयोर्भवेत् ।
उदक्याया: करेणाथ भुक्त्वा चान्द्रायणञ्चरेत् ॥

Colophon:

इत्यात्रेयधर्मशास्त्रे आचारप्रकरणं नाम षष्ठोऽध्याय: ॥
इत्यात्रेयस्मृतिस्समाप्ता ॥

No. 2616. आत्रेयधर्मशास्त्रम्.

ĀTRĒYADHARMAŚĀSTRAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1½ inches. Pages, 4. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Contains the 6th Adhyāya, complete.

Begins on fol. 7*b*. The other works herein are; Vyāsasmṛtiḥ 1*a*. Śātātapadharmaśāstra 9*b*, Parāśarasmṛtiḥ 15*a*, Śāṇḍilyasmṛtiḥ 42*a*, Hārītasmṛtiḥ 63*a*, Manusmṛtiḥ 83*a*.

No. 2617. आत्रेयस्मृतिः.

ĀTRĒYASMṚTIḤ.

Pages, 10. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 53*a* of the MS. discribed under No. 1203.

Adhyāyas 1 to 4 complete. 5th wanting; and 2 copies of Adhyāya 6, of which the first begins in fol. 38*a*.

No. 2618. आत्रेयधर्मशास्त्रम्.

ĀTRĒYADHARMAŚĀSTRAM.

Pages, 3. Lines, 21 on a page.

Begins on fol. 9*b* of the MS. described under No. 2613.

6th Adhyāya, incomplete.

No. 2619. आत्रेयस्मृतिः.

ĀTREYASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1¼ inches. Pages, 4. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

6th Adhyāya, complete.

Begins on fol. 24a. The other works herein are: Samvartasmṛti 1a, Hāritasmṛti 11a, Dakṣasmṛti 18b, Vyāsasmṛti 26a, Śātātapasmṛti 31a, Parāśarasmṛti 36a, Yājñyavalkyasmṛti 57a.

No. 2620. आपस्तम्बस्मृतिः.

ĀPASTAMBASMṚTIḤ.

Substance, paper. Size, 13 × 8¼ inches. Pages, 90. Lines, 18 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Complete in 6 Paṭalas.

Beginning:

अध्यात्मज्ञानसंपन्नमापस्तम्बं महामुनिम् ।
अभिगम्य महात्मानः इदमूचुर्मुनीश्वराः ॥

केनोपायेन भगवन् मनुष्यास्सिद्धिमाप्नुयुः ।
तमुपायं समाचक्ष्व शास्त्राण्यालोच्य तत्त्वतः ॥

शृणुध्वमृषयस्सर्वे सर्वधर्मं सनातनम् ।
यत्कृत्वा मनुजास्सर्वे सिद्धिं यान्ति सनातनीम् ॥

तदुपायविधिं वक्ष्ये सर्ववेदार्थसंग्रहम् ।
वर्णानां ब्राह्मणादीनामन्तराणाञ्च सर्वशः ॥

वेदाः प्रमाणं धर्मज्ञसमयश्चापि तद्विदाम् ।
आचारश्च मनःप्रीतिः प्राहुरेतच्चतुष्टयम् ॥

* * * *

Colophon:

इति निवासदेशपटलः ॥

इति द्वितीयपटलः ॥

इति तृतीयपटलः ॥

इति चतुर्थपटलः ॥

इति पञ्चमपटलः ॥

End:

यदि पत्नी विदेशस्था उच्छिष्टा ययथवातता (पतिताथवा) ।
दुरात्तौ(त्मा)नानुकूला च तस्य पिण्डस्य का गतिः ॥
आकाशं गमयेत्पिण्डं जलद्धौ(स्थो) दक्षिणामुखम् ।
पितॄणां स्थानमाकाशं दक्षिणा दिक् तथैव च ॥
तीर्थश्राद्धे तथा पिण्डान् क्षिपेत्तीर्थे समाहितः ।
दक्षिणाभिमुखो भूत्वा पित्र्यं के(ते)न प्रकीर्तितम् ॥

षष्ठः पटलः ॥

अथ कृच्छ्राणि विंशन्ति पित्र्यादीनेतदाशये ।
त्रिंशत्कोटौ भैरवान्तं महादारभ्य ता दिशः (?) ॥

No. **2621.** आपस्तम्बस्मृतिः.

APASTAMBASMRTIII.

Pages, 23. Lines, 13 on a page.

Begins on fol. 55*a* of the MS. described under No. 2612.

Incomplete.

Same work as the above.

No. 2622. आपस्तम्बस्मृतिः.

ĀPASTAMBASMRITIH.

Substance, paper. Size, 13 × 8½ inches. Pages, 68. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

The first 16 leaves contain a record of the historical events in the reign of George I and II, then 12 leaves contain the translation of a Telugu poem called Palnati Vira Caritra, and 4 more leaves the translation of another Telugu poem called Sūrya-Tanayā-Pariṇayam.

Begins on fol. 39*a*. The other work herein is, Vasisthasmṛtiḥ 73*a*.

Breaks off in the 6th Paṭala.

No. 2623. औशनसस्मृतिः.

AUŚANASASMṚTIH.

Pages, 40. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 1203.

Breaks off in the 4th Adhyāya.

Beginning:

श्रीमत्तोतगिरेर्मूर्ध्नि श्रीमत्यायतने हरेः ।
द(उ)शनाख्यं व(स)मासीनं प्रणम्य मुनयोऽब्रुवन् ॥
श्रीमदेकायनं शास्त्रं श्रुतं गुह्यं सनातनम् ।
ज्ञातञ्च सर्ववेदानामन्तस्सारमिदन्त्विति ॥
निवृत्तं कर्म यत्प्रोक्तं पृच्छाम भवभेषजम् ।
पञ्चकालात्मकं ज्ञानं तच्च ब्रह्मैकदैवतम् ॥
कुटुम्बाश्रमनिष्ठानां पञ्चकालनिषेविणाम् ।
आचारं त्वन्मुखाम्भोजाच्छ्रोतुमिच्छामहे वयम् ॥
शाण्डिल्योऽपि नमस्कृत्य मङ्गलायतनं हरिम् ।
अब्रवीत्स मुनिश्रेष्ठान् श्रेष्ठकर्मा महामुनिः ॥

बहुशः पूर्वमेवार्य समाचारो मयेरितः ।
पदार्थानधिकृत्यैव शास्त्रे सत्त्वस्थसंस्थितान् ॥
महाविस्ताररूपोऽयमाचारः पञ्चकालिनाम् ।
संक्षेपाच्च ब्रवीम्यद्य यथाशास्त्रं यथामति[:] ॥
रहस्यमेतद्विज्ञानं भक्तानां हितमेव च ।
अप्रमाणमभक्तानां सारं सर्वागमेषु च ॥
कुटुम्बाश्रममाश्रित्य तथा कालक्रमेण च ।
वक्ष्यामि वस्समाचारं मुख्यास्ते हि कुटुम्बिनः ॥
आचारं मङ्गळोपेतं संक्षेपाच्च ब्रवीमि वः ।
अनन्यमनसस्सर्वे शृणुध्वं मुनिपुङ्गवाः ॥
पञ्चेन्द्रियस्य देहस्य बुद्धेश्च मनसस्तथा ।
द्रव्यदेशक्रियाणाञ्च शुद्धिराचार इष्यते ॥
वक्ष्यमाणस्य सर्वस्य श्लोकस्सूत्रोऽयमीरितः ।
संक्षेपविस्तराभ्याञ्च व्याख्यानमिदमुच्यते ॥
प्रतिषिद्धेष्वसक्तं यद् सक्तं शब्देषु साधुषु ।
भगवद्विषयेष्वेव शुद्धं तच्छ्रोत्रमुच्यते ॥
अस्पृश्यमस्पृशन्ती या स्पृशन्ती स्पृश्यमेव च ।
तत्राप्यलोलुपा साध्विम(:) त्वक् शुद्धेति निगद्यते ॥

* * * *

Colophon:

इति औशनसधर्मशास्त्रे प्रथमोऽध्यायः ॥

* * * *

इति औशनसधर्मशास्त्रे द्वितीयोऽध्यायः ॥

* * * *

इति औशनसधर्मशास्त्रे तृतीयोऽध्यायः ॥

End:

उपादानप्रकारोऽयं सम्यगुक्तस्समाहितः ।
इज्याचारञ्च वक्ष्यामि यथावदनुपूर्वशः ॥

भोगानुपार्ज्य यागार्थं विधिवत्स्नानमाचरेत् ।
प्रक्षाल्य पाणिपादौ(दं)च स्वाचान्तस्सोर्ध्वपुण्ड्रकः ॥

* * * *

देवानिवेदितैर्दिव्यैस्तर्पयेत्तदसन्निधौ ।
भुक्तं भगवता यद्यत् भुक्तशेषमथापि वा ॥

No. **2624.** कण्वस्मृतिः.

KAṆVASMṚTIḤ.

Pages, 33. Lines, 12 on a page.

Begins on fol. 85*a* of the MS. described under No. 2612.

Complete.

Beginning:

कण्वं नत्वा महाभाग(!) मुनयो ब्रह्मवित्तमाः ।
युगभेदप्रभेदेन सर्वधर्मान् सनातनान् ॥
पप्रच्छुरखिलज्ञप्त्यै लोकानां हितकाम्यया ।
कण्व वेदविदां श्रेष्ठ सर्वलोकहिताय वै ॥
सर्ववैदिककृत्यानां मुख्यामुख्यं गुणागुणम् ।
प्रविभज्य समासेन सुस्पष्टं कथयस्व नः ॥
मुख्यं कल्पममुख्यश्च गौणं काम्यमियत्तमः(म्) ।
एवमेतत्तथा नो चेत्साध्यासाध्ये च तत्परम् ॥

End:

नित्यस्नानः सदाचारस्सदावह्निस्सदा शुचिः ।
सदा तुष्टस्सदा शान्तस्सदासूयाविवर्जितः ॥
अग्निहोत्राद्यभावेऽपि वेदवेदिविवर्जितः ।
ब्रह्मेधक्रियाशुद्धः पूर्वतुल्यो भवत्यपि ॥

इत्येतदुक्तं कण्वेन मुनिना धर्ममुत्तमम् ।
शास्त्राणां प्रवरं शास्त्रं हिताय जगतां तराम् ॥

Colophon:

इति कण्वस्मृतिस्समाप्ता ॥

No. 2625. कण्वस्मृतिः.

KANVASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1½ inches. Pages, 50. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, new.

Incomplete.

Begins on fol. 16*b*. The other works herein are; Samvartasmṛtiḥ 1*a*, Likhitasmṛtiḥ 8*a*.

Same work as the above.

No. 2626. दक्षस्मृतिः.

DAKṢASMṚTIḤ.

Pages, 17. Lines, 21 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 2613.

Complete.

Beginning:

सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञः सर्ववेदविदां वरः ।
पारगस्सर्वविद्यानां दक्षो नाम प्रजापतिः ॥
उत्पत्तिं प्रकृतिश्चैव स्थितिं संहारमेव च ।
सर्वमात्मनि संपश्येत् आत्मा ब्रह्मण्यवस्थितः ॥
भूतं भव्यं भविष्यच्च जगत्स्थावरजङ्गमम् ।
पुराणन्यायमीमांसा धर्मशास्त्रप्रयोजनम् ॥
ब्रह्मचारी गृहस्थश्च वानप्रस्थो यतिस्तथा ।
एतेषां तु हितार्थाय दक्षश्शास्त्रमकल्पयत् ॥

जातमात्रश्शिशुस्तावत् यावदष्टसमावयाः ।
यो(सो)ऽपि गर्भसमो ज्ञेयो व्यक्तिमात्रप्रकाशितः ॥
भक्ष्याभक्ष्ये तथा पेये वाच्यावाच्ये तथानृते ।
आसीत्कालेन दोषस्य स यावन्नोपनीयते ॥
उपनीते च दोषोऽस्ति क्रियमाणैर्विगर्हितैः ।
अप्राप्यव्यवहारोऽसौ बाल(ः) षोडशवार्षिकः ॥
स्वीकरोति यदा वेदं चके(रे)द्वेदव्रतानि च ।
ब्रह्मचारी भवेस्ताप(ताव)दूर्ध्वं स्नातो गृही भवेत् ॥
द्विविधो ब्रह्मचारी तु दक्षशास्त्रे प्रपठ्यते ।
उपकुर्वाणकः पूर्वो द्वितीयो नैष्ठिकस्स्मृतः ॥

End:

प्रणवो धनुश्शरं ब्रह्म नैव तचक्षुषा ग्रहन् ।
मनसात्मोपदेशेन दृश्यन्ते(ते) सूक्ष्मदर्शिभिः ॥
तत्त्वार्थाद्ज्ञानविज्ञानं विज्ञानात् प्रत्ययं तथा ।
प्रत्ययात् भावशुद्धिस्स्यात् भावनं शुद्धितः परम् ॥
अत्रोपविरते भावे भावमास्थाय भावितम् ।
आत्मसंस्थापनं कृत्वा न किंचिदपि चिन्तयेत् ॥

Colophon:

इति दक्षस्मृतिस्समाप्ता ॥

No. 2627. दक्षस्मृतिः.
DAKṢASMṚTIḤ.

Pages, 13. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 47*b* of the MS. described under No. 1203.

Incomplete. A few passages from the Hārītasmṛti, VII Adhyāya, are found added at the end.

Same work as the above.

No. 2628. दक्षस्मृतिः.

DAKṢASMṚTIḤ.

Pages, 17. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 25*a* of the MS. described under No. 2614.

Complete.

No. 2629. दक्षस्मृतिः.

DAKṢASMṚTIḤ.

Pages, 6. Lines, 12 on a page.

Begins on fol. 52*a* of the MS. described under No. 2612.

Complete.

No. 2630. दक्षस्मृतिः.

DAKṢASMṚTIḤ.

Pages, 11. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 18*b* of the MS. described under No. 2619.

Incomplete.

Same work as the above.

No. 2631. नारायणस्मृतिः.

NĀRĀYAṆASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 9¼ × 1½ inches. Pages, 28. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 37*a*. The other works herein are: Dattātrēyasaṁhitā 1*a*, Prāyaścittānukramaṇikā 20*a*, Saudarśaniprāyaścittaprayōga 33*a*, Bṛhatkauṇḍinyasmṛti 51*a*.

Complete.

Beginning:

एकदा नैमिशारण्ये ब्रह्मर्षिगणसेविते ।

नारायणमहायोगी दू(दु)र्वाससमपृच्छत ॥

भगवन् मुनिशार्दूल सर्वधर्मभृतां वर ।
काले कलियुगे पुण्यधर्मे लुप्ते भुवस्स्थले ॥
सर्वपापप्रशमनप्रायश्चित्तविधिः कथम् ।
पापाः कतिविधाः प्रोक्ताः विस्तरेण वदस्व मे ॥

दुर्वासाः—

नारायण महायोगिन् शृणु विस्तरतो मम ।
कृते युगे चतुष्पादो धर्मो वर्धति वर्धति ॥
त्रेतायुगे तु संप्राप्ते पादहीनो भवेद्वृषः ।
द्वापरे समनुप्राप्ते द्विपादाभ्यां वृष(:)स्थितः ॥
ततः कलियुगे प्राप्ते पादेनैकेन तिष्ठति ।
ततः कृतो युगः श्रेष्ठः मध्यमस्तदनन्तरम् ॥
अधमो द्वापरयुगः कलिस्स्यादधमाधमः ।
कृते कृते युगे पापे तद्देशं संपरित्यजेत् ॥
त्रेतायां ग्राममात्रन्तु द्वापरे कुलमुत्सृजेत् ।
कलौ युगे विशेषेण कर्तारन्तु परित्यजेत् ॥
कृतत्रेताद्वापरे तु मरणान्ता हि निष्कृतिः ।
कलौ युगे तु संप्राप्ते मरणान्ता न निष्कृतिः ॥
पापा नवविधाः प्रोक्ताः सावधानतया शृणु ।

* * * *

Colophon:

इति नारायणस्मृतौ पापविवरणं नाम प्रथमोऽध्यायः ॥

End:

ततो गङ्गाजले स्नात्वा सेतुदर्शनमेव वा ।
कृत्वा ततः पुनः कर्म कृत्वा शुद्धिमवाप्नुयात् ॥

स्वकर्मपरकर्माहों भवेदेव न संशयः ।
एवं सम्यक्समादिष्टं श्रुत्वा नारायणो मुनिः ॥
विच्छिन्नसंशयो भूत्वा परमानन्दनिर्भरः ।
मेरुपृष्ठमुपागम्य तपश्चर्तुं ययौ मुनिः ॥

Colophon :

इति नारायणस्मृतौ नवमोऽध्यायः ॥

No. **2632**. नारायणस्मृतिः.

NĀRĀYAṆASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 12¾ × 1½ inches. Pages, 22. **Lines**, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, good. **Appearance**, new.

Adhyāyas 1 to 9, complete.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are: **Prāyaścittasārāvali** 11*b*, **Gautamadharmasūtra** 21*a*, **Prāyaścittaviṣaya** 43*a*, **Bṛhatkauṇḍinyasmṛti** 47*a*.

No. **2633**. पराशरस्मृतिः.

PARĀŚARASMṚTIḤ.

Substance, paper. Size, 13 × 8¼ inches. Pages, 104. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 40*a*. The other work herein is, **Śāṇḍilyasmṛtiḥ** 1*a*.

Complete in 24 Adhyāyas.

Beginning :

ज्ञानानन्दमयं देवं निर्मलस्फटिकाकृतिम् ।
आधारं सर्वविद्यानां हयग्रीवमुपास्महे ॥
व्यासं वसिष्ठनप्तारं शक्तेः पौत्रमकल्मषम् ।
पराशरात्मजं वन्दे शुकतातं तपोनिधिम् ॥

ओम्:—

अथातो हिमशैलाग्रे देवदारुवनाश्रिते ।
व्यासमेकाग्रमासीनमपृच्छन्नृषयः पुरा ॥
मनुष्याणां हितार्थाय वर्तमाने कलौ युगे ।
शैचाचारं यथावश्था(च्च) वद सत्यवतीसुतं ॥
तच्छ्रुत्वा ऋषिवाक्यन्तु सशिष्योऽप्यर्कसन्निभः ।
प्रत्युवाच महातेजाः श्रुतिस्मृतिविशारदः ॥
यद्यहं धर्मतत्त्वज्ञस्तथापि न वदाम्यहम् ।
अस्मिन्युगे मुनिः श्रेष्ठो धर्मस्यास्य पराशरः ॥
ततस्ते मुनयस्सर्वे धर्मतत्त्वार्थकाङ्क्षिणः ।
ऋषिं व्यासं पुरस्कृत्य गत्वा बदरिकाश्रमम् ॥
नानापुष्पसमाकीर्णं फलैः पुण्यैरलंकृतम् ।
नदीप्रस्रवणोपेतं पुण्यतीर्थोपशोभितम् ॥
नानामृगसमाकीर्णं देवतायतनाश्रमैः ।
यक्षगन्धर्वसिद्धैश्च नृत्तगीतरवाकुलम् ॥
तस्मिन् ऋषिसभामध्ये शक्तिपुत्रं पराशरम् ।
सुखासीनं महात्मानं मुनिमुख्यगणाग्रणीः ॥
कृताञ्जलिपुटो भूत्वा व्यासस्तु ऋषिभिस्सह ।
प्रदक्षिणेनाभिवादैस्स्तुतिभिः परि(र्य)पूजये(य)त् ॥

* * * *

Colophon:

इति पाराशर्ये धर्मशास्त्रे प्रथमोऽध्यायः

श्रीपराशरः—

अतः परं प्रवक्ष्यामि शौचाचारङ्कलौ युगे ।
धर्मं साधारणङ्कुर्याच्चातुर्वर्ण्यं क्रमागतम् ॥
संप्रवक्ष्याम्यहं भूयः पाराशर्यप्रचोदितः ।

End:

ओमच्युत जगन्नाथ मन्त्रमूर्ते सनातन[ः] ।
रक्ष मां पुण्डरीकाक्ष क्षमस्वाशु प्रसीद तु ॥
मन्त्रहीनं क्रियाहीनं भक्तिहीनं जनार्दन[म्] ।
यत्पू(जितं) मया देव परिपूर्णं तद(स्तु मे) ॥
इति विज्ञाप्य देवेशं स्तुत्वा चैव वितन्तया ।
(अखिले)त्यादिभिस्स्तोत्रैः अभिष्टूय श्रियः(पतिम्) ॥
(अनु)यागं ततः कुर्यात् देवदेवस्य सन्निधौ ।

Colophon:

इति पराशरधर्मशास्त्रे उत्तरखण्डे भगवदाराधनविधिर्नाम चतुर्विंशोऽ-
ध्यायः ॥

No. 2634. पराशरस्मृतिः.

PARAŚARASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1½ inches. Pages, 68. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, Vasiṣṭhasmṛtiḥ 35*a*.

Complete in 24 Adhyāyas.

Same work as the above.

No. 2635. पराशरस्मृतिः.
PARĀŚARASMṚTIḤ.

Pages, 30. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 53a of the MS. described under No. 1217.

4th to the 12th Adhyāya complete. A portion in the beginning of the 4th Adhyāya is wanting.

No. 2636. पराशरस्मृतिः.
PARĀŚARASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15 × 1 inches. Pages, 140. Lines, 5 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, much injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1a. The other work herein is, Śrautaviṣayaḥ 76a.

Complete in 12 Adhyāyas.

Same work as the above.

No. 2637. पराशरस्मृतिः.
PARĀŚARASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1¼ inches. Pages, 36. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 59a. The other work herein is, Smṛtiratnākara 1a.

Adhyāyas 1 to 12, complete.

Contains a collection of stanzas from various Smṛtis at the end.

Same work as the above.

No. 2638. पराशरस्मृतिः.
PARĀŚARASMṚTIḤ.

Pages, 8. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 202a of the MS. described under No. 23.

Four Adhyāyas complete.

Same work as the above.

No. **2639**. पराशरस्मृतिः.

PARĀŚARASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 14¼ × 1½ inches. Pages, 44. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, old.

Same work as the above.

Breaks off in the 12th Adhyāya.

No. **2640**. पराशरस्मृतिः.

PARĀŚARASMṚTIḤ.

Pages, 55. Lines, 8 on a page.

Adhyāyas 1 to 23, complete.

Begins on fol. 15*a* of the MS. described under No. 2616.

No. **2641**. पराशरस्मृतिः.

PARĀŚARASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 14¼ × 1⅝ inches. Pages, 56. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 24*a*. The other works herein are: Snātakavratakārikā 1*a*, Indrākṣīstōtram 2*a*, Navagraha Yajña 4*a*, Lakṣmīnārāyaṇavratakalpa 19*a*, Mahāsaṅkalpaḥ 52*a*, Śivasaṅkalpānukramaṇikā 55*a*.

Complete in 12 Adhyāyas.

No. **2642**. पराशरस्मृतिः.

PARĀŚARASMṚTIḤ.

Pages, 40. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 36*a* of the MS. described under No. 2619.

Breaks off in the 12th Adhyāya.

No. 2643. पराशरस्मृतिः.

PARĀŚARASMṚTIḤ.

Pages, 47. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 55a of the MS. described under No. 2614.

Adhyayas 1 to 11 complete; the 12th almost complete.

No. 2644. पराशरस्मृतिः.

PARĀŚARASMṚTIḤ.

Pages, 60. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 34a of the MS. described under No. 928.

Adhyayas 1 to 12, complete; but the beginning of the first Adhyāya is wanting.

Same work as the above.

No. 2645. पराशरस्मृतिः.

PARĀŚARASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¼ × 1¾ inches. Pages, 21. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 30a. The other works herein are, Sālagrāmalakṣaṇa 1a, Siddhāntabindu 3a, Daśaślōki 29a.

Adhyāyas 10, 11, 9, 8, 12 in Prāyaścittakāṇḍa.

No. 2646. पराशरस्मृतिव्याख्या—माधवीया.

PARĀŚARASMṚTIVYĀKHYĀ—MĀDHAVĪYĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1¼ inches. Pages, 200. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, new.

To the end of Brahmayajñaprakara in the first Adhyāya.

Five leaves at the end contain an index.

By Mādhavāchārya.

Beginning :

वागीशाद्यास्सुमनसः . . . तं नमामि गजाननम् ॥

सोऽहं प्राप्य विवेकतीर्थपदवीमाम्नायतीर्थे परं
मज्जन् सज्जनतीर्थसङ्गिनि पुनस्तीर्थस्थलीन्दर्शयन् ।
लब्ध्वामाकलयन् प्रबोधलहरीं श्रीभारतीतीर्थतो
विद्यातीर्थमुपाश्रयन् हृदि भजे श्रीकृष्णमव्याहतम् ॥

सत्यैकव्रतपालको द्विगुणधीस्त्र्यर्थन(र्थी च)तुर्वेदिता
पञ्चस्कन्धकृती षडन्वयदृढस्सप्ताङ्गसर्वंसहः ।
अष्टव्यक्तिकलाधरो नवनिधिः पुष्यद्दशप्रत्यय-
ख्यातो न्यायधुरन्धरो विजयतां श्रीबुक्कणक्ष्मापतिः ॥

इन्द्रस्याङ्गिरसो नळस्य सुमतिश्शैब्यस्य मेधातिथिः
धौम्यो धर्मसुतस्य वैन्यनृपतेस्स्यो(स्वौ)जा निमेर्गौतमः ।
प्रत्यग्दृष्टिररुन्धतीसहचरो रामस्य पुण्यात्मनो
यद्व(द्व)त्तस्य विभोरभूत्कुलगुरुर्मन्त्री तथा माधवः ॥

प्रज्ञामूलमहा(ही)विवेकसलिलैस्सिक्ता बलोपघ्निका
मन्त्रैः पल्लविता विशालविटपा सन्ध्यादिभिष्षड्गुणैः ।
शक्त्या कोरकिता यशस्सुरभिळा सिद्ध्या समुद्यत्फला
संप्राप्ता भुवि नीतिकल्पलतिका सर्वोत्तरं माधवम् ॥

यस्य बोधायनं सूत्रं शाखा यस्य च वै यजुः ।
भारद्वाजकुलं यस्य सर्वज्ञस्स हि माधवः ॥

श्रीमती जननी यस्य सुकीर्तिर्मायणः पिता ।
सायणो भोगनाथश्च मनोबुद्धिसहोदरौ ॥

स माधवस्सकलपुराणसंहिता-
प्रवर्तकस्स्मृतिसुषुमापराशरः ।

परावरोस्म्र(रस्म्)तज्जगदीहितास्रये
पराशरस्मृतिविवृतौ प्रवर्तते ॥

पराशरस्मृतिः पूर्वैस्समाख्या(ता)निबन्धि(न्धृ)भिः ।
मयातो माधवार्येण तद्व्याख्येयं प्रयत्य(तन्य)ते ॥

ननु नेयं स्मृतिः प्रमाणतामर्हति तत्प्रमाणस्य दुर्निरूपत्वात्
. . . . अस्तु वा कथञ्चन मनुस्मृतेः
प्रामाण्यम्; तथाहि (पि)प्रकृतायाः पराशरस्मृतेः किमायातम्? न हि मनोरिव पराशरस्य महिमानं कश्चिद्वेदः प्रख्यापयति । तस्मात्सदीयस्मृतेर्दुर्निरूपं प्रामाण्यमत्रोच्यते—प्रामाण्यस्य स्वतस्त्वा(स्त्वा)त् । . . .

* * * *

पराशरस्मृतावस्यां ग्रन्थव्याप्तिर्विविच्यते ।
द्वे काण्डे द्वादशाध्यायाः श्लोका अष्टोनषट्शतम् ॥

आचारस्यादिमः काण्डः प्रायश्चित्तस्य चान्तिमः ।
इष्टप्राप्तिरनिष्टस्य निवृत्तिश्चानयोः क्रमात् ॥

एते सर्वे पुण्यलोका भवन्तीति श्रुतिर्जगौ ।
विहितादाश्रमाचारादिष्टा(ष्टि)प्तिः पारलौकिकी ॥

प्रसक्तो नरकानिष्टो निषिद्धाचरणेन यः ।
तन्निवृत्तिस्स्फुटा शास्त्रे प्रायश्चित्ताभिधायिनि ॥

* * * *

किं बहूक्त्वायमाचार्यः परलोकैकदृष्टिमान् ।
व्यवहारन्तु नावोचत् किन्तु सूचितवानमुम् ॥

राजधर्मप्रसङ्गेन क्षितिं धर्मेण पालयेत् ।
इति त्रुपधाजकृत्यं व्यवहारमसूचयत् ॥

स्वर्गादिप्राप्तिहेतुत्वादाचारः पूर्वमीर्यते ।
आचारस्यान्यथात्वे तु प्रायश्चित्तगवेषणम् ॥
इहाचारे त्रयोऽध्यायाः प्रायश्चित्ते नवेरिताः ।

* * * *

यद्विवेकाय कुर्वेऽहं व्याख्यां पाराशरस्मृतेः ॥

प्रारिप्सितग्रन्थे श्रोतृबुद्धिमनस्समाना(धाना)य संबन्धाधिकारिविषयप्रयोजनरूपमनुबन्धचतुष्टयमादौ श्लोकद्वयेनोपनिबध्नाति—

श्लोकः—

अथातो वा(हि)मशैलाग्रे देवदारुवनालये ।
व्यासमेकाग्रमासीनमपृच्छन्(न्न्)षयः पुरा ॥
मनुष्याणां हितं धर्मं वर्तमाने कलौ युगे ।
शौचाचारं यथावच्च वद सत्यवतीसुतेति ॥

अथशब्द आनन्तर्यार्थः अनन्तरमपृच्छन्नित्यत्र हेतुं धिया परिकल्प्य.

No. 2647 पराशरस्मृतिव्याख्या—माधवीया.

PARĀŚARASMṚTIVYĀKHYĀ—MĀDHAVĪYA.

Substance, palm-leaf. Size, 22¼ × 1¼ inches. Pages, 235. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Adhyāyas 4 to 12.

A commentary on the Parāśarasmṛti by Mādhavācārya. The introductory stanzas generally found in the first Adhyāya are seen annexed to the 4th Adhyāya in this MS.

End :

अस्य शास्त्रस्यानुष्ठानप्रधानत्वात्तत्पापस्य स्वर्गे प्रत्यकिंचित्करत्वमाशङ्क्य(ङ्क्य) वेदान्वयनवस्वर्गसाधनत्वमाह—

यथाध्ययनधर्माणि धर्मशास्त्रमिदं तथा ।
अध्येतव्यं प्रयत्नेन नियतं स्वर्गगामिनेति ॥

निगदव्याख्यानमेतत् ॥

Colophon:

इति श्रीमहाराजाधिराजराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुक्कभूपालसाम्राज्यधुरन्धरस्य माधवामात्यस्य कृतौ पराशरस्मृतिव्याख्यायां माधवीयायां द्वादशोऽध्यायः ॥

No. **2648.** पराशरस्मृतिव्याख्या—माधवीया.

PARAŚARASMṚTIVYAKHYA—MĀDHAVĪYA.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 108. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Second Adhyāya, complete.

Colophon:

इति श्रीमद्राजाधिराजराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीबुक्कभूपालसाम्राज्यधुरन्धरस्य माधवामात्यस्य कृतौ पराशरस्मृतिव्याख्यायां माधवीयायां द्वितीयोऽध्यायः ॥

द्वितीयेऽप्यध्याये स्फुटमभिहितो जीवनकृते
रुपायः कृष्यादिः पुनरथ सम(स्ता)श्रमगताः ।
गरीयांसो धर्माः किमपि विवृता(स्त्वा)श्रमपदा-
स्तमेवं व्याकार्षीन्महितधिषणो माधवविभुः ॥

No. **2649.** पराशरस्मृतिव्याख्या—माधवीया.

PARAŚARASMṚTIVYAKHYA—MĀDHAVĪYA.

Substance, palm-leaf, (Śrītāla). Size, $18\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 129. Lines, 10 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, Yallajiyam 6*a*. The third Adhyāya. By Mādhavācārya.

End:

नित्यकाम्ययोरेकदेवताकयोस्संपाते काम्येनैव नित्यसिद्धिः । तदुक्तं स्मृतिसंग्रहे—

काम्यतन्त्रेण नित्यस्य तन्त्र(न्त्रं)श्राद्धस्य सिध्यति । इति ।

यत्राशौचविधानमुक्तम[ह]जहत्स्वार्थस्य युक्त्या दृशा
प्रोक्तं यत्र च संगृहीतवपुषा श्राद्धं समृद्धैः पदम् ।
अध्यायन्तमवा(मिमं)बानिर्णयविदां नार्तावमार्तच्छिदं
सोऽयं व्याकुरुत स्वतन्त्रमहिमा मन्त्रीश्वरो माधवः ॥

Colophon:

इति श्रीमहाराजाधिराजराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुक्कभूपालसाम्राज्यधुरन्धरस्य माधवामात्यस्य कृतौ पराशरस्मृतिव्याख्यायां माधवीयायां तृतीयोऽध्यायः ॥

समाप्तश्च पराशरस्मृतिव्याख्यायामाचारकाण्डः ॥

No. 2650. पराशरमाधवीयम्.

PARĀŚARAMĀDHAVĪYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1¼ inches. Pages, 192. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Third Adhyāya, complete.

Āśauca Kaṇḍa and Śrāddha Kaṇḍa.

The Āśaucakāṇḍa, Śrāddhakāṇḍa and Anukramaṇikā contain 2,338 granthas.

Copying is said to have been begun on the 1st and finished on the 19th of Kartigai in the year Vibhava.

No. 2651. पराशरमाधवीयम्.

PARĀŚARAMĀDHAVĪYAM.

Substance, paper. Size, 12¼ × 8¼ inches. Pages, 178. Lines, 30 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Vyavahārakāṇḍa complete.

The following statement is found at the end of the book—"Here ends the Vyavahārakāṇḍam of Parāśaramādhavīyam, transcribed by Nārāyaṇa Seṭṭi of Vanapparutti at the instance of Mr. Brown of the College on the 30 January 1816."

Beginning:

वागीशाद्यास्सुमनसस्सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्यास्स्युस्तं नमामि गजाननम् ॥

सोऽहं प्राप्य विवेकतीर्थपदवीमाम्नायतीर्थे परं
मज्जन् सज्जनतीर्थसङ्गनिपुणः सद्वृत्ततीर्थं श्रयन् ।
लब्ध्वामाकलयन् प्रभावलहरीं श्रीभारतीतीर्थतो
विद्यातीर्थमुपाश्रयन् हृदि भजे श्रीकण्ठमव्याहतम् ॥

सत्यैकव्रतपालको द्विगुणदीत्रा(धीस्त्र्य)ग्नी चतुर्वेदिता
पञ्चस्कन्धकृती षडन्वयदृढः सप्ताङ्गसर्वंसहः ।
अष्टव्यक्तिकलाधरो नवनिधिः पुष्यद्दशप्रत्ययः
स्मार्तोच्छ्रायधुरन्धरो विजयतां श्रीबुक्कणक्ष्मापतिः ॥

इन्द्रस्याङ्गी(ङ्गि)रसो नलस्य सुमतिः शैम्य(ब्य)स्य मेधातिथिः
धामें(धौम्यो)धर्मसुतस्य वैन्यनृपतेस्स्वौजा निमेर्गौतमिः ।
प्रत्यग्दृष्टिररुन्धतीसहचरो रामस्य पुण्यात्मनो
यद्वत्तस्य विभोरभूत्कुलगुरुः मन्त्री तथा माधवः ॥

प्रज्ञामूलमही विवेकसलिलैस्सिक्ता बलोपघ्निका
मन्त्रैः पल्लविता विशालविटपा सन्ध्यादिभिः षड्गुणैः ।

शक्त्या कोरकिता यशस्सुरभिता सिद्ध्या समुद्यत्फला
संप्राप्ता भुवि भाति नीतिलतिका सर्वोत्तरं माधवम् ॥

श्रीमती जननी यस्य सुकीर्तिर्मायणः पिता ।
सायणो भोगनाथश्च मनोबुद्धिसहोदरौ ॥

यस्य बहु(बौ)धायनं सूत्रं शाखा यस्य च याजुषी ।
भारद्वाजकुलं यस्य सर्वज्ञस्स हि माधवः ॥

स माधवस्सकलपुराणसंहिताप्रवर्तकस्स्मृतिसुषुमापराशरः ।
पराशरस्मृतिषु जगद्धितास्वयं पराशरस्मृतिविवृतौ प्रवर्तते ॥

व्याख्याते आचारप्रायश्चित्ते । यद्यप्यृणादानादीनामष्टादशपदानां व्यवहाराणां मध्ये कमपि व्यवहारं पराशरो न व्युत्पादितवान्; तथाप्याचारकाण्डे चतुर्णां वर्णानां क्रमेणाचारान् ब्रुवन्,

"क्षत्रियस्तु प्रजाश्चैव क्षितिं धर्मेण पालयेत् ॥"

इत्यस्मिन्वचने क्षत्रियविशेषस्य राज्ञ आचारविशेषमेवमवोचत् । क्षितिं धर्मेण पालयेदिति तत्र क्षितिपालनं नाम क्षित्याश्रितासु प्रजासु दुष्टानां निग्रहः, शिष्टोपद्रवपरिहारश्च; एतदर्थमेव हि जगदीश्वरस्य रामकृष्णादिक्षत्रियावतारः, तच्च गीतासु भगवता विस्पष्टमभिहितम् ।

"यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत ।
अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम् ॥

परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् ।
धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगेयुगे ॥"

इति यथा महतां रावणादीनां शिक्षार्थं रामाद्यवतारः; तथा क्षुद्राणां चोरादीनां शिक्षार्थं राजावतार इति द्रष्टव्यम् ।

* * * *

एतच्च सर्वमस्माभिराचारकाण्ड एव राजधर्मानाचक्षाणैः प्रपञ्चितम्। बृहस्पतिस्तु विशेषतः ऋणादानादिव्यवहारविचारणमेव राज्ञोत्पत्तिप्रयोजनमभिमत्य तद्विचारक्षमत्वमु(प)पादयितुमिन्द्राद्यात्मकत्वं राज्ञ उदाजहार।

(मू.)

गुणधर्ममतो राज्ञः कथयाम्यनुपूर्वशः।
धनिकर्णिकसन्दिग्धा(ग्धे) प्रतिभूर्लेख्यसाक्षिणः॥
विचारयति यस्सम्यक् तस्योत्पत्तिं निबोधत।
सोमाग्न्यर्कानिलेन्द्राणां वित्ताप्स(ताप्य)त्योर्यमस्य च॥
तेजोमात्रास्समुद्धृत्य राज्ञो मूर्तिर्विनिर्मिता।
ततस्सर्वाणि भूतानि स्थावराणि चराणि च॥
भयाद्भोगाय कल्पन्ते स्वधर्माच्च चलन्ति च।
नाराज्ञि कृषिवाणिज्यं कुसीदपशुपालनम्॥
तस्माद्वर्णाश्रमाणां तु नेतासौ निर्मितस्सुरैः। इति॥

लोके हि राजा भूपो नृप इत्येते शब्दा एकार्थवाचित्वेन प्रयुज्यन्ते; तत्र राजशब्दो रूढः, भूपनृपशब्दौ यौगिकौ; भुवनं(वं)पातीति भूपः, नॄन् पातीति नृपः; तथाच भूपालकत्वं, मनुष्यपालकत्वं च गुणः, तत्प्रयुक्तो धर्मो व्यवहारविचारः, स च पूर्वं नाभिहितः; किन्तु वर्णाश्रमधर्मानाचक्षाणेन बृहस्पतिना राजन्यपि क्षत्रियत्ववर्णप्रयुक्तो गृहस्थाश्रमप्रयुक्तश्च धर्मोऽभिहितः; अतः परं भूपत्वगुणप्रयुक्तो व्यवहारविचारात्मको राजधर्मोऽभिधीयते। धनिको धनप्रदाता रु(ऋ)णिकस्तदीयस्य धनस्य ग्रहीता, तयोस्सान्दिग्धे विवादे प्रतिभूः तस्य प्रत्यर्पणं कारयिष्यामीति प्रतिश्रुत्य तदीयस्य भारस्य वोढा.

End:

यमः—

एवन्धर्मप्रवृत्तस्य राज्ञो दण्डधरस्य च।
यशोऽस्मिन् प्रथते लोके स्वर्गे वासस्तथा क्षयः॥ इति॥

मनुरपि—

एवं सर्वानिमात्रजा व्यवहारान्समापयेत् ।
व्यपोह्य किल्बिषं सर्वं प्राप्नोति परमाङ्गतिम् ॥

Colophon:

इति श्रीमहाराजाधिराजराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुक्कणभूपालसाम्राज्यधुरन्धरस्य माधवामात्यस्य कृतौ पराशरस्मृतिव्याख्यायां माधवीयाख्यां तृतीयो व्यवहारकाण्डस्समाप्तः ॥

No. **2652.** पराशरमाधवीयम्.

PARĀŚARAMĀDHAVĪYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1½ inches. Pages, 424. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Vyavahārakāṇḍa, complete.

Copied by Veṅkatārya, son of Varadārya of Bhāradvājagōtra.

Same work as the above.

यस्सुब्रह्मण्यनामा वै तस्य कोशवरो भवेत् ॥

इति श्रीभारद्वाजकुलतिलकस्य कमलारमणचरणारविन्दद्वन्द्वपरिचर्यापरायणस्य श्रीमद्वरदाचार्यनन्दनस्य श्रीवेङ्कटाचार्यस्य लेखनमिदं समाप्तम्.

No. **2653.** पराशरमाधवीयम्.

PARĀŚARAMĀDHAVĪYAM.

Substance, paper. Size, 11¼ × 9¼ inches. Pages, 196. Lines, 21 on a page. Character, Dovanāgarī. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Vyavahārakāṇḍa, complete.

Same work as the above.

मृत्युञ्जयदेवशर्मणः पुस्तकमिदं समाप्तम् ।

No. **2654.** पराशरमाधवीयम्.

PARĀŚARAMĀDHAVĪYAM.

Substance, paper. Size, 13 × 5¾ inches. Pages, 334. Lines, 10 on a page. Character, Dēvanāgari. Condition, slightly injured. Appearance, old.

The pages are not in order.

Begins with the 4th Adhyāya and breaks off in the 12th.

No. **2655.** पराशरस्मृतिव्याख्या—माधवीया.

PARĀŚARASMṚTIVYĀKHYĀ—MĀDHAVĪYĀ.

Substance, paper. Size, 10½ × 4½ inches. Pages, 325. Lines, 13 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Vyavahārakāṇḍa complete.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, Kalamādhavīyā 164*a*.

Same work as the above.

No. **2656.** पराशरमाधवीयम्.

PARĀŚARAMĀDHAVĪYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1¾ inches. Pages, 351. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, new.

Prāyaścittakāṇḍa, complete.

Wants 5 leaves in the beginning.

Copying is said to have been begun on the 5th Mārgali and finished on the 11th Tai of the year Prabhava.

No. 2657. पराशरस्मृतिव्याख्या माधवीया.

PARĀŚARASMṚTIVYĀKHYĀ—MĀDHAVĪYĀ.

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{3}{4} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 510. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

By Mādavācārya.

Adhyāyas 1 to 7 complete; 8th incomplete.

The introductory passages are omitted.

No. 2658. बार्हस्पत्यस्मृतिः.

BĀRHASPATYASMṚTIH.

Pages, 4. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 2514.

Beginning:

इष्ट्वा क्रतुशतं राजा समाप्तवरदक्षिणम् ।
मघवान् वाग्विदां श्रेष्ठं पर्यपृच्छद्बृहस्पतिम् ॥
भगवन् केन दानेन स्वर्गतस्सुखमेधते ।
(किमक्ष)य्यं महार्घ्यं(र्घं) च त्वं ब्रूहि भव(वद)तां वर ॥

End:

पुष्कलानि च चत्वारि आढकः परिकीर्तितः ।
आढकश्चतुरो द्रोणा इत्येवं मानलक्षणम् ॥

Colophon:

इति बार्हस्पत्यस्मृतिस्समाप्ता ॥

No. 2659. बृहत्कौण्डिन्यस्मृतिः.

BṚHATKAUṆḌINYASMṚTIH.

Pages, 7. Lines, 9 on a page.

Complete.

Begins on fol. 51*a* of the MS. described under No. 2631.

Beginning:

कदाचिन्मेरुशिखरे विधाय प्रातराह्निकम् ।
अग्निहोत्रमुपासित्वा भ्राजमानं स्वतेजसा ॥
ऋषिमध्ये समासीनं भरद्वाजं महामुनिम् ।
कौण्डिन्यः परिपप्रच्छ लोकानां हितकाम्यया ॥
भगवन् मुनिशार्दूल सर्वधर्मभृतां वर ।
कृतादिषु व्यतीतेषु प्राप्ते कलियुगे प्रभो ॥
सर्वथा शक्तिहीनत्वात् तपश्चर्तुमनीश्वराः ।
ब्राह्मणास्संभविष्यन्ति सदा कल्मषमानसाः ॥
प्रत्यवायान् करिष्यन्ति लोभोपहतचेतसः ।
तत्तत्पापानुसारेण प्रायश्चित्तबहुत्वतः ॥
यस्य पापस्य या प्रोक्ता निष्कृतिः परमर्षिभिः ।
कर्तव्या सैव भगवन् अनन्तत्वाच्च पाप्मनाम् ॥
एककाले कथं शक्या सर्वपापविनिष्कृतिः ।
इति मे संशयः चित्ते महान् दृढमवस्थितः ॥
सर्वज्ञोऽसि महर्षे त्वमिमं सञ्छेत्तुमर्हसि ।

भरद्वाजः—

धन्योऽसि कृतपुण्योऽसि लोकानां हितकाम्यया ॥
यत्पृष्टवानिदं प्रश्नमृषीणां श्रु(शृ)ण्वतामिह ।
वक्ष्यामि संग्रहेणेदं श्रु(शृ)णुष्व मुनिनन्दन ॥
यत् श्रुत्वा सर्वपापेभ्यो मुच्यते नात्र संशयः ।
प्रत्यवायो यदा जातः तदा निष्कृतिमाचरेत् ॥
यदा कालविलम्बस्स्यात् निष्कृतिर्द्विगुणा भवेत् ।
प्रत्यवायी(यि)कृतं कर्म सन्ध्यादिकमनापदि ॥

End:

ततो गङ्गावगाहश्च सेतुदर्शनमेव वा ।
कृत्वा ततः परं सम्यक् जायते स्फटिकोपमः ॥
स्वकर्मपरकर्माहों भवेदेव न संशयः ।
एतत् श्रुत्वा तु मुनयः कौण्डिन्यश्च महामुनिः ॥
विच्छिन्नसंशयास्तत्र भरद्वाजं महामुनिम् ।
प्रणिपत्य तपस्तर्तुं(प्तुं) जग्मुरुत्तरपर्वतम् ॥

Colophon:

इति बृहत्कौण्डिन्यस्मृतिस्समाप्ता ॥

No. **2660.** बृहत्कौण्डिन्यस्मृतिः.

BṚHATKAUṆḌINYASMṚTIḤ.

Pages, 6. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 47*a* of the MS. described under No. 2632.

No. **2661.** बृहत्पराशरस्मृतिः.

BṚHATPARĀŚARASMṚTIḤ.

Substance, paper. Size, 11¼ × 5 inches. Pages, 302. Lines, 10 on a page. Character, Dēvanāgarī. Condition, good. Appearance, old.

Complete in 12 Adhyāyas.

Beginning:

व्यक्ताव्यक्ताय देवाय वेधसेऽनन्ततेजसे ।
नमस्कृत्य प्रवक्ष्यामि धर्मान् पाराशरोदितान् ॥
अथातो हिमशैलाग्रे देवदारुवनाश्रये ।
व्यासमेकाग्रमासीनं द्विजाः पृच्छन्ति धार्मिकाः ॥
मनुष्याणां हितं धर्मं वर्तमाने कलौ युगे ।
वर्णानामाश्रमाणाञ्च किञ्चित्साधारणं वद ॥

युगेषु त्रिषु ये प्रोक्ता धर्मा मन्वादिभिर्मुने ।
शक्यन्ते नैव ते कर्तुं वर्णैराश्रमवासिभिः ॥
स पृष्टो मुनिभिर्व्यासो बहुभिः परिवेष्टितः ।
प्रष्टुं जगाम पितरं धर्मान् पाराशरान् ततः ॥
सर्वेषामाश्रमाणाञ्च वरे बदरिकाश्रमे ।
संविवेशाश्रमे तस्मिन् योगीव वेधसस्तनुम् ॥
नानापुष्पजनाकीर्णे फलैः पुष्पैरलङ्कृते ।
नदीप्रस्रवणानेकैः(कै) पुण्यतीर्थोपशोभिते ॥
मृगपक्षिभिराकीर्णे देवतायतनावृते ।
यक्षगन्धर्वसिद्धानां नृत्यगीतसमाकुले ॥
तस्मिन्नृषिसभामध्ये शक्तिपुत्रः पराशरः ।
सुखासीनो महातेजा मुनिमुख्यगणावृतः ॥
कृताञ्जलिपुटो भूत्वा व्यासस्तु मुनिभिस्सह ।
प्रदक्षिणाभिवाद्यै(दै)श्च पराशरमपूजयत् ॥

* * * *

तथा स्मरन्ति ते धर्मं कल्पे कल्पान्तरान्तरे ।
अन्ये कृतयुगे धर्मास्त्रेतायां द्वापरे परे ॥
अन्ये कलियुगे नृणां युगह्रासानुरूपतः ।
तपः परं कृतयुगे त्रेतायां ज्ञानमुत्तमम् ॥
द्वापरे यज्ञमेवाहुः दानमेकं कलौ युगे ।
कृते तु मानवा धर्मास्त्रेतायां गौतमस्य च ॥
द्वापरे शङ्खलिखिताः कलौ पाराशरास्स्मृताः ।

* * * *

इति बृहत्पाराशरीये धर्मशास्त्रे व्यासप्रश्ने शास्त्रसङ्ग्रहोद्देशकथनं नाम प्रथमोऽध्यायः ॥

End:

दश द्वादश चाष्टौ वा सप्त षट् पञ्च गश्र(वास्त्व)यम् ।
दैवके पैतृके वापि श्लोकाश्श्राव्या द्विजातिभिः ॥
य इदं शृणुयाद्वापि श्रावयेत्पाठयेदपि ।
स प्रध्वस्ततमस्तोमो ब्रह्मलोकमवाप्नुयात् ॥
त्रिभिश्श्लोकसहस्रैस्तु त्रिभिर्वृत्तशतैरपि ।
पराशरोदितं धर्मशास्त्रं प्रोवाच सुव्रत ॥
नमोऽस्तु याज्ञवल्क्याय मनवे विष्णवे नमः ।
गौतमाय वसिष्ठाय नमः पाराशराय च ॥

Colophon:

इति श्रीबृहत्पाराशरे धर्मशास्त्रे सुव्रतप्रोक्तसंहितायां योगोपदेशो नाम द्वादशोऽध्यायः ॥

No. 2662. बृहद्विष्णुस्मृतिः.

BRHADVISNUSMRTIH.

Substance, paper. Size, 12 × 9¼ inches. Pages, 77. Lines, 21 on a page. Character, Dēvanāgarī. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Complete in 96 Adhyāyas.

Beginning:

ब्रह्मरात्र्यां व्यतीतायां वि(बु)बुधे पद्मसंलवो(भवः) ।
विष्णुस्सिसृक्षुर्भूतानि ज्ञात्वा भूमिं जलानुगाम् ॥
जलक्रीडा(डो)रुचिशुभं (श्रान्तं) कल्पादि(दि)षु यथा पुरा ।
वाराहमास्थितो रूपमुज्जहार वसुन्धराम् ॥
वेदपादोरुपदंष्ट्रः क्रतुवक्त्रः चितीमुखः ।
अग्निजिह्वो दल(र्भ)केरो (शो) ब्रह्मशीर्षो महातपाः ॥

Colophon:

इति श्रीविष्णवे धर्मशास्त्रे प्रथमोऽध्यायः ॥

End:

ज्योतिषामपि च ज्योतिः तमसः परमुच्यते ।
ज्ञानज्ञेयज्ञानगम्यं हृदि सर्वमधिष्ठितम् ॥
इति क्षेमं तथा ज्ञानं ज्ञेयं चोक्तं समासतः ।
महत्त एतद्विज्ञा[ना]य मद्भक्तायोपपद्यते ॥

Colophon:

इति वैष्णवे षष्ठन(ण्ण)वतितमोऽध्यायः ।
इत्येवमुक्ता वसुमती शिरसा जानुभ्यां च नमस्कारं कृत्वोवाच ॥

No. 2663. मनुस्मृतिः.

MANUSMṚTIḤ.

Substance, paper. Size, 13 × 8¼ inches. Pages, 273. Lines, 19 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Complete in 12 Adhyāyas.

Beginning:

अगजाननपद्मार्कं गजाननमहर्निशम् ।
अनेकदन्तं भक्तानामेकदन्तमुपास्महे ॥
मनुमेकाग्रमासीनमभिगम्य महर्षयः ।
प्रतिपूज्य यथान्यायमिदं वचनमब्रुवन् ॥
भगवन् सर्ववर्णानां यथावदनुपूर्वशः ।
अन्तरप्रभवानाञ्च धर्मान्नो वक्तुमर्हसि ॥
जरायुजाण्डजानाञ्च तथा नन्वे(स्वे)दजोद्भिदाम् ।
भूतग्रामस्य सर्वस्य उत्पत्तिं प्रलयन्तथा ॥

आचाराणाञ्च सर्वेषां तथा कार्यविनिर्णयम् ।
यथाकालं यथायोगं वक्तुमर्हस्यशेषतः ॥

त्वमेको ह्यासि(स्य) सर्वस्य विधानस्य स्वयंभुवः ।
अचिन्त्यस्याप्रमेयस्य कार्यतत्त्वार्थवित्प्रभो ॥

स तैः पृष्टस्तथा सम्यगमितौजा महात्मभिः ।
प्रत्युवाचा तथान् (च्यै तान्) सर्वान् महर्षीन्छ्रूयतामिति ॥

आसीदिदं तमोभूतमप्रज्ञातमलक्षणम् ।
अप्रतर्क्यमविज्ञेयं प्रसुप्तमिव सर्वतः ॥

ततः स्वयंभूर्भगवानव्यक्तो व्यञ्जयन्निदम् ।
महाभूतादिवृत्तौजाः प्रादुरासीत्तमोनुदः ॥

योऽसावतीन्द्रियग्राह्यस्सूक्ष्मोऽव्यक्तस्सनातनः ।
सर्वभूतमयोऽचिन्त्यः स एव स्वयमुद्बभौ ॥

शौ(सोऽ)भिध्याय शरीरात्स्वात्सिसृक्षुर्विविधाः प्रजाः ।
अप एव ससर्जादौ तासु वीर्यमवासृजत् ॥

End :

एवं यस्सर्वभूतेषु पश्यत्यात्मानमात्मना ।
स सर्वसमतामेत्य ब्रह्माभ्येति परं पदम् ॥

इत्येतन्मानवं शास्त्रं भृगुप्रोक्तं पठन् द्विजः ।
भवत्याचारवान्नित्यं यथेष्टां प्राप्नुयाद्गतिम् ॥

Colophon :

इति मानवे धर्मशास्त्रे भृगुप्रोक्तायां संहितायां द्वादशोऽध्यायः ॥

इति मनुसंहिता समाप्ता ॥

No. 2664. मनुस्मृतिः.

MANUSMṚTIḤ.

Substance, paper. Size, 12½ × 8 inches. Pages, 244. Lines, 25 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Complete in 12 Adhyāyas.

Same work as the above.

No. 2665. मनुस्मृतिः.

MANUSMṚTIḤ.

Pages, 183. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 83*a* of the MS. described under No. 2616.

Complete.

Same work as the above.

No. 2666. मनुस्मृतिः.

MANUSMṚTIḤ.

Pages, 101. Lines, 12 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 2612.

Complete in 12 Adhyāyas.

Same work as the above.

No. 2667. मनुस्मृतिः.

MANUSMṚTIḤ.

Substance, paper. Size, 12 × 7¾ inches. Pages, 220. Lines, 23 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Complete in 12 Adhyāyas.

Same work as the above.

No. 2668. मनुस्मृतिः.

MANUSMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 144. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, old.

Complete in 12 Adhyāyas.

Same work as the above.

No. 2669. मनुस्मृतिः.

MANUSMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1½ inches. Pages, 200. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, not new.

Complete in 12 Adhyāyas.

Same work as the above.

Copying is said to have been completed on Friday, the third day of Phalguna-Śukla in the year Saumya by Kuppāśāstri son of Subbā-dikṣitar.

सौम्याब्दे फाल्गुने मासि शुक्लपक्षतृतीयके ।
भृगुवारोत्तराभाद्रे (लि)खितेयं मनुस्मृतिः ॥
अप्पाशास्त्र्यभिधानेन सुब्बयज्वात्मजेन च ।
विदुषावात्मजानाञ्च ज्ञापनाय हिताय च ॥

No. 2670. मनुस्मृतिः.

MANUSMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 264. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, not very old.

Complete in 12 Adhyāyas.
Same work as the above.

No. 2671. मनुस्मृतिव्याख्या.

MANUSMṚTIVYĀKHYĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1¼ and 16¾ × 1½ inches. Pages, 406. Lines, 7 on a page. Character, Grantha, and Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Adhyāyas 1 to 11 complete; 12th incomplete.
They are not given in the proper order.
The commentary is by Nanda Paṇḍita.

Beginning:

मनुमेकाग्रमिति । मनुस्स्वायंभुवः । तथाच वक्ष्यति—
स्वायंभुवो मनुर्धीमानिदं शास्त्रमकल्पयदिति ।

एकाग्रमवहितम् । अनेन वक्ष्यमाणेष्वर्थेषु सन्देहराहित्यमभिप्रेतम् । भगवन्निति । न केवलं त्रैवर्णिकानामेव ; किन्तु शूद्राणामपीत्युक्तं सर्वशब्दग्रहणेन । अन्तरप्रभवानां वर्णसंकरजानां धर्मान् विहितानुष्ठान-प्रतिषिद्धवर्जनलक्षणान् । जरायुजेति । भूतग्रामस्य महदादितत्त्वसङ्घस्य । आचाराणामिति । कार्याणां विवादवा(प)दानां यथाकालमवसरे प्राप्ते । यथायोगम् उचितेनोपायेन लक्षणेन प्रतिपा(प)दोक्त्या चेति यावत् । त्वमेक इति । विधीयत इति विधानम् । स्वयंभुवा भगवता विहित-स्याचिन्त्यस्य दुर्ज्ञानस्य अप्रमेयस्यापर्यन्तस्य सर्वस्य प्राणिजातस्य कार्यं धर्मस्तस्य तत्त्वं पं(पा)रमार्थ्यन्तस्यार्थं प्रयोजनमभ्युदयसिद्धि-रूपन्त्वमेको वेत्सि ; तेन भवानेव प्रष्टव्यो नान्य इति । स इति । आर्च्य भवन्त एव सर्वज्ञा इति वाचा सम्भाव्य.

End:

अथ शास्त्रार्थसारत्वेन उपदिष्टयोः परमात्मज्ञानयोगयोरादरातिश-यार्थं ज्ञानन्तावत् प्रपञ्चइ(य)ति सर्वमिति । सदसति कार्य[कार्य]कारणे चिदचिति वा सर्वमात्मनि संपश्येत् आत्मनि सर्वमाकाशे वायुमिव स्थितं पश्येदित्यर्थः । नाधर्मे कुरुते मन इत्यनेन ज्ञानस्यानुषङ्गिकं

(फल्गु)क्तम् । आत्मैवेति । सर्वदेवता आत्मैव सर्वा देवताः परमात्मनो विभूताः । सर्वमात्मन्य(व)स्थितं सर्वमात्मप(र)तन्त्रमित्यर्थः । पारतन्त्र्य-मेवो(त्तरार्धेनोपपादितम्).

No. 2672. मनुस्मृतिस्सव्याख्या.

MANUSMṚTIḤ WITH COMMENTARY.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1 inches. Pages, 204. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, old.

Complete.

Wants beginning.

The text begins on fol. 82*a*.

No. 2673. यमस्मृतिः.

YAMASMṚTIḤ.

Pages, 4. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 40*b* of the MS. described under No. 1203.

Complete.

Begining:

प्रायश्चित्तीयतां प्राप्य ये नरास्त्वकृतव्रताः ।
तेषां दंसं(ण्डं) व्रतश्चापि क्रमशश्चोदितं शृणु ॥
स्वयमेव तु यः पापं निवेद्य व्रतमाचरेत् ।
तस्मिन्दमे(मो) न[:] प्रयोज्या(ज्यः) व्रतं दण्डश्च गृह्यते ॥

End:

कण्टकानान्तु कथितमन्याये प्रथमेऽन्वयः ।
चतुर्विधा क्रिया प्रोक्ता संसिध्यति (हि) मार्गत[ः] ॥
कुलादयो विपा(वा)दस्य श्रवणेऽधिकृतान् ग(क)मात् ।
कोणेऽप्यधिगता शास्त्रे.

Colophon:

यमस्मृतिस्समाप्ता ॥

No. **2674.** यमस्मृतिः.

YAMASMRTIH.

Pages, 6. Lines, 11 on a page.

Begins on fol. 22*a* of the MS. described under No. 2614.

Complete.

Beginning:

आश्रमस्थं सुखासीनं वेदशास्त्रविशारदम् ।
अपृच्छन्नृषयो गत्वा यमं (सं)यत(त)मानसम् ॥

ऋषयः—

महापातकसंयुक्ता उपपातकिनस्तथा ।
यैर्यैर्व्रतैर्विशुध्यन्ति तन्नो ब्रूहि महामुने ॥

यमः—

दिवा वातार्कसंस्पृष्टं रात्रौ नक्षत्रमारुतैः ।
सन्ध्याद्वयोर्वा सन्ध्याभ्यां पवित्रं सर्वदा जलम् ॥
स्वभावयुक्तमव्याप्तममेध्येन सदाशुचि[ः] ।
श्वपादोष्ट्रहयाद्यैश्च मानुषैश्चरितं विना ॥
दद्यस्स्नात्वा शुचिस्सद्यो नरस्सन्ध्यादिरात्रिषु ।
अन्त्याद(म)ज्ञानतो भुक्त्वा चण्डालान्नमथापि वा ॥
गोमूत्रयावकाहारो दशरात्रेण शुध्यति ।
जलाग्निबन्धनभ्रष्टाः प्रव्रज्यानाशका(ः)च्युताः ॥
विषप्रपतनप्रायाः शस्त्रघातव(ग)ताश्च ये ।
नवैते प्रत्यवसिताः सर्वधर्मबहिष्कृताः ॥

End:

तत्रापि दोषश्च पशुप्रमाणं नचा(नाच)क्षते धर्मविदस्तथैव ।
आरण्यका ये यदि दंष्ट्रिणस्तु गायत्रियन्ते यदि ता अदग्धम् ॥

पापान्न रोद्धुं न च पाशु(श)दातुर्धारास्त्वहस्ताम(त्व)वदन्ति पापम् ।
एको हतो यो बहुभिर्नृपरसन् यो ज्ञायते यस्य मृतोपघातैः ॥
दिव्येन तेषामुपलभ्य (स्मुसलस्य)हन्ता निवर्तयेद्यो नृपसन्निवुक्तैः ।
सत्यन्तये(सन्त्यक्तजी)वो मृतये [ते] कदाचित् हताग(यस्ताव)तां पातकशुद्धिं कुर्यात् ॥
तर्कं(चत्) प्रमाणं(णैः)प्रतितर्कयित्वा केचिद्वदन्त्येवमिमं प्रमाणम् ।
नित्यन्त(न्तु)जीवो मृ(म्रि)यते कदाचित् वेदैश्च पृष्टन्तृ(दृष्टं त्वृ)षिभिश्च गीतम् ॥
चान्द्रायणादीनि सुपावनानि पापा यदिच्छान्ति हिताय कर्तुम् ।
संसारमिच्छान्ति फलन्तथा स्युर्ज्ञानप्रदीपेन तमोऽन्धकारे ॥

Colophon :

इति यमेन कृतं धर्मशास्त्रं समाप्तम् ॥

No. **2675.** यमस्मृतिः.

YAMASMṚTIḤ.

Pages, 5. Lines, 9 on a page.

Bings on fol. 44*b* of the MS. described under **No. 2 611.**

Complete.

Same work as the above.

No. **2676.** याज्ञवल्क्यस्मृतिः.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅝ × 1¼ inches. Pages, 120. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Complete in 3 Adhyāyas.

Beginning :

योगीश्वरं याज्ञवल्क्यं संपूज्य मुनयोऽब्रुवन् ।
वर्णाश्रमेतराणान्नो ब्रूहि धर्मानशेषतः ॥

मिथिलास्थस्स योगीन्द्रः (क्षणं) ध्यात्वाब्रवीन्मुनीन् ।
यस्मिन्देशे मृगः कृष्णः तस्मिन्धर्मान्निबोधत ॥

पुराणन्यायमीमांसाधर्मशास्त्राङ्गमिश्रिताः ।
वेदाः स्थानानि (विद्यानां) धर्मस्य च चतुर्दश ॥

मन्वत्रिविष्णुहारीतयाज्ञवल्क्योशनोऽङ्गिर[ा]ः ।
यमापस्तम्बसंवर्ताः कात्यायनबृहस्पती ॥

पराशर(व्यासशङ्ख)लिखिता दक्षगौतमौ ।
शातातपो वसिष्ठश्च धर्मशास्त्रप्रवर्तकाः ॥

देशे काल उपायेन द्रव्यं श्रद्धासमन्वितम् ।
पात्रे प्रदीयते (यत्तत्सकलं धर्मलक्षणम्) ॥

* * * *

Colophon :

इति याज्ञवल्क्यधर्मशास्त्रे आचारं(रो) नाम प्रथमोऽध्यायः ॥

व्यवहारान् नृपः पश्येत् विद्वद्भिर्ब्राह्मणैस्सह ।
धर्मशास्त्रानुसारेण क्रोधलोभविवर्जितः ॥

श्रुताध्ययनसम्पन्नाः धर्मज्ञास्सत्यवादिनः ।
राज्ञा सभासदः कार्या रिपौ मित्रे च ये समाः ॥

* * * *

Colophon :

इति याज्ञवल्क्यधर्मशास्त्रे व्यवहारं(रो) नाम द्वितीयोऽध्यायः ॥

End :

अयातयामान्यसृतानि बाचा
दिवाकराद्योऽधिजगे यजूंषि ।

तं(सं) याज्ञवल्क्यः ककुदं(दो) मुनीना-
मास्त(श्र)र्यदो ब्रह्मनिधिस्ततोऽत्र ॥
प्रकाशिता येन यजूंषि लोके
भानोस्सकाशात्तपसा द(त्व)वाप्य ।
तं याज्ञवल्क्यं ककुदं मुनीनां
नमस्करोम्यार्तिहरं मुनीन्द्रम् ॥

Colophon:

इति याज्ञवल्क्यविरचिते धर्मशास्त्रे तृतीयोऽध्यायः ॥

No. **2677.** याज्ञवल्क्यस्मृतिः.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1⅜ inches. Pages, 22. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is: Māghamāhātmyam 12*a*.

It begins in the course of the 2nd Adhyāya and breaks off in the 3rd.

No. **2678.** याज्ञवल्क्यस्मृतिः.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1¼ inches. Pages, 36. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Vyavahārakāṇḍa (2nd Adhyāya) complete.

No. 2679. याज्ञवल्क्यस्मृतिः.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅞ × 1¼ inches. Pages, 74. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, new.

Adhyāyas 1 and 2 complete; third incomplete.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, Aparaviṣaya 38*a*.

No. 2680. याज्ञवल्क्यस्मृतिः.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ.

Pages, 44. Lines, 8 on a page

Begins on fol. 57*a* of the MS. described under No. 2619.

Adhyāya I, complete; II, incomplete.

No. 2681. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅛ × 1¼ inches. Pages, 834. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

3 Adhyāyas complete.

Beginning:

धर्माधर्मौ तद्विपाकात्रयोऽपि क्लेशाः पञ्च प्राणिनामायतन्ते ।
यस्मिन्नेतैर्नो परामृष्ट ईशो यस्तं वन्दे विष्णुमोङ्कारवाच्यम् ॥

याज्ञवल्क्यमुनिभाषितं मुहुः विश्वरूपविकटोक्तिविस्तृतम् ।
धर्मशास्त्रमृजुभिर्मिताक्षरैः बालबोधविषये विविच्यते ॥

याज्ञवल्क्यशिष्यः कश्चित्प्रश्नोत्तररूपं याज्ञवल्क्यप्रणीतं धर्मशास्त्रं संक्षिप्य कथयामास; यथा मनुप्रोक्तं भृगुः ।

तस्य चायमाद्यश्लोकः—

योगीश्वरं याज्ञवल्क्यं संपूज्य मुनयोऽब्रुवन् ।
वर्णाश्रमेतराणान्नो ब्रूहि धर्मानशेषतः ॥

योगिनां सनकादीनामीश्वरः श्रेष्ठो योगीश्वरः तं याज्ञवल्क्यसंज्ञं संपूज्य मनोवाक्कायकर्मभिः पूजयित्वा मुनयः सामश्रवःप्रभृतयः श्रवणधारणयोग्याः । अब्रुवन् उक्तवन्तः नः अस्मभ्यं धर्मान् ब्रूहीति । कथम्? अशेषतः कार्त्स्न्येन । केषाम्? वर्णाश्रमेतराणां वर्णा ब्राह्मणादयः आश्रमाः ब्रह्मचारिप्रभृतयः इतरे अनुलोमप्रतिलोमजाता मूर्धावसिक्ताम्बष्ठादयः । इतरशब्दस्य द्वन्द्वे [ति] चेति सर्वनामसंज्ञाप्रतिषेधः । अत्र धर्मशब्दष्षड्विधस्मार्तधर्मविषयः । तद्यथा — वर्णधर्म(र्मो) वर्णाश्रमधर्म(र्मो) गुणधर्म(र्मो) निमित्तधर्म(ः) साधारणधर्मश्चेति । तत्र वर्णधर्मो नित्यं ब्राह्मणो मद्यं वर्जयेदित्यादिः ॥

* * * *

Colophon:

इति श्रीपद्मनाभभट्टोपाध्यायस्य श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकविज्ञानेश्वरभट्टारकस्य कृतौ ऋजुमिताक्षरायां याज्ञवल्क्यधर्मशास्त्रविवृतौ प्रथमोऽध्यायः समाप्तः ॥

End:

एतदृषिभाषितं श्रुत्वा योगीन्द्रोऽपि स्वनिर्मितधर्मशास्त्रधारणादिफलप्रार्थनोन्मीलितमुखपङ्कजः स्वयम्भुवे ब्रह्मणे च प्रणम्य भवत्प्रार्थितं सकलमिदं भवत्वित्येवं किल भगवान् बभाषे ॥

Colophon:

इति भरद्वाजगोत्रपद्मनाभभट्टोपाध्यायात्मजस्य श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकविज्ञानेश्वरभट्टारकस्य कृतौ ऋजुमिताक्षरायां याज्ञवल्क्यधर्मशास्त्रविवृतौ तृतीयोऽध्यायः (समाप्तः) ॥

* * * *

उत्तमोपपदस्येयं शिष्यस्य कृतिरात्मनः ।
धर्मशास्त्रस्य विवृतिः विज्ञानेश्वरयोगिनः ॥

इति याज्ञवल्क्यमुनिशास्त्रगता विवृतिर्न कस्य विहिता विदुषः ।
क(प्र)मिताक्षरापि विपुलार्थवती परिषिञ्चति श्रवणयोरमृतम् ॥

गम्भीराभिः प्रसन्नाभिः वाग्भिर्नाम्ना मिताक्षरं(रा) ।
अनल्पाभिरथाल्पाभिः विवृतिर्विहिता मया ॥

विज्ञाननाथचरिता वृत्तिर्या तु मिताक्षरा ।
सेयं द्वादशसाहस्री संख्याता ग्रन्थसंख्यया ॥

यतः प्रपञ्चसंभूतिविभूतिपरिभूतयः ।
पुरुषाय नमस्तस्मै परस्मै चिन्मयात्मने ॥

No. 2682. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, paper. Size, 12¾ × 7⅝ inches. Pages, 238. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Vyavahārakāṇḍa with Anukramaṇikā, complete.

The commentary is by Vijñāneśvara, son of Padmanābhabhaṭṭa.

Beginning:

अभिषेकादिगुणयुक्तस्य राज्ञः प्रजापालनं परमो धर्मः; तच्च दुष्टनिग्रहमन्तरेण न संभवति; दुष्टपरिज्ञानञ्च न व्यवहारदर्शनेन विनेति व्यवहारदर्शनमहरहः कर्तव्यमित्युक्तम्—

व्यवहारान् स्वयं पश्येत्सभ्यैः परिवृतोऽन्वहमिति । स च व्यवहारः कीदृशः कतिविधः कथं वेतीतिकर्तव्यताकलापो नाभिहितोऽतस्तदभिधानाय द्वितीयोऽध्याय आरभ्यते ।

व्यवहारान्नृपः पश्येद्विद्वद्भिर्ब्राह्मणैस्सह ।
धर्मशास्त्रानुसारेण क्रोधलोभविवर्जितः ॥

व्यवहारानिति । अन्यविरोधेन स्वात्मसंबन्धितया कथनं व्यवहारः; यथा कश्चिदिदं क्षेत्रं मदीयमिति कथयति, अन्योऽपि तद्विरोधेन मदीयमिति । तस्यानेकविधत्वं दर्शयति बहुवचनेन । नृप इति । न क्षत्रियमात्रस्यायं धर्मः ; किन्तु प्रजापालनेऽधिकृतस्यान्यस्यापीति दर्शयति । पश्येदिति । पूर्वोक्तस्यानुवादो धर्मविशेषविधानार्थः । विद्वद्भिर्वेदव्याकरणादिधर्मशास्त्राभिज्ञैर्ब्राह्मणैस्सह न क्षत्रियादिभिः । ब्राह्मणैस्सहेति तृतीयानिर्देशात्तेषामप्राधान्यं सहयुक्तेऽप्रधान इति स्मरणात् । अतश्चादर्शनेऽन्यथादर्शने च राज्ञो दोषो न ब्राह्मणादीनां यथाह मनुः—

अदण्ड्यान् दण्डयन्राजा दण्ड्यांश्चैवाप्यदण्डयन् ।
अयशो महदाप्नोति नरकंचैव पश्यति ॥

End:

उत्तमोपपदस्येयं शिष्यस्य कृतिरात्मनः ।
धर्मशास्त्रस्य विवृतिः विज्ञानेश्वरयोगिनः ॥

Colophon:

इति श्रीपद्मनाभभट्टोपाध्यायात्मजस्य श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकस्य विज्ञानेश्वरभट्टारकस्य कृतौ ऋजुमिताक्षरायां संहितायां याज्ञवल्क्यधर्मशास्त्रविवृतौ द्वितीयोऽध्यायः समाप्तः ॥

अस्मिन्नध्याये प्रकरणानुक्रमणिका कथ्यते ।

आद्यं व्यवहारमातृका, भुक्तिलक्षणम्, ऋणादानं, निक्षेपः, साक्षिलक्षणं, लेख्यलक्षणं, दिव्यरूपकथनं, दायविभागः, सीमाविवादः, स्वामिपालविवादः, अस्वामिविक्रयः, दत्ताप्रदानी(नि)कम्, क्रीत्वानुशयः, अभ्युपेत्य गुरुशि(शु)श्रूषा, संविद्व्यतिक्रमः, वेतनादानं, द्यूतसमाह्वयाख्यं, वाक्पारुष्यं, दण्डपारुष्यं, साहसप्रकरणं, विक्रीय्या(या)संप्रदानं, संभूयसमुत्थानं, स्तेयप्रकरणं, स्त्रीसंग्रहः, प्रकीर्णकमिति पञ्चविंशतिप्रकरणानि ।

इति याज्ञवल्क्यमुनिशास्त्रगता
विवृतिर्न कस्य विहिता विदुषः ।
प्रमिताक्षरापि विपुलार्थवती
परिषिञ्चति श्रवणयोरमृतम् ॥

No 2683. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, 18¾ × 2 inches. Pages, 117. Lines, 14 on page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

I Adhyaya, complete; II, 32 Ślōkas.

Begins on fol. 1a. The other work herein is, Sōmaprayōga 60a.

No. 2684. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1¼ inches. Pages, 226. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, very good. Appearance, new.

Second Adhyāya or Vyavahāra-Kaṇḍa, complete.

Said to have been written by Addangi Nāganna for Avanarālapadma Raju, on the Śuddhatrayōdaśi of the month of Āṣāḍha in the year Dundubhi.

No. 2685. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 11¼ × 1¾ inches. Pages, 398. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Breaks off in Sāhasa Prakaraṇa in the Vyavahārakāṇḍa.

No. 2686. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, 8¾ × 1¾ inches. Pages, 411. Lines, 9 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, good. Appearance, old.

Vyavahārakāṇḍa with Anukramaṇikā complete.

No. 2687. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1½ inches. Pages, 644. Lines, 5 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Prāyaścittakāṇḍa (3rd Adhyāya) complete.

Beginning:

गृहस्थाश्रमिणां नित्यनैमित्तिकधर्मा उक्ताः । अभिषेकादिगुणयुक्तस्य गृहस्थविशेषस्य गुणधर्माश्च दर्शिताः । अधुना तदधिकारसंकोचहेतुभूताशौचप्रतिपादनमुखेन तेषामपवादः प्रतिपाद्यते । आशौचशब्देन च कालस्नानापनोद्यः पिण्डोदकदानादिविधेरध्ययनादिपर्युदासस्य च निमित्तभूतः पुरुषगतः कश्चनातिशयः कथ्यते न पुनः कर्मानधिकारमात्रम् ।

* * * *

तत्राशौचिभिस्सपिण्डाद्यैर्यत्कर्तव्यं तत्तावदाह—

ऊनद्विवर्षं निखनेन्न कुर्यादुदकं ततः ।
आ श्मशानादनुव्रज्य इतरोज्ञा(रैज्ञा)तिभिर्वृतः ॥
यमसूक्तं तथा गाथां जपद्भिर्लौकिकाग्निना ।
स दग्धव्य उपेतश्चेदाहिताग्न्यावृतार्थवत् ॥

ऊने अपरिपूर्णे द्वे वर्षे यस्यासौ ऊनद्विवर्षः तं प्रेतं निखनेत् भूमावटं कृत्वा निदध्यात् न पुनर्दहेदित्यर्थः ॥

End:

इति याज्ञवल्क्यमुनिशास्त्रगता
विवृतिर्न कस्य विहिता विदुषः ।
प्रमिताक्षरापि विपुलार्थवती
परिषिञ्चति श्रवणयोरमृतम् ॥
गम्भीराभिः प्रसन्नाभिर्वाग्भिर्नाम्ना मिताक्षरा ।
अनल्पार्थाभिरल्पा(ल्पा)भिर्विवृतिर्विहिता मया ॥
नासीदस्ति भविष्यति क्षितितले कल्याणकल्पं पुरं
नो दृष्टः श्रुत एव वा क्षितिपतिः श्रीविक्रमार्कोपमः ।
विज्ञानेश्वरपण्डितो न भजते किञ्चान्यदन्योपमा-
माकल्पं स्थिरमस्तु कल्पलतिकाकल्पं तदेतत्रयम् ॥
स्रष्टा वाचां मधुलवमुचां विद्वदाश्चर्यसीम्नां
दातार्थानामतिशयजुषामर्थिसार्थार्थनाय ।
ध्याता मूर्तेर्मुरविजयिनो जीवतादार्कचन्द्रं
जेतारीणान्तनुसहभुवां तत्त्वविज्ञान(प)नाचः ॥
प्रमातीचे नभोमासे लिखितं चेन्नपट्टणे ।
कम्भाद्रुनृसिंहेन धर्मशास्त्राब्धिमज्जता ॥

No. 2688. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 12¼ × 1 inches. Pages, 162. Lines, 6 on a page. Character, Kanarese. Condition, injured. Appearance, old.

Prayaścittakāṇḍa, complete.

Begins on fol 1a. The other works herein are: Dharmaśāstram 82a, Gāyatrīvarṇamālāstōtra 158a, Sandhyāvandanavidhi 159b, Prāyaścittavidhi 162a.

Copying is said to have been finished on Tuesday, the 12th day of the dark fortnight in the month of Pusya of the year Pramātica.

प्रमातीचे पुष्यमासे लिखितं चेन्नपट्टणे ।
कृष्णेन रामभट्टेन धर्मशास्त्राब्धिमज्जतो(ता) ॥

No. 2689. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 18⅝ × 1½ inches. Pages, 422. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Vyavahāra, complete ; Prāyaścitta, incomplete.

Begins on fol. 25a. The other works herein are : Ācārabhāga 1a, Dāyabhāgaviṣaya 8a.

No. 2690. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅞ × 1½ inches. Pages, 254. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Vyavahāra, complete with index.

कीलकबाहुळबहुळस्मरदिवसे पूर्वदेवगुरुवारे ।
भारतितिम्मयविदुषा लिखितं व्यवहारकाण्डमिदमखिलम् ॥

No. 2691. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, paper. Size, 13¼ × 5¾ inches. Pages, 230. Lines, 10 on a page. Character, Dēvanāgari. Condition, good. Appearance, new.

Vyavahārakāṇḍa, complete.

No. 2692. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Pages, 26. Lines, 17 on a page.

Begins on fol. 16*a*. of the MS. described under No. 459.

Dāyabhāgaprakaraṇa to the end of Rikthavibhāgaprakaraṇa.

No. 2693. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf (Srītāla). Size, 19¾ × 2 inches. Pages, 211. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Vyavahāra incomplete.

No. 2694. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 18½ × 1¾ inches. Pages, 270. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, old.

Vyavahāra complete.

Wants the first leaf.

Said to have been copied by Īyuṇṇi Raghupatidās.

No. 2695. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1¼ inches. Pages, 380. Lines, 5 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, Good. Appearance, old.

Vyavahāra complete.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, Madanapārijāta 191*a*.

No. 2696. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1½ inches. Pages, 69. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Vyavahāra incomplete.

Begins on fol. 1a. The other works herein are, Ṣaḍaśītiḥ 36a, Prētasaṁskāravidhiḥ 45a., Smṛtisiddhāntasaṅgraha 50a, Dattamīmāṁsā 97a.

No. 2697. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1¼ inches. Pages, 436. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Prāyaścittakāṇḍa incomplete.

No. 2698. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1½ inches. Pages, 176. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured Appearance, new.

Vyavahārakāṇḍa to the end of Ṛṇādānaprakarana.

No. 2699. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, paper. Size, 7¾ × 6¼ inches. Pages, 42. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 14a. The other works herein are, Kavirākṣasīya 1a, Sāmudrikaśāstra 37a.

Vyavahārakāṇḍa incomplete.

No. 2700. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—मिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH MITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 18¾ × 1½ inches. Pages, 318. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Adhyāya II. complete

No. 2701. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—मिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH MITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1½ inches. Pages, 374. Lines 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old.

Vyavahārakāṇḍa complete.

Said to have been copied by Kucukuṇḍu Mallayya for Bhāmāvadhāni finsihed on the Bahulasaptami in the month of Mārgaśira of the year Viṣu.

No. 2702. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—मिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH MITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1¾ inches. Pages, 160. Lines, 7 on a page. Character, Nandināgari. Condition, injured. Appearance, old.

Dāyabhāga complete, Sīmāvivāda incomplete, in Vyavahārakāṇḍa.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are—Vēdamantrārtha 54*a*, Vāstuhōmavidhi 66*a*, Jātakarmādimantrārtha 68*a*, Gṛhyacandrikā 121*a*, Āśaucadīpikā 130*a*, Viṣṇustōtra 142*a*, Pariśiṣṭa 145*a*.

No. 2703. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—मिताक्षरासहिता.

YĀÑJAVALKYASMṚTIḤ WITH MITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 18¾ × 1¼ inches. Pages, 244. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, old.

Vyavahārakāṇḍa - Breaks off in Strīsaṅgrahaṇa.

No. 2704. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—मिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH MITĀKṢARĀ.

Substance, paper. Size, 7 × 4¼ inches. Pages, 29. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Vyavahāramātṛkā complete.

Begins on fol. 1a. The other work herein is, Raghuvaṃśavyākhya 17a.

No. 2705. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—मिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH MITĀKṢARĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1⅜ inches. Pages, 162. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Ācārakāṇḍa complete.

No. 2706. याज्ञवल्क्यस्मृतिः—ऋजुमिताक्षरासहिता.

YĀJÑAVALKYASMṚTIḤ WITH ṚJUMITĀKṢARĀ.

Substance, paper. Size, 13 × 8¼ inches. Pages, 208. Lines, 20 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Prāyaścittakāṇḍa incomplete.

No. 2707. याज्ञवल्क्यस्मृतिव्याख्यानदीपिका.

YĀJÑAVALKYASMṚTIVYĀKHYĀNADĪPIKĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 19 × 1½ inches. Pages, 182. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Vyavahārakāṇḍa in 8 Prakaraṇas.

By Nirdūri Basavōpādhyāya. Also contains notes in Telugu.

Beginning:

राज्ञो राजगुणान्वितस्य परमो धर्मः प्रजापालनं
सम्यग्दुर्जननिग्रहेण तदलं सेद्धेदनं(सिध्येदस)न्निग्रहे ।
कर्तव्ये सति धर्मशास्त्रविधिना यत्नात्त्वया भूभृता
द्रष्टव्यं व्यवहारजालमनिशं श्री(कीर्ति)सौख्यप्रदम् ॥

End:

आचार्यश्श्वशुरो गुरुश्च तनयो वा मातुलस्सोदरो
नो दण्ड्योऽस्ति नृपस्ति(श्च) धर्मचरितो दण्ड्योऽस्तु च स्नातकः ।
वानप्रस्थबहुश्रुतौ च जननी तातः पुरोधा यतिः
दण्ड्यादण्ड्यविवेकिना क्रतुशतं नित्यं कृतं भूभृता ॥

इति श्रीदेवराजभट्टोपाध्यायसोमयाजिपुत्रनिर्दूरिबसवोपाध्यायसूरिविरचितायां विज्ञानेश्वरदीपिकायां स्तेयस्त्रीसङ्ग्रहणस्त्रीपुंयोगाख्यप्रकीर्णनिर्णय(यो)नाम अष्टमप्रकरणम् (समाप्तम्) ॥

No. 2708. लिखितस्मृतिः.

LIKHITASMṚTIḤ.

Pages, 18. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 8a of the MS. described under No. 2625.

Complete in 6 Adhyāyas.

Beginning:

वसिष्ठाद्याश्च मुनयः लिखितं धर्मरूपिणम् ।
पप्रच्छुर्धर्मशास्त्रार्थं वेदान्तानि द्विजन्मनाम् ॥
चातुर्वर्ण्यस्य धर्माणि प्रायश्चित्तान्यशेषतः ।
वक्तुमर्हसि व्रह्मर्षे कण्वात्मज महामते ॥
साधु साधु महाप्राज्ञास्सर्वशास्त्रविशारदाः ।
ऐहिकादीन्प्रवक्ष्यामि सङ्ग्रहेण यथामति ॥

लिखितः—

निशान्त्ययामो(मे) विज्ञेयः याम्यार्धं सन्धिरुच्यते ।
तत्काले तु समुत्थाय विण्मूत्रं विसृजेद्बुधः ॥
गृहाद्दूरं ततो गत्वा वाग्यतः प्रावृतस्ततः ।
उदङ्मुखस्समाविश्य प्रतिबद्धान्यदिङ्मुखः ॥
जलाग्निब्राह्मणादीनां देवानामाभिमुख्यतः ।
लिङ्गं पिधाय वामेन मुखमन्येन पाणिना ॥
मलमुत्सृज्य चोत्थाय न पश्येच्चेतरन्मलम् ।
उद्धृतेन जलेनैव शौचं कुर्याज्जलाद्बहिः ॥
शौचपात्रं करे धृत्वा मूत्रादीनुत्सृजेद्द्विजः ।
तेनैव शौचं कुर्याच्चेदन्यथाशुचिरेव सः ॥
अथवा देवपित्रर्थं तीर्थावतरणं विना ।
सप्त वा पञ्च वा तिस्रः गुदं वा शोधयेन्मृदा ।

* * * *

Colophon:

इति लिखितस्मृतौ प्रथमोऽध्यायः ॥

End:

अनध्यायेष्वधीतानां प्रजां प्रज्ञां यशश्श्रियम् ॥
आयुष्यं बलमारोग्यं निकृन्तति यमस्स्वयम् ।
अनध्याये तु योऽधीते तं विन्द्या(द्या)द्ब्रह्मघातकम् ॥
न तं संभाषयेद्विप्राः न तेन सह संवसेत् ।
कुण्डगोलकयोः केचित् द्विजातीनान सत्तमाः ॥
वदन्ति चोपनयनं पुत्रादिषु च जन्मसु ।
अनधीत्य तु यो विद्वान् श्राद्धादिपठने रतः ॥
शूद्रतुल्यस्स विज्ञेयः नरकायोपपद्यते ।
नाचारफलमाप्नोति यथा शूद्रस्तथैव सः ॥
अनध्याये तु गायत्री सहस्रावृत्तिनी यदि ।
स्वयं भवति संक्रुद्धा तस्य माय्यक्षयंकरी ॥

Colophon:

इति लिखितस्मृतौ षष्ठोऽध्यायः ॥
समाप्ता चेयं स्मृतिः ॥

No. 2709. लोहितस्मृतिः.

LOHITASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅛ × 1⅛ inches. Pages, 42. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Complete.

Begins on fol. 13b. The other works herein are, Viśvāmitrasmṛtiḥ 1a, Vasiṣṭhasmṛtiḥ 34a.

Beginning:

देवयज्ञादिकं वक्ष्ये गृहो(ह्यो)क्तविधिना ततः ।
कोद्रवान्मासुरान्माषान् मसूरान् च कुलुत्थजान् ॥
लवणञ्च कटुद्रव्यं वैश्वदेवे विसर्जयेत् ।
नीवारवंशजं धान्यं गोधूमान् तण्डुलांस्तथा ॥
कन्दमूलफलादीनि दधिक्षीरघृतादिकम् ।
प्रत्यहं वैश्वदेवार्थं कुर्यान्नित्यमतन्द्रितः ॥
गृहस्थो वैश्वदेवस्य कर्म प्रारभते मुदा ।
गृहे सिद्धान्नमादाय दधिक्षीरघृतान्वितम् ॥
औपासने स्वकार्यार्थं सर्वेभ्यः पचते द्विजः ।
यो हि यत्तु हुनेदग्नौ गायत्रीमन्त्रपूर्वकम् ॥
दिवा सूर्याय रात्र(त्रौ) चेदग्नये च हुनेद्धविः ।
प्रजापतये इत्येकामुभयोराहुतिं हुनेत् ॥

End:

यत्नादन्यथयन्तो वै नास्माकं सम्मतिः परा ॥
इयमेत्येव मे दुष्टाः तास्सर्वो निर्दयं नृपः ।
एकदा भीषयेच्चेत्तु दण्डसंग्रहणात्परम् ॥
अनया निखिलाश्चापि सर्वश्शान्ता भवन्ति हि ।
अनयानामभावे तु लोकोऽयं सुखमश्नुते ॥
लोको यथा सुखी राजा तदा सर्वान्मरो(नोर)थान् ।
अवशादेव लभते नात्र कार्या विचारणा ॥
इतीदं कथितं शास्त्रं लोहिते(न) महात्मना ।
हिताय सर्वलोकानां सारमुद्धृत्य शास्त्रतः ॥

Colophon:

इति लोहितस्मृतिस्संपूर्णा ॥

No. 2710. वसिष्ठस्मृतिः.

VASIṢṬHASMṚTIḤ

Substance, paper. Size, 8 × 6¼ inches. Pages, 127. Lines, 16 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 1b. The other works herein are—Anubhava-sūtra 70a, Mahimnastava 117a.

Complete in 10 Adhyāyas.

Beginning :

ज्ञानानन्दमयं देवं निर्मलस्फटिकाकृतिम् ।
आधारं सर्वविद्यानां हयग्रीवमुपास्महे ॥

गुरुमिक्ष्वाकुवंशस्य वसिष्ठं ब्रह्मसंभवम् ।
पप्रच्छुर्मुनयस्सर्वे पराशरपुरोगमाः ॥

ऋषयः—

भगवन् भवता प्रोक्ता यज्ञदानप्रदात(ताद)यः ।
वर्णाश्रमाणां कर्तव्यास्तथा राज्ञां महीभृताम् ॥

अधुना श्रोतुमिच्छामो विप्राणां विष्णुसेविनाम् ।
कीदृग्विधाः प्रकर्तव्या नित्यनैमित्तिकक्रियाः ॥

आचारः कः क आहारः कीदृग्वृत्तिः क आश्रमः ।
वैष्णवानां मुनिश्रेष्ठ ब्रूहि सर्वमशेषतः ॥

वसिष्ठः—

शृणुध्वं मुनयस्सर्वे सर्वधर्मं सनातनम् ।
वैष्णवानान्तु विप्राणां यच्चदाचरणं शुभम् ॥

सर्गादौ ब्राह्मणास्सृष्टाः वैष्णवांशेन चोदिताः ।
इतरे च त्रयो वर्णाः ब्रह्मणा विष्णुसूनुना ॥
तस्माच्च वैष्णवा विप्राः प्रकृत्या द्विजसत्तमाः ।
अवैष्णवत्वं विप्राणां महापातकसम्मितम् ॥
अवैष्णवस्तु यो विप्रस्सर्वकर्मसु गर्हितः ।
रौरवं नरकं प्राप्य चाण्डाली योनिमाप्नुयात् ॥
नित्यं नैमित्तिकं काम्यं त्रिविधं श्रुतिचोदितम् ।
अवैष्णवानां विप्राणां कर्मित्वं निष्फलं भवेत् ॥
यो मोहाद्विष्णुमन्येन हीनदेवेन दुर्मतिः ।
स मरस्त्वन्त्यजो(जः) ख्यातो सोऽन्त्यजो नान्त्यजोऽन्त्यजः ॥

* * * *

Colophon :

इति वासिष्ठस्मृतौ विशिष्टपरमधर्मशास्त्रे ब्राह्मणकथनं नाम प्रथमोऽध्यायः ॥

End :

दद्यात्पुष्पाञ्जलिं तस्मै तेनैव शतसंख्यया ।
आज्यं तेनैव होतव्यमष्टोत्तरशतं ततः ॥
उपचारैस्समभ्यर्च्य नमस्कृत्वा तु भक्तितः ।
वैष्णवान् भोजयेत्पश्चाद्दक्षिणाभिश्च तोषयेत् ॥

Colophon :

इति वासिष्ठस्मृतौ विशिष्टधर्मशास्त्रे विष्णुप्रतिष्ठाविधिर्नाम दशमोऽध्यायः ॥

१, २. ब्राह्मणकथनम्.
३. चौळोपनयनवेदव्रतानुष्ठानम्.
४. गर्भाधानादिसीमन्तोन्नयनकथनम्.
५. स्त्रीधर्मकथनम्.
६. भगवन्नित्याराधनम्.
७. भगवत्समाराधनम्.
८. पितृयज्ञः.
९. सापिण्डीकरणम्.
१०. विष्णुप्रतिष्ठा.

No. **2711.** वसिष्ठस्मृतिः.

VASIṢṬHASMṚTIḤ.

Pages, 81. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 80*a* of the MS. described under No. 2614.

Complete in 9 Adhyāyas.

The reading in this MS. is different from what is found in that described under the previous number, and the Adhyāyas are grouped differently.

No. **2712.** वसिष्ठस्मृतिः.

VASIṢṬHASMṚTIḤ.

Pages, 21. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 34*a* of the MS. described under No. 2709.

Adhyāyas 1 to 5, 8 & 11 are complete; 12th incomplete.

Beginning:

शुक्लाम्बरधरं . . . . . शान्तये ॥

सत्यज्ञानानन्दमयीं ब्रह्मरूपां नमाम्यहम् ।
देवीं सरस्वतीं सौम्यां शुद्धस्फटिकसन्निभाम् ॥

* * * *

शुद्धवस्त्रपरीधानां भक्ताभीष्टप्रदायिनीम् ।
ध्यायाम्यहं हृत्सरोजे ग्रन्थस्यास्य चिकीर्षया ॥

बुद्धिप्रभावसिद्ध्यर्थं प्रसादं कुरु शङ्करि ।
अरुणामरुणाकल्पां करुणापूर्णलोचनाम् ॥

* * * *

ब्राह्मण्यप्राप्तिमूलं प्रतिदिनकृतपापाटवीवीतिहोत्रं
ज्ञानान(द)ष्टैकहेतुं शुचिकरमतुलं मृत्युवज्रोपघातम् ।
मन्त्रग्रामादिमूलं सकलमनुमयं सर्ववेदान्तगुह्यं
वक्ष्ये षट्कर्मसारं द्विजकुलतिलकं मोक्षसोपानमार्गम् ॥

प्रत्यहं प्रातरुत्थाय ब्राह्मणानां विधिः(धिं) क्रमात् ।
स्नानादिकर्मणां षण्णां वक्ष्ये लोकोपकारकम् ॥
उत्थाय सम्यगासीनः ईशान्याभिमुखो द्विजः ।
प्राणायामं प्रकुर्वीत गुरुध्यानपुरस्सरम् ॥

* * * *

इति वसिष्ठस्मृतौ स्नानविधिर्नाम प्रथमोऽध्यायः ।

* * * *

इति वसिष्ठस्मृतौ न्यासादिविधानं नाम अष्टमोऽध्यायः ।

* * * *

इति वसिष्ठस्मृतौ एकादशोऽध्यायः ॥
अथातस्संप्रवक्ष्यामि वैश्वदेवविधिक्रमम् ।
प्रतिपूर्षं वैश्वदेवं कुर्यान्नित्यमतन्द्रितः ॥

End:

तस्मात् भार्यां सदा विद्वान् स्थापयेत्सार्वकालिकम् ।
यद्गृहे सुखिता पत्नी तद्गृहं सुखमेधते ॥
स्वसमा सा प्रकथिता स्वाभिजतनुरुत्तमा ।
सर्वाश्च सं . . . . पुत्रपौत्रादयोऽखिलाः ॥
तथेति तां मौढ्यतस्तु बालभावे वृथैव वै ।
अत्यन्तचारिणी कृत्वा गर्विष्ठाङ्कारयेन्न तु ॥

No. 2713. वसिष्ठस्मृतिः.

VASIṢṬHASMṚTIḤ.

Substance, paper. Size, 11¼ × 9¼ inches. Pages, 72. Lines, 21 on a page. Character, Dēvanāgarī. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Commences from about the end of the 2nd Adhyāya and breaks off in the 10th Adhyāya. Wants 2 leaves in the beginning . . The third leaf is bound at the end.

No. 2714. वसिष्ठस्मृतिः.

VASIṢṬHASMṚTIḤ.

Substance, paper. Size, 11½ × 7¾ inches. Pages, 78. Lines, 24 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Complete in 10 Adhyāyas.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are, Śāṇḍilyasmṛtiḥ 40*a*, Aparaprayōga (Kṛṣṇīya) 77*a*, Yallājīya 144*a*, Kamalākarasmṛti 223*a*.

No. 2715. वसिष्ठस्मृतिः.

VASIṢṬHASMṚTIḤ.

Pages, 58. Lines, 18 on a page.

Begins on fol. 73*a* of the MS. described under No. 2622.

Commences in the course of the 3rd Adhyaya and breaks off in the 6th.

No. 2716. वसिष्ठस्मृतिः.

VASIṢṬHASMṚTIḤ.

Pages, 58. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 35*a* of the MS. described under No. 2634.

Adhyāyas 1 to 10 complete.

No. 2717. विश्वामित्रस्मृतिः.

VIŚVĀMITRASMṚTIḤ.

Pages, 26. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 2709.

Adhyāyas 2 to 5, and 8 to 9 are complete.

Beginning:

सहस्रदलपङ्कजे सकलशीतरश्मिप्रभे

वराभयकराम्बुजं विमलगन्धपुष्पाम्बरम् ।

प्रसन्नवदनेक्षणं सकलदेवतारूपिणं
स्मरेच्छिरसि पावनं तदभिधानपूर्वं गुरुम् ॥

(चतुःपञ्चघटीमानं मुहूर्तं) ब्रह्मसंज्ञितम् ।
पञ्चष(ञ)घटीज्ञेय उषःकाल इतीष्यते ॥

ऋतुबाणघटीमानमरुणोदयसंज्ञितम् ।
उषःपञ्चघटीमानं प्रातःकाल इति स्मृतः ॥

एवं ज्ञात्वा प्रभाते तु नि(त्यकर्म समाचरेत्) ।
(नित्यनैमित्तिके) काम्ये कृते काले तु सत्फलम् ॥

ब्राह्मे मुहूर्ते उत्थाय कृत्वा शौचं समाहितः ।
स्नानं कुर्यादुषःकाले आत्मार्थमरुणोदये ॥

* * * *

इति विश्वामित्रस्मृतौ शुद्धाचमनयोगो नाम द्वितीयोऽध्यायः ॥

* * * *

इति पञ्चमोऽध्यायः ॥

* * * *

इति विश्वामित्रस्मृतौ नानाप्रयोगविधानं नामाष्टमोऽध्यायः ॥

अथातस्संप्रवक्ष्यामि उपस्थानविधिं क्रमात् ।
ऋक्श्लोकेन विधिना जातवेदस इत्यृचम् ॥

End:

त्रिपदा जपसाद्गुण्यं तुर्यजाप्यं दशांशकम् ।
तुर्यपादं विना जाप्यं कुरुते निष्फलं भवेत् ॥

मित्रस्य चर्षणीमन्त्रं याजुषोपासनक्रमात् ।
प्रातर्जपान्ते गायत्र्या(:) सूर्योपस्थानमाचरेत् ॥

आसत्येनेति मन्त्रेण षड्चोक्तविधानतः ।
मध्यन्दिने रविन्ध्यायेत् जपान्ते विधिवत्क्रमात् ॥

सायं भानोरस्तमयात् द्विघटेकर्मसायमे(?) ।
ऋक्षप्रकाशपर्यन्तं जपन्देवीं मनोहराम् ॥

लुप्तं सूर्यं समालोक्य दिगुपस्थानमाचरेत् ।
सूर्य(र्क्तं) वारुणमस्ते च इममादि पठेन्मनुम ॥

प्री(प्रि)यसूक्तं समुच्चार्य देवीं ध्यायेच्चतुष्पदाम् ।
पञ्चोपचारैरभ्यर्च्य गायत्रीं तुर्यया सह ॥

Colophon:

इति विश्वामित्रस्मृतौ उपस्थानं नाम नवमोऽध्यायः ॥

No. 2718. विष्णुस्मृतिः.

VIṢṆUSMṚTIḤ.

Pages, 9. Lines, 11 on a page.

Begins on fol. 101*b* of the MS. described under No. 2612.

Adhyāyas 1 and 2 complete.

Beginning:

विष्णो धर्मानशेषेण ब्रह्मज्ञानैकसाधकान् ।
चित्तशुद्धिकरान्सद्यः शिष्येभ्यो वद नः प्रभो ॥

इति संप्रार्थितो विष्णुः श्रीमान्ब्रह्मविदां वरः ।
नत्वा नारायणं देवं वेदवेद्यं सनातनम् ॥

वक्तुं धर्मान्द्विजातीनां निखिलांस्तु द्विजाग्रणीः ।
हरिरोमित्युपक्रम्य श्रृणुतेति वचोऽब्रवीत् ॥

सर्वेषामपि वर्नो(र्णा)नां सर्वभूतदया परा ।
प्रमुखास्सर्वधर्माणामहिंसा सत्यमार्जवम् ॥
तितिक्षोपरमश्शान्तिर्दान्तिर्दानं दमस्तथा ।
सामान्यधर्माः कथिता विशेषेण वदाम्यथ ॥
* * * *

Colophon:

इति श्रीविष्णुस्मृतौ प्रथमोऽध्यायः ॥

End:

तस्य धर्मार्थकामानां हानिर्न कापि जायते ॥
पापे ह्यपापः पुरुषे ह्यभिधत्ते प्रियाणि यः ।
मैत्रीद्रवान्तःकरणः तस्य मुक्तिः करे स्थिता ॥
नित्यं सत्यं वदेत्प्राज्ञो यत्परप्रीतिकारणम् ।
सत्यं यत्परदुःखाय तत्र मौनपरो भवेत् ॥
प्रियं हितं नेति . . इति मत्वा न तद्वदेत् ।
श्रेयस्करं हितं वाक्यं यद्यदत्यन्तमप्रियम् ॥
प्राणिनामुपकाराय यदेवेह परत्र च ।
कर्मणा मनसा वाचा तदेव मतिमान्वदेत् ॥
प्राणिनां निखिलानाञ्च ह्युपकारं सदाचरेत् ।
अपकारं न वै कुर्यादिति वेदानुशासनम् ॥

Colophon:

इति विष्णुस्मृतौ द्वितीयोऽध्यायः ॥

No. **2719.** व्यासस्मृतिः.

VYĀSASMṚTIḤ.

Pages, 9. Lines, 10 on a page.

Begins on fol. 11*a* of the MS. described under No. 2614.

Complete in 3 Adhyāyas.

Beginning :

ऋषय ऊचुः—

अहन्यहनि कर्तव्यं ब्राह्मणानां क्रमान्वितम् [महामुने] ।
तदाचक्ष्वाखिलं कर्म येन मुच्येत बन्धनात् ॥

व्यास उवाच—

विप्रास्समाहितास्त्वद्य शृणुध्वं वदतो मम ।
अहन्यहनि कर्तव्यं ब्राह्मणानां क्रमान्वितम् ॥

ब्राह्मे मुहूर्ते बुध्येत धर्मार्थावनुचिन्तयेत् ।
कायक्लेशांश्च तन्मूला(न्) वेदतत्त्वार्थमेव च ॥

उषःकाले तु संप्राप्ते कृत्वा चावश्यकं बुधः ।
स्नानान(यान्न)दीषु शुद्धासु शौचं कृत्वा यथाविधि ॥

प्रातस्स्नाने(न) पूयन्ते येऽपि पापकृतो जनाः ।
तस्मात्सर्वप्रयत्नेन स्नानं प्र(प्रा)तस्समाचरेत् ॥

प्रातस्स्नानं प्रशंसन्ति दृष्टादृष्टकरं शुभम् ।
ऋषीणामृषिता नित्यं प्रातस्स्नानान्न संशयः ॥

मुखे सुप्तस्य सततं लालायाश्च स्रवन्ति हि ।
ततो नैवाचरेत्कर्म अकृत्वा स्नानमादितः ॥

* * * *

इति व्यासस्मृतौ प्रथमोऽध्यायः ॥

End :

इत्येतदखिलेनोक्तमहन्यहनि वै मया ।
ब्राह्मणानां कृतं(त्य)जातमपवर्गफलप्रदम् ॥

नास्तिक्यादथवालस्या(त्)ब्राह्मणो न करोति यः ।
(स याति नरकान् घोरान्सूकरेष्वपि जायते) ॥
नान्यो विमुक्तये पन्था(पन्था) रक्ताश्र(मुक्त्वा क)मविधिं स्वकम् ।
तस्मात्कर्माणि कुर्वीत मुक्तये परमेष्ठिनः ॥

Colophon:

इति व्यासस्मृतौ तृतीयोऽध्यायः ॥
इति व्यासस्मृतिस्समाप्ता ।

No. **2720.** व्यासस्मृतिः.
VYĀSASMṚTIḤ.

Pages, 10. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 26*a* of the MS. described under No. 2619.

Complete.

Same work as the above.

No. **2721.** व्यासस्मृतिः.
VYĀSASMṚTIḤ.

Pages, 13. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 2616.

(Complete in 3 Adhyāyas.)

Same work as the above.

No. **2722.** व्यासस्मृतिः.
VYĀSASMṚTIḤ.

Pages, 15. Lines, 20 on a page.

Begins on fol. 41*b* of the MS. described under No. 1203.

Complete in two Adhyayas, the second Adhyaya comprising the second and the third Adhyayas as found in the other MSS. of the work.

No. **2723.** शाण्डिल्यस्मृतिः.

SĀṆḌILYASMṚTIḤ.

Pages, 64. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 121*a* of the MS. described under No. 2614.

Complete in 5 Adhyāyas.

Beginning:

श्रीमत्तोद्(त)गिरेर्मूर्ध्नि श्रीमत्यायतने हरेः ।
शाण्डिल्यमृषिमासीनं प्रणम्य मुनयोऽब्रुवन् ॥

श्रीमदेकायनं शास्त्रं श्रुतं गुह्यं सनातनम् ।
ज्ञातश्च सर्ववेदानामन्तस्सारमिदन्त्विति ॥

निवृत्तं वैदिकं कर्म यत्प्रोक्तं भवभेषजम् ।
पञ्चकालात्मकं ज्ञानं तच्च ब्रह्मैकदैवतम् ॥

कुडु(टु)म्बाश्रमनिष्ठानां पञ्चकालनिषेविणाम् ।
आचारन्त्वन्मुखाम्भोजाच्छ्रोतुमिच्छामहे वयम् ॥

शाण्डिल्योऽपि नमस्कृत्य मङ्गलायतनं हरिम् ।
अब्रवीत्स मुनिश्रेष्ठान् श्रेष्ठकर्मा महामुनिः ॥

बहुशः पूर्वमेवायं समाचारो मयेरितः ।
पदार्थानधिकृत्यैव शास्त्रे सत्पथसंस्थितान् ॥

महाविस्ताररूपोऽयमाचारः पञ्चकालिनाम् ।
संक्षेपात्प्रब्रवीम्यद्य यथाशास्त्रं यथामति ॥

रहस्यमेतद्विज्ञानं भक्तानां हितमेव च ।
अतः प्रमाणं भक्तानां सारं सर्वागमेषु च ॥

कुटुम्बाश्रममाश्रित्य तथा कालक्रमेण च ।
वक्ष्यामि वस्समाचारान् मुख्यास्ते हि कुटुम्बिनः ॥

आचारं मङ्गलोपेतं संक्षेपात्प्रब्रवीमि वः ।
अनन्यमनसस्सर्वे शृणुध्वं मुनिपुङ्गवाः ॥

पञ्चेन्द्रियस्य देहस्य बुद्धेश्च मनसस्तथा ।
द्रव्यदेशक्रियाणाञ्च शुद्धिराचार इष्यते ॥

वक्ष्यमाणस्य सूत्रं हि स्रोके(क) श्लोको यदीरितः ।
संक्षेपविस्तराभ्याञ्च व्याख्यानमिदमुच्यते ॥

प्रतिषिद्धेष्वसक्तं यत्सक्तं शुद्धेषु साधुषु ।
भगवद्विषयेष्वेव शुद्धन्तच्छ्रोत्रमुच्यते ॥

अस्पृश्यमस्पृशन्ती वा(या) स्पृशन्ती स्पृश्यमेव च ।
तत्राप्यलोलुपा सद्भिः त्वक् शुद्धेति निगद्यते ॥

* * * *

इति श्रीशाण्डिल्यधर्मशास्त्रे प्रथमोऽध्यायः ॥

End:

यथौषधीनाममृतं मणीनां कौस्तुभो यथा ।
सर्वेषामपि धर्माणां श्रेष्ठो भागवतो विधिः ॥

सर्वधर्मान् समुत्सृज्य पाञ्चकालमनुव्रताः ।
व्यामिश्रयागनिर्मुक्ता गच्छन्ति पुरुषोत्तमम् ॥

व्यामिश्रयाजिनां ब्रह्मण(ण्य)नर्पितमुखत्तिनाम् ।
यततामपि वा नित्यं पदमेषां परं स्थितम् ॥

अकर्म कर्त(र्मे) चैव स्यात् ज्ञानं वा कर्म संभवेत् ।
कर्मयोगस्तथापि स्याद्योगः कर्म परन्तथा ॥
नास्मात्परमकं शास्त्रं नास्मात्कर्म परन्तथा ।
नास्मात्परमकं ज्ञानं ना[क]स्मात्परमं(मकं) सुखम् ॥
ऋग्यजुस्सामसंज्ञेषु वेदशब्दः प्रयुज्यते ।
इदं सदागमाख्यन्तु वेदशास्त्रमितीरितम् ॥
इति संक्षेपतः प्रोक्तः सदाचारो यथागमम् ।
तथा शास्त्रस्य माहात्म्यं विशेषश्चैकयाजिनाम् ॥
इदं शास्त्रमधीयानो ब्राह्मणो भगवत्परः ।
श्रियं यशश्च विपुलं दीर्घमायुरवाप्नुयात् ॥

Colophon:

इति शाण्डिल्यधर्मशास्त्रे पञ्चमोऽध्यायः ॥
संपूर्णचेदं शाण्डिल्यधर्मशास्त्रम् ॥

No. **2724.** शाण्डिल्यस्मृतिः.

ŚĀṆḌILYASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 12 × 1½ inches. Pages, 76. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Adhyāyas 1 to 3 complete; 4th incomplete.
Same work as the above.

No. **2725.** शाण्डिल्यस्मृतिः.

ŚĀṆḌILYASMṚTIḤ.

Pages, 42. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 42a of the MS. described under No. 2616.
Complete in 5 Adhyāyas.
Same work as the above.

एतत्स्मृतिश्लोकसङ्ख्या—७०३.
नेत्रे मेघघटश्रोत्रकाममार्येषु देहतः ।
माघबहुळ २ गु.

No. 2726. शाण्डिल्यस्मृतिः.
ŚĀṆḌILYASMṚTIḤ.

Pages, 77. Lines, 21 on a page.

Begins on fol. 1a of the MS. described under No. 2633.

Complete in 5 Adhyāyas.

Same work as the above.

No. 2727. शाण्डिल्यस्मृतिः.
ŚĀṆḌILYASMṚTIḤ.

Pages, 60. Lines, 22 on a page.

Begins on fol. 40a of the MS. described under No. 2714.

Complete.

Same work as the above.

No. 2728. शातातपस्मृतिः.
ŚĀTĀTAPASMṚTIḤ.

Pages, 17. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 34a of the MS. described under No. 2614.

Complete in 12 Adhyāyas.

Beginning :

अथ शातातपधर्मं व्याख्यास्यामः—ब्राह्मणो ब्राह्मणं हत्वा शिरःकपालमादाय तीर्थान्यनुचरेत् । आत्मनः पापसंकीर्तनं कृत्वा द्वाद(श)-

वर्षात् पूतो भवति । अथवाश्वमेधं यक्ष्यति । इति तस्य दर्शनात् पूतो भवति ।

ब्राह्मणस्तु सुरा पश्चात्(सुरां पीत्वा) कथञ्चित्काममोहितः ।
अग्निवर्णां सुरां पीत्वा मृतश्शुद्धिमवाप्नुयात् ॥

अपहृत्य सुवर्णन्तु ब्राह्मणस्य तु तत्स्वयम् ।
गच्छेन्मुसलमादाय राजानं स विधाय तु ॥

हतश्शुद्धिमवाप्नोति राज्ञासौ मुक्त एव वा ।
कामतस्तु वधस्तस्य नान्यथा वधमर्हति ॥

* * * *

इति शातातपधर्मशास्त्रे महापातकप्रायश्चित्तकथनं नाम प्रथमोऽध्यायः ।

End:

ब्राह्मणं स्नातुमायान्तमन्व(नु)गच्छन्ति देवताः ।
पितरश्च महाभागा वायुभोजलना(तृष्णार्तास्सलिला)र्थिनः ॥

निराशास्ता(स्ते) निवर्तन्ते वस्त्रनिष्पीडने कृते ।
तस्मान्न पीडयेद्वस्त्रमकृत्वा पितृतर्पणम् ॥

तर्पणन्तु शुचिः कुर्यात् प्रत्यहं स्ना(स्ना)तकस्त्विति ।
देवेभ्योऽथ ऋषिभ्यश्च पितृभ्यश्च यथाक्रमम् ॥

अग्निकार्यस्तु(न्तु) कुर्वीत वाग्यतो नान्यमानसः ।
भूतयज्ञं तथा श्राद्धं नित्यं त्वतिथितर्पणम् ॥

Colophon:

इति शातातपधर्मशास्त्रे आचारकथनं नाम द्वादशोऽध्यायः ॥
इति शातातपधर्मशास्त्रं समाप्तम् ॥

१. महापातकप्रायश्चित्तकथन.
२. अभक्ष्यभक्षणकथन.
३. उपपातकप्रायश्चित्तकथन.
४. हिंसाप्रायश्चित्तकथन.

५. विवाहप्रकरण.
६. वैश्वदेवकथन.
७. श्राद्धकथन.
८. Do.
९. भोजनविधि.
१०. शुना दष्टप्रायश्चित्तकथन.
११. आशौचकथन.
१२. आचारकथन.

No. 2729. शातातपस्मृतिः.

ŚĀTĀTAPASMṚTIḤ.

Pages, 11. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 9*b* of the MS. described under No. 2616.
Complete in 12 Adhyāyas.
Same work as the above.

No. 2730. शातातपस्मृतिः.

ŚĀTĀTAPASMṚTIḤ.

Pages, 10. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 31*a* of the MS. described under No. 2619.
Adhyāyas 7 and 8 wanting.

No. 2731. संवर्तस्मृतिः.

SAṀVARTASMṚTIḤ.

Pages, 23. Lines, 10 on a page.

Begins on fol. 43*a* of the MS. described under No. 2614.
Complete in 6 Ahdyāyas.

Beginning:

संवर्तमेकमासीनमात्मविद्यापरायणम् ।
ऋषयस्ते समागम्य पप्रच्छुर्धर्मकाङ्क्षिणः ॥
भगवन् श्रोतुमिच्छाम(:)श्रेयस्कामा द्विजोत्तमाः ।
यथावद्धर्ममाचक्ष्व शुभाशुभविचेत(वेच)नम् ॥

वामदेवादयस्सर्वे तत्पृच्छन्ति महौजसम् ।
तानब्रवीन्मुनिस्सर्वान् प्रीतात्मा श्रूयतामपि(मिति) ॥

स्वभावाचत्र विचरेत् कृष्णस्सारस्सदा मृगः ।
धर्म्मदेशस्स विज्ञेयो द्विजानान्धर्मसाधनम् ॥

उपनीतस्सदा विप्रो गुरोस्तु हितमाचरेत् ।
स्रग्गन्धमधुमांसानि ब्रह्मचारी विवर्जयेत् ॥

सन्ध्यां प्रातस्सनक्षत्रा अ(मु)पासीत यथाविधि[ः] ।
सादित्यां पश्चिमां सन्ध्यामर्धास्तमितभास्कर(ा)म् ॥

तिष्ठेत्पूर्वं जपं कुर्यात् ब्रह्मचारी समाहितः ।
आसीनः पश्चिमां सन्ध्यां जपं कुर्यादतन्द्रितः ॥

* * * *

इति संवर्तधर्मशास्त्रे ब्रह्मचारी(रिमत)कथनं नाम प्रथमोऽध्यायः ॥

End:

श्रुतिस्स्मृतिश्च विप्राणां चक्षुषी द्वे च निर्मिते ।
काणस्तत्रैकहीनस्तु द्वाभ्यामन्धः प्रकीर्तितः ॥

नाभेरूर्ध्वमनायुष्यमधो नाभेस्तपःक्षयः ।
तस्मान्नाभिसमं कुर्यादुपवीतं द्विजोत्तमः ॥

चान्द्रायणञ्च सर्वेषां पावनं शोधनं परम् ।
तत्कृतां शुद्धिमाप्नोति उत्तमं स्थानमाप्नुयात् ॥

दुस्तरं यद्दुराधर्षं यच्च शूरेष्ववस्थितम् ।
सर्वं तत्तपसा साध्यं तपो हि दुरतिक्रमम् ॥

अनुष्टुप्छन्दसा ह्येतत् संवर्तेन तु भाषितम् ।
श्लोकानामपि विज्ञेयं त्रिशतं षोडशोत्तरम् ॥

सर्वशास्त्रमिदं पुण्यं संवर्तेन तु भाषितम् ।
अधीत्य ब्राह्मणो गच्छेत् ब्र[ा]ह्मणस्सत्व(ग्र) शाश्वतम् ॥

Colophon:

इति संवर्तधर्मशास्त्रे प्रायश्चित्तप्रकरणं नाम षष्ठोऽध्यायः ॥
इति संवर्तधर्मशास्त्रं संपूर्णम् ॥

१. ब्रह्मचारी(रिव्रत)कथनम्.
२. विवाहकथनम्.
३. दानकथनम्.
४. वानप्रस्थप्रकरणम्.
५. सन्न्यासप्रकरणम्.
६. प्रायश्चित्तकथनम्.

No. 2732. संवर्तस्मृतिः.

SAṀVARTASMṚTIḤ.

Pages, 14. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under **No.** 2625.

Complete.

No. 2733. संवर्तस्मृतिः.

SAṀVARTASMṚTIḤ.

Pages, 20. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under **No.** 2619.

15 Ślōkas wanting in the beginning.

Complete.

This copy, like the **Anandāśrama** edition, does not divide the work into chapters.

No. 2734. हारीतस्मृतिः.

HĀRĪTASMṚTIḤ.

Substance, paper. Size, $12\frac{1}{4} \times 8\frac{1}{4}$ inches. Pages, 210. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Complete in 8 Adhyāyas.

Beginning:

यस्य द्विरदवक्त्राद्याः पारिषद्याः परश्शतम् ।
विघ्नाविघ्नन्ति भजतां विष्वक्सेनं तमाश्रये ॥

अम्बरीषस्ततो गत्वा हारीतस्याश्रमं नृपः ।
ववन्दे तं महात्मानं बालार्कसदृशप्रभम् ॥

स पृष्टकुशलस्तेन पूजितः परमासने ।
उपविष्टस्ततो विप्रमुवाच नृपनन्दनः ॥

भगवन् सर्वधर्मज्ञ सर्ववेदविदां वर ।
पृच्छामि त्वां महाभाग परमं धर्ममव्ययम् ॥

कथं वर्णाश्रमाणान्तु नित्यनैमित्तिकाः क्रियाः ।
कर्तव्या मुनिशार्दूल नारीणाञ्च नृपस्य च ॥

स्वरूपं जीवपरयोः कथं मोक्षपथस्य च ।
तत्प्राप्तिसाधनं ब्रह्मन् वक्तुमर्हसि सुव्रत ॥

एवमुक्तस्तु विप्रर्षिस्तेन राजर्षिणा तदा ।
उवाच परमप्रीत्या नमस्कृत्य जनार्दनम् ॥

श्रु(शृ)णु राजन् प्रवक्ष्यामि सर्ववेदोपबृंहितम् ।
यदुक्तं ब्रह्मणा पूर्वं पृच्छतो मम भूपते ॥

तद्ब्रवीमि परं धर्मं श्रु(शृ)णुष्वैकाग्रमानसः ।
सर्वेषामेव देवानामनादिः पुरुषोत्तमः ॥

ईश्वरस्तु स एवास्य जगतो विभुरव्ययः ।
नारायणो वासुदेवो विष्णुर्ब्रह्माच्युतो हरिः ॥

* * * *

सहस्रमूर्धा विश्वात्मा सहस्रकरपादवान् ।
यद्गत्वा न निवर्तन्ते तद्धाम परमं हरेः ॥

चतुर्भिश्शोभनोपायैस्साध्योऽयं सुमहात्मभिः ।
तुरीयं परया भक्त्या सुसिद्धं समुदाहृतम् ॥

तत्स्वीकुर्वन्ति विद्वांसः स्वस्वरूपतया सदा ।
नैसर्गिकं हि सर्वेषां दास्यमेव हरेस्सदा ॥

स्वाम्यं परस्वरूपं स्यात् दास्यं जीवस्य नित्यशः ।
प्राक्प्रत्यगात्मनो रूपं स्वाम्यं दास्यमिति श्रुतिः ॥

दास्यमेव परो धर्मः दास्यमेव परं हितम् ।
दास्येनैव भवेन्मुक्तिः अन्यथा निरयो भवेत् ॥

विष्णोर्दास्यं परा भक्तिर्येषान्तु न भवेत्कचित ।
तेषामेव हि संसृष्टं निरयं ब्रह्मणा नृप ॥

नारायणस्य दासा ये न भवन्ति नराधमाः ।
जीवन्त एव चण्डाला भविष्यन्ति न संशयः ॥

तस्माद्दास्यं परां भक्तिमालम्ब्य नृपसत्तम ।
नित्यं नैमित्तिकं सर्वं कुर्यात्प्रीत्यै हरेस्सदा ॥

दास्यस्वरूपं रूपञ्च गुणान् सम्यग्विभूतिकाः ।
ज्ञात्वा समर्चयेद्विष्णुं यावज्जीवमतन्द्रितः ॥

* * * *

Colophon:

इति हारीतस्मृतौ पञ्चसंस्कारप्रतिपादनं नाम प्रथमोऽध्यायः ॥

End:

भरद्वाजादयस्सर्वे नृपाश्च जनकादयः ।
योगिनस्सनकाद्याश्च नारदाद्यास्सुरर्षयः ॥

वसिष्ठाद्या वैष्णवाश्च विष्वक्सेनादयस्सुराः ।
एतच्छास्त्रानुसारेण पूजयामासुरच्युतम ॥

परमं वैष्णवं शास्त्रमेतद्वैष्णवसुत्तमम् ।
ज्ञात्वैव पारमैकान्त्यं सर्वदेवेश्वरेश्वरम् ॥
एतच्छास्त्रानुसारेण पूजयामासुरच्युतम् ।
पारमैकान्त्यमाप्नोति नान्यथा वैष्णवोत्तमः ॥

Colophon:

इति हारीतस्मृतौ विशिष्टपरमधर्मशास्त्रे वृत्त्यधिकारो नाम अष्टमोऽध्यायः ॥

इयं हारीतस्मृतिनाम्ना वव्य(व्यव)ह्रियमाणा स्मृतिः सर्वापि पाठभेदपर्यालोचनापूर्वकत्वेन सम्यक् परिष्कृता । परन्तु अस्यां स्मृतौ पञ्चमाध्याये सामगानैः प्रबन्धैश्च गायन् कृष्णं जगद्गुरुमिति, तत्रैव इतिहासपुराणाभ्यां गीतापाठैः प्रबन्धकैरिति च स्मर्यते; तथा षष्ठाध्याये पञ्चविंशत्युत्तरत्रिशततमे वचने मत्स्यकूर्मादिभिश्चैव वेदार्थोक्तो (क्ति) प्रबन्धकैरिति च कण्यते; तथा सप्तमाध्याये द्व्यशीत्युत्तरत्रिशततमे वचने च सूक्तैश्च ब्राह्मणरत्यैस्सामगानैः प्रबन्धकैरिति च पठ्यते; तत्र तत्र प्रबन्धशब्दस्य द्रविळप्रबन्ध एवार्थ इति तस्य च कलावाधुनिकपुरुषनिर्मितत्वेन विकृतिभाषामयत्वेन च ततः प्राचीनतनकालोत्पन्नस्मृतौ तद्विनियोगकथनस्य इतरभाषाप्रबन्धविनियोगकथनस्य चासंभवेन इतरस्मृतिवत् सर्वसंप्रतिपन्ननिबन्धनग्रन्थेष्वस्या अनुदाहरणेन च नेयं मुनिकृतेति न चाष्टादशसु स्मृतिष्वन्तर्भवतीति च निश्च(श्ची)येत्(त) ॥

१. पञ्चसंस्कारप्रतिपादनम्.
२. do. do.
३. do. do.
४. प्रातःकालभगवत्समाराधनविधिः.
५. भगवन्नित्यनैमित्तिकसमाराधनविधिः.
६. प्रायश्चित्तप्रकरणम्.
७. नानाविधोत्सवविधानम्.
८. वृत्त्यधिकारः.

No. 2735. हारीतस्मृतिः.

HĀRĪTASMṚTIḤ

Pages, 15. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 11*a*. of the MS. described under No. 2619.

Complete.

Beginning:

ये वर्णाश्रमधर्मस्थास्ते भक्ताः केशवं प्रति ।
इति पूर्वं त्वया प्रोक्तं भूर्भुवस्स्वं द्विजोत्तम ॥

वर्णानामाश्रमाणां च धर्मान् नो ब्रूहि भार्गव ।
येन सन्तुष्यते देवो नारसिंहस्सनातनः ॥

मार्कण्डेयः—

अत्राहं कथयिष्यामि पुरावृत्तमनुत्तमम् ।
ऋषिभिस्सह संवादे हारीतस्य महात्मनः ॥

हारीतं सर्वधर्मज्ञमासीनमिव पावकम् ।
प्रणिपत्याब्रुवन् सर्वे मुनयो धर्मकाङ्क्षिणः ॥

भगवन् सर्वधर्मज्ञ सर्वधर्मप्रवर्तक ।
वर्णानामाश्रमाणां च धर्मान् नो ब्रूहि शाश्वतान् ॥

समासाद्योगशास्त्रं च विष्णुभक्तिकरं परम् ।
एतच्चान्यांश्च भगवन् ब्रूहि नः परमां गतिम् ॥

हारीतस्तानुवाचाथ तैरेवं चोदितो मुनिः ।
शृण्वन्तु मुनयस्सर्वे धर्मान् वक्ष्यामि शाश्वतान् ॥

*   *   *   *

इत्येष धर्मः कथितो मया यत्(ः) पृष्टो भवद्भिस्त्वखिलापहारी ।
वदामि राज्ञामपि चैव धर्मान् पृथक् पृथक् बोधत विप्रवर्याः ॥

इति प्रथमोऽध्यायः ॥

End:

वर्णाश्चत्वारो राजेन्द्र चत्वारश्चापि चाश्रमाः ।
स्वधर्मं येऽनुतिष्ठन्ति ते यान्ति परमां गतिम् ॥
स्वधर्मेण यथा नृणां नारसिंहः प्रसीदति ।
न तुष्यति तथान्येन कर्मणा मधुसूदनः ॥
अतः कुर्वन्निजं धर्मं यथाकालमतन्द्रितः ।
सहस्रनिष्ठदेवेशं नारसिंहं च सालयम् ॥
उत्पन्नवैराग्यबलेन योगी ध्यायेत्परं ब्रह्म सदा क्रियावान् ।
सत्यं सुखं रूपमनन्तमाद्यं विहाय देहं पदमेति विष्णोः ॥

Colophon:

इति हारीतधर्मशास्त्रं संपूर्णम् ॥

No. 2736. हारीतस्मृतिः.
HĀRĪTASMṚTIḤ.

Pages, 276. Lines, 21 on a page.

Begins on fol. 354*a* of the MS. described under No. 2141.

Complete.

Same work as the above.

No. 2737. हारीतस्मृतिः.
HĀRĪTASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18¾ × 1⅛ inches. Pages, 204. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

No. 2738. हारीतस्मृतिः

HĀRĪTASMṚTIḤ.

Pages, 40. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 63*a* of the MS. described under No. 2616

Incomplete.

No. 2739. हारीतस्मृतिः.

HĀRĪTASMṚTIḤ.

Pages, 178. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 47*a* of the MS. described under No. 2611.

Incomplete. After the 6th Adhyāya the leaves are too injured to allow easy reading and identification.

II. DIGESTS (GENERAL).

No. 2740. अवशिष्टधर्मनिरूपणम्.

AVAŚIṢṬADHARMANIRŪPAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 13⅝ × 1¾ inches. Pages, 16. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 100*a*.

The other works herein are, Smṛtimuktāphalam 1*a*, Sarvāṅgavapanavidhiḥ 86*a*, Abhōjyabhōjanaprāyaścittam 88*a*, Dravyaśuddiḥ 92*a*, Yativapanavidhiḥ 108*a*.

Beginning:

अथ अवशिष्टधर्माः ।

तत्र मनुः—

कृत्तकेशनखश्मश्रुर्धौतशुक्लाम्बरश्शुचिः ।
स्वाध्याये चैव युक्तस्य नित्यमात्महितेषु च ॥

वैणवीं धारयेद्यष्टिं सोदकं च कमण्डलुम् ।
यज्ञोपवीतं वेदं च शुभे रौक्मे च कुण्डले ॥

कमण्डलुस्ताम्रादिमयः ।

कलौ पञ्च न कुर्वीत भ्रातृजायां कमण्डलुमिति मृन्मयनालिकेरकमण्डलुनिषेधात् ।

End:

नित्यनैमित्तिकं चैव कर्म कुर्वन्नतन्द्रितः ।
निषिद्धं वर्जयेद्धीमानिहामुत्र सुखी भवेत् ॥

Colophon:

इत्यवशिष्टधर्मनिरूपणम् ॥

भगिन्यौ भ्रातरौ चैव देशान्तरगतौ यदि ।
अतीते द्वादशे वर्षे कथं स्याद्दर्शनं तयोः ॥

इति पृष्टो वसिष्ठेन पराशर उवाच ह ।
निवेश्य देवपुरतः तत्र रूपगुणैर्युतः ॥
तूष्णीं दृष्ट्वा गृहं गत्वा प्रतिष्ठाप्य हुताशनम् ।
मृत्युञ्जयेन जुहुयात्तिलमष्टोत्तरं शतम् ॥

No. 2741. आचारनवनीतम्.

ĀCĀRANAVANĪTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1¼ inches. Pages, 266. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Śrāddhaprakaraṇa complete.

Ācāranavanīta is a digest of the Dharmaśāstra on the funeral and the Śrādana ceremonies; by Appādikṣita a native of Gaurimāyūra. The MS. contains only a portion of the whole work which consists of four chapters (1) Ācārakāṇḍa (2) Śrāddhakāṇḍa (3) Dravyaśuddhi (4) Kālanirṇaya.

From Dr. Burnell's Catalogue of the Tanjore Palace Library we learn that the author flourished at the time of King Sahāji (1684–1711 A.D.) and that the work was composed at the request of that king.

Transcribed by Mullandram Vēṅkaṭeśvara Avadhāni for the use of Vaṇṇakkambāḍi Vīrarāghava Vādhyār.

Beginning:

अथोत्तरसंस्कारः सपिण्डीकरणान्तः प्रस्तूयते । उत्तरः संस्कारो नाम ब्राह्मणादीनां मरणानन्तरं पित्रादीनां पुत्रादिभिः कर्तव्यः संस्कार-

विशेषः । तेषां प्रेतत्वनिवृत्तिद्वारा पित्रादीनां पुण्यलोकसम्पादनकरः शास्त्रविहितः कर्मविशेषः । तथा च सुमन्तुः—

मातुः पितुश्च कुर्वीत मृतयोरौरसः सुतः ।
पैतृमेधिकसंस्कारं मन्त्रपूर्वकमादृतः ॥ इति ॥

पितृमेधसूत्रविहितमन्त्रपूर्वकमित्यर्थः ॥

End:

यन्नाम्ना पातयेत्पिण्डं तन्नयेद्ब्रह्म शाश्वतम् ॥

इति पित्रादीनां नरकादिदुर्गतिङ्गतानामपि पुत्रादिभिः विधिवत् श्रद्धया क्रियमाणं श्राद्धं तत्तद्दुरितक्षयद्वारा तानपि मोक्षाधिकारिणः करोतीत्यर्थः । तस्मादुक्तेषु श्राद्धकालेषु यथाविधि पुत्रादिभिः कर्तृभिः मुख्यकल्पेन असामर्थ्येऽनुकल्पादिना वा श्राद्धमवश्यं कर्तव्यमेवेति सिद्धम् ॥

Colophon:

गौरीमायूरमप्पादीक्षितविरचिते आचारनवनीते पैतृकश्राद्धप्रकरणं समाप्तम् ॥

दशकृत्वः पिबेदापो गायत्र्या श्राद्धभुग्द्विजः ।
ततः सन्ध्यामुपासीत जपेच्च जुहुयादपि ॥

जुहुयादिति कर्त्रन्तराभावे वेदितव्यम् ॥

सूतके च प्रवासे च अशक्तौ श्राद्धभोजने ।
एवमादिनिमित्तेषु भावयेद्धेति योजयेत् ॥

इति कात्यायनस्मरणात् ॥

Colophon:

गौरीमायूरमप्पादीक्षितविरचिते आचारनवनीते श्राद्धपरिच्छेदः समाप्तः ॥

इदं लिखितं वेङ्कटेश्वरेण ॥

विप्रादीनां चतुर्णां पापभीरूणां प्रतिग्रहादिदोषैर्हिंसादिनिमित्तैः क्रयविक्रयादिभिः ब्राह्मणशुश्रूषाकरणादिनिमित्तैरनेकदोषास्सम्भवन्ति ; तन्निरासार्थं प्रायश्चित्तपराङ्मुखानां दोषबाहुळ्यात्तद्दोषापनोदनं प्रायश्चित्तं पूर्वोक्तेषु ग्रन्थेषु मुनिभिर्दिष्टम् ; तदेव प्रायश्चित्तं मया निरूप्यते । वर्णाश्रमभेदेन तदकरणे पापहननदोषाधिकतया प्रायश्चित्तं प्रदर्शितम् । तदेवाह—

"ब्रह्महा क्षयरोगी स्यात्सुरापी श्यावदन्तकः ।
सुवर्णचोरः कुनखी दुश्चर्मी गुरुतल्पगः ॥"

इत्यादिनिमित्तैस्समस्तदोषोपशान्त्यर्थं कुत्रचिन्मरणान्तप्रायश्चित्तं कुत्रचित्पुनस्संस्काररूपम् ॥

End:

विधवायाः अस्नानभोजन - पर्वकालरात्रिभोजन - ताम्बूलचर्वण - पर्युषितान्नभोजन-पान-मलिनवस्त्रधारण-केशरक्षण-तीर्थाचरणराहित्य-ललाटे सुगन्धधारण-कस्तूर्यालेपन-पुष्पधारण - कांस्यपात्रभोजन - एकभुक्तराहित्य - एकादश्युपवासराहित्य-दशमीद्वादशीरात्रिभोजन- * * * * *
परपुरुषेण सह सङ्गम-एकादशीदिनसाळग्रामतीर्थराहित्य-भोजनादीनामनुलोमेन पापसाधारणापनोदकं प्रायश्चित्तं धर्मशास्त्रोक्तमार्गेण प्रत्याम्नायरूपेण साध्यमखण्डं प्राच्योदीच्याङ्गसहितमाचरिष्य इति सङ्कल्प्य उक्तमार्गेण कुर्यात् ॥

इति महाप्रायश्चित्तम् ॥

सुलभप्रायश्चित्तम् ॥

Colophon:

इति हेमाद्रिविरचिते धर्मशास्त्रे प्रायश्चित्तकाण्डस्सम्पूर्णः ॥

दुन्दुभौ कलि(न्य)काश्वेतत्रयोदश्यां विधोर्दिने ।
हेमाद्रिणा विरचितः प्रायश्चित्ताभिधश्शुभः ॥
काण्डः श्रीशैलवेदान्तरामानुजवता(नुजा) स्वयम् ।
विलिख्य तातदासेन समग्रं च समापितः ॥

दुन्दुभौ मिथुने मासे चतुर्थदिवसे त्वयम् ।
आरब्धः कन्यकामासद्वाविंशतिदिने(दिवसे) पुनः ॥
समाप्तश्च त्रयीचूडारामानुजवता(नुषा) सता ।
तातदासेन चाहृत्य ह्येकोनाशीतिवासरा: ॥

No. 2745. चतुर्वर्गचिन्तामणिः.

CATURVARGACINTĀMAṆIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅞ × 1⅞ inches. Pages, 348. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Prāyaścittakāṇḍa.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are, Nārāyaṇa balíprayōga 175*a*, Cāturmāsyavratakalpa 178*a*.

Contains the whole of the chapter dealing with the purification ceremony relating to a woman becoming pregnant in the year of her marriage.

No. 2746. चतुर्वर्गचिन्तामणिः.

CATURVARGACINTĀMAṆIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1⅞ inches. Pages, 528. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Prāyaścitta kāṇḍa incomplete. From the beginning to Brahmakṛcchrapratyāmnāya. Fol. 120 to 150 are lost.

No. 2747. चतुर्वर्गचिन्तामणिः.

CATURVARGACINTĀMAṆIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅞ × 1⅞ inches. Pages, 511. Lines, 6 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, injured. Appearance, new.

From the beginning to the end of Cāndrāyaṇādikṛcchrapratyāmnāya.

Prāyaścittakāṇḍa incomplete.

Same work as the above.

No. 2751. चतुर्वर्गचिन्तामणिः.

CATURVARGACINTĀMAṆIḤ

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1½ inches. Pages, 410. Lines, 6 on a page. Character, Nandināgarī and Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Breaks off in Kṣīradhēnupratigrahaprāyaścitta in the Prāyaścitta prakaraṇa.

Same work as the above.

No. 2752. चतुर्वर्गचिन्तामणिः.

CATURVARGACINTĀMAṆIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1½ inches. Pages, 408. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Incomplete.

From Bhujagadāna to Ubhayatōmukhagōdāna.

Same work as the above.

No. 2753. चतुर्वर्गचिन्तामणिः.

CATURVARGACINTĀMAṆIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 14¾ × 1⅜ inches. Pages, 380. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Dānakāṇḍa to the end of the chapter on Tiladāna or gift of sesamum.

Same work as the above.

No. 2754. चतुर्वर्गचिन्तामणिः.

CATURVARGACINTĀMAṆIḤ.

Pages, 30. Lines, 25 on a page.

Begins on fol. 367 of the MS. described under No. 2109.

From Lakṣahōmapaddhati to Rasadhēnudāna.

Dānakāṇḍa incomplete.

No. 2755. चतुर्वर्गचिन्तामणिः.

CATURVARGACINTĀMAṆIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1½ inches. Pages, 295. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Dānakāṇḍa incomplete.

Same work as the above.

No. 2756. चतुर्वर्गचिन्तामणिः.

CATURVARGACINTĀMAṆIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18¼ × 1½ inches. Pages, 23. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, new.

Rōgaśāntiprakaraṇa in Prāyaścittakāṇḍa incomplete.

Beginning:

रोगशान्तिं प्रवक्ष्यामि रोगार्तानां शरीरिणाम् ।
बलिपूजाङ्गहोमैश्च जपब्राह्मणभोजनैः ॥
यस्मिन् धिष्ण्ये यथा नृणां रोगस्संजायते तथा ।
तद्धिष्ण्यपूजा कर्तव्या तदीश्वर(सु)तृप्ण(प्त)ये ॥
सुवर्णेन प्रमाणेन तत(त्त)र्धेन वा पुनः ।
धिष्ण्येशप्रतिमां कुर्याद्यथावित्तानुसारतः ॥
ईशान्यामथ वा प्राच्यामुदीच्यां वा समाहितः ।
गोमयेनोपलिप्तायां रङ्गवल्लीं प्रकल्पयेत् ॥
तण्डुलास्तत्र दातव्यास्तन्मध्येऽष्टदळं लिखेत् ।
धिष्ण्येशप्रतिमां तत्र स्थापयेद्देशिकोत्तमः ॥

End:

प्रगृह्णीष्व बलिञ्चेमं दाहरूपमहाज्वरम् ।
आतुरस्य सुखं सिद्धिं प्रयच्छ त्वं महाबलः ॥
इति तापज्वरशान्तिः ॥

अश्वैहि(क)तापज्वरहराणि ।

तस्करो यो वृथाप्राणिहिंसको निर्दयेच(यश्च)यः ।
आतुरस्य शु(सु)खं सिद्धि म . . . . ॥
आचाररहितो यश्च परकर्मसुनिन्दकः ।
अधर्मनिरतो यश्च तानेतान् ज्वरसौ(सं)ज्ञिकः ॥
ग्रहो गृह्णाति तन्मात्रादेकरात्रज्वरी भवेत् ।
द्विरात्रेण त्रिरात्रेण चतूरात्रे(ण) ज्वरेण तथा शीतज्वरेण सततज्वरेण ॥

No. 2757. द्रव्यशुद्धिदीपिका.
DRAVYAŚUDDHIDĪPIKĀ.

Substance, paper. Size, 7¼ × 3¾ inches. Pages, 141. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Gives the method of purifying metals and of getting rid of pollution caused by contact.

Complete.

Wants one leaf in the beginning. A work on ceremonial purification by Puruṣōttama.

Beginning:

शुद्धिकाल(:)। स्पर्शः स्पृष्टं तस्य स्पृष्टं तत्स्पृष्टम्। तदस्यास्तीति तत्स्पृष्टीत्यत्र तत्पदेन दिवाकीर्त्यप्रभृतयः पश्चापि परामृश्यन्त इति । अपरार्केऽप्येवम्। तेन पश्चात्स्पृशामपि स्पर्शे स्नानम्। यद्यप्यत्र स्नानमात्रमुक्तम्; तथापि सचेलस्नानं सर्वसम्मतम् ।

"श्वानं श्वपाकं धूमञ्च देवद्रव्योपजीविनम् ।

ग्रामयाचकं सोमविक्रयिणं चितिं चितिकाष्ठं मद्यं मद्यभाण्डं सस्नेहं मानुषास्थि शवस्पृशं महापातकिनं शवं स्पृष्ट्वा सचेलमम्भोऽवगाह्योत्तीर्याग्निमुपस्पृश्य गायत्र्यष्टशतं जपेत् । घृतं प्राश्य स्नात्वा त्रिराचामेत्" इति च्यवनवचनात् । तेन रजस्वलाशवचण्डालपति(त)सूतिकातत्स्पर्शि-

श्वाबाशौचितस्स्पर्शिस्पर्शे सचेलस्नानं, तद्व्यतिरिक्तस्नानार्हस्पर्शे त्वाचमन-
मिति सिध्यति। ते च स्नानार्हा विज्ञानेश्वरेण सङ्गृहीता अग्रे वाच्या(:)।
साम्प्रतन्तु रजस्वलादिस्पर्शे विषये विशेष उच्यते।

End:

आहारशुद्धिश्च स्ववर्णाश्रमवृत्त्या सम्पादितान्नेन; तस्य च सिद्धस्य भगवति समर्पणानन्तरं प्रसादतया तद्भोजनेन। तदुक्तं हरिवल्लभसुधा(धो)-दयनिबन्धे ब्रह्माण्डे—

पादोदकं पिबन्नित्यं तन्निवेदितमग्रतः ।
अद्यादात्मविशुद्ध्यर्थं सर्वकामाप्तये तथा ॥ इति ॥

पाद्मेऽपि—

मुकुन्दाशनशेषन्तु यो हि भुङ्क्ते दिनेदिने ।
सिक्थे सिक्थे भवेत्पुण्यं चान्द्रायणशताधिकम् ॥
भुक्त्वान्यदेवनैवेद्यं द्विजश्चान्द्रायणं चरेत् ।
भुक्त्वा केशवनैवेद्यं सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ इति ॥

अतो ज्ञानपक्षेऽपि स्वरूपोपकाराय स्मरणादिरूपा भक्तिरवश्यमपेक्षितेति सैवात्मशोधनाय सेवोपयोगाय च कर्तव्येति दिक् ।

इति श्रीवल्लभाचार्यचरणाब्जप्रसादतः ।
नानानिबन्धानालोक्य द्विधा शुद्धिः स्फुटीकृता ॥

Colophon:

इति श्रीमद्वल्लभाचार्यचरणाब्जदासदासेन पीताम्बरात्मजेन पुरुषोत्त-मेन स्फुटीकृता द्रव्यशुद्धिदीपिका सम्पूर्णा ।

No. 2758. धर्मप्रवृत्तिः.

DHARMAPRAVRTTIH.

Pages, 236. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 1164.

Complete. To the end of Pūrvāparaprakaraṇa.

At the end there are 3 pages containing the following: Patitasrāddhavidhi, Darśanirṇaya. Dvibhāryāgnisaṁsarga, Darśanirṇaya (again).

Copied from the book of Madura Subbanna resident of Śaṅkaragupta.

Beginning:

नारायणं नमस्कृत्य कामदां च सरस्वतीम् ।
गणनाथं गुरूंश्चापि धर्मसंरक्षणाय वै ॥

धर्मप्रवृत्तिः क्रियते कलौ नारायणेन तु ।
विदुषां कर्मनिष्ठानां सम्मता धर्मवर्धनी ॥
आलोक्य धर्मशास्त्राणि मन्वादिरचितानि वै ।
आश्वलायनसूत्रं च वृत्तिं नारायणं(णीं) तथा ॥

सारमेवं समुद्धृत्य स्मृतीनां वचनान्यथ ।
सिद्धान्तानि समूलानि समादायाथ चैव हि ॥
वचनानि सतां चैव सम्मतानि मनीषिणाम् ।
ग्रन्थेऽस्मिंस्तानि लिख्यन्ते धर्मप्रवृत्तिसंज्ञि(ज्ञ)के ॥
शौचादिकाः प्रवक्ष्यामि क्रियाश्चानुक्रमेण तु ।
तिथीनामपि सर्वासां निर्णयानस्य(प्य) संशयान्(यम्) ॥

यस्मिन्देशे मृगः कृष्णस्तस्मिन्धर्मान्निबोधत[ः] ।
धर्मसंरक्षणा(र्था)य तस्मिन्देशे वसेद्द्विजः ॥

अथ नित्यविधिः—

उषःकाले समुत्थाय चिन्तयेदात्मनो हितम् ।
स्मृत्वा नारायणं देवं स्तोत्राण्यपि च सञ्जपेत् ॥

End:

ब्राह्मणी(णा)नां सपिण्डेषु कर्तव्यः पुत्रसङ्ग्रहः ।
तदभावे सगोत्रेषु अन्यत्र तु न कारयेत् ॥

Colophon:

इति श्रीनारायणविरचितायां धर्मप्रवृत्तौ पूर्वापरप्रकरणं समाप्तः(प्तम्) ॥

शुभकृद्वत्सरे चैव ज्येष्ठमासे मलिम्लुचे ।
ऋतौ ग्रीष्मे शुक्लपक्षे पञ्चम्यां तु स्थिरवासरे ॥
धर्मप्रवृत्तिरित्याख्या लिखितेयं मया स्मृतिः ।
श्रीमद्वल्लान्वये जातो नर(नृ)सिंहाख्यस्सुबुद्धिमान् ॥
तस्य पुत्रोऽभवच्छ्रीमान्सर्वशास्त्रविशारदः ।
श्रीमन्नारायणेन्द्राख्यस्वामिशिष्यश्च भक्तिमान् ॥
रामचन्द्रपदाम्भोजे वीरराघवपण्डितः ।
त्रयाणां तस्य पुत्राणां कनीयांश्चैव भक्तिमान् ॥
श्रीरामचरणाब्जे तु नाम्ना वेङ्कटपण्डितः ।
मया बलिखितं ग्रन्थं तत्सर्वं क्षम्यतां हरिः ॥
श्रीमदिन्दुपुरीशाय कौसलेयाय धन्विने ।
सीतालक्ष्मणयुक्ताय मायातीताय ते नमः ॥
जननी जानकी साक्षाज्जनको रघुनन्दनः ।
भरतो मे पितृव्यस्तु ह्रयो मम बान्धवाः ॥

Contains the following Prakaraṇas :—

१. नित्यकर्मप्रकरण.
२. गर्भाधानादिपञ्चदशप्रकरण.
३. नानाविधश्राद्धविधिप्रकरण.
४. आशौचविधिप्रकरण.
५. श्राद्धप्रकरण.
६. श्राद्धप्रकरण(प्रकारान्तर)
७. दानप्रकरण.
८. सर्वशुद्धिप्रकरण.
९. प्रायश्चित्तप्रकरण.
१०. नवरात्रिप्रकरण.
११. तिथिनिर्णयप्रकरण.
१२. स्थालीपाकादिमङ्गलान्तप्रकरण.
१३. पूर्वापरप्रकरण.

No. 2759. धर्मप्रवृत्तिः.

DHARMAPRAVṚTTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1½ inches. Pages, 214. Lines, 6 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, injured. Appearance, old.

Breaks off in Prāyaścittaprakaraṇa.

Same work as the above.

No. 2760. धर्मप्रवृत्तिः.

DHARMAPRAVṚTTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17¾ × 1½ inches. Pages, 231. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 209*a*. The other work herein is, Smṛtiratnākara 1*a*.

At the end there is an index of Dharmapravṛtti extending over 19 pages.

Complete.

Same work as the above.

No. 2761. धर्मप्रवृत्तिः.

DHARMAPRAVṚTTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1⅛ inches. Pages, 208. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, new.

To the end of Upapātakaprāyaścitta.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are, Vighnēśvarastōtra 105*a*, Kāvēribhujaṅga 106*a*, Raṅganāthaṣṭaka 107*b*.

No. 2762. धर्मप्रवृत्तिः.

DHARMAPRAVṚTTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1½ inches. Pages, 294. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, Dharmaśāstravacanāni, 148*a*.

No. 2763. धर्मप्रवृत्तिः.

DHARMAPRAVṚTTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1½ inches. Pages, 99. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, not new.

From Dānaprakaraṇa to Anadhyāyanirṇaya.

Begins on fol. 80*a*. The other works herein are—Ṣaḍaśītivyākhyā 1*a*, Aśvatthavivāhakalpa 110*a*, Saṅkarāmṛtatithinirṇaya 113*a*, Śivarātrinirṇaya 117*a*, Grahaṇanirṇaya 120*b*, Malamāsanirṇaya 124*b*, Anantavratōdyāpanavidhi 131*a*, Saṅkarakulalakṣaṇaṁ 142*a*, Vyāsapūjāvidhi 143*a*.

No. 2764. धर्मशास्त्रविषयः.

DHARMAŚĀSTRAVIṢAYAḤ.

Pages, 16. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 24*a* of the MS. described under No. 928.

A work on Dharma.

Incomplete.

Beginning:

कृतेऽकृते वा सापिण्ड्ये मातापित्रोः परस्य वा ।
अर्वाक्संवत्सराद्वृद्धिः त्रिपक्षस्योपरि क्रिया ॥

पित्रोर्देशान्तरमरणविषये तत्र सुदर्शनकारः—

देशान्तरस्थः पितरौ मृतौ चेदन्येन यत्कार्यमशेषकर्म ।
दाहं विना तच्च पुनस्तु सर्वं ज्येष्ठः प्रकुर्यादनुजैस्सपिण्डनम् ॥

* * * *

तत्र सुदर्शनकारः—

असंक्रान्ते तु सङ्कल्पविधानन्तु यदुच्यते ।
मनुनोक्तमयं धर्मो विन्ध्यस्योत्तरवासिनाम् ॥

इति अधिमासविधिस्समाप्तः ॥

End:

अतो मलमासमृतानां कदाचित्प्रत्याब्दिकं मलमासे कार्यम् । शुद्ध-मासमृतानान्तु प्रथमाब्दिकं तत्र कार्यम् । द्वितीयाब्दिकन्तु शुद्धमास इति । एतन्निर्णयमभिप्रेत्य नित्यकार्याणि चोभयोरित्यादिवचनानि प्रवृत्तानि । केचिदेव(वं) व्याख्यानं कुर्वन्ति—मलमासमृतानान्ते वर्षे वर्षे य.

No. 2765. धर्मशास्त्रविषयः.

DHARMAŚĀSTRAVIṢAYAḤ.

Substance, palm leaf. Size, 10¼ × 1¼ inches. Pages, 59. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Appears to be a collection from various Smṛtis.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are, Satkarmacandrikā 30*a*, Śrāddhaprayōga 42*a*, Upākarmavidhi 59, Vyākaraṇapatra 75*a*, Hayagrīvapañjaramantra 82*a*, Tatvaṭīkā 88*a*.

Beginning:

शब्देनापोऽशनं पीत्वा शब्देन घृतपायसम् ।
शब्देनापःपयःपानं सुरापानसमं विदुः ॥
घृतहीनन्तु यो भुङ्क्ते नर(आ)हुतिपञ्चकम् ।
पश्चाद्घृतेन यो भुङ्क्ते द्विजश्चान्द्रायणं चरेत् ॥
यस्यान्नं सूपसंयुक्तं प्राणस्यैवाहुतिर्भवेत् ।
श्वमांसतुल्यमाप्नोति(प्नोति) गार्ग्यकश्यपगौतमाः(मैः) ॥

End:

स्पृष्ट्वा तोयसरस्त्वाप्यात् द्वात्रिंशद्वारमेव च ।
मन्त्रस्नानं ततः कुर्यात्पुण्याहेन विशुध्यति ॥
इत्यादिस्मृत्यन्तरवचनानि द्रष्टव्यानि ॥

षट्त्रिंशत्स्थले—

देवयात्राविवाहेषु यज्ञेषु प्रकृतेशुचि(षु च) ।
उत्सवेषु च सर्वेषु स्पृष्ट्वा स्पृष्टिर्न विद्यते ॥

No. 2766. भगवन्तभास्करः.

BHAGAVANTABHĀSKARAH.

Substance, paper. Size, 11 × 4¼ inches. Pages, 290. Lines, 11 on a page. Character, Dēvanāgarī. Condition, good. Appearance, new.

Also a work on Dharma Śāstra.

Contains two Mayūkhas. Vyavahāra 1*b* and Nīti 79*b*.

This work is said to have been composed early in the 17th century by Nīlakaṇṭhabhaṭṭa son of Śaṅkarabhaṭṭa.

Beginning (of Vyavahāra):

उक्त्वा नृपनयरीतिं नत्वा भास्वत्पदाम्बुजं सम्यक् ।
विचर(च)यति नीलकण्ठो व्यवहारविनिर्णये किञ्चित् ॥
द्विजराजैकमूर्ध्न्यष्टबाष्पक्षशिवान्वितम् ।
काश्यां सर्वोपदेष्टारं भावये शङ्करं गुरुम् ॥
विरोधिमार्गद्वयदर्शनार्थं द्वेधा (बभू)वात्र परः पुमान् यः ।
श्रीशङ्करो भट्ट इहैकरूपो मीमांसकाद्वैतधुरीचकार ॥
प्रतारकैरादृतमत्र किञ्चिन्मया तु निर्मूलतया तदुहितम् ।
उनोक्तिभावेन हितेन काचित् वपुष्यहानापत्तिर्विर्न हीयते ॥

विप्रतिपद्यमाननरान्तरज्ञ(ग)ताज्ञाताधर्मज्ञापनानुकूलो व्यापारो व्यवहारः। वादिप्रतिवादिकर्तृकः सम्भवद्भोगसाक्षिप्रमाणके(को) विरोधिकोटिव्यवस्थापनानुकूलो वा व्यापारः सः । सम्प्रतिपत्त्युत्तरे तु व्यवहारपदप्रयोगो भाक्(क्तः)—इति मदनरत्ने । वादवितण्डादिव्यावृत्त्यर्थमुत्तरदलम् ॥

अत्र तत्पदम् । याज्ञवल्क्यः—

"स्मृत्याचारव्यपेतेन मार्गेणाधर्षितः परैः ।
आवेदयति यद्राज्ञे व्यवहारपदं हि तत् ॥"

आधर्षितः तिरस्कृतः । तस्याष्टादशभेदानाह मनुः—

"तेषामाद्यमृणादानं निक्षेपोऽस्वामिविक्रयः ।
सम्भूय च समुत्थानं दत्तस्यानपकर्म च ॥

वेतनस्यैव चादानं संविदश्च व्यतिक्रमः ।
क्रयविक्रयानुशयो विवादस्स्वामिपालयोः ॥

सीमाविवादधर्मश्च पारुष्ये दण्डवाचिके ।
स्तेयं च साहसं चैव स्त्रीसङ्ग्रहणमेव च ॥

स्त्रीपुंधर्मो विभागश्च द्यूतमाह्व(ह्व)य एव च ।
पदान्यष्टादशैतानि व्यवहारस्थिताविह ॥" इति ॥

End:

यच्च यस्योपकरणं येन जीवन्ति कारुकाः ।
सर्वस्वहरणेऽप्येतन्न राजा हर्तुमर्हति ॥

अन्यथा(न्याया)द्गृहीतस्य दण्डस्य प्रतिपत्तिमाह याज्ञवल्क्यः —
"राजा न्यायेन यो दण्डो गृहीतो वरुणाय तम् ।
निवेद्य दद्याद्विप्रेभ्यः स्वयं त्रिंशद्गुणीकृतम् ॥"

त्रिंशद्गुणं वरुणोद्देशेन सङ्कल्प्य विप्रेभ्यो दद्यादित्यर्थः ॥

Colophon:

इति श्रीमीमांसकशङ्करभट्टात्मजभट्टनीलकण्ठस्य कृतौ भगवद्भास्करे व्यवहारमयूखस्समाप्तः ॥

Beginning (of Nīti):

एतदेवर्षिसङ्घानामवाङ्मनसगोचरम् ।
प्रत्यक्षमपि तद्धाम सर्वदा समुपास्महे ॥ १ ॥

विरोधिमार्गद्वयदर्शनार्थं
द्विधा बभूवात्र परः पुमान् यः ।
श्रीशङ्करो भट्ट इहैकरूपो
मीमांसकाद्वैतगुरुश्चकार ॥ २ ॥

पितृसौदि(हि)त्यसंसिद्धिहेतुमुक्त्वाथ तत्सुतः ।
नीलकण्ठः प्रकुरुते राजनीतिं नृपादृताम् ॥ २ ॥

तत्र राजशब्दः क्षत्रियमात्रे शक्तो न राज्ययोगिनि । ।अभिषेको-त्तरभाविराज्ययोगात् प्रागपि राजानमभिषिञ्चेदित्यादेः शास्त्रीयप्रयोगस्य क्षत्रियमात्रेऽपि सद्भावादिति निरणाय्यवेष्ट्यधिकरणे तस्य च विधिव-दभिषिक्तस्य प्रजापालनं धर्म इत्याह मनुः—

"ब्राह्मं प्राप्तेन संस्कारं क्षत्रियेण यथाविधि ।
सर्वस्यास्य यथान्यायं कर्तव्यं परिरक्षणम् ॥"

End:

अथाश्वस्य चतुष्षष्टिपदगमनप्रकारः ।

सिंहलद्वीपराज्ञः(जस्य) श्लोकौ—

* * * *

अथ तातचरणानां श्लोकौ—

* * * * *

अथ मामकः प्रकारः—

आद्यं वस्वेकमष्टाद्रिशिखिविधुपदं वह्निजं नन्दिसंज्ञं
वेदैकं पञ्चयुग्मं शरहरनयनं खाशुगं त्रित्रियुक्तम् ।
अश्वद्विव्योमचन्द्रं युगमितमुडुराडक्षिमद्रित्रिपञ्चै-
वस्व(वाश्वाक्षि)च्छि(द्र)भूमिज्वलनमुदधिकुडैरदं त्रिद्विषष्ठम् ॥

* * * *

पुनुरन्तपदितो वाजिनं नीलकण्ठः ॥

Colophon:

इति श्रीजगद्गुरुभट्टनारायणसूरिसूनुपण्डितशिरोरत्नमीमांसकशङ्करतदा-त्मजनीलकण्ठकृते भास्करे नीतिमयूखस्सम्पूर्णः[स्समाप्तः] ॥

No. 2767. भगवन्तभास्करः.

BHAGAVANTABHĀSKARAḤ.

Substance, paper. Size, 13½ × 8¼ inches. Pages, 171. Lines, 21 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Vyavahāramayūkha complete.

Same work as the above.

No. 2768. भगवन्तभास्करः.

BHAGAVANTABHĀSKARAḤ.

Substance, palm-leaf (Srītāla). Size, 16 × 2½ inches. Pages, 108. Lines, 10 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Vyavahāramayūkha complete.

Same work as the above.

No. 2769. सदाचारसङ्ग्रहः.

SADĀCĀRASAṄGRAHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 11¼ × 1¼ inches. Pages, 56. Lines, 5 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, injured. Appearance, old.

Incomplete.

By Śrīnivāsapaṇḍita.

Beginning :

प्रणम्य यादवाद्रीशं श्रियं गुरुपरम्पराम् ।
तत्कृपालब्धधीर्वक्ष्ये सदाचारस्य सङ्ग्रहम् ॥

आचारकाण्डः प्रथमः व्यवहारो द्वितीयकः ।
तृतीयो निष्कृतेः काण्डः ग्रन्थेऽस्मिन् सम्यगीरितः ॥

मन्वादिधर्मशास्त्राणि समालोक्य सतां मुदे ।
क्रियते श्रीनिवासेन नवनीताख्यसङ्ग्रहः ॥

धर्मात्मानं प्रणम्याहं धर्मस्य प्रभुमच्युतम् ।
करिष्ये धर्मशास्त्रेभ्यः सदाचारस्य सङ्ग्रहम् ॥

ब्राह्मे मुहूर्ते उत्थाय धर्मार्थावनुचिन्तयेत् ।
कायक्लेशांश्च तन्मूलान् वेदतत्त्वार्थमेव च ॥

वेदतत्त्वार्थशब्देन परं ब्रह्माभिधीयते ।
नारायणः परं ब्रह्म तत्त्वं नारायणः परः ॥

नक्षत्रज्योतिरारभ्य त्वा सूर्योदयदर्शनात् ।
प्रायः सन्ध्येति तां प्राहुः सूरयो मुनिसत्तमाः ॥

End:

पीताम्बरमुदाराङ्गं वनमालाविभूषितम् ।
चिन्तयित्वा नमः कृत्वा कीर्तयेद्दिव्यनामभिः ॥

सङ्कीर्त्य नामसाहस्रं नमः कृत्वा गुरूनपि ।
तुलसीं ब्राह्मणं गाश्च संस्पृशेत्सुसमाहितः ॥

या दृष्टा सकलाघसङ्घशमनी स्पृष्टा वपुःपावनी
रोगाणामभिवन्दिता निरसनी सिक्तान्तकना(त्रा)सिनी ।

प्रत्यासत्तिविधायिनी भगवतः कृष्णस्य सन्तोषिणी
न्यस्ता तच्चरणे विमुक्तिफलदा तस्यै तुलस्यै नमः ॥

श्रियः श्रिये श्रियावासे नित्यं श्रीधरवल्लभे ।
भक्त्या दत्तं मया तोयं तुलसि प्रतिगृह्यताम् ।

मनःप्रसादजननि सर्वसौभाग्यदायिनि ।
आधिं व्याधिं च हर मे तुलसि त्वां नतोऽस्म्यहम् ॥

श्रियं देहि यशो देहि कीर्तिमायुस्तथा सदा ।
बलं पुष्टिं तथा धर्मं तुलसि त्वं प्रयच्छ मे ॥

No. 2770. सदाचारस्मृतिः.

SADĀCĀRASMṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 11¾ × 1¼ inches Pages 7. Lines, 5 on a page. Character, Nandināgarī and Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 7b.

The other works herein are, Viṣṇusmṛti 1a, Brahmasūtrāṇubhāṣya 10b, Tantrasāra 13b, Pāpapuruṣavisarjana 16a, Tantrasāra saṅgraha 17a.

Complete.

A work on Dharmaśāstra by Ānandatīrtha.

Beginning:

यस्मिन्सर्वाणि कर्माणि सन्न्यस्याध्यात्मचेतसा ।
निराशी निर्ममो याति परं जयति सोऽच्युतः ॥ १ ॥
स्मृत्वा विष्णुं समुत्थाय कृतशौचो यथाविधि ।
धौतदन्तस्समाचम्य स्नानं कुर्याद्विधानतः ॥ २ ॥

End:

धाता पुरस्ताद्यमुदाजहार ।
शक्रः प्रविद्वान् प्रदिशश्चतस्रः ।
तमेवं विद्वानमृत इह भवति ।
नान्यः पन्था अयनाय विद्यते ॥ ३९ ॥
आनन्दतीर्थमुनिना व्यासवाक्यसमुद्धृतिः ।
सदाचारस्य विषये कृता सङ्क्षेपतश्शुभा ॥ ४० ॥
अशेषकल्याणगुणनित्यानुभवसत्तनुः ।
अशेषदोषरहितः प्रीयतां पुरुषोत्तमः ॥ ४१ ॥

Colophon:

इति श्रीसदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचिते सदाचारस्मृतिस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

No. 2771. स्मृतिकौमुदी.

SMRTIKAUMUDĪ.

Substance, paper. Size, 13¼ × 8¼ inches. Pages, 175. Lines, 22 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

An exposition of the religious duties of Śūdras by **Rāya-madanapāla**.

Begins on fol. 1a. The other work herein is, Tattvārthavṛttiḥ 89a.

Complete in 5 Kiraṇas.

Beginnnig:

नमः परमकल्याणकारणाय पिनाकिने ।
नमो लक्ष्मीनिवासाय देवतायै गिरां नमः ॥

अपत्यवात्सल्यवशादुदीर्णं
स्तन्यं पिपासुर्गिरिजाकुचाग्रे ।
मुहुः कराग्रं चलयन्निभास्यो
मनोरथान् नस्सफलीकरोतु ॥

प्रवाळाद्रिभ्रस्यद्युतिनिचयपर्यायवपुषे
नमो विघ्नश्रेणीविघटनवरिष्ठाय महसे ।
जगत्प्रादुर्भावस्थितिलयनिरायासरचना-
विनोदासक्ताय प्रणतफलसिद्धिप्रतिभुवे ॥

यदिन्दिरानाथपुरन्दराद्यै-
राराधितं भक्तिभरानताङ्गैः ।
श्रीचण्डिकायाश्चरणारविन्दं
वन्दामहे तत्कुलदेवतायाः ॥

* * * *

आसीदसीमगुणराजकुलाम्बुराशौ
उद्यन् प्रतापशुभकीर्तिघनप्रकाशः ।
लोके सदा हृदि धृतो गुणसन्निविष्ट-
श्रीरत्नपालनृपतिर्भुवनैकरत्नम् ॥

तस्यात्मजो विरहपाल इति प्रसिद्ध-
स्सिद्धाङ्गनाजनसमाजसमिद्धकीर्तिः ।
दानेन सत्सुकृतिनां क्षिपति स्म दैन्यं
सैन्यश्च वैन्यसदृशः प्रतिभूपतीनाम् ॥

सुतोऽस्य जातस्सुकृतोन्नतस्य
न तस्य कश्चित्सदृशो बभूव ।
यमस्खलत्सत्वमवेक्ष्य जा(ता)तो
नाम्ना हरिश्चन्द्र इति व्यधत्त ॥

तस्यात्मजोऽभूदतुलस्वभाव-
स्साधारणो भूमिपतिर्वदान्यः ।
अभूतपूर्वामवनीश्वराणा-
मजीगय(प)यो जगति स्वकीर्तिम् ॥

वन्दिच्छिदां(स्तुतां) बिरुदकीर्तिमिहान्वितार्थां
कृत्वा परत्र च तदै(थै)व विधातुमिच्छुः ।
कीनाशपाशचयबद्ध(न्ध)विमोचनार्थं
तीर्थत्रयीकरविमुक्तिमचीकरद्यः ॥

अस्यात्मजः श्रीमदनोऽथ नाम्ना
धाम्ना च रूपेण च सङ्गतार्थः ।

रोषारुणे चक्षुषि यद्विपक्षो
नितान्तकान्तारसमाश्रितो ऽभूत् ॥
परिशीलयता कलाकलापं
विदुषानेन च भूरिशः प्रबन्धान् ।
मदनेन महीभृताथ येन
प्रथिता नूतनभोजराजकीर्तिः ॥
यत्र प्रकाशनमहार्णवपारिजात-
सिद्धान्तगर्भतिथिनिर्णयसारमुख्याः ।
ग्रन्थास्तु येन रचिता विजयं भजन्ते
राज्ञां सभासु विदुषां वदनाम्बुजेषु ॥
वाग्दुत्सवेन मतिमानतिमानशाली
कीर्तेः पदं मदनपालमहीमहेन्द्रः ।
विद्वन्मुखेन तनुते विम(नु)तोऽर्जुनश्री-
रुत्पन्नचार(रु)किरणां स्मृतिकौमुदीं सः ॥
विद्वच्चकोररसनारुचिदानपटीयसी ।
सच्चित्तोत्पलजीवातुर्जयति स्मृतिकौमुदी ॥
वर्णाचारप्रकटनविधिर्ब्राह्मणादिक्रमेण
प्रोक्तः पूर्वैः खलु न कथिता मुख्यतश्शूद्रधर्माः ।
तस्मादेते विशदपदवीं नाश्रितास्तेन तुर्यं
वर्णं कृत्वा विषयमधुना वर्ण्यते वर्णधर्मः ॥

ननु च के ते पूर्वे? यैर्ब्राह्मणादिक्रमेण निरूपितो वर्णाचार(ः); श्रुत्यर्थस्मृतिकर्तारो मन्वादय इति ब्रूमः । तत्र तावद्वर्णानामुत्पत्तिस्वरूपं वर्ण्यते; तदधीनत्वादाचाराणाम् ।

* * * *

इति कृतिमनोहरायां कौमुद्यां मदनपालराजेन्दोः ।
प्रथमेऽत्र कलोल्लासे प्रथमः किरणस्समाप्तोऽयम् ॥

End:

एवं दिनशेषं नीत्वा सन्ध्याकाले व्यतीते रात्रावपि वैश्वदेवं कृत्वा सति सम्भवे अतिथिपूजां विधाय बुभुक्षा चेदस्ति तर्हि रात्रावपि भुञ्जीत । केचन वैश्वदेवं रात्रौ नेच्छन्ति ॥

* * * *

Colophon:

इति कृतिमनोहरायां रायमदनपालराजेन्दोः ।
आम्नायकलोल्लासे पञ्चमकिरणस्समाप्तोऽयम् ॥

सङ्ख्यावन्विग(न्निवह)चकोरचर्चितायां
कौमुद्यां मदनमुखेन्दुनिर्गतायाम् ।
सम्पूर्णः प्रकृतिमनोहरः कलाना-
मुल्लासः श्रवणसुखावहश्चतुर्थः ॥

इति श्रीरायमदनपालविरचितायां शूद्रधर्मोत्पलद्योतिन्यां स्मृतिकौमुद्यां चतुर्थकलोल्लासे वैश्वदेवनिरूपणं नाम पञ्चमः किरणः ॥

समाप्तश्चतुर्थकलोल्लासः ॥
सम्पूर्णा चेयं स्मृतिकौमुदी ॥

No. 2772. स्मृतिकौमुदी.

SMṚTIKAUMUDĪ.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{2} \times 1\frac{5}{8}$ inches. Pages, 730. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Ācāra complete.

Copying is said to have been begun on the 4th Āvani and finished at 10 P.M. on the 5th of Kārtigai in the year Śukla.

Beginning :

वागीश्वरीं हयास्यं च नत्वा विद्वदनुग्रहात् ।
सर्वलोकहितार्थाय क्रियते स्मृतिकौमुदी ॥

मन्वादिप्रणीतानामेव धर्मशास्त्राणां वेदमूलत्वात्तद(दु)क्तान्येव धर्मप्रमाणानीति [तद्धर्मप्रमाणानीति] तदधिगमोपयोगितया तच्छास्त्रप्रणेतारः प्रदृश्य(दर्श्य)न्ते ।

ते तु मन्वङ्गिरा व्यासो गौतमोऽत्रिरुशुभो यमः ।
वसिष्ठदक्षसंवर्तशातातपपराशराः ॥

*   *   *   *

जाबालिर्जमदग्निश्च लोका(लौगा)क्षिर्ब्रह्मसम्भवः ।
इति धर्मप्रणेतारः षट्त्रिंशदृषयः स्मृताः ॥

शङ्खोऽपि—

मनुयमदक्षविष्ण्वाङ्गिरोबृहस्पत्युशनसा(आ)पस्तम्बगौतमसंवर्तात्रियमहावीत(शातातप)कात्यायनशङ्खलिखितपराशरव्यासप्रभृतयः ।

*   *   *   *

साधवश्शिष्टाः शिष्टाचारस्मृतिर्वेदः । त्रिविधं धर्मलक्षणमिति शिष्टानां स्वरूपमाह स एव—

धर्मेणाधिगतो यैस्तु वेदस्सपरिबृंहणः ।
ते शिष्टा ब्राह्मणा ज्ञेयाः श्रुतिप्रत्यक्षहेतवः ॥ इति ॥
इतिहासपुराणाभ्यां वेदं समुपबृंहयेत् ।
बिभेत्यल्पश्रुताद्वेदो मामयं प्रतरिष्यति ॥

ननु यदि वेदविदामाचारः प्रमाणं तर्हि इन्द्रचन्द्रादेरहल्यातारादिगमनमपि प्रमाणं स्यात् । न च तथा; अतः कथमाचारः प्रमाणम् ?

तथाह गौतमः—

धर्मव्यतिक्रमो दृष्टः साहसं महतामपि ।

End:

अग्न्याधेयं पाकयज्ञमग्निष्टोमादिकान्मखान् ।
यः करोति वृतो यस्य स तस्यर्त्विगिहोच्यते ॥
पितेव गुरुरित्येव ततश्चैव पुरोहितः ।
आचार्यो वेदवोक्र(ऽप्यृ)त्विक् गुरुत्वं चैव पश्यतु ॥
सर्वलोकहितार्थाय क्रियते (कृतेयं) स्मृतिकौमुदी ।
वर्णानामाश्रमाणां च काण्डस्त्वाचारसंज्ञितः ॥ इति ॥

Colophon:

इति स्मृतिकौमुदिस्स(दी स)माप्ता ॥

No. 2773. स्मृतिकौमुदीविषयसूचिका.

SMṚTIKAUMUDĪVIṢAYASŪCIKĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 28. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, new.

This is an index to 200 pages of a copy of Smṛtikaumudī containing the Ācārakāṇḍa alone.

Beginning:

स्मृतिकौमुद्यनुक्रमणिका.

१. धर्मशास्त्रप्रणेतारः, पुराणानि धर्मशास्त्राणि हेतुभिर्न हातव्यानि ।

२. शिष्टाचारः महद्वाक्यम्, न तेषामाचारः प्रमाणम्, प्रमाणाभावे शिष्टाचारः, वेदाध्ययनवत् धर्मशास्त्राध्ययनमपि नित्यम्, युगधर्माः, गृहस्थधर्माः, चत्वारिंशत्संस्काराः.

End :

मातु(:) श्रेष्ठत्वन् । बीजप्राधान्यात्पिता श्रेयान्(न्) ; तदपेक्षया माय-श्रीदाता, विद्यादाता यवीयानपि गरीयान् । भैक्षाचर्यम्, उपनयनभिक्षा ॥

No. **2774.** स्मृतिचन्द्रिका.

SMṚTICANDRIKĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 19 × 1¼ inches. Pages, 198. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, new.

Varṇāśramadharma: deals with Saṁskāra and Āhnika.

Copying is said to have been begun by Aiyatirumali Vedānta Rāmanuja Tātachāriar, at 10 A.M. on the 12th Cittirai (Newmoon day) and finished at 4 P.M. on the 14th of Vaikāsi, in the year Pramādi.

Beginning :

श्रीमते सकलज्ञानसाम्राज्यपदमीयुषे ।
गणेशाय नमो विघ्न(घ्नं)निघ्नते सर्वदा नृणाम् ॥

जयति गणपतेः परशुः सदोद्यतो विघ्नकण्टकच्छि(च्छे)दे ।
प्रणतानामभिलषितार्थसाधने (भवति यः) कल्पः ॥

जगत्सम्भूतिसंरक्षासंहारैकविरोधि(धायि)ने ।
नमो भगवते तस्मै चिदानन्दाय विष्णवे ॥

मन्मनःसारसे नित्यं वसतात्सा सरस्वती ।
य(न)त्सरस्सूक्तिकुसुमविकासो यत्प्रसादतः ॥

वागीश्वरं गणेशं च नत्वा विद्वदनुग्रहात् ।
सर्वलोकहितार्थाय क्रियते स्मृतिचन्द्रिका ॥

स्वाभिप्रायेण हि मया न किञ्चिदिह लिख्यते ।
किन्त वाचन(नि)के सर्वमतो ग्राह्यैव निर्मितैः ॥

मन्वादिप्रणीतानामेव धर्मशास्त्राणां वेदमूलत्वात्तान्येव धर्मप्रमाणानीति तदधिगमोपयोगितया तच्छास्त्रप्रणेतारः प्रथमं प्रदश्य(दर्श्य)न्ते ।

तत्र पैठीनसिः—

"तेषां मन्वङ्गिरोव्यासगौतमात्र्युशनोयमाः ।

* * * *

जाबालिर्जमदग्निश्च लोका(लौगा)क्षिर्ब्रह्मसम्भवः ।

इति धर्मप्रणेतारः षट्त्रिंशदृषयः स्मृताः ॥" इति ॥

End:

अत्र कूर्मपुराणम्—

"इत्येतदखिलं प्रोक्तमहन्यहनि वै द्विजाः ।

ब्राह्मणानां कृत्यजातमपवर्गफलप्रदम् ॥

नास्तिक्यादथवालस्याद्ब्राह्मणो न करोति यः ।

स याति नरकान् घोरान् काकयोनौ च जायते ॥

नान्यो विमुक्तये पन्थाः मुक्त्वाश्रमविधिं स्वकम् ॥

तस्मात्सर्वाणि कुर्वीत तुष्टये परमेष्ठिनः ।" इति ॥

साह्निक(कं)व्यव(द)धाद्देवः केशवार्यसुतस्सुधीः ।

सर्वैर्वाचनिकैरर्थैरच्युतः प्रीयतां ध्रुवम् ॥

Colophon:

इति श्रीसकलविद्याविशारदश्रीकेशवाचार्यभट्टोपाध्यायसूनुयाज्ञिकदेवणभट्टोपाध्यायविरचितायां स्मृतिचन्द्रिकायामाह्निकं समाप्तम् ॥

No. 2775. स्मृतिचन्द्रिका.

SMṚTICANDRIKĀ.

Pages, 21. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 35*b* of the MS. described under No. 2539.

It treats of Gāyatrīviṣaya in the Āhnikakāṇḍa.

No. 2776. स्मृतिचन्द्रिका.

SMṚTICANDRIKĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1⅜ inches. Pages, 336. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Āhnikakāṇḍa incomplete.

Same work as the above.

No. 2777. स्मृतिचन्द्रिका.

SMṚTICANDRIKĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅜ × 1⅜ inches. Pages, 368. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, very much injured. Appearance, old.

Śrāddhakāṇḍa complete.

Beginning :

उक्तमाह्निके नित्यश्राद्धम् । तत्प्रसङ्गादधुना श्राद्धप्रकरणमारभ्यते । तत्रादौ श्राद्धमाहिमा ।

अत्र सुमन्तुः—

(श्राद्धात्परतरं नान्यच्छ्रेय)स्करमुदाहृतम् ।
तस्मात्सर्वप्रयत्नेन श्राद्धं कुर्याद्विचक्षणः ॥

देवलोऽपि—

अरोगः प्रकृतिस्वस्थ (चिरायुः पुत्रपौत्रवान्) ।
(अर्थवानर्थभो)गी च श्राद्धकामो भवेदिह ॥

परत्र च परां तुष्टिं लोकांश्च विविधान् शुभान् ।
श्राद्धकृत्समवाप्नो(ति यशश्च विपुलं नरः) ॥

(याज्ञवल्क्योऽपि)—

(आयुः) प्रजां धनं विद्यां स्वर्गं मोक्षं सुखानि च ।
प्रयच्छन्ति तथा राज्यं प्रीता नृणां पितामहाः ॥

End:

श्राद्धं तत्र तु कर्तव्यमर्घ्यावाहनवर्जितम् ।
श्वध्वाङ्क्षगृध्रकङ्काद्या घ्नन्ति दृष्ट्वा न ते क्रियाः ॥ इति ॥

इ(ऐ)ङ्गुदेन इङ्गुदफलनिष्पन्नेन पिण्याकेन । श्वध्वाङ्क्षादयः श्राद्धकर्त्रादिभिर्दृष्टा अपि तीर्थक्रियमाणश्राद्धे क्रिया न नी ती(निघ्नन्ती)त्यर्थः ॥

इति स्मृतिचन्द्रिकायां तीर्थश्राद्धविषयाणि ॥

श्राद्धकाण्डस्य रचना वचनैर्मुनिभिः कृतैः ।
कृता गदाधरप्रीत्यै श्रीमत्याज्ञिकदेवण(याज्ञिकदेव)णः ॥

Colophon:

इति सकलविद्याविशारदश्रीकेशवादित्यभट्टो(ट्टो)पाध्यायसूनुयाज्ञ(ज्ञि)-कदेवणभट्टो(ट्टो)पाध्यायविरचितायां स्मृतिचन्द्रिकायां श्राद्धकाण्डं समाप्तम् ॥

No. 2778. स्मृतिचन्द्रिका.

SMRTICANDRIKA.

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, 16½ × 2¼ inches. Pages, 316. Lines, 12 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Śrāddhakāṇḍa incomplete.

By Dēvaṇabhaṭṭa.

Same work as the above.

No. 2779. स्मृतिचन्द्रिका.

SMṚTICANDRIKĀ.

Substance, paper. Size, 11⅝ × 9¼ inches. Pages, 435. Lines, 25 on a page. Character, Dēvanāgarī. Condition, good. Appearance, new.

4 leaves at the end contain an index.

Vyavahārakāṇḍa complete.

A work in Dharma dated 1735 Śaka, by Dēvaṇabhaṭṭa, son of Kēśavādityabhaṭṭa. The book is said to have belonged to Mṛtyuñjayadēvaśarma and to have been written by Rājīvalōcanadēvaśarma.

Beginning:

इदानीं व्यवहारकाण्ड आरभ्यते । तत्रादौ व्यवहारस्वरूपं निरूप्यते । तत्र बृहस्पतिः—

"धर्मप्रधानाः पुरुषाः पूर्वमासन्नहिंसकाः ।
लोभद्वेषाभिभूतानां व्यवहारः प्रकीर्तितः ॥" इति ॥

अस्यार्थः नारदेन विवृतः—

"धर्मैकतानाः पुरुषा यदासन् सत्यवादिनः ।
तदा न व्यवहारोऽभून्न द्वेषो नापि मत्सरः ॥
नष्टे धर्मे मनुष्याणां व्यवहारः प्रकीर्तितः ।"

मनुष्याणामृणादानादिविषयको विवादो व्यवहारः प्रकीर्तित इत्यर्थः ॥

End:

कात्यायनोऽपि—

"राजक्रियासु ये भक्त्या(आ) राजवृत्त्युपजीविनः ।
अप्रियस्य च यो वक्ता वधं तेषां प्रवर्तयेत् ॥"

पुरप्रसारणप्रकृतिसम्भेदादौ राज्ञा यत्कर्तव्यं तदस्माभिः प्रागेव प्रसङ्गादेवास्मिन् काण्डे सदाचारकाण्डे चाभिहितमित्युपरम्यते । तेन प्रकीर्णकाख्यपदप्रतिपाद्यं किंचिदेवेह प्रतिपादितम् । अवशिष्टमिह तत्र तत्र प्रसङ्गादुक्तमनुसन्धेयम् ॥

Colophon:

इति स्मृतिचन्द्रिकायां प्रकीर्णकाख्यस्य पदस्य विधिवितानः ॥
समासश्च व्यवहारकाण्डः ॥
श्रीकेशवादित्यसमुद्भवस्य देवस्य शान्तद्विजराजमूर्तेः ।
सच्चान्द्रिकां प्राप्य सुखेन लोकाः कुर्वन्तु सर्वे व्यवहारशुद्धिम् ॥
समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

No. **2780.** स्मृतिचन्द्रिका.
SMṚTICANDRIKĀ.

Substance, paper. Size, 13 × 8½ inches. Pages, 38. **Lines, 22 on a page.** Character, Grantha. Condition, good. **Appearance, new.**

Dhanaprayōgavidhi complete; Ādhiviṣaya incomplete.

The first volume.

Vyavahārakāṇḍa.

Same work as the above.

No. **2781.** स्मृतिचन्द्रिका.
SMṚTICANDRIKĀ.

Substance, paper. Size, 13 × 8½ inches. Pages, 298. **Lines, 22** on a page. Character, Grantha. Condition, good. **Appearance,** new.

From Ādhiviṣaya breaks off in Strīdharma.

The second volume; continues the matter of the first.

No. **2782.** स्मृतिचन्द्रिका.
SMṚTICANDRIKĀ.

Substance, paper. Size, 13½ × 8¾ inches. Pages, 325. **Lines, 22** on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Vyavahārakāṇḍa. Breaks off in Adhamarṇapratidātṛprakaraṇa (discharge of debt by the borrower).

Wants the first leaf.

Incomplete.

No. 2783. स्मृतिचन्द्रिका.

SMṚTICANDRIKĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1⅜ inches. Pages, 182. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Vyavahāakāṇḍa. Breaks off in Ṛṇādānaprakaraṇa.

No. 2784. स्मृतिचूडामणिसङ्ग्रहः.

SMṚTICŪḌĀMAṆISAṄGRAHAḤ.

Pages, 90. Lines, 29 on a page.

Begins on fol. 59*a* of the MSS. described under No. 1198.

This is a compendium of Vātsya Varadācārya's work, Smṛticūḍāmaṇi.

Beginning:

श्री वैष्णवाग्रेसरवात्स्यवरदाचार्यप्रणीतस्मृतिचूडामण्यामुक्तविशेषवचनसङ्ग्रहः :—

मया कृत(ते) मूत्रपुरीषशौचे स्नानं च गण्डूषणमेहनं च ।
वस्त्रादिसङ्क्षालितदुष्कृतं च क्षमस्व गङ्गे मम सुप्रसन्ने ॥
त्रिरात्रं फलदा नद्यो याः काश्चिदसमुद्रगाः ।
समुद्रगास्तु पक्षस्य मासस्य सरितांपतिः ॥
स्तु(श्रु)ताभिलषिता दृष्टा स्मृता पीतावगाहिता ।
गङ्गा तारयते नृणामुभौ वंशौ भवार्णवात् ॥

End:

ततश्च अयमर्थः । मातृपितृबान्धवादिमरण इति । नद्यादिसपिण्डान्तं संवत्सरोदकुम्भं वृद्धिश्राद्धं मन्वादियुगादिकान्यश्राद्धान्यपि ग्रह-

णप्रयुक्तभोजननिषेधकालेऽपि अवश्यमनुष्ठेयानि सपिण्डीकरणानन्तरकर्तव्यानि अनुमासिकानि तु प्रत्याब्दिकवत् भोजननिषिद्धकालेऽकर्तव्यानि। सर्वं समञ्जसम् ॥

इति ग्रहणनिर्णयः ॥

Colophon:

स्मृतिचूडामणिसङ्ग्रहः सम्पूर्णः ॥

No. **2785**. स्मृतिनवनीतम्.

SMṚTINAVANĪTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 11 × 1¼ inches. Pages, 16. Lines, 7 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 47*a*. The other works herein are—Smṛtisaṅgraha 1*a*, Navagrahamaṅgalāṣṭaka 34*a*, Madhvācāryaguruparampara 37*a*, Śrāddhaviṣayavacanāni 43*a*, Saurādimānavacanāni 55*a*.

Beginning:

(अला)भे दन्तकाष्ठानां निषिद्धदिवसेऽपि च ।
अपां द्वादशगण्डूषैर्मुखशुद्धिर्भविष्यति ॥

अथ स्नानविधि(ः)—

सततं प्रातरुत्थाय गृहीत्वा मृत्तिकान्(कां) कुशान् ।
पुष्पाण्यपि यथालाभं जलकूले द्विजो व्रजेत् ॥
ब्र(ा)ह्म(ा)णं स्नातुमायान्तं देवा ऋषिगणास्तथा ।
पितरस्तत्र गच्छन्ति वायुभूता जलार्थिनः ॥

End:

वर्णानामाश्रमाणां च या मर्यादा कृता मया ।
तां वै समनुवर्तन्ते प्रसादस्तेषु मे भवेत् ॥

* * * *

मन्वादिस्मृतिदुग्धाब्धेस्सारांशं नवनीतवत् ।
सङ्गृहीते (तं) सतां प्रीत्यै तेन कृष्णः प्रसीदतु ॥

श्रीरामचन्द्रगुरुवर्यकटाक्षितस्सन्
श्रीश्रीनिवासगुरुवर्यकृतात्मबोधः ।
स्मृत्यर्थसारनवनीतमिदं लिलेख
श्रीनारसिंहतनयो वृषभाद्रिनाथः ॥

नवनीतमिदंग्रन्थं मूलास्मरणहेतुकम् ।
नावमान्यं (स) तां मूलं पश्यन्तु च बहुश्रुत(।)ः ॥
सुखेन धारणायैव बालानामल्पचेतसाम् ।
सन्तो व्यवस्थां पश्यन्तु श्लोकमात्रं तु लिख्यते ॥

Colophon :

इति स्मृतिनवनीते आह्निकनिर्णयो नाम प्रथमः खण्डः ॥

No. 2786. स्मृतिभास्करः.

SMṚTIBHĀSKARAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 12½ × 1¼ inches. Pages, 98. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, fair. Appearance, old.

Contains Yatidharmaviṣaya.

Begins on fol. 56*a*. The other works herein are,—Yatiliṅgasamarthanam 1*a*, Yatidharmasamuccaya 7*a*, Yatidharma 50*b*, Yatidharmasamuccaya 105*a* (11th Parva), Sannyāsavidhi 110*a*, Yatinityakarmavidhi 113*b*, Nārāyaṇabali 116*a*, Yativiṣayavacanāni 117*a*.

Beginning :

विश्वेश्वरस्मृतिः—

अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ।
चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥

* * * *

आनन्दाश्रमपादपद्मयुगळं त्वाराधयाम्यन्वहं
नत्वानन्दपदारविन्दमनिशं सम्भावयाम्या(म्यन्व)हम् ।
सेवे सेवकचिन्तितार्थफलदं श्रीपद्मनाभाश्रमं
भावे सन्ततमच्युताश्रमगुरुं ब्रह्मस्वरूपं परम् ॥

शिष्यः—

शान्तो दान्तः कुलीनश्च विनीतस्सत्यवाक् शुचिः ।
शुद्धाचारस्सुप्रसिद्धश्शुचिर्दक्षस्सुबुद्धिमान् ॥

आश्रमी ध्याननिष्ठश्च मन्त्रतन्त्रविचक्षणः ।
निग्रहानुग्रहे शक्तो गुरु(ः)शिष्यो(ष्ये) विधीयते ॥

अथाङ्गिरसोक्तातुरसन्न्यासविधिरुच्यते—

आसन्ने सङ्कटे घोरे चोरव्याघ्राग्निगोचरे ।
भयं प्राप्तैस्तु सन्न्यासः कर्तव्यो मनुरब्रवीत् ॥

आतुराणां विशेषोऽस्ति न विधिर्नैव च क्रिया ।
प्रेषमात्रं समुच्चार्य सन्न्यासं तत्र पूरयेत् ॥

End:

"बहिर्दण्डं प्रतिष्ठाप्य गृह्णानष्षोडशैव तत् ।
भिक्षमाणेन कर्तव्याः प्राणायामास्त्रयस्तथा ॥" इति ॥

बहिर्दण्डं निक्षिप्य माधूकरं गृह्णानः षोडश प्राणायामान् कुर्यात् । भोजने त्रयं कुर्यात् ॥

Colophon:

इति स्मृतिभास्करे यत्यधिकारयत्याचारयतिविधानयतिप्रायश्चित्तादिकं समाप्तम् ॥

No. 2787. स्मृतिभास्करः.

SMṚTIBHĀSKARAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17½ × 1½ inches. Pages, 117. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old.

Deals with Śūdradharma.

Begins on fol. 136a. The other works herein are—Yatipatnīdharmanirṇaya 1a, Dattaputramīmāṁsā 4a, Dattaputravidhi 23a, Abhinavaṣaḍaśītivyākhyā 47a.

Beginning:

हरिं शिवं विधातारं तत्वज्ञांस्तत्सुतान्गुरून् ।
नत्वा समस्तग्रहशान्तये मङ्गलाय च ॥

हरिवंशे—

"पुरा किल युगस्यान्ते ब्रह्मलोकं गतो मुनिः ।
ददर्श लोकनाथेशं ध्यायन्तं वै जनार्दनम् ॥

पितामहं महाप्राज्ञं सर्वलोकहिते रतम् ।
स्तूयमानमृषिगणैर्ध्यायमानं सुरोत्तमैः ॥

* * * *

प्रणिपत्य महाभक्त्या नारदस्तं पितामहम् ।
विनयेनोपसङ्गम्य पप्रच्छ मुनिसत्तमः ॥

भगवंस्तव दासोऽस्मि भृत्योऽस्मि हरिवत्सल ।
ब्रूहि शूद्रस्य वै धर्मं सर्वज्ञोऽसि पितामह ॥
येनाहं त्वत्प्रसादेन परं यामि हरेः पदम् ।

ब्रह्मा—

शृणु पुत्र प्रवक्ष्यामि शूद्रधर्ममशेषतः ॥
निषेकादिश्मशानान्तं येन मुच्येत किल्बिषात् ।

शूद्रस्समाचरेद्धर्मं वेदशास्त्रफलप्रदम् ॥
कोटियज्ञस्य फलदं विष्णुलोकप्रदात्मकम् ।
यच्छ्रु(च्छ्रु)त्वा मुच्यते सद्यो नरः पापयुतोऽपि सः ॥
ब्राह्मे मुहूर्त उत्थाय चिन्तयेदात्मनो हितम् ।

End:

गोपनीयमिदं शास्त्रं पूजनीयं चतुर्थजैः ।
न दातव्यं परेभ्यश्च पाषण्डेभ्यः कदाचन ॥
धर्मशास्त्रमिदं श्रुत्वा नारदः पुनरन्वगात् ।
ब्रह्मा ऋषिगणैस्सार्धं तत्रैवान्तरधीयत ॥
नारदीयमिदं शास्त्रं विद्वल्लक्षणपूजितम् ।
आचरेत्सततं शूद्रो विष्णुप्रीतिकरं हि यत् ॥

Colophon:

इति सर्वस्मृतिसङ्ग्रहे स्मृतिभास्करे शूद्रधर्मसन्देहनिवृत्तिर्नाम प्रायश्चित्तप्रकरणं समाप्तः(म्) ॥

No. 2788. स्मृतिमुक्ताफलम्.

SMṚTIMUKTĀPHALAM.

Substance, palm-leaf. Size, $21\frac{3}{8} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 42. Lines, 8 on a page. Character, grantha. Condition, good. Appearance, new.

Deals with Varṇāśramadharma. Breaks off in the portion on Dānanirūpaṇa.

Begins on fol. 4*a*. The other work herein is, Nārāyaṇabalividhāna. 1*a* (Tamil).

Beginning:

श्रीरामचन्द्रचरणद्वयपद्मकोशा-
दायातु मे चपलमानसचञ्चरीकः ।

मुक्तेर्वशीकरणचूर्णमहो मदीय-
गात्रेषु बिभ्रति रजोऽपि रजोविहीनः ॥

भवकोदण्डदलनं भवबन्धविमोचनम् ।
दशकण्ठरिपुं वन्दे दशस्यन्दननन्दनम् ॥

वैद्यनाथाध्वरी राम . . . . . वंशजः ।
स्मृतिमुक्ताफलं नाम कुरुते सारसङ्ग्रहम् ॥

उरुविस्तरधर्मशास्त्रवार्धेः
उपलब्धं महता परिश्रमेण ।

श्रवणेषु निधीयतां महद्भिः
स्मृतिमुक्ताफलमेकमेव सद्भिः ॥

क न(नु) विशकलितं तु धर्मशास्त्रं
क च पुनराकलने मम प्रसक्तिः ।

सरलमतिजुषस्तथापि सन्तः
सततमिदं मम साहसं सहन्ताम् ॥

तत्रादौ धर्मप्रमाणानि निरूप्यन्ते ।

मनुः—

वेदोऽखिलो धर्ममूलं स्मृतिशीले च तद्विदाम् ।
आचारश्चैव साधूनामात्मनस्तुष्टिरेव च ॥

वेदः जातावेकवचनम् । धर्ममूलं धर्मस्य प्रमाणम्; न केवलं विध्यात्मकमेव धर्मप्रमाणम्; किन्तु मन्त्रार्थवादात्मकोऽपीत्युक्तम्—अखिल इति.

No. 2789. स्मृतिमुक्ताफलम्.

SMṚTIMUKTĀPHALAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅞ × 1¼ inches. Pages, 265. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Varṇāśramakāṇḍa complete.

By Vaidyanāthadīkṣita.

Wants Beginning.

End:

व्यासः—

" मोक्षाश्रमं यश्चरते यथोक्तं
शुचिस्सुसङ्कल्पितबुद्धियुक्तः ।
अनिन्धनज्योतिरिव प्रशान्तं
स ब्रह्मभावं श्रयते द्विजातिः ॥" इति ॥

Colophon:

इति वैद्यनाथदीक्षितविरचिते स्मृतिमुक्ताफले वर्णाश्रमधर्मनिरूपणं नाम प्रथमपरिच्छेदस्समाप्तः ॥

No. 2790. स्मृतिमुक्ताफलम्.

SMṚTIMUKTĀPHALAM.

Substance, palm-leaf. Size, 13⅞ × 1¼ inches. Pages, 30. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Varṇāśramakāṇḍa, Putrasvīkāraprakaraṇam and Vivāhayōgyāyōgyastrīnirṇayaprakaraṇam.

Begins on fol. 13a. The other works herein are, Putrasvīkāravidhi 1a, Naṣṭajātakam 28a, Dattamīmāṁsā 30a.

No. 2791. स्मृतिमुक्ताफलम्.

SMṚTIMUKTĀPHALAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1⅜ inches. Pages, 461. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Āhnikakāṇḍa complete.

By Vaidyanāthadīkṣita.

Beginning:

अथेदानीमाह्निकं प्रस्तूयते ।

तत्र मनुः—

"ब्राह्मे मुहूर्ते बुध्येत धर्मार्थावनुचिन्तयन् ।
क(ायक्ले)शांश्च सकलान्वेदतत्त्वार्थमेव च ॥"

वेदतत्त्वार्थः परमात्मा ॥

तथा च व्यासः—

"ब्राह्मे मुहूर्ते उत्थाय धर्म(मर्थं) च चिन्तये(त्) ।
कायक्लेशं तदुद्भूतं ध्यायी(ये)त मनसीश्वरम् ॥"

* * * *

ब्राह्मे मुहूर्ते यथाशक्ति[प्रहरे] प्रबुद्ध आत्मनो हितं करिष्यमाणं च वेदार्थरूपं चिन्तयेत् । ततो धर्मार्थकामान् स्वोचिते काले यथासम्भवं सेवेतेत्यर्थः ॥

End:

व्यासः—

"इत्येतदखिलेनोक्तमहन्यहनि वै मया ।
ब्राह्मणानां कृत्यजातमपवर्गफलप्रदम् ॥
नास्तिक्यादथवालस्याद्ब्राह्मणो न करोति यः ।
स याति नरकान् घोरान् काकयोनिषु जायते ॥
नान्यो विमुक्तये पन्था मुक्त्वाश्रमविधिं स्वकम् ।
तस्मात्कर्माणि कुर्वीत तुष्टये परमेष्ठिनः ॥" इति ॥

Colophon:

इति श्रीवैद्यनाथदीक्षितविरचिते स्मृतिमुक्ताफले आह्निककर्मनिरूपणं नाम द्वितीयः परिच्छेदः ॥

No. 2792. स्मृतिमुक्ताफलम्.
SMṚTIMUKTĀPHALAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 401. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Āhnikakāṇḍa complete; 6 leaves in the beginning are wanting and 3 leaves are much injured.

Copying is said to have been begun after sunrise on the 12th day of the dark fortnight in the month of Citra and finished in 109 days.

चैत्रे मास्यसिते पक्षे द्वादश्यामुदयात्परम् ।
आरभ्य वासरेष्वेव नवाधिकशतेष्वयम् ॥

No. 2793. स्मृतिमुक्ताफलम्.
SMṚTIMUKTĀPHALAM.

Substance, palm-leaf. Size, 14¼ × 1¼ inches. Pages, 161. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Āśaucakāṇḍa, the 3rd chapter, complete.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, Putrasvikāravidhiḥ 82*a*.

There is an index of 8 pages at the beginning.

By Vaidyanāthadīkṣita.

Copying the Prāyaścittakāṇḍa of Hēmādri and the Śrāddhakāṇḍa and Āśaucakāṇḍa of Vaidyanāthīyam is herein said to have been

begun by Perungattūr Tirumalai Vellaiyangār Vēdānta Rāmānujatātadāsa on the 4th Ādi in the year Dundubhi and finished by the 4th Margali of the same year.

Beginning:

अथाशौचप्रकरणम् ।

शङ्खः—

दानं प्रतिग्रहो होमः स्वाध्यायः पितृकर्म च ।
प्रेतपिण्डक्रियावर्जमाशौचे विनिवर्तयेत् ॥ इति ॥

आशौचशब्दार्थः स्मृतिचन्द्रिकायामभिहितः—

सपिण्डादिजनने मरणे वा सति यदप्रायत्यं दानादिकर्मस्वयोग्यतापादकं पापविशेषात्मकं वा तदाशौचशब्देन बोध्यत इति ।

End:

सङ्ग्रहे च—

आशौचान्ते कृतस्नानः स्वस्तिवाचनपूर्वकम् ।
ब्राह्मणान् भोजयेत्तत्र शुद्धये विष्णुतुष्टये ॥ इति ॥

Colophon:

इति वैद्यनाथदीक्षितविरचिते स्मृतिमुक्ताफले आशौचनिरूपणं नाम तृतीयः परिच्छेदः ॥

No. 2794. स्मृतिमुक्ताफलम्.

SMṚTIMUKTĀPHALAM.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{4} \times 1\frac{3}{4}$ inches. Pages, 483. Lines, 7 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, much injured. Appearance, old.

Śrāddhakāṇḍa complete. It is the fourth Kāṇḍa.

Beginning:

श्रितरामपदाब्जेन वैद्यनाथविपश्चिता ।
स्मृतीनां सारमालोच्य श्राद्धकाण्डं वितन्यते ॥

स्नात्वा कर्माणि कुर्वीतेति स्मरणात् स्नातस्यैव प्रायश्चित्तादिकर्मण्यधिकारात् वारुणस्नाने अशक्तो मुमूर्षुर्ब्राह्मादिस्नानमाचरेत् ।

तदाह योगयाज्ञवल्क्यः—

असामर्थ्याच्छरीरस्य वैषम्याद्देशकालयोः ।
स्नानान्येतानि तुल्यानि मन्त्रादीनि यथाबलम् ॥ इति ॥

स एव—

मान्त्रं भौमं तथाग्नेयं वायव्यं दिव्यमेव च ।
मानसं यौगिकञ्चेति सप्त स्नानान्यनुक्रमात् ॥

End:

रति(:)शक्तिः स्त्रियः कान्ता भोज्यं भोजनशक्तिता ।
दानशक्तिस्सविभवा रूपमारोग्यमेव च ॥
श्राद्धपुण्यमिदं प्रोक्तं फलं ब्रह्मसमागतम्(मः) । इति ॥

नामानि देवदत्तयज्ञदत्तादीनि, मन्त्रिताः पृथिवी ते पात्रमित्यादयः, आदेशाः इदमन्नादिकममुष्मै भवत्वित्येवमादिनिर्देशाः, पुण्यमवान्तरं फलम्; ब्रह्मसमागमो ब्रह्मप्राप्तिः परमफलं मोक्षमित्यर्थः ।

हारीतः—

कालेऽन्यथागतं पात्रे विधिना प्रतिपादितम् ॥
प्राप्नोत्यन्नं तथा दत्तं जन्तुर्यत्र प्रतिष्ठते ।
यन्नाम्ना पातयेत्पिण्डं तं नयेद्ब्रह्म शाश्वतमिति ॥

Colophon:

इति श्रीवैद्यनाथदीक्षितविरचिते स्मृतिमुक्ताफले श्राद्धनिरूपणं नाम चतुर्थः परिच्छेदः ॥

No. 2795. स्मृतिमुक्ताफलम्.

SMṚTIMUKTĀPHALAM.

Substance, palm-leaf. Size, 12¾ × 1¼ inches. Pages, 630. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Śrāddhakāṇḍa to the end of Śrāddhapraśamsa. Wants one leaf.

At the beginning there is an index of 13 pages.

By Vaidyanāthadīkṣita.

No. 2796. स्मृतिमुक्ताफलम्.

SMṚTIMUKTĀPHALAM.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1½ inches. Pages, 356. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

14 leaves in the beginning and fols. 90 to 129 are lost.

Contains the Śrāddhakāṇḍa only.

No. 2797. स्मृतिमुक्ताफलम्.

SMṚTIMUKTĀPHALAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1½ inches. Pages, 276. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, old.

Śrāddhakāṇḍa incomplete.

No. 2798. स्मृतिमुक्ताफलम्.
SMRTIMUKTĀPHALAM.

Pages, 154. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 1a of the MSS. described under No. 2740.
There is a valuable index of 16 pages at the end.
Prāyaścittakāṇḍa complete.
By Vaidyanāthadīkṣita.

Beginning:

श्रीरामचरणाम्भोजलीनमानसषट्पदः ।
वैद्यनाथाध्वरी प्रायश्चित्तं सङ्ग्रह्य भाषते ॥

अथ प्रायश्चित्तमारभ्यते—

प्रायो नाम तपः; चित्तं निश्चयः; अनुष्ठितेन द्वादशवार्षिकादिनाव-श्यं पापो निवर्ति(र्त्स्य)त इति विश्वासयुक्तव्रतानुष्ठानलक्षणं तपः प्रायश्चित्तम् ।

तदाहाङ्गिराः—

प्रायो नाम तपः; प्रोक्तं चित्तं निश्चय; उच्यते ।
तपोनिश्चयसंयुक्तं प्रायश्चित्तमिहोच्यते ॥ इति ॥

End:

तदपि चतुर्विंशतिमते दर्शितम्—

जन्मप्रभृति पापानि बहूनि विविधानि च ।
अर्वाक्तु भ्रूणहत्यायाः षडब्दं कृच्छ्रमाचरेत् ॥
प्रत्याम्नाये गवां देयं साशीति धनिनां शतम् ।
तथाष्टादशलक्षाणि गायत्र्या वा जपेद्बुधः ॥ इति ॥

Colophon:

इति वैद्यनाथदीक्षितविरचिते स्मृतिमुक्ताफले प्रायश्चित्तनिरूपणं नाम षष्ठः परिच्छेदः ॥

No. 2799. स्मृतिमुक्ताफलम्.

SMṚTIMUKTĀPHALAM.

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 28. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, new.

It contains only the sixth Paricchēda known as Dravyaśuddhiḥ.

Begins on fol. 1a. The other works herein are, Dharmaśāstravacanāni 15a, Nāḍiśāstra 22a, Cintāmaṇi 25b

No. 2800. स्मृतिमुक्ताफलम्.

SMṚTIMUKTĀPHALAM.

Pages, 16. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 92a of the MS. described under No. 2740.

Contains only the portion dealing with Dravyaśuddhiḥ.

No. 2801. स्मृतिमुक्ताफलम्.

SMṚTIMUKTĀPHALAM.

Pages, 12. Lines, 8 on a page.

Contains the 5th Paricchēda called Iṣṭi Kālanirṇaya.

By Vaidyanāthadīkṣita.

Begins on fol. 1a of the MSS. described under No. 857.

No. 2802. स्मृतिरत्नमहोदधिः.

SMṚTIRATNAMAHŌDADHIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 200. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

A work on Dharmaśāstra by Paramānandaghana pupil of Cidānandabrahmēndrasarasvatī.

Ṣaṭkarmavicāra complete.

Copying is said to have been finished on Friday the 9th of Mārgaśira-śuddha in the year Śukla.

Beginning:

आह्निकमुच्यते । तत्र याज्ञवल्क्यः—

ब्राह्मे मुहूर्त उत्थाय चिन्तयेदात्मनो हितम् ।
धर्मार्थकामान् स्वे काले यथाशक्ति न हापयेत् ॥ इति ॥

माधवीये मनुः—

ब्राह्मे मुहूर्ते बुध्येत धर्मार्थमनुचिन्तयेत् ।
कायक्लेशांश्च तन्मूलान्वेदतत्त्वार्थमेव च ॥ इति ॥

End:

कूर्मपुराणे—

इत्थं तदखिलं प्रोक्तमहन्यहनि वै मया ।
ब्राह्मणानां कृत्यजातमपवर्गफलप्रदम् ॥ इति ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीचिदानन्दब्रह्मेन्द्रसरस्वतीपूज्यपादशिष्यश्रीपरमानन्दघनविरचिते धर्मशास्त्रसङ्ग्रहे स्मृतिरत्नमहोदधौ षट्कर्मविचारस्समाप्तः ॥

No. 2803. स्मृतिरत्नमहोदधिः.
SMṚTIRATNAMAHODADHIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1¼ inches. Pages, 233. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Ṣaṭkarmavicāra complete.

The same work as the above.

No. 2804. स्मृतिरत्नमहोदधिः.
SMṚTIRATNAMAHODADHIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅜ × 1½ inches. Pages, 124. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Āśaucakāṇḍa complete.

Same work as the above.

Beginning:

पराशरः—

आ चतुर्थाद्भवेत्स्रावः पातः पञ्चमषष्ठयोः ।
अत ऊर्ध्वं प्रसूतिस्स्याद्दशाहं सूतकं भवेत् ॥ इति ॥

गर्भाधानप्रभृति चतुर्मासाभ्यन्तरे गर्भनाशः—स्रावः ; पञ्चमषष्ठयोर्गर्भनाशः—पातः ; सप्तममासप्रभृति गर्भनिर्गमः—प्रसवः । सप्तममासप्रभृति मातुः पित्रादीनां च प्रसवनिमित्तमाशौचं दशाहं भवेदित्यर्थः । गर्भाधानप्रभृति मासत्रये चतुर्थमासे वा स्रावे प्राप्ते मातुराशौचमाह षडशीत्याम्.

End:

(आ)शौचान्ते कृतस्नान(ः) स्वस्तिवाचनपूर्वकम् ।
ब्राह्मणान्भोजयेत्तत्र शुद्ध्यै विष्णुतुष्टये ॥

Colophon:

(इति श्रीमत्परम)हंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्चिदानन्दब्रह्मेन्द्रसरस्वतीपूज्यपादशिष्यपरमानन्दघनविरचिते (स्मृतिरत्नम)होदधावाशौचप्रकरणं समाप्तम् ॥

No. 2805. स्मृतिरत्नाकरः.

SMṚTIRATNĀKARAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18¼ × 1⅜ inches. Pages, 513. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

A work on Dharmaśāstra: also called Sadācārasaṅgraha: by Vēṅkaṭavarada *alias* Sarasvativallabha.

With a running Tamil commentary.

Complete.

Beginning :

वर्णाश्रमाणां धर्माणां व्यवस्थात्रे युगे युगे ।
लीलयैव गृहीतेच्छावपुषे विष्णवे नमः ॥
यन्नी(न्नृ)त्या ब्रह्मरुद्राद्या यदीयाज्ञा श्रुतिस्स्मृति ।
यः प्रभुर्जगतां तस्मै परस्मै हरये नमः ॥
सर्वान्तर्यामिणे सर्वकर्माराध्याय विष्ण ।
सर्वोत्तराय सर्वात्मशरण्याय नमो नमः ॥
यतो वचनरत्नानामाकरोऽयं तदुज्वलः ।
स्मृतिरत्नाकरो नाम वक्ष्यते स्मृतिसङ्ग्रहः ॥
नकिंचिल्लिख्यते युक्त्या किन्तु स्मृतिवचांसि हि ।
अतोऽयं निर्भयैर्ग्राह्यः कृत्याकृत्यबुभुत्सुभिः ॥

सन्तो विदुस्सारममत्सरास्ते सार्थो हि यत्नो मम सन्मुदे सः ।
वेद्यांशपूर्णं सकलस्मृतीनां सारं बुधास्सङ्ग्रहमाद्रियध्वम् ॥

अयं भावः—मनुयाज्ञवल्क्यपराशरव्यासदक्षसंवर्तगौतमापस्तम्बकात्यायनबोधायनशातातपशाण्डिल्यहारीतात्रेयवासिष्ठाश्वमेधिकादिस्मृतिभ्यो विज्ञानेश्वरस्मृत्यर्थसारस्मृतिचन्द्रिकास्मृतिमाधवीयाखण्डादर्शस्मृतिसारसमुच्चयेतिहाससमुच्चयादिभ्यः स्मृतिसङ्ग्रहेभ्यश्च वचनरत्नानि सङ्गृह्यास्य कृतत्वेनात्रोक्तस्य सर्वस्य स्मृतिमूलत्वात्सारांशकत्वाच्च निर्विशङ्कमयं स्मृतिरत्नाकरो नाम स्मृतिसङ्ग्रहो मात्सर्यमुत्सार्य सदादरणीय इति । अत्र चोदनालक्षणो धर्म इत्यादिना चोदनैकप्रमाणको धर्म इत्युक्तम् । तस्य सामान्यलक्षणमाह मनुः—

विद्वद्भिस्सेवितस्सद्भिर्नित्यमद्वेषरागिभिः ।
हृदयेनाभ्यनुज्ञातो यो धर्मस्तं निबोधत ॥

अनेन ग्रन्थेन "ये तत्र ब्राह्मणास्सम्मर्शिनः" इत्यादिश्रुत्यर्थ एवोक्तः ॥

End :

मनुः—

वेदोदितं स्वकं कर्म नित्यं कुर्यादतन्द्रित(तन्द्रित): ।
तद्धि कुर्वन्यथाशक्ति प्राप्नोति परमां गतिम् ॥

Colophon :

हरितकुलतिलकस्य सरस्वतीवल्लभापरनामधेयस्य श्रीविट्ठलनाथस्य वैदिकसार्वभौमस्य कृतिषु स्मृतिरत्नाकरो नाम सदाचारसङ्ग्रहस्समाप्तः ॥

कृत्याकृत्यविवेकदं स्मृतिशतज्ञेयार्थगर्भं सता-
माचारक्रमबोधकं भ्रमतमोविध्वंसहंसोदयम् ।
त्रैवर्गोन्म(त्म)हितप्रकाशकमिमं युष्मन्मुदे तत्कृतं
सन्तो निर्मदमत्सराः कलयत स्मृत्यादिरत्नाकरम् ॥

No. 2806. स्मृतिरत्नाकरः.

SMṚTIRATNĀKARAḤ.

Pages, 116. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 1a of the MSS. described under No. 2637.
By Bhaṭṭōjidīkṣita.
Incomplete.

Beginning :

भट्टोजिदीक्षितकृते (स्मृतिरत्नाकरे पुनः) ।
आशौचनिर्णयः प्रायश्चित्तिश्च जयतः स्फुटम् ॥

पराशरः—

आ चतुर्थाद्भवेत्स्रावः पातः पञ्चमषष्ठयोः ।
अत ऊर्ध्वं प्रसूतिः स्यात् इति ।

तत्र स्रा(स्रा)वे आद्यमासत्रये त्रिरात्रं मातुराशौचम् । उपर्याषष्ठमासं माससमसङ्ख्यादिनमाशौचम् । चतुर्थे चत्वारि । पञ्चमे पञ्च । षष्ठे

षडित्यर्थः । सपिण्डानान्तु स्नानेनैव शुद्धिः स्रावे । पाते तु त्रिरात्रम् । सप्तममासप्रभृति तु स्वस्वजात्युक्तदशाहादि ।

माधवस्तु—

सूतिकाव्यतिरिक्तानां सप्तमे सप्तरात्रमष्टमे अष्टरात्रं नवमप्रभृति तु दशरात्रमित्याह । जन्माशौचमध्ये शिशुमरणे मृताशौचं नास्त्येव ।

* * * *

इति भ(ट्टोजि)दीक्षितकृते स्मृति(रत्नाकरे) आशौचनिर्णयस्समाप्तः ॥

End:

विना शवानुगतिभिस्तथा तद्दाहकैर्विना ।
सखण्डं जातकं शस्तं कावेर्या(ः)पश्चिमे तटे ॥
दिनाशौचमहर्मात्राशौचं वै नर्मदोत्तरे ।
स्वगृहे त्रिदिनाशौचं संमतं सर्वयोगिनाम् ॥
ये वेदवेदाङ्गविदो ब्रह्मनिष्ठास्तपस्विनः ।
नाशौचिनो भविष्यन्ति जातके मृतकेऽपि वा ॥
एवमाचारकाण्ठ(ण्डस्य) रत्नान्यत्युज्वलानि च ।
सङ्गृह्य विभु(बु)धा(र)सर्वे धार्यन्तां हृदि सर्वदा ॥
मानवादिनिबन्धेषु स्थितान्येव मयाधुना ।
विदुषां कण्ठभूषार्थं रत्नानि ग्रथितान्यलः(म्) ॥

Colophon:

इति स्मृतिरत्नाकरे आचारकाण्डस्समाप्तः ॥

No. 2807. स्मृतिरत्नाकरः.

SMṚTIRATNĀKARAḤ.

Pages, 416. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MSS. described under No. 2760.

To the end of Ardhōdayanirūpaṇa.

Incomplete.

By Vēṅkaṭanātha.

Same work as the above.

No. 2808. स्मृतिसङ्ग्रहः.

SMṚTISAṄGRAHAḤ.

Pages, 94. Lines, 7 on a page.

A manual of daily rites and other religious ceremonies.

Begins on fol. 50*a* of the MSS. described under No. 2696.

Incomplete.

Beginning:

श्रीरामं शिरसा नत्वा कृत्वा स्मर्त्रभिवादनम् ।
तेषां वचांस्युपादाय क्रियते स्मृतिसङ्ग्रहः ॥

अधीत्य चतुरो वेदान् सषडङ्गपदक्रमान् ।
स्मृतिहीना न शोभन्ते चन्द्रहीनेव शर्वरी ॥

तत्र स्मृतयो मन्वादिप्रणीता(:)। मन्वादयस्तु पैठि(ठी)नसिनोक्ताः—

मनुस्तथाङ्गिरोव्यासगौतमात्र्युशनोयमाः ।
वसिष्ठदक्षसंवर्तशातातपपराशराः ॥

विष्ण्वापस्तम्बहारीताः शङ्खः कात्यायनो गुरुः ।
प्रचेता नारदो योगी बोधायनपितामहौ ॥

सुमन्तुः काश्यपो बभ्रुः पैठि(ठी)नो व्याघ्र एव च ।
सत्यव्रतो भरद्वाजो गार्ग्य(:)कार्ष्णाजिनिस्तथा ॥

जाबालिर्जमदग्निश्च लौगाक्षिर्ब्रह्मसम्भवः ।
इति धर्मप्रणेतारष्यट्त्रिंशदृषयः स्मृताः ॥ इति ॥

तत्र प्रथमं तावदाह्निकं सङ्क्षेपेण वक्ष्यते ।

तत्र मनुः—

ब्राह्मे मुहूर्ते बुध्येत धर्मार्थावनुचिन्तयेत् ।
कायक्लेशांश्च तन्मूलान्वेदतत्त्वार्थमेव च ॥ इति ॥

वेदतत्त्वार्थः परमात्मा ।

याज्ञवल्क्योऽपि—

ब्राह्मे मुहूर्ते उत्थाय चिन्तयेदात्मनो हितम् ।
धर्मार्थकामान्स्वे काले यथाशक्ति न हापयेत् ॥ इति ॥

एवमात्महितमनुचिन्त्य श्रोत्रियादिकमवलोकयेत् ॥

End:

निर्देशे निर्गतदशाहे । इदं ज्येष्ठपुत्रविषयम् । सपिण्डीकरणान्तकृत्ये कनिष्ठकृते तु माधवीये—

विशे . . . . श्वो . . पितृविपर्ययम् ।
कृत्वा तु वपनं दत्वा दशाहान्ततिलोदकम् ॥
सपिण्डीकरणश्राद्धं कुर्यादेकादशेऽहनि । इति ॥
दशाहान्तरनेकदाने . . . . ॥

No. 2809. स्मृतिसङ्ग्रहः.

SMṚTISAṄGRAHAḤ.

Pages, 84. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 1a of the MS. described under No. 2785.

No. 2810. स्मृतिसारसङ्ग्रहः.

SMṚTISĀRASAṄGRAHAḤ.

Pages, 74. Lines, 22 on a page.

Begins on fol. 20a of the MSS. described under No. 1204.

By Puruṣōttamānanda, pupil of Pūrṇānanda.

Complete.

Beginning:

सर्वैषण(?)विनिर्मुक्तः स भैक्षं भोक्तुमर्हति ।

प्रवृत्तिलक्षणो धर्मो ज्ञानं सन्न्यासलक्षणम् ।
यं कृत्वा . . . . . पुनर्नैव करोति यः ॥

सकृत्कृच्छ्रमतात त्यनन्तरम् ।
तस्मात्सत्त्व . . . येण कर्तव्यं . . . धारणम् ॥

इतरस्तु न शक्नोति विषयैरपहार्यते ।
यावद्वर्ण . . . . . यावद्वेदः प्रवर्तते ॥

* * * *

दशलक्षणकं धर्ममनुतिष्ठन्त्समाहितः ।
वेदार्थान् विधिवच्छ्रुत्वा सन्न्यसेदस्पृहो द्विजः ॥

यदा—"यदहरेव विरजेत् तदहरेव प्रव्रजेत्" इति श्रुतेश्च । तस्मात् क्रमेण वा सन्न्यसेत् । आतुरसन्न्यासविधीनाह ।

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्यातिश्रेष्ठापरोक्षसाक्षात्कारब्रह्मीभूत-श्रीमत्पूर्णानन्दपूज्यपादशिष्यपुरुषोत्तमानन्दविरचितसकलस्मृतिसारसङ्ग्रहः क्रमसन्न्यासप्रकारः समाप्तः ॥

End:

प्रत्यहं तर्पणं तेषां देवतीर्थेन साक्षतम् ।
कुर्याज्जलं केवलं वा महानद्यां यथाक्रमम् ॥
मात्रादिनं(दीनां)चेतरेषां पितृतीर्थेन तर्पणम् ।
विभाण्डको नाम ऋषिरित्याह भगवान् यथा ॥

Colophon:

इति श्रीपूर्णानन्दपूज्यपादशिष्यपुरुषोत्तमानन्दसरस्वतीविरचितयतिपार्वणश्राद्धविधिस्समाप्तः ॥

The contents of the various chapters are as given below :—

१. आह्निकविधिः.
२. शौचविधिः.
३. स्नानविधिः.
४. त्रिपुण्ड्रविधिः.
५. क्रमसन्न्यासविधिः.
६. अष्टश्राद्धविधिः.
७. विरजाहोमविधिः.
८. सन्न्यासिमरणे पुत्रादीनां पञ्चमहायज्ञादिकरणविधिः.
९. स्त्रीसन्न्यासविधिः.
१०. महावाक्योपदेशः.
११. क्षौरपर्वनिर्णयः.
१२. यतिपार्वणश्राद्धविधिः.

No. **2811.** स्मृतिसारसमुच्चयः.

SMṚTISĀRASAMUCCAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅜ × 1⅜ inches. Pages, 36. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

A compilation of extracts from several Smṛtis, on domestic rites and observances.

Incomplete. Breaks off in Grahaṇanirṇaya.

Beginning :

मुनिना याज्ञवल्क्येन विश्वामित्रेण चात्रिणा ।
विष्णुना च वसिष्ठेन व्यासेनोशनसा तथा ॥

बोधायनेन दक्षेण शङ्खेनाङ्गिरसा तथा ।
आपस्तम्बेन चागस्त्यहारीतभृगुनारदैः ॥

पाराशरे(र्ये)ण गार्गे(र्ग्ये)ण गौतमेन यमेन च ।
शातातपेन लिखितं(त)संवर्ताभ्यां तथैव च ॥

सुमन्तुना गोभिलेन मनु[:]स्वायम्भुवेन च ।
अष्टाविंशतिभिर्दिष्टं शास्त्रं लोकहिते रतैः ॥

धर्मसंरक्षणार्थाय सङ्क्षेपेण महात्मभि(र्हृषिभ)ः ।
धर्मानुक्त्रिवेदोक्तान् स्वर्गादिफलदायकान् ॥

संवर्तः—

स्वभावाद्यत्र विचरेत्कृष्णसारस्सदा मृगः ।
धर्मदेशस्स विज्ञेयो द्विजानां धर्मसाधकः ॥

योगीश्वरः—

यस्मिन्देशे मृगः कृष्णस्तस्मिन् (धर्म) निबोधत ।
धर्मसंरक्षणार्थाय तस्मिन्देशे वसेद्बुधः ॥

प्रातःकालं समारभ्य नियमः कथ्यतेऽधुना ।
त्रिकालविहितं कर्म तथा नैमित्ति(कादिकम्) ॥

दक्षः—

प्रातरुत्थाय कर्तव्यं गृहकृत्यं दिने दिने ।
तत्सर्वं सम्प्रवक्ष्यामि द्विजानां हितकाम्यया ॥

शौचविधिः ।

मनुः—

मूत्रोत्सर्गपुरीषे च दिवा कुर्यादुदङ्मुखः ।
दक्षिणाभिमुखो रात्रौ सन्ध्ययोस्तु यथा दिवा ॥

End:

ब्रह्माण्डे च —

आशौचं जायते नृणां ग्रहणे चन्द्रसूर्ययोः ।
राहुस्पर्शे तयोस्स्नात्वा दा . . . . . . ॥
पुत्रजन्मनि यज्ञे च यदा(तथा) सङ्क्रमणे रवेः ।
राहो(:)श्चदर्शने स्नानं प्रशस्तं नान्यथा निशि ॥
ग्रहणोद्वाहसङ्क्रान्तिया . . . . ।
दानं नैमित्तिकं ज्ञेयं रात्रावपि न दु(दु)ष्यति ॥

No. 2812. स्मृतिसारसमुच्चयः.

SMṚTISĀRASAMUCCAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17¾ × 1½ inches. Pages, 261. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Incomplete. Breaks off in Abhivādanakramaḥ.

Beginning:

अथ स्मृतेः प्रामाण्यम् ।

शङ्खः—

तत्र वेदमूला(:) स्मृतय इति ।

मरीचिः—

दुर्बोधा वैदिकास्शब्दाः प्रकीर्णत्वाच ये खिलाः ।
तत्रैव (किल) दृष्टार्थाः स्मृतितन्त्रे प्रतिष्ठे(ष्ठि)ताः ॥ इति मनुः ॥

श्रुतिं पश्यन्ति मुनयः स्मरन्ति च यथा स्मृतीः ।
तस्मात्प्रमाणमुभयं प्रमाणैः प्रमितं भुवि ॥
योऽवमन्येत ते तूभे हेतुशास्त्राश्रयान्नरः ।
स साधुभिर्बहिष्कार्यः नास्तिका(को) वेदनिन्दकः ॥ इति ॥

हारीतः—

न यस्य वेदा न च धर्मशास्त्रं न वृद्धवाक्यं हि भवेत्प्रमाणम् ।
सोऽधर्मकृद्दुग्रहतो दुरात्मा नात्मापि तस्येह भवेत्प्रमाणम् ॥

देवलः—

मन्वादयः प्रयोक्तारः धर्मशास्त्रस्य कीर्तिताः ।
तत्प्रयुक्तप्रयोक्तारः गृह्यकारास्तु मन्त्रित(ताः) ॥

अङ्गिराः—

प्रमाणानि प्रमाणज्ञैः परिपाल्या(ल्या)नि यत्नतः ।
सीदन्तीह प्रमाणानि प्रमाणैरव्यवस्थितैः ॥ इति ॥

अथ धर्मनिरूपणम्—

कर्मजन्योऽभ्युदयनिःश्रेयसहेतुरपूर्वाख्यात्मगुणो धर्मः—इति हरदत्तः ।

अत्र मनुः—

विद्वद्भिस्सेवितस्सद्भिः नित्यमद्वेषरागिभिः ।
हृदयेनाभ्यनुज्ञातः यस्तद्धर्म(स्तं धर्मं) व्यवस्यत ॥

End:

तथायं प्रयोगः—अभिवादये देवदत्तनामाहमस्मीति(स्मि) भोः—इति ।
अत्र गौतमः—स्वनाम प्रोच्याहमयमित्यभिवादोऽज्ञसमवाये—इति ।

तव्या(ख्या)ता(रः)—हरदत्त(स)मय स्वाभिवादनविविज्ञमतेन सम्भवे नाम प्रोच्य उच्चैरुच्चार्याहं[शब्द]शब्दबोक्ता अयमिति ब्रूयात, अयमिति

प्रत्यक्षोपदेशः । अस्मि[न्]शब्द(:)प्रयोक्तव्य इत्याहुः । अन्ते भोश(श्श)ब्दं प्रयुञ्जते–अभिवादये हरदत्तोऽहमस्मि भोः–इति प्रयोगः.

No. **2813.** स्मृत्यर्थसारः.

SMṚTYARTHASĀRAH.

Pages, 94. Lines, 21 on a page.

Begins on fol. 99b of the MS. described under No. 118.

Contains 2 pages of Śrutyarthasāra in the beginning.

Incomplete. Breaks off in the middle of Vividhāśaucasaṅkaṭanirṇaya.

Beginning:

स्मृत्यर्थसारः—

रत्नोद्भासितकायां सकलजनानन्दिनी मायाम् ।
सरसिजसंभवजायां सायंप्रातर्नमाम्यहं (देवीम्) ॥

श्रीकण्ठश्रीकराद्यैश्च श्रुतिस्मृतिपुराणगैः ।
स्मृतिशास्त्रेष्वनेकेषु विप्रकीर्णेष्वनेकधा ॥

अनुष्ठानोपकारार्थं स्मृतिछि(च्छि)द्रं प्रयत्नतः ।
पुराणन्यायमीमांसासाङ्गवेदैः प्रपूरितम् ॥

कामधेनौ प्रदीपे च कल्पवृक्षलतादिषु ।
शम्भुद्रविळकेदारलोल्लटाद्यैश्च भाषितम् ॥

अ(म)न्वायके(नै)कस्मृतिषु व्याख्यात्व(तृ)प्रतिपादितम् ।
स्मृत्यर्थसारं वक्ष्यामि सुखानुष्ठानसिद्धये ॥

* * * *

यत्कृते दशभिर्वर्षैस्त्रेतायां हायनेन तत् ।
द्वापरे त्वर्धमासेन त्वहोरात्रेण तत्कलौ ॥

कालिवर्ज्यधर्माः ॥

End :

आत्मपितृष्वसुः पुत्रा आत्ममातृष्वसुस्सुताः ।
आत्ममातुलपुत्राश्च विज्ञेया आत्मबान्धवाः ॥
पितुः पितृष्वसुः पुत्राः पितृमातृष्वसुस्सुताः ।
पितुर्मातुलपुत्राश्च विज्ञेया(:)पितृबान्धवाः ॥
मातुः पितृष्वसुः पुत्रा मातुर्मातृष्वसुस्सुताः ।
मातुर्मातुलपुत्राश्च विज्ञेया मातृबान्धवाः ॥

सब्रह्मचारिणि त्रिरात्रम् । एकाचार्योपनीतस्सब्रह्मचारी । स्वदेश-राजमरणे दिने दिनान्तम् । रात्रौ चेद्रात्र्यन्तम् । ग्राममध्ये शवे स्थिते ग्रामस्य तावदाशौचम् । क्षत्रियाणां भूमिरक्षणार्थम्.

No. **2814.** स्मृत्यर्थसारः.

SMRTYARTHASARAH.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1½ inches. Pages, 90. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Breaks off in the middle of Āsaucavidhi.

Same work as the above, but does not contain Śrutyarthasāra.

No. **2815.** स्मृत्यर्थसारः.

SMRTYARTHASARAH.

Substance, palm-leaf. Size, 17¾ × 1¾ inches. Pages, 239. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Contains to the end of Gaṇḍanakṣatrajananadōṣaśānti.

Beginning : Same as in No. 2813.

End:

राजद्वारे ग्राममध्ये पर्वते ह्रद(नद)सङ्गमे ।
गजाश्वगोकुलस्थाने वल्मीकेऽश्वत्थमूलके ॥
वृषास्यशृङ्गयोश्चैव मृत्तिका दशसङ्ख्यया ।

पुण्याहानन्तरं कर्ता.

No. 2816. स्मृत्याचारप्रायश्चित्तसङ्ग्रहः.

SMṚTYĀCĀRAPRĀYAŚCITTASAṄGRAHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1½ inches. Pages, 275. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, old.

Wants beginning and end.

Contains Ācāra and Prāyaścitta rules collected together from different Smṛtis.

Beginning:

. . . . प्राग्यथाविधि[:] ।
नान्दीश्राद्धं प्रदद्यात्तु कर्म कुर्यादिति स्मृतिः ॥
सर्वर्द्धिकरकर्मभ्यः पूर्वेद्युस्सर्व एव वा ।
ब्राह्मणानर्चयेदष्टौ हिरण्येनौद(नादिभिः) ॥
(समाचरे)त्स्वकं कर्म स्वगृह्योक्तविधानतः ।
द्विजेनैव सदा कार्यं नान्यशाखानुसारतः ॥

End:

पञ्चपर्वस्वरूपमाह—

चतुर्दश्यष्टमी पक्षद्वये दर्शश्च पूर्णिमा ।
सङ्क्रान्तिश्चेति पर्वाणि पञ्च प्राहुर्मनीषिणः ॥

तदाह गार्ग्यः—

चतुर्दश्यष्टमी चैव अमावास्या च पूर्णिमा ।
चत्वार्येतानि पर्वाणि रविसङ्क्रान्तयस्तथा ॥
एतानि पञ्च पर्वाणि तैलान्येतेषु वर्जयेत् ।

अथैतासु तिथिषु मांसादीनां वर्जनीय.

No. 2817. स्मृत्याचारवचनानि.

SMṚTYĀCĀRAVACANĀNI.

Pages, 6. Lines, 10 on a page.

Begins on fol. 106a of the MS. described under No. 2812.

Contains chiefly quotations from Ātrēyasmṛti and Manusmṛti.

III. DIGESTS—(SPECIAL)

(1) AHNIKAM.

No. 2818. आचमनविधिः

ACAMANAVIDHIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, $13\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 3. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 47*b*. The other works herein are—Kātyāyana-sūtram 1*a*, Śaucavidhi 47*a*.

Describes the method of doing Ācamana.

Beginning:

अथात आचमनविधिं व्याख्यास्यामः ।

प्राङ्मु(ख उदङ्)मुखो वा भूत्वा बद्धशिखी(खो) नित्यं यज्ञोपवीत्यन्तर्जानु शुचौ देशे प्रभूत उदके राज्ञा(आचा)मति.

End:

यन्मुखमुपस्पृशत्यग्निस्तेन प्रीणाति

* * * *

सर्वा(:)शिरोऽग्रेण बाहुम्(होः) ।

तस्मात् सर्वदेवमयो ब्राह्मणदेह इत्याह भगवान् कात्यायनः ॥

गोकर्णाकृतिहस्तेन माषमग्नं पिबेज्जलम् ।

तन्न्यूनमधिकं पीत्वा पुनराचम्य शुध्य(ति) ॥

Colophon:

(इत्याचमनविधिः) समाप्तः ॥

No. 2819. आचार्यगुणादर्शः.

ACARYAGUNADARSAH.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1¼ inches. Pages, 17. Lines, 4 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, old.

Wants beginning. (The first portion deals with the gathering of flowers to God)

Begins on fol. 13*a*. The other work herein is, Aṣṭakavarga (in Hōrāsāra) 1*a*.

Contains only the chapter called Pañcakālakrama which deals with the rites and the services to be performed by a Vaiṣṇava during the day, which is divided into 5 parts. The author of the work is Vēṅkaṭācārya, son of Śatakratu Tatācārya of Śrīśaila family.

Beginning:

पञ्चकालक्रमः—

अयाचितन्तु परिग्राह्यमेव ।

कुलटाषण्डपतितस्वैरिभ्यः काकिणीमपि ।

उद्यतामपि गृह्णीयान्नापद्यपि कदाचन ॥

* * * *

भुक्तशेषं पर्युषितं घ्रातं परिम्लानम् अस्पृश्यस्पृष्टं जन्तुभिर्भक्षितं जन्तुभिरधिष्ठितम् अशुभदेशे पुष्पितं भूमौ निपतितं पञ्चापद्यपि . . . . । गृहार्चायां करवीराणि विसर्जयेत् । आश्वमेधिके—

सर्वेषामेव पुष्पाणां सहस्रगुणमुत्पलम् ।

End:

अतो यथाधिकारं यथाशक्य . . . दयाने दयाहृदयदेशिकोपदेशपूर्वकम् अनुग्र . . देशकालदशाद्यानुगुण्येनाच्छिद्रं यथाक्रमं वह्निवंशेश्वरोक्तप्रक्रियया समाहृत्य वानुतिष्ठद्भिः अनन्यप्रयोजनैः परमैकान्तिभिः अनवधिकपरमपुरुषचरणपर्य(रि)चर्याकरणरूपापवर्गैश्वर्यं यथायोग्यं यथारोग्यं चात्रैव भोक्तव्यमिति सिद्धम् ॥ इति ॥

शतयज्वतातगुरुसूनुना मया निगमान्तसूरिगुणदर्पणे कृते ।
मुमुक्षवस्समीक्ष्य सुधियो गुणानमुं सततं निघर्षकरणेन रक्षत ।
अकलितपरमतभङ्गैरविदितनिगमान्तयुग्मसंसर्गैः ।
अघटितयोगपडङ्गैरलमलमन्यैरवेङ्कटाचार्यैः ॥

Colophon:

इति श्रीशैलपूर्णकुलतिलकचतुर्वेदिशतक्रतुताताचार्यनन्दनस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रवेदान्ताचार्यसिद्धान्तविजयध्वजस्य चतुर्वेदिवेङ्कटाचार्यस्य कृतिषु आचार्यगुणादर्शोक्तपञ्चकालक्रमः सम्पूर्णः ॥

No. 2820. आधारशक्तितर्पणम्.

ĀDHĀRAŚAKTITARPAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $11\frac{3}{4} \times 1\frac{3}{4}$ inches. Pages, 8. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 11*a*. The other works herein are, Sandhyāvandanamantrarṣichandōdēvatādi 1*a*, Navagrahadēvatārādhanamantraḥ 5*a*, Dayāśatakam 15*a*, Nyāsaviṁśati 23*a*, Nārāyaṇōpaniṣad 25*a*, Puruṣasūktam 27*a*, Viṣṇusūktam 29*a*, Śrīsūktam 31*a*, Bhūsūktam 32*a*, Bhagavattīrthapānamantraḥ 34*a*.

Complete.

Deals with the performance of Tarpaṇa or the offering of handfuls of water to appease the gods, such as, Ādhāraśakti, &c. This forms part of the daily ablutions of a Vaiṣṇava.

Beginning:

ओम् आधारशक्त्यै नमः, ओं प्रकृत्यै नमः, ओम् अखिलजगदाधाराय कूर्मरूपिणे नारायणाय नमः, ओम् अनन्ताय नागराजाय नमः ॥

* * * *

End:

सर्वेभ्यो भगवत्पार्षदेभ्यो नमः, ओं नित्येभ्यो नमः, ओं मुक्तेभ्यो नमः, ओं समस्तपरिवाराय श्रीमते नारायणाय नमः ॥

अनन्तरं देवर्षिकाण्डऋषिपितृतर्पणम् ॥

अनन्तरं ब्रह्मयज्ञं कृत्वा । वस्त्रनिष्पीडनमन्त्रः—

येका(के)चास्मत्कुले जाताः अपुत्रा गोत्रजा मृताः ।
ते गृह्णन्तु मया दत्तं वस्त्रनिष्पीडनोदकम् ॥

इति वस्त्रनिष्पीडनं कृत्वा अनन्तरमाचमनम् ॥

No. **2821.** आधारशक्तितर्पणम्.

ĀDHĀRAŚAKTITARPAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 11⅞ × 1⅝ inches. Pages, 5. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 31*a*. The other works herein are—Ūrdhvapuṇḍravidhi 1*a*, Sandyāvandanamantra 6*a*, Yajñōpavītavidhi 14*b*, Śakalahōmavidhi 24*a*, Vaiśvadēvaprayōga 24*b*, Pañcayajñaprayōga 25*b*, Sandhyāvandanamantra 26*b*, Nyāsaḥ 28*a*, Nāmatrayamantra 30*a*, Mānasikasnāna 34*a*, Yajñōpavītavidhi 35*a*, Ṣaḍakṣarimantra 38*a*, Dvādaśākṣarimantra 38*b*, Viṣṇumantra 38*b*.

Beginning:

आधारशक्तिं तर्पयामि, प्रकृतिं तर्पयामि, अखिलजगदाधारं तर्पयामि, कूर्मरूपिणं नारायणं तर्पयामि.

End:

सुप्रतिष्ठितं गणाधिपतिं सवाहनपरिवारप्रहरणं तर्पयामि, भगवन्तं श्रीमन्नारायणं तर्पयामि ॥

Colophon:

आधारशक्तितर्पणं समाप्तम् ॥

No. 2822. आह्निकम्.

AHNIKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1⅛ inches. Pages, 40. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old.

Begins on fol. 6*a*. The other works herein are, Darmavacanāni 1*b*, Visnusahasranāmāvalih 4*a*, Jitantēstōtram 25*b*.

This is a work regarding the daily rites to be performed by a Brahmin. By Ramanujācārya.

Beginning:

ब्राह्मे मुहूर्ते उत्थाय हरिर्हरिरिति सप्तकृत्व उच्चार्य गुरुपरम्परां द्वयञ्चानुसन्धाय,

कूर्मादीन् दिव्यलोकं तदनु मणिमयं मण्टपं तत्र शेषं
तस्मिन् धर्मादिपीठं तदुपरि कमलं चामरग्राहिणीश्च ।
विष्णुं देवीर्विभूषायुधगणमुरगं पादुके वैनतेयं
सेनेशं द्वारपालान् कुमुदमुखगणान् सर्व(विष्णु)भक्तान् प्रपद्ये ॥

इति ध्यात्वा ओं वासुदेवाय नमः, । ओं सङ्कर्षणाय नमः, । ओं प्रद्युम्नाय नमः, ओम् अनिरुद्धाय नमः ।

पुरस्तात्केशवः पातु चक्री जाम्बूनदप्रभः ।
पश्चान्नारायणश्शार्ङ्गी नीलजीमूतसन्निभः ॥
इन्दीवरदलश्यामो माधवोर्ध्वं गदाधरः ।
गोविन्दो दक्षिणे पार्श्वे धन्वी चन्द्रप्रभो महान् ॥
उत्तरे हलभृद्विष्णुः पद्मकिञ्जल्कसन्निभः ।
आग्नेय्यामरविन्दाभो मुसली मधुसूदनः ॥
त्रिविक्रमः खड्गपाणिः नैरृत्यां ज्वलनप्रभः ।
वायव्यां वामनो वज्री तरुणादित्यदीप्तिमान् ॥

* * * *

अष्टोत्तरशतस्थाने ह्याविर्भूतं जगत्पतिम् ।
नमामि जगतामीशं नारायणमनन्यधीः ॥

End:

भगवत्कर्मणा भगवन्तमर्चयिष्यामीति स्वाध्यायं सङ्कल्प्य, भगवतो बलेनेत्यादिबलमन्त्रमनुसन्धाय, मनुपराशरपाराशर्यशुकशौनकादिमहर्षिप्रबन्धान् श्रवणमननजपादिभिरभ्यसेत् । यथाधिकारं यथाशक्ति स्वाध्यायमभ्यस्य, ओं कृतश्चेत्यादिना स्वाध्यायेन भगवत्कर्मणा भगवान् प्रीयतां वासुदेव इति तृप्तिं दद्यात् । अथ योगः—सायन्तनसन्ध्याजपहोमानन्तरं भगवदाराधनं च यथाशक्ति कृत्वा, ओङ्कृतश्चेत्यादिना योगाख्येन भगवत्कर्मणा भगवन्तमर्चयिष्यामीति योगं सङ्कल्प्य बलमन्त्रं पठित्वा, ततश्च प्रत्यहमात्मोज्जीवनायैवमनुसरेदित्युक्तप्रकारेण यावच्छक्ति कञ्चित्कालं भगवन्तं ध्यात्वा, ओङ्कृतश्चेत्यादिना योगाख्येन भगवत्कर्मणा भगवान्प्रीयतां वासुदेव इति तृप्तिं दद्यात् ॥

Colophon:

इति श्रीरामानुजाचार्यविरचितं नित्यं व्याख्यानशबलितं परिसमाप्तम् ॥

यत्करोमि यदश्नामि यज्जपामि ददामि यत् ।
यत्तपस्यामि भगवन् तत्करोमि त्वदर्पणम् ॥

No. 2823. आह्निकम्.
ĀHNIKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 11 × 1½ inches. Pages, 88. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

This w rk specially relates to the disciples of the Ahōbila Mutt at Tiruvallūr, forming one of the two sections of the Vadagalai sect of the Śrī Vaiṣṇavas.

आह्निकप्रकरणविषयाणामनुक्रमणिका—	Pages.	Lines.
(१) ऊर्ध्वपुण्ड्रविधानक्रमः उपक्रमशून्यः.	३	६
(२) द्वादशनामध्यानश्लोकाः द्वादशदेवीनामध्यानश्लोकाः }	३	६

		Pages.	Lines.
४.	गुरुपरम्पराध्यानश्लोकाः	१०	६
९.	सन्ध्यावन्दनविधिः	१८	६
१८.	मूलमन्त्रजपविधिः	२	६
१९.	शरणागतिमन्त्रजपविधिः	२	६
२०.	चरमश्लोकमन्त्रजपविधिः	२	६
२१.	आधारशक्त्यादितर्पणक्रमः	१०	६
२६.	यज्ञोपवीतप्रतिष्ठाविधानम् तद्धारणादिक्रमश्च	४	६
२८.	आचार्यध्यानश्लोकाः	२	६

२९. मन्त्रस्नानमानसिकस्नानम्.

३०. देवर्षिपितृतर्पणम्.

३१. ब्रह्मयज्ञनिरूपणम्.

३६. सन्ध्यावन्दनमन्त्रऋषिच्छन्दोदेवताविनियोगः.

३८. भगवदाराधनक्रमः.

४२. षडासनक्रमः.

४३. भगवदाराधनक्रमः.

४८. वेदान्तदेशिकमङ्गलाशासनम्.

५०. शठकोपस्वामिविषयकद्राविडप्रबन्धः.

५३. வாழித்திருநாமம்.

Beginning:

आह्निकम्—

(विपन्य)वो जागृवांऽसस्समिन्धते। विष्णोर्यत्परमम्पदम्। ओँ पौं नमः, परमाय परमेष्ठ्यात्मने वासुदेवाय नमः; ओँ यां नमः, पराय पुरुषात्मने सङ्कर्षणाय नमः; ओँ रां नमः, पराय विश्वात्मने प्रद्युम्नाय नमः; ओँ वां नमः, पराय निवृत्त्यात्मनेऽनिरुद्धाय नमः; ओँ लां नमः, पराय सर्वात्मने नारायणाय नमः; ओन्नमो नारायणाय, ओन्नमो भगवते वासु-

देवाय, विष्णुषडक्षरेण; श्रीमन्नारायणचरणौ शरणं प्रपद्ये श्रीमते नारायणाय नमः; ओन्नमो नारायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहि तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् इत्येतैर्मन्त्रैश्चाभिमन्त्र्य, तर्जन्यानामिकया वा मृदमादाय.

End:

पर्यङ्कासनं समर्प्य, अर्घ्यपाद्याचमनम् उत्तरवाक्येन दत्वा मन्त्रपुष्पन्दत्वा "திருக்குறிதலை" इति गाथाञ्चोक्त्वा प्रणम्य

उपचारापदेशेन कृतानहरहर्मया ।
अपचारानिमान् सर्वान् क्षमस्व पुरुषोत्तम ॥

तत आचामेत् । भगवानेव सर्वं स्वयमेव कारितवान् ॥

No. **2824**, आह्निकम्.

ĀHNIKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 12¼ × 1¼ inches. Pages, 55. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 65*a*. The other works herein are, **Gṛhyaprayōga** 1*a*, Sāntiprāyaścittaviṣaya 48*a*, Śrāddhīyasmṛtivacana 49*a*, Agnisandhānavacana 55*b*, Jyautiṣaviṣaya 56*a*, Ācāravacanāni 92*a*, Śrāddhīyasmṛtivacanāni 101*a*, Praśnaśāstra 139*a*.

Beginning:

. . . . . शिरः प्रावृत्य वाससा ।
यज्ञोपवीतं कर्णे तु दक्षिणे तु निधाय च ॥
कुर्यान्मूत्रपुरीषे तु शुचौ देशे समाहितः ।
अयज्ञियैरनार्द्रैश्च तृणैस्सञ्छाद्य मेदिनीम् ॥
प्राणास्ये वाससावेष्ट्य मलमूत्रं त्यजेद्बुधः ।

आपस्तम्बः—

"नोर्ध्वं नाधो न तिय(र्य)क् च किंचिद्वीक्षेत बुद्धिमान् ।
नभोमूत्यन्तरं पश्येत्कृत्वा मूर्ध्न्युपवीति(त)कम् ॥

नक्षत्रज्योतिरारभ्य सूर्यस्योदयनं प्रति ।
प्रातस्सन्ध्येति तां प्राहुः श्रुतयो मुनिसत्तमाः ॥

दूरादावसथान्मूत्रं दूरात्पाद(?)वनेजल(न)म् ।
उच्छिष्टान्नं निषेकं च दूरादेव समाचरेत् ॥

नान्यचित्तश्चिरं तिष्ठेन्न स्पृशेत्पाणिना शिरः ।
न ब्रूयान्न शिरः पश्येद्विण्मूत्रोत्सर्जने बुधः ॥"

बोधायनः—

"फालकृष्टे जले चित्त्यां वल्मीके गिरिमस्तके ।
देवालये नदीतीरे दर्भपृष्ठे तु शाड्वले ॥

छायायां वृक्षमूले वा विण्मूत्रे न त्यजेद्बुधः ।
गृहीतोदकपानं चेत्कुर्यान्मूत्रपुरीषके ॥

तत्तोयं मूत्रतुल्यं स्यात्पीत्वा चान्द्रायणं चरेत् ॥"

End:

धात्रीफलं नरस्स्वाद्यालक्ष्मीको(हि)भवेत्सदा ।
वीर्यहानिर्यशोहानिः प्रजाहानिस्तथैव च ॥

भवेद्यस्मात्ततो रात्रौ धात्रीं यत्नेन वर्जयेत् ।

बोधायनः—

ओदनन्तु पुनः पक्वं नाळिकेररसं तथा ।
तथा तोयमनूमीषु ब्राह्मणो नैव भोजयेत् ॥

* * * *

स्नानं कृत्वार्द्रवासस्तु ऊर्ध्वमुत्तारयेद्द्विजः ।
स्नानवस्त्रमधस्ताच्चेत्पुनस्स्नानेन शुध्यति ॥

No. 2825. आह्निकम्.

ÂHNIKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 9¼ × 1¼ inches. Pages, 106. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 13a. The other works herein are, Samprōkṣaṇavidhi 1a, Nārāyaṇakavacam 5a, Bhūgōlapurāṇam 11a, Rāmāṣṭōttaraśatanāmāvali 66a.

Beginning:

अवीक्षीत तथा ध्यानमाचरेदिति सद्गुरुः ।
नमः क्षि(ति)धरायेति न्यसेद्वामपदं भुवि ॥
नमोऽस्तु प्रियदत्तायै तुभ्यं देवि वसुन्धरे ।
त्वं माता सर्वलोकानां पादस्पर्शं क्षमस्व मे ॥

* * * *

ध्यायन्यजेद्दयाम्भोधिं देवदेवं रमासखम् ।
मन्त्रेण मृत्तिकां हृत्वा विशुद्धादेव भूतलात् ॥
विशुद्धदेशनिक्षिप्तस्था(स्वा)नोपकरणस्सुधीः ।
दिवा सन्ध्यासु कर्णस्थब्रह्मसूत्र उदङ्मुखः ॥
दक्षिणाभिमुखो रात्रौ कुर्यान्मूत्रादिमोचनम् ।
शौचं कुर्यात्पुरान्यस्तद्विभागैकमृदा शनैः ॥

End:

विष्वक्सेनांशमुद्धृत्य, चण्डकुमुदादीनां शठकोपाद्याचार्याणां च यथाक्रमेण निवेद्य, स्वयमपि (स)पुत्रबन्धुदारस्सन् निवेदितान्नं नित्यमेवाश्नीयात् । स्वामिनः निवेदनानन्तरं मन्त्रासने अर्घ्यादि समर्प्य, श्रीभूमिनीलानन्तगरुडविष्वक्सेनाचार्याणां षोडशोपचारं समर्प्य,

चरणं पवित्रं विततं . . . दधातु;
तद्विष्णोः परमं पदं . . . पदम्;
प्र(प)र्यात्या . . . . सर्वज्ञयति;
उत्तया क मि हो क इ . . . क्षारे;

तद्वैतद्ब्रह्म . . . . वर्तते;
आप्यायन्तु ममाङ्गानि . . . . सन्तु ॥
शान्तिश्शान्तिः ॥

[illegible]

No. 2826. आह्निकम्.

ĀHNIKAM.

Pages 58. Lines, 25 on a page.

Begins on fol. 33*a* of the MS. described under No. 924.

By Gōpāladēśika.

Beginning:

गोपालदेशिकाह्निकम् ।

श्रीकृष्णदेशिकपदाम्बुजभृङ्गराजं
गोपालदेशिकशिखमणिमाश्रयामः ॥ १ ॥
अखिलभुवनरक्षासाधनायावतीर्णे
कुमतिकलिविलासध्वान्ततिग्मांशुजाले ।
निरवधिकरुणाब्धौ वेदचूडागुरौ मे
भवतु परमभक्तिः सर्वतन्त्रस्वतन्त्रे ॥ २ ॥
अत्र्यन्ववायकलशोदधिपूर्णचन्द्रं
श्रीकृष्णदेशिकपितृव्यदयैकपात्रम् ।
श्रीवत्सगोत्रवरदार्यविवृद्धबोधं
श्रीकृष्णदेशिकमहं शरणं प्रपद्ये ॥ ३ ॥
वेदान्तलक्ष्मणमुनिं मम देशिकेन्द्रं
वेदान्तरङ्गवचसं जगदेकभाग्यम् ।
वेदान्तदेशिकसुभाषितजीवनोक्तिं
वेदान्तयुग्मविहृतिं शरणं प्रपद्ये ॥ ४ ॥

श्रीपाञ्चरा[क्ष]त्ररक्षोक्तः प्रपन्नानां महात्मनाम् ।
भगवत्परिचर्यायाः क्रमः सङ्गृह्यतेऽधुना ॥ ५ ॥

श्रीमद्वेदान्तरामानुजमहादेशिकाय नमः ।
अस्मद्गुरुपरम्पराभ्यो नमः ।

ब्राह्मे मुहूर्ते सम्प्राप्ते निद्रां परित्यज्य सप्तकृत्वो हरिर्हरिर्हरिरिति हरिशब्दं कीर्तयन् तमेव चिन्तयंश्चोत्थाय,

ग्राहग्रस्ते गजेन्द्रे रुदति सरभसं तार्क्ष्यमारुह्य धावन्
व्याघूर्णन्माल्यभूषावसनपरिकरो मेघगम्भीरघोषः ।
आबिभ्राणो रथाङ्गं शरमसिमभयं शङ्खचापौ सखेटौ
हस्तैः कौमोदकीमप्यवतु हरिरसावंहसां संहतेर्नः ॥

* * * *

इति हरिशब्दार्थतया प्रसिद्धं समस्तपापहरं भगवन्तमनुसन्धाय, निद्रान्ताचमनं दक्षिणश्रवणस्पर्शरूपं तदानीं शक्यं विधाय,

End:

सर्व्वे(र्वो ऽ)प्यानुषङ्गिको भोगः क्रीडाशुकक्षीरास्वादन्यायेन स्वामिभोगशेषभूतो भवतीति भगवत्कैङ्कर्यैकरतेः परमैकान्तिनः अनादिमायानिशावसानेन[त]मोक्षवासरप्रारम्भे प्रत्यूषवदवस्थितोऽयमायुःशेषकाल इति सर्वं निरवद्यम् ॥

No. 2827. आह्निकम्.

ĀHNIKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 80. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, old.

This is by Gōpāladēśika; it is followed by an important section of the Vaḍagalais known as Munitraya.

Complete.

Same work as the above.

No. 2828. आह्निकम्.

AHNIKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1¼ inches. Pages, 71. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Incomplete.

By Gōpaladēśika.

Same work as the above.

The book is said to have belonged to Narasimhacarya.

No. 2829. आह्निकम्.

AHNIKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 12¼ × 1¼ inches. Pages, 51. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Begins on fol. 1a. The other work herein is, Vaiṣṇavaikādaśinirṇaya 27a.

Incomplete.

Beginning :

तुलसीग्रहणे तु वर्जितानि—

आरवारे च शुके च मन्वादिषु युगादिषु ।
नाहरेत्तुलसीपत्रं मध्याह्नात्परतोऽहनि ॥
सङ्क्रान्तिपक्षयोरन्ते द्वादश्यां निशि सन्ध्ययोः ।
तुलसीं ये विचिन्वन्ति ते कृन्तन्ति हरेश्शिरः ॥

इत्यादि ।

अतोऽनिषिद्धदिनेषु

तुलस्यमृतजन्मासि सदा त्वं केशवप्रिये ।
केशवार्थं लुनामि त्वां वरदा भव शोभने ॥

मोक्षैकहेतोर्धरणिप्रसूते
विष्णोस्समस्तस्य गुरोः प्रिये ते ।
आराधनार्थं पुरुषोत्तमस्य
लुनामि पत्रं तुलसि क्षमस्व ॥
प्रसीद मम देवेशि प्रसीद हरिवल्लभे ।
क्षीरोदमथनोद्भूते तुलसि त्वं प्रसीद मे ॥
इति मन्त्रैस्साङ्कुरावतुष्पत्रां वा तुलसीं गृह्णीयात् ।

* * * *

स्नानविधिः—

जलं प्रविश्य सङ्कल्पितपीठे आवाह . न्विते ॥
इति उदकाञ्जलिना गङ्गामावाह्य, विष्णुपादाम् . एनसः ॥
इत्यर्घ्यं दत्वा, मूलमन्त्रेण सप्तकृत्वोऽभिमन्त्र्य, स्वमूर्ध्नि (सि)ञ्चेत् ।

End:

वाक्यैकत्वे योजने द्वे तिस्रो वाक्यद्वये तथा ।
वाक्यत्रये पञ्चतर्य(य्य): ता(:)पृथक्पृथगीरिताः ॥
इति [कारि]कारिकादर्पणोक्तसङ्ख्या(क्र)मेण निगमान्तदेशिकोक्तमन्त्रार्थमपि चिन्तयन् यथाशक्ति मूलमन्त्रं जपेत् ॥

No. 2830. आह्निकम्.

ÂHNIKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1¼ inches. Pages, 92. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1a.

The other works herein are, Kaivalyôpaniṣadvyâkhya 48a, Vâkyavṛttiḥ 54a, Svâtmaprakâśikâ 58a, Manîṣâpañcakam 62a, Daśaślokî 64a, Varṇadêvatâdivivaraṇam 65a, Gâruḍôpaniṣad 66a.

Incomplete.

Pertains to the Smârta community of Brâhmins.

Beginning :

यदिशवो नामरूपाभ्यां या देवी सर्वमङ्गळा ।
तयोस्संस्मरणात् पुं(सस्सर्वत्र ज)यमङ्गळम् ॥

तमञ्जनानन्दनमुग्रवीर्यं
निरञ्जनं काञ्चनशैलकल्पम् ।
विभञ्जनं रावणि(ण)निष्कुटस्य
प्रभञ्जनस्यात्म(जमाश्रयामि) ॥

पारावती विधिमुखावलिसौधपङ्क्तेः
दिव्याभिजात्यज(न)मानसराजहंसी ।
योगीश्वरैरपि विमृश्यनिज(स्वरू)पा
वागीश्वरी दिशतु मे वचसां समृद्धिम् ॥

आह्निकं सङ्गृह्यते । तत्र मनुः—

ब्राह्मे मुहूर्ते बुध्येत धर्मार्थावनुचि(न्तयन्) ।
कायक्लेशांश्च तन्मूलान् वेदतत्त्वार्थमेव च ॥

वेदतत्त्वार्थः परमात्मा ।

शौनकः—

ब्राह्मे मुहूर्ते उत्थाय (चिन्तये)दात्मनो हितम् ।
गुरुं विष्णुं नमस्कृत्य मातापित्रोस्तथैव च ॥

विष्णुपुराणे—

ब्राह्मे मुहूर्ते उत्थाय . . . मानृप ।
विबुद्धश्चिन्तयेद्धर्ममर्थंचाप्यविरोधिनम् ॥
अपीडया तयोः काममुभयोरपि . . . ।

माधवीये—

सूर्योदयात्प्रागर्धप्रहरे द्वौ मुहूर्तकौ; तत्राद्यो ब्राह्मः ।

End:

अत एव व्यासः—

देशक्षोभे महापत्तौ मार्जनार्घ्यासम्भवे ।
सन्ध्यागतं सहस्रांशुं मन्त्रैः कुर्यादुपस्थितम् ॥

इति । अत एव युधिष्ठिरादिभिर्युद्धोद्यतैस्समयानुष्ठानासमर्थैस्सकलाङ्गपरित्यागेनादित्योपस्थानमात्रमनुष्ठितम् ।

तदुक्तं महाभारते—

ते तथैव महाराज दंसि(शि)ता रणमूर्धनि ।
सन्ध्यागतं सहस्रांशुमादित्यमुपतस्थिरे ॥

सन्ध्यागतं सन्धि(न्ध्या)मागतम् । अपरे तु अर्घ्यदानं, सन्ध्याध्यानं, गायत्रीजपः, उपस्थानञ्च, प्रधानम्—इति वदन्ति ।

तदेव गायत्र्यादिनामोपेतसन्ध्याशब्दप्रतिपाद्यस्सवितैवोपास्यः ।

उदयात्प्राक्तनी सन्ध्या घटिकाद्वयमीरिता ।
सन्ध्या मुहूर्तमात्रैव ह्(ा)सवृद्धौ समा स्मृता ॥ इति ।

No. 2831. आह्निकम्.

ÄHNIKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 8¾ × 1¼ inches. Pages, 4. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Complete.

Contains the Tarpaṇa in relation to daily bathing and Brahmayajña.

No. 2832. आह्निकम्.

AHNIKAM.

Pages, 92. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 1a of the MS. described under No. 1217.

Complete.

Beginning :

मनुना याज्ञवल्क्येन विश्वामित्रेण चात्रिणा ।
विष्णुना च वसिष्ठेन व्यासेनोशनसा तथा ॥

बोधायनेन दक्षेण शङ्खेनाङ्गिरसा तथा ।
अगस्त्येनापस्तम्बेन हारीतगुरुनारदैः ॥

पाराशर्येण गार्गे(र्ग्ये)ण गौतमेन यमेन च ।
शातातपेन शङ्खेन संवर्तेन तथैव च ॥

गोबिलेन सुमन्तेन (सुमन्तुना गोभिलेन) मनुस्वायम्भुवेन च ।
अष्टाविंशतिभिर्दृष्टं शास्त्रं लोकहितैर्विभिः ॥

धर्मसंरक्षणार्थाय सङ्क्षेपेण महर्षयः ।
धर्मानूचुर्विशेषोक्तान् स्वर्गादिफलदायकान् ॥

स्वभावाद्यत्र विचरेत्कृष्णसारस्सदा मृगः ।
धर्मदेशस्स विज्ञेयो द्विजानां धर्मसिद्धये ॥

* * * * *

(अहन्यहनि)कर्तव्यो नियमः कथ्यतेऽधुना ।
विहितस्य द्विजातीनां शौचादिविधिसिद्धये ॥

ब्राह्मे मुहूर्ते उत्थाय(चिन्तयेदात्मनो हितम्) ।
धर्मार्थकामान् स्वे काले (यथाशक्ति न हापयेत्) ॥

End:

इति ऋतुगमननिर्णयः ॥

दर्शो यत्रापराह्णं स्पृशति स दिवसः श्राद्ध(का)ल(लो)द्वयोश्चे-
द्यत्रानल्पोऽपराह्णे यदि भवति सम(ः) क्षीयमाणे तु पूर्वः ।
वृद्धौ साम्येऽप्यनग्नेर्युवतिवृषल्योश्च श्च एवाहिताग्नेः
पूर्वा न कापराह्णं स्पृशति कुतपसमं स्पर्शतोऽयं विधिः स्यात् ॥
सायन्तन्यपरत्र चेन्मृततिथिः सैवाब्दिके मासिके
सा ग्राह्या ह्यपराह्णयोर्यदि तदा यत्राधिका सा मता ।
तुल्या चेदुभयापराह्णसमये पूर्वा न चेत्तद्द्वये
पूर्वैव त्रिमुहूर्तगास्तसमये नो चेत्परा(रै)वोचिता ॥

Colophon:

इत्याह्निकं सम्पूर्णम् ॥

No. 2833. आह्निकसङ्ग्रहः.

ĀHNIKASAṄGRAHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 11½ × 1¼ inches. Pages, 80. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, new.

Begins on fol. 18a. The other works herein are - Prāyaścittaviṣayaḥ 1a, Guruparamparā 57b, Śrīcūrṇapratiṣṭhāvidhiḥ 88a, Sthālīpākaḥ 88b, Raghuvīragadyam 90a, Brahmakūrcavidhiḥ 93a, Kūṣmāṇḍahōmaḥ 96a, Kaśyapōttarasaṃhitā 102a.

Complete.

Beginning:

ब्राह्मे मुहूर्ते सम्प्राप्ते निद्रां परित्यज्य ससकृत्वः हरिर्हरिर्हरिरिति हरिशब्दं कीर्तयन् तमेव चिन्तयंश्चोत्थाय,

ग्राहग्रस्ते गजेन्द्रे रुवति सरभसं तार्क्ष्यमारुह्य धावन्
व्याघूर्णन्माल्यभूषावसनपरिकरो मेघगम्भीरघोषः ।

आबिभ्राणो रथाङ्गं शरमसिमभयं शङ्खचापौ सखेटौ
हस्तैः कौमोदकीमप्यवतु हरिरसावंहसां संहतेर्नः ॥

* * * *

इति हरिशब्दार्थतया प्रसिद्धं समस्तपापहरं भगवन्तमनुसन्धाय, निद्रान्ताचमनं दक्षिणश्रवणस्पर्शरूपं वा तदानीं शक्यं विधाय तस्मिन्नेव शयने . . . .

* * * *

पूर्वरात्र्यनुसंहितप्रकारेणानुसन्धाय,

End:

भगवद्वासुदेवपादारविन्दार्चनेन योगाख्येन कर्मणा भगवन्तं वासुदेवमर्चयिष्यामि, ... कर्म करिष्यामि इति सङ्कल्प्य, भगवानेव कारयतीत्यनुसन्धाय, द्वयमनुसन्धाय, अखिलहेयप्रत्यनीकेत्यादिपूर्वोक्तप्रकारेणानुसन्धाय, चतुर्दशभुवनात्मकमण्डमित्यारभ्य श्रीवैकुण्ठगद्यं समग्रमनुसन्दधीत; तदशक्तौ भगवद्ध्यानसोपानं वानुसन्दधीत ।

निद्राप्रसक्तौ संहारक्रममाश्रित्य तत्त्वान्यात्मनि संहरेत् । ततो भगवच्चरणारविन्दयोर्विन्यस्तशिरस्कः माधवं हृदये ध्यात्वा, तमेव चिन्तयन् तमेव कीर्तयन् सुखशयनं कुर्यात् । निद्राविच्छेदप्रसक्तौ सत्यां पुनरा निद्रागमात् तमेव ध्यायेत्; कीर्तयेच्च । एवं वर्तमानस्य सर्वकालोऽप्यवन्ध्यो भवतीति सर्वे व्यापाराः कैङ्कर्यरूपा भवन्ति ॥

Colophon:

इत्याह्निकं समाप्तम् ॥

इत्याह्निकसङ्ग्रहस्समाप्तः ॥

No. 2834. आह्निकसङ्ग्रहः.

ĀHNIKASAṄGRAHAḤ.

Pages, 26. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 15*a* of the MS. described under No. 2539.

Incomplete.

Beginning:

ब्राह्मे मुहूर्ते उत्थाय चिन्तयेदात्मनो हितम् ।
धर्मार्थकामान्स्वे काले यथाशक्ति समाचरेत् ॥

पराशरव्याख्यानोप(नानु)सारेण आह्निकं सङ्गृह्योच्यते—

रात्रेः पश्चिमेऽर्धयामे हरिं चिन्तयन्नुत्थाय गृहाद्बहिः पादौ मुखञ्च प्रक्षाल्य द्विराचम्य आत्मानं व्याहृतिभिः प्रोक्ष्य शुचौ देशे आसन उपविश्य समाहित आत्मनो हितं कृतं करिष्यमाणमलोकविद्विष्टं सुखोदर्कं धर्मं, तदविरुद्धमर्थम्, उभयाविरुद्धं कामञ्च तन्मूलान्कायक्लेशांश्च विचिन्त्य.

End:

पञ्चप्राणाहुति(भिः) प्राणे निविष्ट इति प्राणायेति वा पञ्चभिः मन्त्रैः प्राणादीन्ध्यायन् अतिहाय दतोऽस्कन्दयन् हुत्वा ब्रह्मणि म इत्यात्मानं ब्रह्मणि संयोज्य यावद्ग्रासं सव्ययन्नस्कन्दयन् सहाङ्गुष्ठं मुखशब्दमकुर्वन् पाणिद चालनव(अचालयन्न)धून्वन् गोविन्दं स्मरन् दैवेन तीर्थेन कृत्वं ग्रासं अश्नीत । मध्ये पिपासा चेत् अशब्दयन्नस्कन्दयन्.

No. 2835. ऊर्ध्वपुण्ड्रविधिः.

ŪRDHVAPUNḌRAVIDHIḤ.

Pages, 10. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 2821.

Deals with the method of putting the tridental mark on the forehead.

Beginning:

पर्वताग्रे नदीतीरे कुरुक्षेत्रे विशेषतः ।
सिन्धुतीरेऽथ वल्मीके तुलसीमूलमाश्रिते ॥

अस्त्रमन्त्रेण वामहस्ते संशोध्य, प्रणवेन जलं निधाय,

अश्वक्रान्ते . . . . मां पदे पदे ॥

इति मृत्तिकां गृहीत्वा,

गन्धद्वारां . . . . श्रियम् ॥

इति मृत्तिकां सेचयेत् । सेचनानन्तरं वामहस्ते अस्त्रमन्त्रेण दश-दिक्षु रक्ष(क्षां).

End:

दामोदरं चतुष्पाशमिन्द्रगो(को)पनिभं भजे ।
वासुदेवमुपासेऽहं पूर्णेन्द्वयि(न्द्रयु)तसन्निभम् ॥

इति तत्तद्ध्यानपूर्वकमनु(स)न्धाय, केशवानमि(य नम इ)ति द्वाद-शोर्ध्वपुण्ड्र(न्)धारयेत् ॥

No. 2836. ऊर्ध्वपुण्ड्रविधिः.

URDHVAPUNDRAVIDHIH.

Pages, 2. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 25a of the MS. described under No. 206.

Complete.

Beginning:

ओं वीर्यायास्त्राय फट्—इत्यस्त्रमन्त्रेण हस्तं संशोध्य, उद्धृतासीति मन्त्रेण मृदमादाय, गन्धद्वारेति मन्त्रेण प्रणवेन जलं निधाय सेचयेत् । अस्त्रमन्त्रेण दशदिक्षु रक्षां कृत्वा, भगवान् पवित्रं वासुदेवः पवित्रः शतधारः सहस्रधारमपरिमितधारमच्छिद्रमरिष्टमक्षयमच्युतमपरिमितं परमं पवित्रं भगवान् वासुदेवः पुनात्विति अस्त्रमन्त्रेण पुनर्जलं निधाय.

End :

प्रणवेन प्रथमं मूर्ध्नि विन्यसेत् । अनन्तरं केशवादिद्वादशनामभिः ललाटादिषु धार्यम् । शिष्टमूर्दं द्वादशाक्षरेण मूर्ध्नि विन्यसेत् ।

No. 2837. ऊर्ध्वपुण्ड्रविधिः.
ŪRDHVAPUṆḌRAVIDHIḤ.

Page, 1. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 77*b* of the MS. described under No. 206.

Contains only 6½ ślōkas of Ūrdhvapuṇḍradhāraṇamantradhyāna.

No. 2838. औपासनम्.
AUPĀSANAM.

Substance, palm-leaf. Size, 9¼ × 1¼ inches. Pages, 16. Lines, 4 on a page. Character, Kanarese. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 3*a*. The other works herein are, Sudarśanamantra 1*a*, Aghōranīlakaṇṭhamantra 12*a*.

Deals with the daily ritual of married Brahmins consisting in the throwing of handfuls of rice on fire in propitiation of the Sun in the morning and Fire in the evening.

This work specially pertains to the Sāmavēdis.

Beginning :

एखग्नेत्यस्य मन्त्रस्य, श्राहणपुत्रो गौतम ऋषिः, अग्निर्देवता, त्रिष्टुप्छन्दः, अग्नेरावाहने विनियोगः ।

ओम् एखग्न इह होता निषीदादब्धस्सुपुर एता भवा नः.

End :

ओं भूस्स्वाहा—अग्नये अनिरुद्धाय इदं न मम; ओं भुवस्स्वाहा—वायवे प्रद्युम्नायेदं न मम; (ओं) सुवस्स्वाहा—सूर्यादि(य)सङ्कर्षणायेदं न मम; ओं भूर्भुव(स्सुवस्)स्वाहा—प्रजापतये [स्वाहा प्रजापतय] इदं न मम ॥

No. 2839. औपासनम्.

AUPĀSANAM

Pages, 9. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 85b of the MS. described under No. 1872. (Among the other works mentioned therein should have been included Sadācārastōtram 53a.)

Beginning : Same work as the above.

End :

तं जानन्नग्न आसीदाथा नो वर्धया गिरः ।
नमस्ते गार्हपत्याय नमस्ते दक्षिण अे(णाग्नये) ।
नम आहवनीयाय महावेदे(द्यै)नमो नमः ॥
यज्ञेशाच्युत गोविन्द माधवानन्त केशव ।
कृष्णाजुष्ट हृषीकेश वासुदेव नमोऽस्तु ते ॥
यज्ञपुरुष ! यथास्थानमुद्वासयामि ॥

No. 2840. औपासनम्.

AUPĀSANAM

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1½ inches. Pages, 2. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 4b.

Complete.

The other works herein are :—

	Fol.		Fol.
Puṇyāhavācanam ..	1a	Punarādhānam ..	6a
Abhyudayaśrāddham ..	1b	Saṁdhyāvandanavidhiḥ ..	7a
Kāmyaśrāddham ..	4a	Gōmukhajananavidhiḥ ..	8a
Aupāsanam ..	4b	Vāstuhōmavdihiḥ ..	10a
Agnisamārōpaṇam ..	5a	Vāstuhōmarṣidēvata-cchandāṁsi	11a
Agnidvayasaṁsargavidhiḥ	5b		

	Fol.
Pūgasīmantavidhiḥ ..	17b
Bōdhāyanōkta Pūgasīmantavidhiḥ ..	19a
Phalōdgamadikphalam ..	20a
Gaṇḍaśāntiḥ	21a
Arkavivāhavidhiḥ ..	22b
Putrasvīkāravidhiḥ ..	2?a
Grahaṇaśāntiḥ ..	24b
Paṭṭamantraḥ	26a
Saṅkrāntiśāntiḥ	27a
Mūlanakṣatra Jananaśāntiḥ	28b
Tryambakakalpaḥ ..	31a
Jātavēdasakalpaḥ ..	32b
Kuhūśāntiḥ	35a
Caturdaśījātaśāntiḥ ..	36b
Gauliśaraṭapatanaśāntiḥ	37a
Āślēṣaśāntiḥ	38a
Puṣyapūrvāṣāḍhaśāntiḥ ..	39b
Vidyutpātaśāntiḥ ..	40a
Śikhāgnisparśadōṣaśāntiḥ	40b
Vṛṣōtsarjanam	41a
Gṛhaśāntiḥ	41b
Pitrādirkṣajananaśāntiḥ	46b
Grāmapratiṣṭhā ..	47b
Bhānuśāntiḥ	48b
Bhaumaśāntiḥ	49a
Ṛṇavimōcani	50a
Bṛhaspatiśāntiḥ ..	50b
Śaniśāntiḥ	51a
Śatābhiṣēkavidhiḥ ..	52b
Dūrvāhōmavidhiḥ ..	54a
Āyuṣyahōmavidhiḥ ..	54b
Adbhutaśāntiḥ ..	55b
Grāmakṣētrapratiṣṭhā ..	56b
Śatrunivāraṇam ..	60
Jīvaśrāddham ..	60b
Nakṣatrahōmavidhiḥ ..	62a
Vāyasabaliḥ	63a
Vāhanābhiṣēkavidhiḥ ..	64a
Rājābhiṣēkavidhiḥ ..	65a
Āyudhārādhanam ..	68a
Nārāyaṇabaliḥ	68b
Mṛtabhartṛkā Sīmantavidhiḥ	70a
Aindrīhōmavidhiḥ ..	70b
Udakaśāntiprayōgaḥ ..	72b
Ardhōdayasnānadānalakṣaṇam	73b
Parjanyahōmavidhānam ..	75a
Parivēdaliprāyaścittam ..	76b
Śravaṇadvādaśīvratakalpam	77b
Aśvatthōpanayanavidhiḥ	80a
Maddhvādiśāntiḥ ..	80b
Aṅkurārpaṇavidhiḥ ..	81b
Rakṣābandhanam ..	83b
Prathamartavaśāntiḥ ..	83b
Kākaśāntiḥ	85a
Kākaśyēnapatanaśāntiḥ.	85b
Sālagrāmalakṣaṇam ..	86a
Jaḍālyupanayanam ..	89b
Kūpādipratiṣṭhā ..	90b
Grahayōgaśāntiḥ ..	92a
Tilahōmavidhiḥ	95b
Pañcamāriṣṭaśāntiḥ ..	96a
Sōmavāravratōdyāpanam.	97a

Beginning :—(Aupāsana).

अग्निं परिचरेदेवं सायंप्रातर्गृही स्वयम् ।
पत्नी कुमारी पुत्रो वा शिष्यर्त्विग्ज्ञातिबान्धवाः ॥

स्नात्वाचम्य विहृत्याग्नीन् तत्पश्चादुपविश्य च ।
परिसमूह्य पर्युक्ष्य परिस्तीर्य कुशैः क्रमात् ॥

* * * *

अग्निं प्रजापतिं सायं प्रातस्सूर्यं प्रजापतिम् ।
यावज्जीवं परिचरेदेवमौपासनं गृही ॥

Colophon :

इति बृहच्छौनकीये अग्निपरिचरणम् ॥

अथ प्रयाणायवक्ष्ये समित्समारोपणमुच्यते—

अरण्यामात्मनि स्वे वा गृह्यस्याग्नेर्यथाविधि ।
अग्नौ प्रज्वलिते गृह्ये प्रतपेदरणिद्वयम् ॥

अश्वत्थसमिधं वापि अयं ते योनिरित्यृचा ।
या ते अग्ने यज्ञियेति पाणी वा युगपत्तपेत् ॥

End :

अरण्याग्निः(त्म)समित्स्वग्नि[ः]समारोहे(पे) विधिः क्रमात् ।
एषां त्रयाणां पक्षाणां पूर्वं पूर्वं प्रशस्यते ॥

Colophon :

इति शौनकीये अग्निसमारोपणविधिः ॥

No. 2841. औपासनम्.

AUPĀSANAM.

Substance, palm-leaf. Size, 8¼ × ½ inches. Pages, 11. Lines, 4 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 8*b*. The other works herein are—Sandhyāvandanamantra 1*a*, Vaiśvadēvaprayōga 14*a*.

Pertains to the followers of Yajurvēda.

Almost complete. Contains some Mantras in praise of Agni (fire) in the 10 and 11 pages.

Beginning :

उपावरोह जातवेद: पुनस्त्वं देवेभ्यो हव्यं वह नः प्रजानन् ।
आयु: प्रजां्रयिमस्मासु धेह्यजस्रो दीदिहि नो दुरोणे ।
प्रातरौपासनहोमं तण्डुलैर्वो(र्यैर्वा) होष्ये । चत्वारि श्रृङ्गा.

End :

अग्नये स्विष्टकृत इदं न मम । अदिते अन्वमंस्थाः.

* * * *

उरुष्या नो अघायतः त्वमस्मान् स्वस्ति.

No. 2842. त्रिपुण्ड्रविधिः.

TRIPUNDRAVIDHIH.

Pages, 2. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 164*a* of the MS. described under No. 781.

Treats of the method of putting the forehead mark with the Sacred ashes.

Incomplete.

Beginning :

वू(ऊ)र्ध्वपुण्ड्रं द्विजः कुर्यै(र्यात्) लीलयापि कदा च न[ः] ।
तदाकारेण शैत्र(चेत्र)णां वि(वि)ध्यन्ति यमकिङ्करै(राः) ॥
वू(ऊ)र्ध्वपुण्ड्रं त्रिशूलं च वर्तुलं चोर्ध्वपुण्ड्रकम् ।
ललाटे धारयिष्यन्ति मनुष्य(ष्याः)पापकर्मिणः ॥

विभूतिर्यस्य नो भाति नाङ्गे रुद्राक्षधारणम् ।
मुखे पञ्चाक्षरी नास्ति दन्तिनो अन्ति(तं त्यजेदन्त्य)जं यथा ॥
ये न(यो न)हस्तं(स्ते) श(सि)तं भस्म[।] अथो वक्षश्च धारयेत् ।
श्वानयोनिशतं गत्वा चण्डालगृहमाचरे(प्नुया)त् ॥

End:

माता जिह्वा पिता चेतक्षु(चक्षुः)द्विकर्णा(र्णौ) भ्रातर(रौ) तथा ।
हस्तपादद्वयं बन्धुः श्व(स्व)देशं(शो) भुवनत्रयम् ॥
अशक्तश्च भवेच्छान्तः निर्धनो(ना) ब्रह्मचारिणा(णः) ।
व्याधितो(ता) देवभक्तानां(स्स्युः) विर्धं(वृद्ध)नारी पतिव्रता ॥

No. 2843. देवर्षिपितृतर्पणप्रयोगः.

DEVARṢIPITṚTARPAṆAPRAYOGAḤ.

Page, 1. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 14a of the MS. described under No. 757.

Gives the Mantras, etc, in connection with the offering of Arghya or handfuls of water daily after bathing, in propitiation of the Dēvas, Ṛṣis and Pitṛs.

Beginning:

(सशङ्खचक्रं) रविमण्डले स्थितं
शेषे शयाक्रान्तमनन्तमच्युतम् ।
भजामि बुध्या तपनीयमूर्तिं
सुरोत्तमं चित्रविभूषणोज्वलम् ॥
दिवाकर नमस्तुभ्यं पापाज्ञानप्रणाशिने ।
त्रयीमयार्क विश्वात्मन् गृहाणार्घ्यं नमोऽस्तु ते ॥
इति द्वादशवारमर्घ्यं कुर्यात् ।
अत्र ब्रह्मादयो(ये) देवाः तान् देवांस्तर्पयामि ।

End:

सर्वा ऋषिपत्नीस्तर्पयामि, सर्वान् ऋषिपुत्रांस्तर्पयामि, सर्वान् ऋषिपौत्रांस्तर्पयामि तर्पयामि ॥

No. **2844.** नित्यक्रमसङ्ग्रहः.

NITYAKRAMASAṄGRAHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1¼ inches. Pages, 60. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, new.

It treats of the Āhnikaviṣaya and is a collection from the various Smṛtis and other works.

Naḍāḍūr Vātsyaśrī Narasiṁhachar's book.

Beginning:

काल्योद्बोधोऽच्युताङ्घ्रिस्मरणमुषसि च स्नानमर्घ्यं जपोऽग्नौ
होमश्च ब्रह्मयज्ञो हिलभजनमथ स्नानमध्याह्नकृत्ये ।
विष्ण्वर्चा वैश्वदेवं मखविधिरशनं सत्प्रबन्धानुसन्धा
सन्ध्याहोमोऽर्चनाद्यं श्रुतिमननमिति प्रत्यहं सच्चरित्रम् ॥

दक्षः—

अहोरात्रस्य या सन्धिः सूर्यनक्षत्रवर्जिता ।
सा तु सन्ध्या समाख्याता मुनिभिस्तत्त्वदर्शिभिः ॥

End:

त्रिमुहूर्तं प्रदोषस्स्यात् यावदस्तं गतो रविः ।
मितसन्ध्यात्रयोदश्यां न स्मरेच्च मनोहितम् ॥
अह्नोऽष्टमांशसंयुक्तं रात्र्यर्धं मौनमाचरेत् ॥

Colophon:

इति वैद्यनाथदीक्षितीये वर्णाश्रमधर्मे (नित्यक्रमसङ्ग्रहः) ॥

No. **2845.** ब्रह्मयज्ञः.

BRAHMAYAJÑAḤ.

Pages, 5. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 75*a* of the MS. described under No. 296.

Complete.

The Brahmayajña consists in the study of the Vēdas. It is one of the 5 Mahāyajñas prescribed for the Brahmins, Kṣatriyas and Vaiśyas among their daily rites.

This MS. treats of the method adopted by Vaiṣṇavas in the performance of the Yajña.

Beginning:

आचम्य, प्राणानायम्य, सङ्कल्पं(ल्प्य), भगवदाज्ञा(ज्ञया)भगवत्कैङ्कर्यो(र्य)रूपं ब्रह्मयज्ञेन यक्ष्ये। विद्युदसि विद्य मे पाप्मान[म]मृतात्सत्यमुपैमि।

End:

वू(ऊ)र्जं वहन्तीरमृतं घृतं पयः कीलालं परिस्रुतं स्वधा स्तु(स्थ) तर्पयत मे पितॄन्॥

No. 2846. ब्रह्मयज्ञः.

BRAHMAYAJÑAḤ.

Substance, paper. Size, 6¼ × 4¼ inches. Pages, ९. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 43a of the MS. described under No. 1872.

Complete.

Pertains to the Mādhva community.

Beginning:

आसनप्राणायामं, सङ्कल्प्य पूर्वोक्तएवंगुणविशेषणविशिष्टायामस्यां पुण्यतिथौ श्रीविष्णुप्रेरणया श्रीविष्णुप्रीत्यर्थं स्वाध्यायाध्ययनात्मकं देवऋषिपितृतुष्ट्यर्थं श्रीजनार्दनप्रेरणया श्रीजनार्दनप्रीत्यर्थं ब्रह्मयज्ञेन यक्ष्ये.

ओं भूः तत्सवितुर्वरेण्यम्; ओं भु(वः) भर्गो देवस्य धीमहि; ओं सुवः धियो यो नः प्रचोदयात्।

End:

सहस्रशीर्षा पुरुषः । ओन्नमो ब्रह्मणे महते करोमि । ओं शान्तिश्शान्तिश्शान्तिः । . . . .

आश्वलायनं तर्पयामि । ये चान्ये आचार्यास्ते सर्वे तृप्यन्तु तृप्यन्तु तृप्यन्तु । देवर्षितर्पणेन भ[ ]गवान् पितर(त्र)न्तर्यामी श्रीजनार्दना(नः)प्रीयताम् । श्रीजनार्दनः प्रीतो वरदो भवतु ।

आदौ पिता तथा माता सा पत्नी जननी तथा ।
मातामह(हाः)सपत्नीकौ(का) आत्मपत्नीस्तदन्तरम् ॥
* * * *
पितृष्वसा मातृष्वसा जामाता (भा)वुकस्नुषाः ।
श्वशुराः स्यालकाश्चैव . . . . ॥

No. 2847. ब्रह्मयज्ञः.

BRAHMAYAJÑAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 10⅜ × 1¼ inches. Pages, 14. Lines, 4 on a page. Character, Kanarese. Condition, injured. Appearance, old.

Complete.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are, Sandhyāvandanamantraḥ 8*a*, Bhūgōlaviṣayaḥ (Viṣṇupurāṇa) 19*a*, Bhagavatstutiḥ (Kanarese) 22*a*, Gōpikāgītā 26*a*, Ācamanavidhiḥ 32*a*, Mahāsaṅkalpaḥ 29*a*, Granthamālikāstōtram 34*a*, Bhagavadārādhanam (Tantrasāra) 35*a*.

The instructions are given in Kanarese.

Written according to Mādhva principles.

Beginning:

ब्रह्मयज्ञेन यक्ष्ये । प्रजापति ऋषिः, प्रजापतिर्देवता, बृहतीच्छन्दः ; विश्वामित्र ऋषिः, नारायणो देवता, गायत्रीच्छन्दः ।

End :

अतीतकुलकोटीनां सप्तद्वीपनिवासिनाम् ।
आ ब्रह्मभुवनाल्लोकान् (त्) इदमस्तु तिलोदकम् ॥
ये के चास्मिन् (स्मत्)कुले जाताः अपुत्रा गोत्रना(जा)मृताः ।
ते गृह्णन्तु मया दत्तं सूत्रनिष्पीडनोदकम् ॥

No. 2848. ब्रह्मयज्ञः.

BRAHMAYAJÑAH.

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1½ inches. Pages, 4. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Incomplete.

Begins on fol. 111a. The other works herein are :—

	Fol.		Fol.
Lalitāsahasranāmastōtra	1a	Santānasiddhauṣadha ..	94a
Kṛṣṇāṣṭakam	14b	Svapnavārāhīkalpa ..	103a
Pūrvāmnāyamantramālikā	16a	Haridrāgaṇapatikalpa ..	113a
Bhikṣāṭanakāvya ..	36a	Śūlinīyantralakṣaṇa ..	134a
Āmnāyadīkṣāvidhāna ..	50a	Dhūmāñjanavidhāna ..	136a
Caraṇōpadēśa	66a	Vināyakakalpa ..	140a
Aghōrakalpa	79a	Ṛddhikalpamantra ..	160a
		Dēvīviṃśatistōtra ..	173a

Beginning :

एवंगुणविशेषणविशिष्टायां पुण्यतिथौ चतुर्वेदपारायणं ब्रह्मयज्ञेन सद्यो यक्ष्ये । विद्युदसि विद्य मे पाप्मानमृतात्सत्यमुपैमि । हस्ताववनिज्य, त्रिराचामेत, द्विः परिमृज्य, सकृदुपस्पृश्य.

End :

कृष्णद्वैपायना(द)द्यो ये ऋषय(:)तानृषींस्त(र्पयामि); सर्वानृषींस्त(र्प-यामि); सोमः पितृमान् यमो अङ्गिरस्वानग्निष्वात्तान(अ)ग्नि कव्यवाहनाद ये पितरः तान्पितॄन् (तर्पयामि) ॥

No. 2849. ब्रह्मयज्ञशिरोरत्नम्.

BRAHMAYAJÑAŚIRORATNAM.

Substance, palm-leaf. Size, 13¼ × 1¾ inches. Pages, 37. Lines, 7 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, injured. Appearance, old.

Complete.

Begins on fol. 183*a*. The other work herein is, **Prayōgaratnam** 1*a*.

A work by Narasimha about the daily oblation Brahmayajña.

Beginning:

मन्वत्रिहारीतपराशरापस्तम्बाङ्गिरोव्यास(वृद्ध)वसिष्ठशङ्खाः ।
संवर्तशातातपविष्णुगार्ग्यसुमन्तुकात्यायनकाश्यपाश्च ॥
पैठीनसिर्नारदयाज्ञवल्क्ययमाश्च बोधायनगौतमौ च ।
व्यासो भरद्वाजभृगु प्रचेताः कार्ष्णाजिनिः कौशिकगोभिलौ च ॥
बृहस्पतिर्दक्षपुलस्त्यसत्यव्रतोशनोव्याघ्रपितामहाश्च ।
धर्मप्रणेतार इमे प्रशस्ताः षट्त्रिंशदुक्ताश्च निबन्धनेषु ॥
तद्वाक्यानि समीक्ष्यैव नृसिंहमभिवन्द्य च ।
ब्रह्मयज्ञशिरोरत्नं करोमि विदुषां मुदे ॥

योगयाज्ञवल्क्यः—

अस्नात्वा नाचरेत् कर्म जपहोमादि किञ्चन ।
लालास्वेदसमाकीर्णः शयनादुत्थितः पुमान् ॥
सप (स्नि)यन्ति हि सुप्तस्य इन्द्रियाणि स्रवन्ति च ।
अङ्गानि समतां यान्ति चोत्तमान्यधमैस्सह ॥

इति वचनेन स्नानं कृत्वैव ब्रह्मयज्ञकरणमुक्तम् ।

• • • •

तस्मात् अमाश्राद्धस्य नैमित्तिकत्वाभावात् तद्वचनस्य प्राप्तिरेव नास्तीति ब्रह्मयज्ञः पूर्वमेवेति सिद्धमिति मङ्गलम् ।

End:

सच्छास्त्रोदधिसंलग्नं समुद्धृत्य प्रकाशितम् ।
ब्रह्मयज्ञशिरोरत्नं नरसिंहेन धीमता ॥

No. **2850.** यज्ञोपवीतप्रतिष्ठाविधिः.

YAJÑOPAVĪTAPRATIṢṬHĀVIDHIḤ.

Pages, 3. Lines, 6 on a page.

Complete.

Begins on fol. 15*a* of the MS. described under No. 2422.

By Vedāntadeśika. This treats of the method of sanctifying the Sacred thread before it is worn.

Beginning:

काले स्वाध्याययोग्ये दिशि च शुभकृतौ श्रीपतेर्मन्दिरादौ
कृत्वा स्नानाद्यनुष्ठां शुचिचरणकरो द्विस्तथाचम्य हृष्टः ।
दर्भेषु प्रागुदग्वोपविशतु शुचिभिर्निर्मितं यज्ञसूत्रं
तारेणामन्त्र्य चापस्त्विति सकृदभिषिञ्चेत् जपेत् सप्तवारम् ॥
भूरादिव्याहृतीभिस्त्रिगुणितमथ तत् स्वेन मानेन तार-
व्याहृद्भिः प्रोक्ष्य कूर्चोपरिनिहितमथो मार्जयेद्दर्भपुञ्जैः ।
आपो हि ष्ठादिमन्त्रैरथ च तदनुवर्त्यूर्ध्वदक्षं कराभ्यां
तारेण व्याहृतीभिः त्रिगुणितमथ सावित्रमन्त्रेण भूयः ॥

End:

स[ऋ]षि(र्षि)च्छन्दोऽधिदैवं मनुमनु स जपन् धारयेद्यज्ञसूत्रं
प्रत्येकं मन्त्र आचान्तिरथ बहुषु चेन्नाशुचिर्नावतिष्ठेत् ।

वेदान्ताचार्य इत्थं विविधमुनिमतां यज्ञसूत्रप्रतिष्ठां
व्यातानीद्वैदिकाध्वस्थितविहितमतिर्वै(य)य(ष)निष्ठां गरिष्ठा(:)॥

कवितार्किकसिंहाय कल्याणगुणशालिने ।
श्रीमते वेङ्कटेशाय वेदान्तगुरवे नमः ॥

No. **2851.** यज्ञोपवीतप्रतिष्ठाविधिः.

YAJÑOPAVĪTAPRATIṢṬHĀVIDHIḤ

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1⅞ inches. Pages, 3. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 170*a*. The other works herein are, Vēdāntadīpa 1*a*, Gītārthasaṅgraharakṣa 131*a*, Gītārthasaṅgraha 172*a*, Bhāṣyataniyan 175*a*, Saṅgrahattaniyan 177*a*.

By Vēdāntacārya.

Same work as the above.

No. **2852.** यज्ञोपवीतप्रतिष्ठाविधिः.

YAJÑOPAVĪTAPRATIṢṬHĀVIDHIḤ.

Pages, 4. Lines, 7 on page.

Begins on fol. 10*a* of the MS. described under No. 305.

Complete.

By Vēdāntadēśika.

Same work as the above.

Colophon:

इति कवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य श्रीमद्वेदान्ताचार्यस्य आचार्यवर्यस्य कृतिषु यज्ञोपवीतप्रतिष्ठा संपूर्णा ॥

कवितार्किक . . . गुरवे नमः ॥

No. 2853. यज्ञोपवीतविधिः.

YAJÑŌPAVĪTAVIDHIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 19¼ × 1½ inches. Page, 1. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 24b. The other works herein are, Sandhyāvandanabhāṣya 1a, Saṅkalpasūryōdayavyākhya 10a, Rāmapaṭṭābhiṣēkasarga 25a, Śrībhāṣyāntyantabhōga 31a, Lakṣmīkavaca 38a, Catuḥślōkī 39a.

Incomplete.

This speaks of the measurement, the material and the method of the making of the Sacred thread.

No. 2854. विशेषस्नानविधिः.

VIŚĒṢASNĀNAVIDHIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1½ inches. Pages, 2. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Describes the ritualistic processes connected with the bath to be given to the image of Śiva as a part of the worship of that image.

Complete.

Begins on fol. 12a. The other works herein are: —

	Fol.		Fol.
Sālagrāmalakṣaṇam ..	1a	Lakṣmīmantraḥ	19b
Śūlinīdurgāmantraḥ ..	13a	Śāstāmantraḥ	20a
Jātavēdasamantrāśēṣaḥ ..	14a	Citravidyāmantraḥ ..	21a
Dakṣiṇāmūrtimantraḥ ..	14b	Pāśavimōcanam	22b
Indrākṣīyantram ..	15a	Gaṇapatimantraḥ ..	22b
Garuḍapañcākṣarīmantraḥ	16a	Gaṇēśayantraḥ	24a
Śarabhamantraḥ ..	17a	Gaṇapatimūlikāprayōgaḥ	26a
Kāmarājamantraḥ ..	17b	Kālamantraḥ	27b
Raktacāmuṇḍīmantraḥ ..	18b	Ṣaṇmukhamantraḥ ..	28a
Śabdākarṣiṇīmantraḥ ..	18b	Bhairavamantraḥ ..	28b

	Fol.		Fol.
Vīrabhadramantraḥ ..	28*b*	Gṛhārādhanam ..	39*a*
Baḍabānalabhairavamantraḥ	29*a*	Navagrahayantram ..	46*a*
Brāhmīmantraḥ	29*a*	Bījanighaṇṭuḥ	49*a*
Māhēśvarīmantraḥ ..	29*b*	Purāṇōktasūryanamaskāraḥ	52*a*
Kaumārīmantraḥ ..	30*a*	Atirudraśāntiḥ	53*a*
Vaiṣṇavīmantraḥ ..	30*b*	Rudrahōmaḥ	55*a*
Vārāhīmantraḥ	30*b*	Liṅgapratiṣṭhāvidhiḥ ..	66*a*
Nārasiṃhamantraḥ ..	31*a*	Āgamatryaśītināmāvaliḥ.	66*a*
Indrāṇīmantraḥ	31*b*	Rudratryaśītiḥ	83*a*
Cāmuṇḍīmantraḥ ..	31*b*	Sūryāṣṭōttaraśatanāmāvaliḥ	90*a*
Caraliṅgapratiṣṭhāvidhiḥ.	32*a*	Saṅgrahatriṃśakalpaḥ ..	92*a*
Śivapūjāvidhānam ..	36*a*	Āgamaḥ	94*a*
Āvaraṇapūjā	78*a*		

Beginning :

आपो हि ष्ठा मयोभुवः . . . न नः ।
शुद्धोदकस्नानं समर्पयामि ।

त्रियम्बकं . . . . तात् ।
. श्रीकष्टे(ण्ठे)श्वरस्वामिने नमः ; तैलेन स्नापयामि ।

End :

वर्धनीकलशोदकेन स्नापयामि । अनन्तरं सद्योजातपूजा । अनन्तरं रुद्राभिषेकम्(ः) । शिवत्र्यशीतिरुद्रत्र्यशीतिसहस्रनाम(म्) ॥

Colophon :

इति विशेषस्नानविधिक्रमः (समाप्तः) ॥
शुद्धोदकस्नानम् । . . वर्धनीकलशोदकस्नान(म्) ॥

No. 2855. शौचविधिः.

ŚAUCAVIDHIḤ.

Pages, 2. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 47*a* of the MS. described under No. 2818.

Complete.

Beginning :

अथातश्शौचविधिं व्याख्यास्यामः । ग्रामाद्दूरं गत्वा दूरतरं गत्वा यज्ञोपवीतं शिरसि दक्षिणकर्णे कृत्वा काष्ठमन्तर्धानं तत्रोपवेश्य अह-न्युत्तरतो निशायान्तु दक्षिणतः ।

End :

कृत्वा ब्रह्मलोकमवाप्नुयात् ।
शौचमस्म(।)त्सदा कार्यो(र्यं) शौचमूलो(ला) द्विजन्मसु(ता) ।
शौचाचारविहीनस्य (सकला) निष्फलाःक्रियाः ॥

Colophon :

इति शौचविधिस्समाप्ता(प्तः): ॥

No. 2856. शौचस्नानविधिः.

ŚAUCASNĀNAVIDHIḤ.

Pages, 8. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 21*a* of the MS. described under No. 1791.

Incomplete.

No. 2857. श्रीचूर्णधारणमन्त्रः.

ŚRĪCŪRṆADHĀRAṆAMANTRAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 14½ × 1 inches. Pages, 2. Lines, 4 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Complete.

Begins on fol. 9*b*. The other works herein are, Ūrdhvapuṇḍravidhiḥ 1*a*, Yajñōpavītadhāraṇamantra 9*a*, Aṣṭākṣaramantra 9*a*, Kṛṣṇāṣṭōttaraśatanāmastōttra 10*a*.

Beginning :

श्रियै नमः, लक्ष्म्यै नमः, कमलायै नमः,

End:

यज्ञायै नमः, इन्दिरायै नमः, श्रीमहालक्ष्म्यै नमः, ॥

Colophon:

इति श्रीचूर्णधारणमन्त्रः ॥

No. 2858. सच्चरित्रपरित्राणम्.

SACCARITRAPARITRĀṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 91. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, recent.

Treats of the duties of Vaiṣṇavas especially.

Complete.

The last 3 pages contain an index of the work.

By Vīrarāghavācārya of Vādhūlagōtra.

Beginning:

कालो देशोऽधिकारोऽर्थो द्रव्यं कर्ता च यन्मयाः ।
सर्वकर्मसमाराध्यं तं विष्णुं प्रणतोऽस्म्यहम् ॥

श्रीमान् विजयतामार्यो नृत्सीश्शरदो भुवि ।
नरकण्ठीरवो वादिकरिकण्ठीरवो गुरुः ॥

प्रमाणपरतन्त्राणां परमैकान्तिनां परम् ।
सम्यक्प्रमाणोपन्यासैस्समाचारोऽनुपाल्यते ॥

इदमिह सन्तो विदाङ्कुर्वन्तु—

प्रायः प्राचां प्रबलेषु स्मृतिरत्नाकरादिषु ।
अष्टकालक्रियाभेदा दक्षाद्युक्ताः प्रपञ्चिताः ॥

शाण्डिल्यादिभिरादिष्टाः पञ्चकालक्रियाः पुनः ।
उक्ता वैकुण्ठनाथीये किंचोक्ताः पञ्च संस्क्रियाः ॥

तथापि तत्रानुक्तानामाचाराणां महीयसाम् ।
परित्राणं विधास्यामः प्रमाणादिप्रपञ्चनैः ॥ इति ॥

स्मृतिरत्नाकरादिषु हि प्रायेण वैष्णवावैष्णवसाधारणधर्माः प्रदर्शिताः। प्रपञ्च(न्न)धर्मास्तु केचिदेव परामृष्टाः। नित्यं तदीयाराधनं, तदीयश्रीपादतीर्थोपयोगादिकं, भगवदाराधनप्रयोगे पराङ्कुशाद्यर्चनं, प्रपन्ननित्यकर्मणां केवलभगवत्कैङ्कर्यत्वं, कैङ्कर्याणां तारतम्यमित्यादिकन्तु तत्र न निरूपितम् । और्ध्वदेहिकानुष्ठानविषये च प्रपन्नानां भूयान्विशेषो दृश्यते, स तु नोक्तः; संस्कारस्य मृतातिशयकरत्वात् सुडागमः, फलस्य कर्तृगामित्वविरहात् परस्मैपदञ्च सुधीविलोचने निर्व्यूढम् । प्रपन्नेऽनुपयुक्तं भारद्वाजसंहिताविरुद्धञ्च श्राद्धान्नस्य च गर्भिणीभरणन्यायेन पितृदेवतानुद्दिष्टदेवदत्तादिप्रीणनत्वं, देवलोकादिगतिसंशयेन विश्वदेवपित्राद्यर्थब्राह्मणभोजनञ्च तत्रोक्तं प्रपन्ने बाधितम् ।

End:

परं प्रसाद एवैषा वृत्तिर्विश्वात्मनो हरेः ।
देहस्या(न्त्य)न्तिकलये मोक्षाख्ये सति सा पुनः ॥
निश्श्रेयसं परं ब्रह्म निर्वाणमिति चोच्यते ।

स्वयम्प्रीतिरूपा वृत्तिः प्रसादः इति चायुर्घृतमितिवत् व्यपदेशः। अन्ते च स एव ।

उपासनविधौ धर्मा ये चान्ये परिकीर्तिताः ।
न्यस्तात्मनस्तु तत्सर्वान् फलान्येव निबोधत ॥

इति न्यस्तात्मनः प्रपन्नस्य फलानि स्वयंप्रयोजनानि । अन्यदप्युक्तद(दि)शानुसन्धेयम् ॥

Colophon :

इति श्रीवाधूलकुलतिलकश्रीवीरराघवगुरुकृतं सच्चरितपरित्राणं समाप्तम् ॥

वीरराघवदासेन वाधूलान्वयजन्मना ।
सच्चरित्रपरित्राणं सतां सम्प्रीतये कृतम् ॥

No. 2859. सच्चरित्ररक्षा.
SACCARITRARAKSĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1¼ inches. Pages, 134. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, Parāśarasaṁhitā 68*a*.

Complete in 3 Adhikāras—1st Adhikāra treats of Śaṅkhacakradhāraṇa, 2nd of Ūrdhvapuṇḍradhāraṇa, 3rd of Bhagavannivēditōpayōgam.

Copying is said to have been begun on the 20th and finished at 10 A.M. on the 29th Arpaśi in the year Rākṣasa.

The book of Vēdāntarāmānujatātadāsan, son of Tirumalai Vēṅkaṭavaradatātāchāriar of Peruṅguṭṭūr.

श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः . . . . . सन्निधत्तां सदा हृदि ॥

चक्रादिलाञ्छनभृतस्सुधृतोर्ध्वपुण्ड्रान्
न्यस्तात्मनो भगवतश्चरणारविन्दे ।
तद्भुक्तभोगरसिकान्(को)स्त्रिदि(द)शेन्द्रवन्द्यान्
पुंसः प्रमाणशरणान् शिरसोद्वहामः ॥

व्रतिपतिचरणाम्भोरुहरजःप्रभावेन सन्निवृत्तरजाः ।
विदधाति वेङ्कटेशः स्थिरामिमां सच्चरित्ररक्षां (सः) ॥

सद्भिर्धृतेषु सततं बिभर्ति दधुर्ये
पत्युस्समस्तजगतां परमायुधेषु ।

तैरेव तान् निगमशाणनिघर्षदीप्तैः
तर्कात्मना परिणतैः प्रहरामि मूलान् ॥

इह कतिचिदतिचिरसमुपचितविविधदुरितावलीमलीमसमनसः परम-पुरुषचरणारविन्दवैमुख्यमुषितदर्शनाः सुदर्शनादिधारणे विमन्यन्ते ; मन्यन्ते च चोदनालक्षणोऽर्थो धर्मः.

End:

अतस्सिद्धं भगवन्निवेदितेनैव पा(व)नतमेनानादिकालसंचितानन्तस्वा-न्तध्वान्तविध्वंसिना विश्वेषां वैश्वदेवप्राणाग्निहवनपूर्वकं वैश्वानरादिमूर्तेर्भग-वतस्समाराधनमनुयागापराभिधानमनुदिनमनुविधेयमिति ॥

श्रीमद्वेङ्कटनाथेन सतामित्थं समर्थितम् ।
पावनं भगवद्भुक्तप्रापणादिनिषेवणम् ॥

शमितभवभयानां शङ्खचक्रादिचिह्नैः
दिविषदधिकमूर्ध्नां दीव्यतामूर्ध्वपुण्ड्रैः ।
प्रथितगुणगणानां प्रापणप्राशनाद्यैः
अयमहमनघानामस्मि पात्रं दयायाः ॥

Colophon:

इति कवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदा-न्ताचार्यस्य कृतिषु सच्चरित्ररक्षायां भगवन्निवेदितोपयोगाधिकारस्तृतीयः ॥

No. 2860. सच्चरित्ररक्षा.

SACCARITRARAKṢĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 13¼ × 1¼ inches. Pages, 21. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

The second Adhikāra in Saccaritrarakṣa, dealing in Ūrdhva-puṇḍradhāraṇa.

A work of Vēdāntadēśika.

Beginning :

अथोर्ध्वगतिकामानामूर्ध्वपुण्ड्रस्य धारणम् ।
तिर्यक्पुण्ड्रादिहननं शास्त्रैस्समभि(द)ध्महे ॥
सन्त्यत्र बहूनि श्रुतिस्मृतीतिहासादिवचांसि ।
तत्र तावन्महोपनिषदि—
धृतोर्ध्वपुण्ड्रः परमेशितारं नारायणं साङ्ख्ययोगाधिगम्यम् ।
ध्यात्वा विमुच्येत नरस्समस्तैस्संसारपाशैरिह चैव विष्णुम् ॥
सुबालोपनिषदि—
धृतोर्ध्वपुण्ड्रः परमेशितारं नारायणं पूज(य)ति स भक्त्या ।
अर्घ्यादिभिः पौरुषसूक्तमन्त्रैस्सम्प्राप्नुयात् विष्णुपदं महात्मा ॥

* * * *

यावज्जीवमिदं पुण्यमूर्ध्वपुण्ड्रन्दधाति यः ।
जन्मन्यनन्तरे मुक्तिं सद्यः प्राप्नोति दुर्लभाम् ॥
नारदीये—
सर्वजातिषु यो मर्त्यो विष्णुभक्तो भवेन्मुने ।
तस्योर्ध्वपुण्ड्रकरणे अधिकारो बुधैः स्मृतः ॥

End :

तदयं सङ्ग्रहः—
त्याज्यं विप्रैः त्रिपुण्ड्रादिकमिति कथितं विष्णुभक्तैस्तथान्यैः
कर्माङ्गत्वादिनोर्ध्वग्रहणमिति सदा मुत्रशस्तेतरेभ्यः ।
विष्णुक्षेत्रोद्भवा सा सितरुचिरुचितानामिकादेर्विकल्पः
सच्छिद्रं कच्छपान्यद्धरिपदसदृशं मुख्यमन्यूनता च ॥
श्रीमद्वेङ्कटनाथेन श्रुतिस्मृतिशतेरितं(तम्) ।
विधानमूर्ध्वपुण्ड्रस्य सम्यगेतत्समीरितम् ॥

Colophon:

इति कवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतिषु सच्चरित्ररक्षायामूर्ध्वपुण्ड्राधिकारो द्वितीयः ॥

No. **2861.** सच्चरित्ररक्षा.

SACCARITRARAKṢĀ.

Pages, 16. Lines, 4 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 2857.

2nd Adhikāra, Ūrdhvapuṇḍravidhiḥ.

No. **2862.** सच्चरित्ररक्षा.

SACCARITRARAKṢĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 9¼ × 1⅜ inches. Pages, 122. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Breaks off in the 3rd Adhikāra.

By Vēdāntadeśika.

Same work as the above.

No. **2863.** सच्चरित्रसुधानिधिः.

SACCARITRASUDHĀNIDHIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¼ × 1¼ inches. Pages, 166. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, old.

Complete.

A work in Dharma by Vīrarāghavācārya. Said to have been completed on Monday in the month of Mithuna in the year Kālayukti.

Contains a collection of stanzas on Dharmaśāstra at the end from fol. 84*a*.

Beginning :

श्रीशं श्रियं च सेनेशं शठारिं नाथयोगिनम् ।
पद्माक्षं राममिश्रं च यामुनं च मुनिं ततः ॥
पूर्णं रामानुजमुनिं प्रणतार्तिहरं तथा ।
रामानुजं रङ्गराजं वादिहंसाम्बुदं गुरुम् ॥
वेदान्ताचार्यतत्पुत्रौ प्रणमामि पुनः पुनः ।
ब्रह्मतन्त्रस्वतन्त्रार्यं श्रीमद्वेदान्तदेशिकम् ॥
आद्यं शठारियोगीन्द्रं नारायणमुनिं ततः ।
पराङ्कुशश्रीनिवासशठजियोगिपुङ्गवान् ॥
पराङ्कुशशठारातिपराङ्कुशमुनीश्वरान् ।
नारायणशठारातिश्रीनिवासमुनीश्वरान् ॥
श्रीमन्नारायणमुनिं श्रीनिवासमुनीश्वरम् ।
अहोबिलनृसिंहाख्यान्गौरवान्नौमि देशिकान् ॥
श्रीनिवासमहामुनिं वर[द]देशिकं जनकात्मजा-
राघवौ पितरौ स्वकौ बहु सम्प्रणम्य जगत्त्रम् ।
वीरराघवनामवानिह [स]नैध्रुवं(वः) कुरुतेऽधुना
सच्चरित्रसुधानिधिं रघुवीरचोदित आदरात् ॥
आचाराणामपूर्णोक्तेर्मनुबोधायनादिभिः ।
स्मृतिरत्नाकरादीनामत्यन्तं विस्तृतत्वतः ॥
तत्र तत्रोदितानर्थान् सर्वानेकत्र वीक्षितुम् ।
क्रियतेऽथायमारम्भस्तत्प्रीणातु रघूद्वहः ॥
धर्मशास्त्राणि सर्वाणि सम्यग्वीक्षितुमक्षमाः ।
पश्यन्तु साधवः कृत्स्नं सच्चरित्रसुधानिधिम् ॥

* * * * *

प्रोच्यतेऽनुक्रमाद्यस्मिन् सच्चरित्रसुधानिधौ ।
परिभाषेन्द्रियादीनां संशुद्धिर्गुणवर्णनम् ॥
तल्लक्षणान्यष्टकालपञ्चकालविभागता ।
ब्राह्मे मुहूर्ते कर्तव्यं विण्मूत्रोत्सर्गशौचयोः ॥
विधिराचमनस्यापि निमित्तान्यथ तस्य च ।
दन्तशुद्धिस्नानविधिरूर्ध्वपुण्ड्रविधिस्ततः ॥

* * * *

तत्र तत्रोपयोगार्थं परिभाषात्र वर्ण्यते ।
नोक्तो हस्तो यत्र तत्र दक्षिणः परिकीर्तितः ॥
यत्र दिङ्नियमो नोक्तः प्राची तत्रोत्तराथ वा ।
तयोरुपाया वै शान्तीर्जुहोतीत्यत्र वै श्रुतम् ॥

End:

एवंव्रतास्त्रियो यास्स्युर्विधवास्सधवा अपि ।
सर्वपापविनिर्मुक्ताः प्राप्नुवन्ति परं पदम् ॥
स्त्रीणां धर्मास्त्वेवमुक्ता यथामति मयाधुना ।
एते समीक्ष्य कर्तव्यास्स्त्रीभिरिष्टफलप्रदाः ॥
सषोडशशतश्लोकैर्द्विचत्वारिंशता युतैः ।
मयैवमधुनाकारि सच्चरित्रसुधानिधिः ॥
सत्रिंशद्भिर्नवशतैः कृतोऽभिगमनक्रमः ।
उपादानविधिः पञ्चत्रिंशद्युक्तशतेन तु ॥
त्रिशतेन सविंशत्या श्लोकैरिज्याविधिः कृतः ।
स्वाध्यायविधिरप्युक्तः द्विषष्टा श्लोकतल्लजैः ॥
पञ्चचत्वारिंशश्लो(च्छ्लो)कैर्योगस्सम्यगुदीरितः ।
सपञ्चाशच्छतश्लोकैः स्त्रीधर्मः परिकीर्तितः ॥

Colophon:

वत्सरे कालयुक्त्याख्ये युग्मे मासीन्दुवासरे ॥
समाप्तः श्रीरामतारे सच्चरित्रसुधानिधिः ॥
नैध्रप(ध्रुव)श्रीनिवासार्यसूनुना समकारयत् ।
ब्रह्मरुद्रमुखा(मरा)धिपवन्दितेन दयालुना
वीरराघवहृद्गतेन रघूद्वहेन सुबोधितम् ।
नैध्रपा(ध्रुवा)न्वयसम्भवेन सदङ्घ्रिपङ्कजसेवता(विना)
श्रीनिवासमुनीश्वराङ्घ्रिसरोजयुग्मषडङ्घ्रिणा ॥
वीरराघवनामधेयवताखिलस्मृतिसङ्ग्रहं
पुस्तके लिखितं यथामति सच्चरित्रसुधानिधिम् ।
पञ्चकालपरायणाः श्रुतिधर्मशास्त्रविशारदाः
वीक्ष्य साधु(धु) मुदं भजन्त्वनसूयवस्समबुद्धयः ॥
निग[म]ळैर्मलयैर्नेत्रगानैः प्रीतैश्शुभाननैः ।
नामपानैः प्रणीतोऽभिगमनादिविधिर्मुदे ॥
प्रमेऽब्दे मासि गानज्ञे सेनातारे प्रवासरे ।
श्लोकैः कृतो रविचयैस्सच्चरित्रसुधानिधिः ॥

अभिगमनश्लोकाः	....	....	....	९३०.
उपादानश्लोकाः	....	....	....	१३५.
इज्याश्लोकाः	....	....	....	३२०.
स्वाध्यायकालनिमित्तश्लोकाः		....	....	६२.
योगश्लोकाः	....	....	....	४५.
स्त्रीधर्मश्लोकाः	....	....	....	१५०.

(आहत्य) श्लोकाः .... १६४२.

No. 2864. सच्चरित्रसुधानिधिः.

SACCARITRASUDHĀNIDHIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1¼ inches. Pages, 168. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Incomplete.

Same work as the above.

No. 2865. सच्छूद्राह्निकम्.

SACCHŪDRĀHNIKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1¼ inches. Pages, 18. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Treats of the daily duties of a good Śūdra.

Complete.

Begins on fol. 10b. The other works herein are, Prapannasapiṇḍikaraṇanirūsakarūpakam 1a, Sacchūdrasatkarmadarpaṇam 19a, Sacchūdrasatkarmacandrikā 33a.

Beginning:

शूद्राणामभिगमनोपादानयि(इ)ज्यास्वाध्याययोगाः पञ्च कालाः ।

अथाभिगमनम्—

रात्रौ चतुर्थयामे निद्रां त्यक्त्वा, हरिर्हरिरिति सप्तहरिसङ्कीर्तनं कृत्वा, गजेन्द्रमोक्षणं, वैष्णवस्तवं, संस्कृतगाथाः, द्राविडगाथाः, वीणागानसमायुक्ताः ताळमद्दळसंयुताः शुभा हरिप्रबोध(धि)कीः पठेत् ।

ततश्चोदिते सूर्ये नदीवापीतटाकपुष्करिण्यादिकं गत्वा, शुद्धदेशे स्नानसम्भारं निधाय, सूत्रमस्ति चेत् निवीतं कर्णे निधाय, निरृतिदेशे दिवासन्ध्ययोरुदङ्मुखः, रात्रौ चेत् दक्षिणामुखः, मूत्रपुरीषे विसृज्य, गृहीतशिश्नश्चोत्थाय, मृत्तोयैस्तीरं संशोध्य, दक्षिणकरेण मणिबन्धात्परतः तीर्थे मृदमादाय, दक्षिणतो न्यस्य.

End:

ततो वह्निहोमं कृत्वा भगवन्तं समर्चयेत् ।
निवेद्य हविराद्यन्तु भुक्त्वाचम्य यथाविधि ॥
कालक्षेपञ्च कुर्वीत भगवन्नामकीर्तनात् ।
हृदम्बुजे समासीनं भगवन्तं विचिन्तयेत् ॥
तत्पादमूले स्वशिरः संस्थाप्य स्वापमाचरेत् ।
एवं प्रतिदिनं कुर्यात् शूद्रवैष्णवसत्तमः ॥
सात्त्विकत्यागं कृत्वा योगं समापयेत् ॥

No. **2866.** सदाचारविधिः.

SADĀCĀRAVIDHIḤ

Substance, palm-leaf. Size, $9\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 6. Lines, 3 on a page. Character, Kanarese. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, Aṇubhāṣya 4*a*.
By Ānandatīrtha.
Incomplete.

सदाचारस्मृतिस्तोत्राणि—

यस्मिन् सर्वाणि कर्माणि सन्न्यस्याध्यात्मचेतसा ।
निराशो निर्ममो योऽरिपदं जयति सोऽच्युतः ॥

स्मृत्वा विष्णुं समुत्थाय कृतशौचो यथाविधि[ः] ।
धौतदन्तः समाचम्य स्नानं कुर्याद्विधानतः ॥

उद्धृतेति मृदालिप्य . . . द्विषडक्षरैः ।
त्रिर्निर्मृज्याप्यसूक्तेन पो(प्रो)क्षयित्वा पुनस्तथा ॥

End:

तमेवं विद्वानमृत इव(ह) भवति । नान्य(ः) पन्था अयनाय विद्यते ।

Colophon :

आनन्दतीर्थमुनिना व्यासवाक्यसमुद्धृतः(ताः) ।
सदाचारस्य विष(ष)यः कृता(ः) सङ्क्षेपतः शुभा(ः) ॥

No. 2867. सदाचारविधिः.
SADĀCĀRAVIDHIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 11½ × 1¼ inches. Pages, 183. Lines 6 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, injured. Appearance, old.

Incomplete.

Beginning :

ब्राह्मे मुहूर्ते तत्त्वानि(चोत्थाय) चिन्तयेदात्मनो हितम् ।
गुरुं विष्णुं नमस्कृत्य मातापित्रोस्तथैव च ॥
उपवीतं पृष्ठतः कृत्वा कुर्यान्मूत्रपु(री)षकौ(के) ।

यद्वा—

दिवा सन्ध्यासु कर्णस्थो(स्थ)ब्रह्मसूत्र उदङ्मुखः ।
कुर्यान्मूत्रपुरीषादौ(षे तु) रात्रौ चेद्दक्षिणामुखः ॥
नमौच(मश्च) गच्छन् तिष्ठन्(वा) रथ्यातीर्थे श्मशानके ।
अङ्गारगोमये नद्यां यज्ञभूमिषु सर्वदा ॥

* * * *

स्थानेष्वेतेषु सर्वेषु कुर्यान्मूत्रादिना(क) न च ।

End :

आश्वयुक्चैत्रपुष्ये तु भूतले मूलमाश्रितः ॥
मार्गे भाद्रपदे ज्येष्ठे फाल्गुने मूलमम्बरे ।
कार्त्तिक्यां श्रावणे माघे वैशाखे च रसातले ॥
स्वर्गलोके भवेद्राजन् धनं पातालमेव च ।
अशुभं मृत्युमाप्नोति भूतले च न संशयः ॥
नारोपणं न खवरोपणश्च उत्पत्तिरेवं विधुरानलस्य ।

उद्धृत्य वह्निं प्रणवेन पूर्वमन्वग्न(ग्नि)मन्त्रेण हरेः पुरस्तात् ॥
निधाय पृष्ठो दिवि मन्त्रकेण ततश्च हुत्वा सकलैश्चतुर्भिः ।
तत्सवितुः, ताःसवितुः, विश्वानि नो अद्य, इमेति(ऽग्नि) मन्त्राः ॥

No. 2868. सन्ध्यावन्दनमन्त्रः.

SANDHYĀVANDANAMANTRAḤ.

Pages, 180. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 6a of the MS. described under No. 2821.

Treats of the morning, noon and evening prayers.

This work specially pertains to Samavedis.

Complete.

Beginning:

त्रिराचम्य, प्राणाय(।)मत्रयं कृत्वा, प्रात(:)सन्ध्यामुपासयि(सि)ष्ये । अ(आ)पो हि ष्ठेत्य(।)दिमन्त्रस्य सिन्धुद्वीप ऋषिः, गां(गाय)त्री छन्दः, अप्छन्द्वाच्यनारायणो देवत(।), प्रोक्षणे विनियोगः । आचम्य अहश्चे त्यादिमन्त्रस्य.

End:

सूतके मृतके चैव सन्ध्याकर्म न सन्त्यजेत् ।
म(न)सोच्चारयेन्मन्त्रा(न्) प्राणाया(म)स्मृतो द्विज[:] ॥
उन्मत्तो दोषयुक्तश्च व्याधियुक्तस्तथैव च ।
पिता भ्राता तथान्ये व(न्यो वा) सन्ध्यावन्दनमाचरेत ॥

No. 2869. सन्ध्यावन्दनमन्त्रः.

SANDHYĀVANDANAMANTRAḤ.

Pages, 22. Lines, 4 on a page.

Begins on fol. 8a of the MS. described under No. 2847.

This pertains to the Āsvalāyana followers.

Complete.

No. 2870. सन्ध्यावन्दनमन्त्रः.
SANDHYĀVANDANAMANTRAḤ.

Pages, 18. Lines, 24 on a page.

Begins on fol. 166a of the MS. described under No. 22.
This relates to the followers of the Ṛgvēda.
Complete.

Beginning:

ऋग्वेदप्रातस्सन्ध्यावन्दनम्—

आचम्य, पृथिव्या मेरुपृष्ठ ऋषिः, कूर्मो देवता, सुतलं छन्दः, आसने विनियोगः । प्रणवस्य परमेष्ठी परब्रह्म ऋषिः, परमात्मा देवता, दै(दे)वी गायत्रीच्छन्दः, प्राणायामे विनियोगः । ओं भूः । . . भूर्भुवस्सुवरोम् । मम उपात्तदुरितक्षयद्वारा श्रीलक्ष्मीनारायणप्रीत्यर्थं प्रातस्सन्ध्यामुपासिष्ये । आपो हि ष्ठेति त्रयाणां मन्त्राणां सिन्धुद्वीप ऋषिः, आपो देवता, गायत्री छन्दः, मार्जने विनियोगः । आपो हि ष्ठा मयोभुवः ।

End:

उत्तमे शिखरे जाते भूम्यां पर्वतमूर्धनि ।
ब्राह्मणेभ्योऽभ्यनुज्ञानं गच्छ देवि यथासुखम् ॥
श्री गच्छ देवि यथासुखमोत्तम इति ।

* * * *

स्तुतो मया वरदा वेदमाता
प्रचोदयन्ती पवने द्विजाता ।
आयुः पृथिव्यां द्रविणं ब्रह्मवर्चसं
मह्यं दत्वा प्रजातं ब्रह्मलोकम् ॥

* * *

वासनात् वासुदेवस्य वासितं ते जगत्त्रयम् ।
सर्वभूतनिवासोऽसि श्रीवासुदेव नमोऽस्तु ते ॥

आचम्य ।

कायेन वाचा मनसेन्द्रिया(यै)र्वा
बुद्ध्यात्मना वा प्रकृतेः स्वभावात् ।
करोमि यद्यत् सकलं परस्मै
श्रीमन्नारायणायेति समर्पयामि ॥

सर्वं श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

No. **2871.** सन्ध्यावन्दनमन्त्रः.

SANDHYĀVANDANAMANTRAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 11¾ × 1½ inches. Pages, 12. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, **Mahānyāsaḥ** 7*a*.

Almost complete.

This is for Āndhra brahmins of Āpastamba Śākha.

Beginning:

ओं भूः । ओं भुवः । ओं सुवः । ओं महः । ओं जनः । ओं तपः । ओं सत्यम् । ओं तत्सवितुर्वरेणियम् । भर्गो देवस्य धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात् । ओमापो ज्योती रसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवस्सुवरोम् । आपो हि ष्ठा मयोभुवः.

End:

कितवासो यद्रिरिपुः न दिवि यद्वा घा सत्यमुत यन्न विद्म सर्वा ता विष्य शिथिरेव देवाथा ते स्याम वरुण प्रियासः । प्रतीच्यै दिशे नमः ॥

No. **2872.** सन्ध्यावन्दनमन्त्रः.

SANDHYĀVANDANAMANTRAḤ.

Pages, 16. Lines, 4 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 2841.

This also for Āndhra Āpastambis.

Complete.

No. 2873. सन्ध्यावन्दनमन्त्रः.

SANDHYĀVANDANAMANTRAḤ.

Pages, 6. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 83*a* of the MS. described under No. 217

Incomplete.

Beginning:

केशव नारायण माधव गोविन्द विष्णु मधुसूदन त्रिविक्रम वामन श्रीधर हृषीकेश पद्मनाभ दामोदराय नमः; सङ्कर्षण वासुदेव प्रद्युम्न अनिरुद्ध पुरुषोत्तम अधोक्षज नारसिंह अच्युत जनार्दन उपेन्द्र हरे[ः] श्रीकृष्णाय नमः । उत्तिष्ठन्तु भूतपिशाचाः ये ते भूमिभार . . . . तेषामविरोधेन ब्रह्मकर्म(र्म)समारभे ।

ओं भूः, ओं भुवः, ओं सुवः.

End:

चित्रं देवान(ा)मुदगादनीकं चक्षुर्मितस्य वरुणस्याग्ने(ः) । याः (आ) प्रा द्याव(ा)पृथिवी अन्तरिक्षं सूर्य.

No. 2874. सन्ध्यावन्दनमन्त्रः.

SANDHYĀVANDANAMANTRAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 9½ × ⅞ inches. Pages, 16. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Incomplete.

Adapted for the followers of Āpastambasūtra. The procedure laid down in this MS. specially refers to the manner in which a Śrīvaiṣṇava performs the Sandhyāvandana.

No. 2875. सन्ध्यावन्दनमन्त्रऋषिछन्दोदेवता.

SANDHYĀVANDANAMANTRARSICHANDŌDĒVATĀ.

Pages, 6. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 1a of the MS. described under No. 2820.

Complete.

No. 2876. सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYĀVANDANAMANTRABHĀṢYAM.

Pages, 6. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 24a of the MS. described under No. 25.

Complete.

A commentary by Nārāyaṇapaṇḍita, the author of 60 works. Copying is said to have been finished on Monday the 9th day of the bright fortnight in the month of Mīna in the year Ānanda.

Beginning:

पुण्डरीकासनासीनं पाण्डराभ्रेन्दुसन्निभम् ।
अखण्डबोधजनकं हयग्रीवमुपास्महे ॥

नमामि शठजिद्योगिचरणाम्बुरुहं हि मे ।
यत्प्रसादेन वेदार्थः हस्तामलकतां गतः ॥

आपो हि ष्ठादिमन्त्राणां व्याख्यास्सन्ति सहस्रशः ।
तथ्यन्तार्थानुसारेण व्याख्येयं क्रियते मया ॥

आपो हि ष्ठादिमन्त्राणां सिन्धुद्वीप ऋषिः, गायत्रीच्छन्दः, आपो देवता, प्रोक्षणे विनियोगः । आपो हि ष्ठादिमन्त्राणां श्रीपाञ्चरात्रादिसच्छास्त्रेषु परमात्मा देवतेत्यभिधानात् अत्र देवताशब्दाः परमात्मनारायणवाचकाः । अतः अन्यत[र]या प्रतीयमानानां नामरूपव्याकरणश्रुत्या

परमात्मपरत्वं वेदान्ते निगृष्ठम् । आपो हि ष्ठा मयोभुवः । हे आपः यूयं मयोभुवस्स्थ हि । सर्वस्य प्राणिजातस्य सुखभुवः । यच्छिवन्तन्मय इति मयश्शब्दस्य सुखसाधनवाचित्वात् तत्कार्यस्य तच्छब्देनाभिधानमत्र द्रष्टव्यम् ।

End:

सर्वा ता विष्य ।

सर्वाणि तानि विशिष्य मोचय । शिथिरेव शिलाशिथिलानीव हे देव वरुण । अथ अनन्तरम् । ते तव । प्रियासः प्रियाः स्याम । त्वया सर्वपापमोक्षे कृते निर्मुक्तसमस्तबन्धा वयम् ।

"प्रियो हि ज्ञानिनोऽत्यर्थमहं स च मम प्रियः ।"

इतिवत् उत्तरोत्तरं नव प्रीतिवर्धकाः त्वदिच्छानुविधायिनः । त्व-त्स्वरूपरूपगुणविभवाद्यनुभवैकरसा भवेम इत्यर्थः ॥

Colophon:

षष्टिप्रबन्धनिर्माता शठकोपमुनीशितुः ।
दासो नारायणमुनिः नित्यमन्त्रानुदक्षयत् ।

अन्वयस्तु—

यो देवस्सवितास्माकं धियो धर्मादिगोचराः ।
प्रेरयेत्तस्य यद्भर्गः तद्वरेण्यमुपास्महे ॥

अन्यत्र—

देवस्य सवितुर्मध्ये यो भर्गो नो धियः क्रमात् ।
प्रचोदयात्तद्वरेण्यं धीमहीत्यन्वयः क्रमात् ॥

आनन्दाब्दे मीनशुक्लनवम्यामिन्दुवासरे ।
इदं सन्ध्यामन्त्रभाष्यं व्य[ ]गाददितिलारके ॥

No. 2877. सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYĀVANDANAMANTRABHĀṢYAM.

Pages, 17. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 1840.

To the end of the commentary for the Mantra Āpōhiṣṭa.

By Nārāyaṇapaṇḍita.

Incomplete.

No. 2878. सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYĀVANDANAMANTRABHĀṢYAM.

Substance, palm leaf. Size, 17¼ × 1⅝ inches. Pages, 19. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are, Pramāṇasaṅgraha 11*a*, Aṣṭākṣaramantrārthavivaraṇa 22*a*.

By Nārāyaṇapaṇḍita.

Complete.

No. 2879. सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYĀVANDANAMANTRABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1½ inches. Pages, 219. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Complete.

The commentary is called Nirṇayakalpavallī by Kṛṣṇapaṇḍita.

Copying is said to have been completed on Wednesday the 2nd of Phālguna Śuddha of Pramōdūta. Copied by Anantayya from the book of Veṅkaṭakṛṣṇa.

No. **2880.** सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYĀVANDANAMANTRABHĀṢYAM.

Pages, 52. Lines, 4 on a page.

Begins on fol. 63*a* of the MS. described under No. 861.

Complete.

Beginning:

आपः पुनन्तु पृथिवीम् । आपः पृथिवीं पुनन्तु । पृथिवीशब्दः पृथिव्यादिपञ्चमहाभूतोपलक्षणः । तेन तत्सङ्घातरूपानुष्ठातृपरिग्रहात् देह उपलक्ष्यते ।

End:

लोहिताक्षः अतरुणतरणिकिरणत(णान्त)रपुरुष उच्यते । पुण्डरीकाक्षं(क्षः) विपश्चित् सर्वज्ञोऽन्तरात्मा भूत्वा सरतीति सूर्यः सूर्यात्मको नारायण इत्यर्थः । मनसा अनुग्रहेण । पुनातु स्वपरिग्रहयोग्यं स्वयमेव करोती(ति)त्यर्थः । यश्च सर्वकर्मसु अधिकारिणं करोतीत्यर्थः ॥

Colophon:

इति त्रिकालसन्ध्यावन्दनभाष्यं समाप्तम् ॥

No. **2881.** सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYĀVANDANAMANTRABHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 8¾ × 5¾ inches. Pages, 53. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 21*a*. The other works herein are—**Gurvaṣṭaka** 1*a*, Śṛṅgagiriguruparamparā 2*a*, Śṛṅgagiriguruearitram 14*b*.

Complete.

Beginning:

ओं सूर्यश्च मा मन्युश्च मन्युपतयश्च ।

यः स्वस्मिन् सङ्क्रान्तावुपक्रान्तस्याह्नोऽधिपतिः सूर्यनामा मण्डलान्तर्वर्ती देवः ; तदधीनत्वादह्नि करिष्यमाणानां सर्वव्यापाराणामिति तद्विषयप्रार्थना । मन्युः क्रोधः ; तदधीनत्वात् हिंसादिपापप्रवृत्तेरिति तद्विषयप्रार्थना । मन्युः क्रोधः पतिर्नियोजको येषां तानीन्द्रियाणि मन्युपतयः ; तैश्चक्षुरादीन्द्रियपुलिशै(न्द्रैः) विषयदुरन्तसूनास्थानेषु स्वस्याकर्षणाभावाय तद्विषयप्रार्थना । सर्वत्र चकारस्समुच्चयार्थः ॥

End:

विश्वानि वयुना(नि) पापानि विद्वान् जानन् त्वमेनः पापम् अस्मत् अस्मत्तः युयोधि अपनय । यु पृथग्भावे लोट् । बहुळं छन्दसीति शपो लुक् । वाच्छन्दसीत्यपित्त्वाभावे गुणः । कीदृशमेनः जुहुराणं कुटिलस्वभावम् । तदर्थं वयमपि ते तुभ्यं भूयिष्ठां बहुळतमां नमउक्तिं विधेम क्रियास्म । विधिव(र्वि)धाने आशिषि लिङ् ॥

Colophon:

इति सन्ध्यावन्दनभाष्यं समाप्तम् ॥

No. 2882. सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYĀVANDANAMANTRABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 11¼ × 1¾ inches. Pages, 30. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 51*a*. The other works herein are—Saṭkarmacandrikā 1*a*, Viṣṇusahasranāmastōtra 66*a*, Sālagrāmalakṣaṇam 73*a*.

A commentary on the Ṛgvēdasandhyāvandanamantra.

Incomplete.

Beginning:

अथ सन्ध्यावन्दनमन्त्राः कथ्यन्ते ।

सेसथत्रयमाकाशे वरवत्रयमस्तके ।
ननन्त्रीणि पादौ च शेषं शिरसि मार्जयेत् ॥

त्रिसन्ध्यामार्जने आपो हि ष्ठेति नवर्चस्य सूक्तस्यान्तरीषः सिन्धुद्वीपस्त्वाष्ट्रस्त्रिशिरा वामदेव ऋषिः, आपो देवता, गायत्रीच्छन्दः (अ)न्ते द्वे अनुष्टुभौ पञ्चमी वर्धमाना सप्तमी प्रतिष्ठा । हि यस्मात्कारणात् । हे आपः यूयं मयोभुवः सुखस्य भावयित्र्यः स्थ भवत ।

End:

तत्र दृष्टान्तः । नावेव सिन्धुम्—यथा कश्चित्कर्णधारः ग्राहादिभिः दुष्टसत्त्वैराकुलितां नदीं नावा अतितारयति तद्वत् । तथा दुरिता दुरितानि दुःखहेतुभूतानि पापानि अग्निः अतिपारयतु । दुःखहेतुभूतात्पापात् अस्मान् उत्तारयत्वित्यर्थः ।

अत्र निरुक्तम्—

वेदादकस्माज्जातानि वेदजातानि वैनं विदुः । जाते जाते विद्यत इति वा जातवित्तो वा जातवनो वा जातविद्यो वा जातप्रज्ञो वा यत् तज्जातः पशून् विन्दतीति तज्जातवेदसो जातवेदस्त्वमिति ब्राह्मणमित्यादि । जपानन्तरम् ॥

No. 2883. सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYĀVANDANAMANTRABHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 6¾ × 4⅛ inches. Pages, 20. Lines, 10 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1a. The other work herein is, Mahālakṣmyaṣṭōttaraśata 11a.

Incomplete.

By Tirumalayajvā.

Beginning:

सन्ध्यावन्दनमन्त्राणां वेदभाष्यानुसारतः ।
क्रियते बालबोधार्थं भाष्यं तिर्मलयज्वना ॥

प्राणायाममन्त्रमाह—ओं भूरिति । भूलोकादिन्य(घ)भिमानिन्यो देवताः प्रणवार्थब्रह्मैक्येन स्तूयन्ते । एता देवता मया कृतमाह्निकमनुजानन्तु इति अत्र तात्पर्यम् । अवतील्यो(त्यों) ओं ब्रह्म । भूलोकाद्यभिमानिनि(नी) देवता ओं ब्रह्मैव । अथवा ताः भूः भूलोकाद्यभिमानिदेवताः सन्ध्यावन्दनादिकं मया कृतं ओम् अनुजानन्तु । ओमित्यङ्गीकारे । एवमुत्तरत्र योज्यम् ।

End:

अचित्ति अज्ञानेन चरामः कुर्मः । किञ्च यदपि तव धर्मं त्वदीयं कर्म युयोपिम नाशयामः । हे देव तस्मादेनसः द्रोहात्कर्मनाशात् च नः अस्मान् मा रीरिषः हिंसां मा कृथाः । कितवासः धूर्तसमानाः । स्वार्थसाधनपराः । ऋत्विजः यत्कर्माङ्गं रिरिपुः नाशितवन्तः । न दिवि न तु दिने सम्यग्व्यवहृतौ न प्रावर्त(न्त).

No. 2884. सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYAVANDANAMANTRABHĀṢYAM.

Pages, 12. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 1a of the MS. described under No. 432.

By Vidyāraṇya

Contains also the method of doing Ācamana, Prāṇāyāma, etc.

Complete.

Beginning :

आ ब्रह्मलोकादा शेषादा लोकालोकपर्वतात् ।
ये वसन्ति द्विजा देवाः तेभ्यो नित्यं नमो नमः ॥

अत्र कर्तव्यान्याचमनलक्षणान्युच्यन्ते ।

केन ? ग्रन्थकर्त्रेति शेषः ।

जलमध्ये वामकरे दक्षे गोकर्णवत् करे ।
आदौ गुरून्नमस्कृत्य पश्चादाचमनं चरेत् ॥

अङ्गुलित्रयसंयुक्तं मुक्ताङ्गुष्ठकनिष्ठकम् ।
गोकर्णाकृतिरित्याहुः ब्रह्मकर्म प्रकीर्तितम् ॥

End:

कितवासो यद्रिरिपुः न दिवि ।

हे देव कितवासः आक्षिकाः द्यूतकारा इत्यर्थः । दिवि देवनेन रिरिपुः धर्मच्छेदमकुर्वाण(र्वे)न् यथा तथा वयं यत्किंचित्कुर्म इति यत्; किंच यद्वा घा तस्य(सत्य)मुत यन्न विद्म । यद्वा इति पक्षान्तरवाचि । घेति पादपूरणे । सत्यं [यथावर्णः यथा विक्रमं वेधि] धर्मस्य तत्त्वं न विद्म[:] न जानीमः । इत्येवमस्माभिः बहुकृतान्येनांसि । सर्वा ता विष्य शिथिरेव देव । हे देव ता तानि सर्वा सर्वाणि एनांसि विष्य अस्मत्सकाशाद्विसृज । शिथिरा शिथिलानि कुरु । इवेति वाक्यालङ्कारे । अथा ते स्याम वरुण प्र(प्रि)यासः । हे वरुण अथ एवं भवत्सङ्गाळनानन्तरं ते तव प्रियासः प्रिया(:) स्याम ॥

Colophon :

इति विद्यारण्यकृतं सन्ध्यावन्दनभाष्यं सम्पूर्णम् ॥

No. 2885. सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYĀVANDANAMANTRABHĀṢYAM

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1¼ inches. Pages, 96. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Complete in 4 Gucchas.

A commentary by Kṛṣṇapaṇḍita, son of Ramabhaṭṭa and Lakṣmi and a descendant of Raghavadaivajña.

Beginning :

यस्मिन् दर्पणबिम्बजृम्भितपुरीसन्दर्भतुल्यं जगत्
भान्तं यत्परसंविदो यत इदं रूप्यादिवल्लीयते ।
यस्याज्ञानविजृम्भिता परभिदा वारीन्दुभेदादिवत्
तं भूमानमुपास्महे हृदि सदा वामार्धजानिं शिवम् ॥
पूर्णानन्दस्वरूपाय दक्षिणामूर्तये नमः ।
प्राज्ञान् प्राज्ञान् करोमीति दीक्षिता यस्य चिन्तया ॥
मुकुन्दाश्रमयोगीन्द्रपादपङ्कजमाश्रये ।
यत्सन्दर्शनमात्रेण प्राय(पाण्डि)त्यं जायते नृणाम् ॥
श्रीमत्कटाक्षेक्षणवीक्षितानां वाणी सुवाणी रसनाभवे(ले)ला ।
प्रवर्तते तान् प्रणमामि नित्यं श्रीकृष्णविद्वन्मणिदेशिकेन्द्रान् ॥
अरुन्धतीव व्रतभाग्यशालिनी लक्ष्मीरभून्मे जननी जनस्तुता ।
श्रीरामभट्टस्तु पितामितागमः तावद्य वन्दामि सदेष्टसिद्धये ॥
श्रीमद्राघवदैवज्ञवंश्यः श्रीकृष्णपण्डितः ।
प्रकाशयाम्यहं स्पष्टं सन्ध्यावन्दनपद्धतिम् ॥

भाष्याणि वेदस्य विलोक्य निर्मिता विद्वत्प्रिया निर्णयकल्पवल्लयसौ ।
गम्भीरसंशोभिपदानुगुम्फिता लब्धागमश्रेणिबुभुत्सया मया ॥

इह खलु सकलसत्कर्मपरिगणनायामादितः परिगणनार्हस्य सन्ध्यावन्दनकलापस्य स्वरूपविशेषजिज्ञासा यथाकथञ्चिद्गुणापि श्रेयान् स्वधर्मो विगुणोऽपि यस्मादिति भगवदुपदेशात् स्वधर्मत्वेन श्रेयसीति मनसि निधाय निरन्तरशुश्रूषापरितोषितसदाचार्यमुखकमलोदीरितसिद्धान्तसारान्निगलितमतिरहस्यमाकलय्य यथायोगं प्रकाश्यते । तत्र तावत्सन्ध्यावन्दनं नित्यम् अहरहस्सन्ध्यामुपासीतेति श्रुतौ वीप्सावशात् । अहरहः प्रवृ(व्र)ज्यते, अर्धमासे अर्धमासे प्रवृ(व्र)ज्यते, वसन्ते वसन्ते ज्योतिषा यजेतेत्यादौ तथा दर्शनात् । ननु युक्तं तत्र नित्यत्वं यथाकालाकरणे प्रायश्चित्तस्मरणात् । आ तृतीयात्पुरुषात्सोमपानाभावे दौर्ब्राह्मण्यश्रवणाच्च ।

* * * *

एवं मार्जनं कर्तव्यमिति स्थिते तद्विनियुक्तमन्त्रार्थो विचार्यते— आपो हि ष्ठेति । हे आपः हिशब्दः एवकारार्थः, तथाच यूयमेवेत्यर्थः पर्यवसन्नः । मयोभुवः सुखसम्पादयित्र्यः स्थ भवथ । दीर्घश्छान्दसः । तासां स्नानादिहेतुत्वेन सुखोत्पादकत्वं जगत्प्रसिद्धमिति भावः ।

End:

नक्षत्रं तथा सूर्यं द्विजानप्यभिवादयेत् ।
विना पुत्रं च शिष्यञ्च दौहित्रं दुहितुः पतिम् ।

इति वचोभिः सन्ध्यादेवताभिवादनस्यानुक्तत्वात् द्विजाद्यभिवादनस्यैव उक्तत्वाच्च तदभिवादनं प्रस्तुतवाक्यार्थः । सन्ध्याया अपि गरीयस्याः पुनरभिवन्दनमस्त्विति ॥

Colophon:

श्रीकृष्णं जगदेकपण्डितमणिः श्रीरामभट्टार्यकः
श्रीलक्ष्मीरपि यं जजान तनयं प्रत्यक्प्रबोधोज्वलम् ।
तन्व्यश्रोत्रसमीपवासिभगवन्मन्त्रानुचिन्ताफले
सन्ध्यावन्दननिर्णये निरगमद्गुच्छः चतुर्थः स्फुटम् ॥

No. 2886. सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYĀVANDANAMANTRABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, 20⅜ × 2¼ inches. Pages, 21. Lines, 19 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 70*a*.

Complete.

By Kṛṣṇapaṇḍita.

The other works herein are :—

	Fol.		Fol.
Mukundamālāstōttram ..	1*a*	Kaṭṭumantram (Tamil) ..	5*b*
Apāmārjanam	1*b*	Citivāsinībhairavīmantraḥ.	,,
Śītalāstōttram	3*a*	Dhūmāvatīmantraḥ ..	,,
Lavaṇapañcākṣaram ..	,,	Raktacāmuṇḍīmantraḥ ..	,,
Garuḍapañcākṣaraḥ ..	,,	Garuḍakavacastōttram ..	,,
Āśutārkṣyamantraḥ ..	3*b*	Purushasūktayantram ..	6*a*
Sudarśanamantraḥ ..	,,	Jvarayantram	,,
Krōḍamukhīstōttram ..	4*a*	Gaṇēśayantrōddhāraḥ ..	,,
Garuḍabrahmavidyā ..	,,	Sūryaśatakam	,,
Vārāhīstōttram	4*b*	Dattātrēyavajrakavacastōttram	8*b*
Daśavidhamantrasaṃskāraḥ	,,	Dattātrēyamālāmantraḥ.	9*a*
Śanaiścarastōttram ..	5*a*	Āñjanēyānuṣṭubhamantraḥ	,,
Āñjanēyastōttramantraḥ.	,,		
Pañcahanūmanamantraḥ.	5*b*		

	Fol.
Pañcamukhahanūmanmantraḥ	9b
Rāmatārakaṣaḍakṣarīmantraḥ	"
Mahālakṣmīkavacastōttram	"
Rāmāṣṭōttaraśatanāmastōttram	10a
Sudarśanastōttram ..	"
Śarabhamantraviṣaya .	"
Śarabhakavacaḥ.. ..	12b
Hanūmatkalpaḥ ..	13a
Pāpaśuddhiprakāraḥ ..	14a
Saurāṣṭākṣarīmantraḥ ..	"
Śivakavacabrahmavidyāmantraḥ	14b
Mahāgaṇapatimantraḥ .	15a
Pratikriyāśūlinīviśvarūpastōttram	"
Pratikriyāśūlinīsumukhīkaraṇastōttram ..	15b
Māyādēvīkavacavidhānam	"
Sarvaśāntistavaḥ ..	16a
Śūlinīprāṇayantram ..	16b
Atharvaṇabhadrakālīmahāvidyā	"
Pratijñāśūlinīmahāmantraḥ	"
Pañcākṣaramantraḥ ..	"
Bālāmantraḥ	17a
Cidambaranaṭēśvaramantraḥ	"
Aśvārūḍhāviṣayaḥ ..	"
Nṛsiṁhatāpanīyamantraḥ.	17b
Hanūmanmālāmantraḥ ..	18a
Nṛsiṁhakavacaḥ.. ..	18b
Pañcamukhahanūmadyantram	"
Bahalāmukhīmantraḥ ..	"
Aṣṭamukhagaṇḍabhēruṇḍanṛsiṁhamantram ..	"
Aṣṭamukhagaṇḍabhēruṇḍanṛsiṁhamālāmantram.	"
Aṣṭamukhagaṇḍabhēruṇḍanṛsiṁhayantram ..	"
Nṛsiṁhamālāmantraḥ ..	20b
Vīrahanūmanmālāmantraḥ	21a
Hanūmadāpaduddhāraṇastōttramantraḥ ..	"
Santānagōpālamantraḥ ..	21b
Gōpālāṣṭādaśākṣarīmantraḥ.	"
Nṛsiṁhāṣṭōttaraśatanāmastōttram	"
Nṛsiṁhatāpanīyam ..	"
Garuḍapañcākṣaravidhānam	22a
Indrākṣīmālāmantraḥ ..	24a
Hanūmanmālāmantraḥ ..	"
Vidāraṇanṛsiṁhamantraḥ.	"
Sūryasahasranāmastōttram	25a
Vāyavyāstramantraḥ ..	27a
Sandhyāvandanamantraḥ.	27b
Mātṛkāsarasvatīmantraḥ.	28a
Mahāpañcakanyāsaḥ ..	28b
Gāyatrīhṛdayam.. ..	29a

No. 2887. सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYĀVANDANAMANTRABHĀṢYAM.

Pages, 92. Lines, 21 on a page.

Begins on fol. 44a of the MS. described under No. 1129.

By Kṛṣṇapaṇḍita.

Complete.

No. 2888. सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYĀVANDANAMANTRABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1½ inches. Pages, 98. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 97a. The other works herein are—Ghaṭasphoṭavidhi 1a, Ṣaṭkarmacandrikā 3a, Rajasvalāsnānavidhi 96a.

Complete.

Copying is said to have been completed by Purāṇam Śeṣu on Thursday the 2nd of Śrāvaṇa Bahula in the year Durmukhi.

By Kṛṣṇapaṇḍita.

No. 2889. सन्ध्यावन्दनमन्त्रभाष्यम्.

SANDHYĀVANDANAMANTRABHĀṢYAM.

Pages, 70. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 10a of the MS. described under No. 211.

Complete.

By Kṛṣṇapaṇḍita.

No. 2890. सन्ध्यावन्दनविधिः.

SANDHYĀVANDANAVIDHIḤ.

Pages, 6. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 3a of the MSS. described under No. 2510.

Beginning:

हिराचम्य प्राणानायम्य भगवदाज्ञया भगवत्प्रीत्यर्थं प्रातस्सन्ध्या-मुपासिष्ये इति सङ्कल्प्य कृतञ्चेत्यादिसात्त्विकत्यागं कृत्वा भगवन्तं श्रीभूमिनीळासमेतं ध्यात्वा पूर्व(र्वं)पुण्ड्राधारणे उदकोर्ध्वपुण्ड्रं द(धृ)त्वा आपो हिष्ठे ति मन्त्रस्य सिन्धुद्वीप ऋषिः, देवी गायत्रीच्छन्दः, आपो देवता । इति शिरोजिह्वाहृदयेषु सर्वत्र ऋषिच्छन्दोदेवताः न्यस्येत् इत्युक्तरीत्या अनङ्गुष्ठाभिः अङ्गुलीभिः न्यस्य प्रोक्षणे विनियोगः इत्युक्त्वा वामहस्तेन तोयं संस्पृश्य देवतीर्थेन ऊर्ध्वमुखेन शिरसि प्रणवेन एकवारं समस्तव्याहृतिभिः, एकवारं गायत्र्या च, एकवारं प्रणवादिभिः, आपो हि ष्ठेत्यादिभिः सप्तभिः प्रत्येकश्च सम्प्रोक्ष्य ।

End:

सप्रदक्षिणं सन्ध्यायै नमः, सावित्र्यै नमः, इत्यादिना प्रमण्य (णम्य) कामोऽकार्षीन्मन्युरकार्षीदिति चोक्त्वा तदीतनुं प्रणम्य अभिवाद्य दिगादिनमस्कारमपि कृत्वा "स यश्चायं पुरुषे, यश्चासावादित्ये, स एकः" इत्यधीतं हृदयान्तस्स्थितं भगवन्तमभिवादयेत् । जपादिमध्ये वाङ्नियमातिक्रमे इदं विष्णुरिति ऋचं जपेत् । विष्णु(ष्णुं)वा संस्मरेत् । श्रीकृ णं वा ध्य(ा)त्वा कीर्तयेत् । जपमध्ये शूद्रान्त्यपतितश्वादिदर्शने आचम्य पुनर्जपेत् । सम्भाषणे स्नात्वा पुनर्जपेत् ॥

No. **2891**. सन्ध्योपस्थानमन्त्रः.

SANDHYŌPASTHĀNAMANTRAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 12⅝ × 1¼ inches. Pages, 3. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 79*a*. The other work herein is, **Adhikaraṇa-sārāvali 1a.**

Contains the hymns repeated as Upasthāna in the morning, midday and evening prayers.

No. 2892. समिदाधानम्.

SAMIDĀDHĀNAM.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1¼ inches. Pages, 6. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 243a. The other works herein are—Pūrvāparaprayōga 1a, Śrīsūkta 206a, Samāvartanakālaprāyaścitta 209a, Upanayanasaṅkalpa 210b, Śayanavidhi 215a, Garbhādhānavidhi 215b, Nāgabali 230a, Brahmacārivratalōpaprāyaścitta 234a, Āśīrvāda 241a, Upākarma 246a, Adhyāyōtsarjanavidhi 253a.

Treats of the daily Hōma to be performed by Brahmacaris or Bachelors.

Incomplete.

Beginning:

एवंगुणविशेषणविशिष्टायां पुण्यतिथौ प्रातरग्निकार्यं करिष्ये । परि त्वाग्ने परिमृजाम्यायुषा च धनेन च सुप्रजाः प्रजया भूयासं सवि-(सुवी)रो वीरैः सुवर्चा वर्चसा सुपोषः पोषैः सुगृहो गृहैस्सुपतिः पत्या सुमेधा मेधया सुब्रह्मा ब्रह्मचारिभिः.

End:

यत्ते अग्ने तेजस्तेनाहं तेजस्वी भूयासं यत्ते अग्ने वर्चस्तेनाहं वर्चस्वी भूयासं यत्ते अग्ने हरस्तेनाहं हरस्वी भूयासम् . . . . . .

आयुष्मान् भूयासम् , अन्नादो बु(भू)यासम्, यशस्वी भूयासम् , सर्वसमर्दो(र्धो) भूयासम । पुनस्त्वादित्या.

* * * *

स्वस्ति श्रधां(द्धां) मे.

No. 2893. सन्ध्यावन्दनविधिः.

SANDHYĀVANDANAVIDHIḤ.

Pages, 3. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 7*a* of the MS. described under No. 2840.

Complete.

Beginning:

त्रैवर्णिकानां सर्वेषां चतुराश्रमवासिनाम् ।
यत्सन्ध्यावन्दनं सर्वं भगवान् शौनकोऽब्रवीत् ॥

तत्र ग्रामान्तिकं प्राप्य ब्रह्मसूत्रधरो भवेत् ।
ऋग्भिस्तिसृभिरापो हि ष्ठादिभिः प्रोक्षणं जलैः ॥

नवप्रणवसंयुक्तं क्षिपेद्वारि पदे पदे ।
विप्रुषोऽष्टौ क्षिपेदूर्ध्वमधो यस्य क्षयाय च ॥

End:

उदु त्यमिति सूक्तेन उपस्थानं(य) च भास्करम् ।
एवं त्वहरहः कृत्वा सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥

Colophon:

इति बृहच्छौनकीये सन्ध्यावन्दनविधिः ॥

III. DIGESTS—(SPECIAL).

(2) ĀCĀRA.

The works mentioned in this sub-division relate to the general rules of conduct in regard to the varinos important religious ceremonies.

No. 2894. अग्निसन्धानवचनम्.

AGNISANDHĀNAVACANAM.

Page, 1. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 55*b* of the MS. described under No. 2824.

This relates to the ceremony performed to make up for omissions in the daily performance of Aupāsana.

Beginning:

विच्छिन्नवह्निराधाय कर्माङ्गं विधिवद्द्विजः ।
सायमारभ्य जुहुयात् आहुतीनां चतुष्टयम् ॥
यदा सन्दी(न्धी)यते वा(ग्निः) प्रायश्चित्तं(त्त) पुरस्सरम् ।
तदा सायं विजानीयात् प्रातर्होमं ततः परम् ॥

End:

वह्निस्तरणमध्ये तु यदि स्यादाज्यशोधनम् ।
स मूढो नरकं याति सा क्रिय(ा)निष्प(ष्फ)ला भवेत् ॥

No. 2895. अग्निसंसर्गविधिः.

AGNISAṀSARGAVIDHIḤ.

Pages, 2. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 5*a* of the MSS. described under No. 2840.

Complete.

Beginning:

अथाग्ने(ग्न्योः) गृह्ययोर्योगः(गे) सपत्नीभेदजातयोः ।
सहाधिकारान् पत्नीभिः अहं वक्ष्यामि शौनकः ॥
पृथक् स्थण्डिलयोरग्नि(ग्नि) समाधाय यथाविधि ।
तन्त्रं कृत्वाज्यभागान्तमिध्माधानादिकं ततः ॥
जुहुयात् पूर्वपत्न्यग्नौ तयान्वारब्ध आहुतीः ।
अग्निमीळे पुरोहितेति सूक्तेन नवके(न) तु ॥

End:

पत्न्योरेका यदि मृता दग्ध्वा तेनैव तां पुनः ।
अ(ा)दधीतान्यया सार्धमाधानविधिना गृही ॥

Colophon:

इति बृहच्छौनकीये अग्निद्वयसंसर्गविधिः ॥

No. 2896. अङ्कुरार्पणविधिः.

ANKURĀRPAṆAVIDHIH.

Pages, 2. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 81*b* of the MS. described under No. 2840.

Treats of the rites in connection with the sowing of different kinds of corn to grow during important religious festivals, for augury.

Complete.

अथाङ्कुरार्पणं वक्ष्ये शौनकोऽहं द्विजन्मनाम् ।
देवोत्सवे तु संप्राप्ते तत्पूर्वं नवमेऽहनि ॥
पञ्चमेऽह्नि मनुष्याणां तृतीये तद्दिनेऽपि वा ।
अङ्कुरधान्यमासे तु सौरे चान्द्रे विनाशकृत् ॥
दिवाकार्ये दिवा का(कु)र्यात् निशाकार्ये निशा भवेत् ।
प्रदोषो(षे)वाथ सायाह्ने गुणाधिक्येऽह्नि केऽपि वा ॥

End:

एवं कृत्वा तु मतिमान् चूडादिशुभकर्मसु ।
अस(भ्य)र्च्य पालिकाः कूपे कर्मान्ते विसृजेत्ततः ॥
हरिमेव स्मरेन्नित्यं कर्मपूर्वापरेऽपि च ॥

Colophon:

इति बृहच्छौनकीये अङ्कुरार्पणकर्मविधिः ॥

No. **2897.** अध्यायोत्सर्जनविधिः.

ADHYĀYOTSARJANAVIDHIḤ.

Pages, 11. Lines, 5 on a page.

Gives the rules for temporarily suspending the study of the Vēdas.

Begins on fol. 253*b* of the MS. described under No. 2892.

Complete.

अथोत्सर्जनविधिरुच्यते ।

अध्यायोत्सर्जनं माघ्यां पौर्णमास्यां विधीयते ।
ग्रामाद्बहिर्विविक्ते स्यात् धूपदीपादि पूर्ववत् ॥

उत्सर्जनं माघ्यां पौर्णमास्यां कुर्वीत । यद्वा उपाकर्मदिवसे वा कुर्यात् । गृहसिद्धानां होमद्रव्याणा(ण्या)दाय ग्रामाद्बहिर्विविक्तदेशं गत्वा गुरुशिष्यैः समन्वारब्धो भूत्वा स्वस्तिवाचनं कृत्वा प्राणानायम्य देशकालौ संकीर्त्य एवंविशिष्टे शुभे मुहूर्ते अधिका(अध्याया)नामुत्सर्जनाख्यं कर्म करिष्य इति सङ्कल्प्य.

End:

शुक्ले वेदमधीयीत कृष्णा(ष्णेऽ)ङ्गानि पठेत्ततः ।
कर्मद्वये लौकिकाग्नि किं(कें)चिदिच्छन्ति . . . ॥

अत्राश्वलायनः—

अत आरभ्य षण्मासाद्वेदाङ्गानि त्वधीयते ।
शुक्ले वेदमधीयीत शुक्ले(कृष्णे)ऽङ्गानि . . . ।
कर्मद्वयमिदं केचित् लौकिकाग्नौ प्रकुर्वते ॥

Colophon:

इत्युत्सर्जनविधिः ॥

No. 2898. अर्कविवाहः.

ARKAVIVĀHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 13 × 1½ inches. Pages, 2. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old.

This treats of the marriage with the Arka plant.

This kind of marriage is enjoined to be performed before a man marries a third wife who thereby becomes the fourth.

Complete. By Śaunaka.

Begins on fol. 115a. The other works herein are:—

	Fol.
Sarvāriṣṭaśāntiḥ	1a
do.	2a
do. (Prayōga) ..	3a
Kuhūśāntiḥ	9a
Bhānuvārajanmanakṣatrayōgaśāntiḥ	14b
Bhaumavārajanmanakṣatrayōgaśāntiḥ	15b
Mandavārajanmarkṣaśāntiḥ	16b
Saṅkrāntijananaśāntiḥ ..	17b
Sūryōparāgaśāntiḥ ..	18b
Sōmōparāgaśāntiḥ ..	20b
Grahaṇadōṣavāraṇaślōkaḥ	23a
Vidyutpatanaśāntiḥ ..	23b
Vāyasapravēśaśāntiḥ.	24a
Vāyasasamyōgadarśanaśāntiḥ	27a
Vāyasasparśaśāntiḥ ..	28a
Vāyasapādatuṇḍasparśanaśāntiḥ	28b
Kākaviṣṭhāsparśanaśāntiḥ	29a
Rōmakhaṇḍanaśāntiḥ ..	30a
Dussvapnaśāntiḥ	30b
Śūdraśāntiḥ	31a
Gṛdhrōlūkakapōtaśāntiḥ	31b
Apamṛtyuñjayaśāntiḥ ..	32a
Śiśurakṣā	32b
Cikitsāsādhyanānārōgarudraśāntiḥ	34a
Sarvarōgaśāntiḥ	35b

	Fol.		Fol.
Ugrarathaśāntiḥ	.. 135b	Ugrarathaśāntiḥ	.. 138a
Aśanihataśāntiḥ	.. 136a	Śaniśāntiḥ ..	.. 140a

Beginning :

तृतीये यस्य संप्राप्ते विवाहे पुरुषस्य तु ।
अर्के विवाहं वक्ष्यामि शौनकोऽहं विधानतः ॥
अर्कसन्निधिमागत्य तत्र स्वस्त्यादि वाचयेत् ।
नान्दीश्राद्धं प्रकुर्वीत स्थण्डिलं तूपवेशयेत् ॥

End :

स्विष्टकृदादिहोमशेषं समापयेत् । वस्त्रालङ्कारहिरण्यादि ब्राह्मणेभ्यो दद्यात् ॥

Colophon :

इति शौनकीये अर्कविवाहविधिः ॥

No. 2899. अर्कविवाहः.

ARKAVIVĀHAH.

Pages, 2. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 22b of the MS. described under No. 2840.
Also by Śaunaka.

शौनकोऽहं प्रवक्ष्यामि अर्कोद्वाहविधिं प्रति ।
अर्कोद्वाहं विना चैव तृतीयां नोद्वहेद् द्विजः ॥
विवाहोक्तदिने कुर्यात् कन्यावरणवर्जितम् ।
वस्त्राभरणमाल्यादि अर्कमूले विनिक्षिपेत् ॥

End :

तिलोदकं त्रिवारं स्यात् गोत्रनामतिलैस्सह ।
ब्राह्मणान् भोजयेत् पश्चात् गां दद्यात् स्वस्तिवाचनम् ॥

Colophon :

इति शौनकीये अर्कविवाहविधिः ॥

No. 2900. अर्कविवाहः.

ARKAVIVĀHAḤ

Pages, 3. Lines, 10 on a page.

Is contained in Āpastambapūrvaparayōgaḥ which begins on fol. 18*a* of the MS. described under No. 1058.

Incomplete.

Beginning :

अतः परं प्रवक्ष्यामि अर्कोद्वाहविधिं प्रति ॥
अर्कोद्वाह(ह) विधायैव तृतीयामुद्वहेद्बुधः ॥
विवाहोक्तविधिं कुर्यात् गृह्योक्तविधिना ततः ।
नान्दीमुखाङ्कुरं चैव रक्षाबन्धं विवर्जयेत् ॥
अर्कालयं ततो गत्वा शुचौ देशे समाहितः ।
गोमयेनोपलिप्याथ स्वस्तिवाचनपूर्वकम ॥

End :

स्वशाखोक्तविधानेन होममन्त्रेण कारयेत् ।
गायत्र्या वापि कुर्वीत केचिदेवं वदन्ति हि ॥

No. 2901. आचारवचनानि.

ĀCĀRAVACANĀNI.

Pages, 18. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 92*a* of the MS. described under No. 2824.

Incomplete.

Beginning :

आयुष्मान् भव सौम्येति वाच्यो विप्रोऽभिवादने ।
अकारश्चास्य नामान्ते वाच्यः पूर्वाक्षरः प्लुतः ॥
कृताभिवादनं विप्रो यः पुनर्नाभिवादयेत् ।
श्मशाने जायते वृक्षः काककङ्कोपसेवनम्(वितः) ॥

End:

चतुर्थी(र्थी)नवमी चैव दर्शेवैव चतुर्दशी(म्) ।
यत्नेन वर्जयेच्छिष्टा(ष्टो) मध्यमा(मां) वस्त्रधारणे ॥

No. 2902. आतुरसन्न्यासविधिः.

ĀTURASANNYĀSAVIDHIH.

Substance, palm-leaf. Size, 12¼ × 1½ inches. Pages, 2. Lines, 7 on a page. Character, Nandināgari. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 4*a*.

This treats of the rites connected with the conversion of one who has lived a secular life, to the order of Sannyāsis or ascetics just before ones death.

Complete.

The other works herein are :—

Beginning:

आङ्गी(ङ्गि)रसः—

आतुराणां विशेषोऽस्ति न विधिर्नैव च क्रिया ।
प्रैषमात्रेण सन्न्यास आतुराणां विधीयते ॥

आसन्ने सङ्कटे घोरे चोरव्याघ्रादिपीडने ।
आतुरस्य तु सन्न्यासः कर्तव्यो मनुरब्रवीत् ॥
आदौ च सशिखं वाथ केशानां सप्तकं न्यसेत् ।
व्यवधानं भवेत्किञ्चित्प्राणाश्रितं समाचरेद ॥
गत्वोदकसमीपं तु पात्रयोरप उद्धरेत् ।
द्वयोरेकं करेणाथ गृहीत्वा दक्षिणेन वै ॥

End:

अनन्तरं ब्रह्म ब्रह्मवेदममृतं पुरस्तात् ।
एवमुक्त्वा त्यजेद्ब्रह्ममथ गच्छेदुदङ्मुखः ।
ततः शिष्यैः समानीतं काषायं धारयेद्यतिः ॥

Colophon:

इत्यातुरसन्न्यासविधिः ॥

No. 2903. आतुरसन्न्यासविधिः.

ĀTURASANNYĀSAVIDHIḤ.

Pages, 7. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 145*b* of the MS. described under No. 673.

Beginning:

अथाङ्गिरसप्रोक्तमातुरसन्न्यासविधिं व्याख्यास्यामः ।
अरण्ये संकटे घोरे चोरव्याघ्रादिगोचरे ।
भयं प्राप्तस्य सन्न्यासं कर्तव्यं मनुरब्रवीत् ॥
आतुराणां च सन्न्यासे न विधिर्नैव च क्रिया ।
प्रैषमात्रं समुच्चार्य सन्न्यासं तत्र पूरयेत् ॥
संन्यस्तमिति यो ब्रूयात् प्राणैः कण्ठगतैरपि ।
स भित्वा मण्डलं भानोः परं ब्रह्माधिगच्छति ॥

End:

शतभिर्जन्मभिर्वेदो वेदार्थश्शतजन्मभिः ।
सहस्रजन्मभिस्साम सन्न्यासः कोटिजन्मसु(भिः) ॥

Colophon:

इत्यनाहिताग्नेरातुर(सन्न्यास) विधिस्समाप्तः ॥

No. 2904. आतुरसन्न्यासविधिः.

ĀTURASANNYĀSAVIDHIḤ.

Pages, 3. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 16*b* of the MSS. described under **No. 2749.**

Beginning:

काश्यपः आपस्तम्बस्मृतौ—

आपत्काले तु संप्राप्ते सन्न्यासं कर्तुमिच्छति ।
समीपन्तु गुरोर्गत्वा प्रैषग्रहणमाचरेत् ॥

प्रैषमात्रं गुरोर्लब्ध्वा सन्न्यसेदापदि द्विजः ।
क्रमसन्न्यासकं कुर्यादनापदि विधानतः ॥ इति ॥

वसिष्ठस्मृतौ—

अनापदि त्वापदि वा सन्न्यस्यति गुरुं विना ।
स मृतो याति यत्यत्वं(ई) प्रायश्चित्तं समाचरेत् ॥

End:

शाण्डिल्यः—

प्रैषमन्त्रं गुरोर्लब्ध्वा सन्न्यसेदातुरो द्विजः ।
उपदेशं विना यस्तु सन्न्यसेन्मोहितो यदि ॥
स पापात्मा महाघोरे चिरं तिष्ठति रौरके(वे) ॥

No. 2905. आत्माग्निहोत्रविधिः.

ĀTMĀGNIHŌTRAVIDHIḤ.

Pages, 8. Lines, 9 on a page.

Begins on fol. 23*a* of the MS. described under No. 2118. Incomplete.

Beginning :

कात्यायनऋषिप्रोक्तम् अथात आत्माग्निहोत्रविधि व्याख्यास्यामः—

बामहस्तस्पृशं पात्रं दक्षिणे आज्ञच संस्थितम् ।
सनातमुच्यते तत्र अच्छिन्नाग्रेण पूरयेत् ॥
पूरं पूरकपूर्णार्थं निश्चलं कुम्भको भवेत् ।
विनिश्वस्य स्व(श)नैर्वायुः रेचकं तं विनिर्दिशेत् ॥
प्राणापाने तथा व्याने उदाने शुचये तथा ।
समाने च तथा प्रोक्तं शारीरस्थितिकारकाः ॥

End :

उच्छिष्टोच्छिष्टसंस्पृष्टा शुना शूद्रेण वा द्विजः ।
उपोष्य रजनीमेकां पञ्चगव्येन शुध्यति ॥
अनुच्छिष्टं तु संस्पृष्ट्वा सचेलस्नानमाचरेत् ।
द्विजः स्पृष्ट्वाहुतिं प्राप्य यज्ञकर्मफलं विना ॥
एष कात्यायनविधिः.

No. 2906. आश्रमधर्मसारः.

ĀŚRAMADHARMASĀRAḤ.

Substance, paper. Size, 6¾ × 4¼ inches. Pages, 9. Lines, 25 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Incomplete.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, Śiśupālavadha 11*a*.

Beginning:

तिथिच्छेदो न कर्तव्यः विनाशौचं यदृच्छया ।
पिण्डश्राद्धं च कर्तव्यं विच्छित्तिं नैव कारयेत् ॥

चकारेणाग्नौ करणं समुच्चिनोति । श्राद्धशब्देनात्र ब्राह्मणतर्पणं विवक्षितम् । पिण्डदानस्य पृथगुपात्तत्वात् । विच्छित्तिं नैव कारयेदिति । ब्राह्मणतर्पणं कर्तुमसमर्थश्चेत्पिण्डदानमात्रमपि कुर्यात्; सर्वथा पित्रर्चनस्य विच्छित्तिं विच्छेदं न कुर्यादित्यर्थः ॥

End:

पितृमासचतुष्केषु गृहस्थानां द्विजन्मनाम् ।
केशखण्डं प्रकुर्वीत पितॄन् प्राशयते यमः ॥
धनुःकुम्भे त्रिभागे स्यात्पूर्वभागं परित्यजेत् ।
भागद्वयं कर्कटके सर्वां कन्यां विवर्जयेत् ॥
या चैत्रवैशाखसित(?)तृतीया
माघस्य सप्तम्यपि फाल्गुनस्य ।
तत्कृष्णपक्षम्यपि चोपनीतौ
प्रोक्ता भरद्वाजमुनेः प्रशस्ता ॥

No. 2967. गृहदेवतासंप्रोक्षणविधिः.

GṚHADEVATĀSAMPROKṢAṆAVIDHIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 11¾ × 1½ inches. Pages, 4. Lines, 5 on a page. Character, Kanarese. Condition, good. Appearance, old.

Rules regarding the consecration of the house hold deity.

Begins on fol. 1*a*.

The other works herein are—

	Fol.		Fol.
Lakṣasvastika ..	.. 3*a*	Lakṣanamaskāra ..	.. 7*b*
Lakṣadipakalpa ..	.. 5*b*	Varalakṣmivrata ..	.. 9*a*

Beginning:

सम्प्रोक्षणविधिं वक्ष्ये गृहार्चनविधौ हरेः ।
येन सम्प्रोक्षिते बिम्बे सन्निधत्ते सदा हरिः ॥

पूर्वं स्थापितबिम्बस्य न पुनस्स्थापनं स्मृतम ।
स्थापने तु महान् दोषः तस्य सम्प्रोक्षणं स्मृतम् ॥

अङ्गभङ्गादिसन्धाने प्रतिष्ठां पुनराचरेत् ।
जलाधिवासरहितं नेत्रोन्मीलनवर्जितम् ॥

End:

पुरुषसूक्तेन विधिना जुहुयात्षोडशाहुतीः ।
मूर्तिमन्त्रेण सकृद्धुत्वाग्निं परिमार्जयेत् ॥

वस्त्रादिभिश्च देवाग्रे विधिना गुरुमर्चयेत् ।
ब्राह्मणान् भोजयेत्पश्चाद्यथापूर्वं समर्चयेत् ॥

Colophon:

इति शौनकीये संप्रोक्षणविधिः ॥

No. 2908. गृहदेवतासम्प्रोक्षणविधिः.

GṚHADĒVATĀSAMPRŌKṢAṆAVIDHIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1¼ inches. Pages, 6. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 107*a*.

The other works herein are :—

	Fol.
Dānaphalavratakalpaḥ ..	.. 1*a*
Yamunāpūjā ..	.. 15*a*
Gōpadmavrata ..	.. 17*b*
Vanabhōjanavidhiḥ } Dhātrīhōmaḥ ..	19*b*
Vāmanajayantīkalpaḥ	.. 22*a*
Anantavratakalpaḥ	.. 36*a*
Varalakṣmīvratakalpaḥ	{ 48*a* 71*a*
Vināyakavratakalpaḥ	{ 55*a* 87*a*
Daśaphalavratakalpaḥ	{ 62*a* 79*a*
Ṛṣipañcamīvratakalpaḥ	.. 92*b*
Yamunāpūjā ..	.. 99*a*
Arkavivāhaḥ (Prayōga)	.. 105*a*

Beginning : same as the above.

End :

देवाग्रे गुरुमभ्यर्च्य वैष्णवान् परितोषयेत् ।
हरिमभ्यर्च्य सद्भक्त्या यथापूर्वं समाचरेत् ॥

Colophon :

इति पाञ्चरात्रविधाने गृहदेवता[पुन]पुनस्संप्रोक्षणविधिस्समाप्तः ॥

No. 2909. गृहार्चाप्रतिष्ठाविधिः.

GṚHĀRCĀPRATIṢṬHĀVIDHIḤ.

Pages, 2. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 19*a* of the MS. described under No. 140.

A work on the same subject as the above.

Complete.

Beginning:

गृहार्चनविधौ विष्णोः प्रतिष्ठाप्य समर्चयेत् ।
भोगकैवल्यसिद्ध्यर्थं स्वकुलोद्धारणाय च ॥

अप्रतिष्ठितबिम्बस्य पूजनं सिद्धिहानिकृत् ।
बिम्बं मन्त्रमयं कृत्वा तस्मिन् देवं समर्चयेत् ॥

उत्तरायणकाले तु शुक्लपक्षे विधीयते ।
स्नापनं देवदेवस्य स्वगृहालययोरपि ॥

End:

आचार्यमर्चयेत्पश्चाद्वस्त्रालङ्कारगोधनैः ॥
नित्यार्चनं ततः कुर्यात् यावज्जीवमतन्द्रितः ॥

Colophon:

इति श्रीपाञ्चरात्रे महोपनिषदि वराहसंहितायां गृहार्चाप्रतिष्ठाविधि-स्समाप्तः ॥

No. **2910.** गृहार्चासम्प्रोक्षणविधिः.

GRHĀRCĀSAMPROKṢAṆAVIDHIḤ.

Pages, 4. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 20*b* of the MS. described under No. 140.

Complete.

Beginning:

खनने चाग्निदाहे च चिरलुप्ते च पूजने ।
चण्डालसूतिकोदक्यापतितैस्स्पृश्यते यदि ॥

विण्मूत्रश्लेष्मसंस्पर्शे संप्रोक्ष्यैव समाचरेत् ।
अन्यथा निष्फला पूजा महान् दोषश्च जायते ॥

End:

पूर्वस्थानमलङ्कृत्य देवं तत्र निवेशयेत् ॥

अर्चयेच्च यथापूर्वं भोगकैवल्यसिद्धये ॥

Colophon:

इति भागवतसंहितायां गृहार्चासंप्रोक्षणविधिस्समासः ॥

No. 2911. गोत्रप्रवरकारिका.

GŌTRAPRAVARAKĀRIKĀ.

Pages, 4. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 62*a* of the MS. described under No. 211.

This gives the names of the several collections of Ṛṣis' from whom the different Gōtras have sprung up.

Complete.

जामदग्निर्वीतहव्यो वैन्यो गृत्समदाह्वयः ।

वार्ध्रियश्चो गौतमाख्यो भारद्वाजाह्वयः कपिः ॥

हरितो मौद्गलः कण्वो विरूपो विष्णुवृद्धकः ।

अत्रिर्विश्वामित्रनामा वसिष्ठः कश्यपाह्वयः ॥

अगस्त्यश्चेति मुनयो ह्यष्टादश गणाः स्मृताः ।

End:

जामदग्निर्वत्सगोत्रादार्ष्णि(ष्टि)षेणस्त्वनो(नू)पगः ॥

मार्गवच्च्यवनार्वौ च (नौर्वाश्च) पश्चावत्तीत्युदाहृताः ।

एतेभ्योऽन्ये द्विजास्सर्वे ज्ञेयाश्चतुरवत्तिनः ॥

No. 2912. गोत्रप्रवरखण्डः.

GŌTRAPRAVARAKHAṆḌAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1¾ inches. Pages, 8. Lines, 6 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, good. Appearance, old.

A work on the same subject as the above.

This is taken from the Āpastambasūtra.

Begins on fol. 49*a*. The other works herein are: **Gōtrapravaranirṇayaḥ** 1*a*, 52*a*, 55*b*, **Gōtrapravaranirṇayavyākhya** 7*a*, **Pravaramañjarī** 38*a*, **Gōtrāmṛtam** 59*a*.

Complete.

Beginning:

प्रवरखण्डः । प्रवरान्व्याख्यास्यामः ।

आर्षेयं वृणीते बन्धोरेव नैत्यथो(थो) सन्तत्या इति विज्ञायते; न देवैर्न मनुष्यैरार्षेयं(वृणीते, ऋषिभिरेवार्षेयं) वृणीत इति विज्ञायते; आर्षेयमन्वाचष्ट ऋषिणा हि देवाः पुरुषमनुबुध्यन्त इति विज्ञायते । यो वान्यः सत्रया(था)न्यस्यार्षेयं(येण प्र)वृणीते ।

End:

अथ शण्डिलानां त्र्यार्षेयः । अथ विश्वामित्राणां देवराताः । अथाजामीडाः कण्वाः कुका(का)म्रिवेश्योर्जायनानाम् । अथ वीतहव्या यास्काः । प्रवरान्व्याख्यास्यामः । प्रवरान् प्रजा इति हि ब्राह्मणमिति हि ब्राह्मणम् ॥

No. **2913**. गोत्रप्रवरखण्डः.

GŌTRAPRAVARAKHAṆḌAḤ.

Substance, paper. Size, 6¼ × 9¼ inches. Pages, 3. Lines, 35 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 9*a*. The other works herein are: **Lakṣmītriśatināmāvaliḥ** 1*a*, **Gōtrapravarakhaṇḍa** 10*a*, **Pravarakhaṇḍa** (**Dharmasindhusāra**) 12*a*, **Pravarakhaṇḍa** (**Āśvalāyanaśaunaka**) 18*a*, **Pravaranirṇayaḥ** (**Smṛtiratna**) 21*a*, **Āśaucanirṇayaḥ** 30*a*, **Āpastambaparibhāṣā** 29*a* (one page).

Complete.

Same work as the above.

No. 2914. गोत्रप्रवरखण्डः.

GŌTRAPRAVARAKHANDAH.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 8. Lines, 6 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, injured. Appearance, new.

This is taken from the Āpastambasūtra.

Begins on fol. 54a. The other works herein are :—

	Fol.		Fol.
Gōtrapravaranirṇaya ..	1a	Gōtrapravaranirṇaya ..	105a
do (with commentary)	8a	do (with commentary)	113a
Sāpiṇḍyadīpikā	42a	Gōtrapravarakhaṇḍaḥ ..	141a
Pravaramañjarī	48a	Tulasīvratakalpa..	145a
Gōtrapravaranirṇaya ..	57b, 60b	Dattaputraviṣaya	79a
Dattamīmāṁsā	64a	(Dattakaumudīsthā) Kartṛkrama 80a.	
		Dattamañjarī	77a

Same work as the above.

No. 2915. गोत्रप्रवरखण्डः.

GŌTRAPRAVARAKHANDAH.

Pages, 10. Lines, 33 on a page.

Begins on fol. 12a of the MSS. described under No. 2913.

Complete.

This is a portion of Dharmasindhusāra.

Beginning :

धर्मसिन्धुसारस्थप्रवरखण्डः—

सप्त भृगवः; सप्तदशाङ्गिरसाः; चत्वार आत्रेयाः; दश विश्वामित्राः; त्रयः कश्यपाः; चत्वारो वसिष्ठाः; चत्वारो(र) आगस्त्येयाः; मिळित्वा ऊनपञ्चाशद्गोत्राः ।

सप्तभृगी द्विविधम्—

जामदग्न्यौ द्वौ ।	भृगवः पञ्च ।
कुत्साः १.	आर्ष्टिषेणाः १.
विदाः २.	यास्काः २.
	मित्रयम(व)ः ३.
	वैन्याः ४.
	शुनकाः ५.

End:

धनञ्जयानां प्रवराः—

३. विश्वामित्रः, माधुच्छन्दसः, धानञ्जय्यः ।

जातुकर्णानां प्रवराः—

३. वासिष्ठः, आत्रेयः, जातुकर्ण्यः ।

कपिलानां प्रवराः—

५. आङ्गिरस, बार्हस्पत्य, बधायु (भारद्वाज), वान्दन, मातवचसः ॥

Colophon:

इति धर्मसिन्धुसारप्रवरगोत्रदायस्समाप्तः ॥

No. 2916. गोत्रप्रवरखण्डः.

GOTRAPRAVARAKHAṆḌAḤ.

Pages, 12. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 45a of the MS. described under No. 430. Incomplete.

Beginning:

असगोत्रामसपिण्डामसमानप्रवरां वरयेद्वरवध्वोः पितृसन्ताने सप्तमादूर्ध्वं सापिण्ड्यनिवृत्तिर्मातृसन्ताने पञ्चमादूर्ध्वम् । यतस्सन्तानभेदस्तदादि गणयेत् ।

पञ्चमी सप्तमी चैव मातृतः (पितृवस्तथा ।

तीनतीत्य मातृतः) पञ्चातीत्य पितृत इति वसिष्ठपैठीनसिशिवस्वामिवचनादर्वाङ्निषेधपरः । जामदग्न्या(ग्न्या) वीतहव्या गार्त्समदा वाध्रियश्च(।) वैन्या गौतमा भरद्वाजाः कपयो हरिताः कण्वा विरूपा मौद्गला विष्णुवृद्धा आत्रेया विश्वामित्राः कश्यपा वसिष्ठ(।) अगस्त्या इत्यष्टादश गणास्स्युः ।

End:

प्रज्ञातबन्धुराचार्यासुप्यायणमनुप्रब्र(व्रु)वीताचार्यप्रवरं प्रवृणीताथः(थ) ताण्डिना एकार्षे(र्षे)य सार्ववर्णिकं समामनन्ति मानवेति होता मनुवदित्यध्वर्युर्मानव्यो हि प्रजा इतिः (हि) ब्राह्मणमितिः (हि) ब्राह्मणम् ॥ ४ ॥

No. 2917. गोत्रप्रवरखण्डः.

GŌTRAPRAVARAKHANDAH.

Pages, 3. Lines, 38 on a page.

Begins on fol. 10*a* of the MS. described under No. 2913.

eginning :—Same as that of No. 2916.

End:

प्रजाया भारद्वाजगोत्रान्तर्भवः । तां जननीमिव रक्षेत् । अष्टोत्तरशतं मिन्द्राहोमः ; विवाहमात्रे चान्द्रायणं चरेत् । सर्वसंमतमिति विज्ञायते ॥

No. 2918. गोत्रप्रवरखण्डः.

GŌTRAPRAVARAKHANDAH.

Pages, 14. Lines, 23 on a page.

Begins on fol. 18*a* of the MSS. described under No. 2913.

The work contains an alphabetical list of Gōtras and their chief sages and another list of Gōtras and Pravaras.

This is taken from the work of Āśvalāyanaśaunaka.

Beginning:

सर्वे समानगोत्रा(:) स्युरिति गाणगारिः। कथं ब्रात्री(श्री)सूक्तानि भवेयुः? कथं प्रयाजा इत्यवि(पि) नानागोत्रा(:) स्युरिति शौनक[:]स्तन्त्राणां व्यापित्वात्। [द्वा]दृ(गृ)हपतिगोत्रास्व(न्व)यावि(द्वि)शेषास्तस्य रा-(द्विमनुरा)द्विस्सर्वेषां प्रवीरां(वरा)स्त्वावर्तेरन्नावापधर्मत्वाजा(ज्ञा)मदग्नचा वत्सास्तेषां पञ्चार्षेयो भार्गवच्यावनाप्नवानौर्वजामदग्नेत्यदहा(ग्नेत्यथाह) जामदग्नयानाम्।

* * * *

भृग्वङ्गिराः कश्यपोऽत्रिर्वसिष्ठागस्त्यगाधिजाः।
एते सप्तर्षयस्तेभ्यो गणा ह्यष्टादशाभवन्॥
भृगोः पञ्च गणाः प्रोक्ता अष्टावाङ्गिरसो गणाः।
अन्ये त्वेकैकगणिनो गणा ह्यष्टादशाभवन्॥
पञ्चमः पञ्चमीं कन्यां नोद्वहेदिति यद्वचः।
तद्वधूवरयोर्मातृस्वसु(सृ)भावनिबन्धने॥

* * * *

वैश्वामित्राघमर्षणकौशिक=कौशिकगोत्र।
विश्वामित्र–औदल–देवरात=सालङ्कायनगोत्रः॥

अकाराद्यक्षरगोत्र-नामानि.	तस्य ऋषयः.		सङ्ख्या.
अगस्त्य ...	३	अगस्ति, दधीचि, जैमिनि ...	१
अत्रि ...	३	आत्रेय, अत्रि, शातातपः ...	२
अनवृकाक्ष ...	३	गार्ग्य, गौतम, वसिष्ठ	३
अन्यगोत्र ...	३	अन्य, बलि, सारस्वत	४

* * * *

अथ खेटकब्राह्मणानां गोत्रप्रवराः—

सप्तविंशतिसङ्ख्याता ये द्विजा ब्राह्मणा(:)स्मृताः ।
तेषां वेदाश्च शाखाश्च तन्मे निगदतश्शृणु ॥

* * * *

अथ पुराणानुसारेण स्वस्वगोत्रकुलदेवताः कथ्यन्ते :—

गोत्रम्.	देवताः.
शाण्डिल्यसगो	जगदम्बिका.
श्यामायनस	परमेश्वरी.
गौतमस	चामुण्डा.
कौण्डिन्यस.	

End:

ऋग्वेदे आश्वलायननानाम्—

श्यामसगोत्रप्रवराः	... ...	३	५
कपिलसगोत्रप्रवराः	... ...	३	२
वश्यसगोत्रप्रवराः	... ...	३	५

यजुर्वेदे माध्यन्दिनानाम्—

लोकायनसगोत्रप्रवराः	... ...	५	०

सामवेदे कौथुमीशाखायाम्—

गार्ग्यसगोत्रप्रवराः	... ...	५	३

अथर्ववेदे पञ्चप्रवराभावः ॥

No. 2919. गोत्रप्रवरखण्डः.

GÔTRAPRAVARAKHAṆḌAḤ.

Pages, 7. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 141*a* of the MS. described under No. 2914.

Seven Khaṇḍas, complete.

Incomplete.

Same work as the above.

No. 2920. गोत्रप्रवरखण्डः.

GÔTRAPRAVARAKHAṆḌAḤ.

Pages, 4. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 74*a* of the MS. described under No. 211.

Incomplete.

Beginning:

अथ गोत्रप्रवरान् व्याख्यास्यामः—

असगोत्रामसपिण्डामसमानप्रवरां वरयेद्वरवध्वौ(ध्वोः) पितृसन्ताने सप्तमादूर्ध्वं सापिण्ड्यनिवृत्तिर्मातृसन्ताने पञ्चमादूर्ध्वम् । यतस्सन्तानभेदस्तदादि गणयेत् ।

पञ्चमीं सप्तमीं चैव मातृतः पितृतस्तथा ।

त्रीनतीत्य मातृतः पञ्चातीत्य पितृत इति वसिष्ठपैठीनसिशिवस्वामिवचनादर्वाङ्निषेधपरः ।

End:

विवाहमात्रे केचिच्चान्द्रायणम् ।
भोगतस्तु परित्यज्य पालयेज्जननीमिव ।
व्रतान्ते नियमा सम्यक् नि(मि)न्दाहोमं समाचरेत् ॥

इति क्षत्रियाणां सापिण्ड्य(प्रती)क्षय(या)विवाहमाहुर्वैश्यां सा ए-(पिण्ड्यप्रतीक्षया वि)वाहो विवाहः ॥

No. 2921. गोत्रप्रवरखण्डः—सव्याख्यः.

GŌTRAPRAVARAKHAṆḌAḤ WITH COMMENTARY.

Substance, palm-leaf. Size, $11\frac{3}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 104. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Complete.

The text was composed by Abhinava Mādhavācārya and the commentary by Nārāyaṇārya, son of Veṅgenāḍu Mandūri Raghunāthārya, pupil of Vaṇśaṭhakōpayati.

Beginning:

श्रिया युतं नरहरिं शठकोपमुनिं गुरुम् ।
प्रणम्य सम्यग्व्याख्यास्ये गोत्रप्रवरनिर्णयम् ॥

श्रीमन्महामहिमाखिलानन्तकल्याणगुणपरिपूर्णाय सकलवेदान्तगम्याय नामरूपात्मकाखिलजगदाधाररूपाय कामितफलदायिने धीमद्विमलमानससरस्सञ्जाततामरसविहरमाणराजहंसाय अखिललोकफलभोगकामरहिताय कैवल्यपदप्रदाय श्रीमते लक्ष्मीनृसिंहाय नमस्करोमि । श्रीमद्वैदिकमार्गप्रवर्तकाः बोधाय[१]नापस्तम्बादिमहामुनयः स्वस्वकल्पसूत्रेषु वैदिकमार्गरक्षणार्थं सङ्गृहीतगोत्रप्रवरनिर्णयशास्त्राणां तावत् तात्पर्यं कलिकालमाहात्म्यात् निर्णयि-(र्ण)तुमशक्यत्वाद्गतानुगतिकभ्रान्त्या गोत्रप्रवरशास्त्रविरुद्धमूतसमानगोत्रप्रवरेषु वधूवरविवाहाद्यकल्पकर्तारो वैदिकबालाः केचित्पण्डितम्मन्या घोरनरकेष्वनेकयुगपर्यन्तं खित्वा दुःखिता भवेयुरिति मत्वा शास्त्रपरिज्ञानं न चेद्यदि एते वैदिकबाला(ः) समानगोत्रप्रवरेषु विवाहाद्यकल्यानि कुर्युस्तन्मा भूदिति गोत्रप्रवरनिर्णयाङ्गभूतश्रौतस्मार्तकर्माचरणपूर्वकतया स्वर्गापवर्गफलानि प्राप्नुवन्त्विति करुणया वैदिकमार्गप्रतिष्ठानिष्ठवसिष्ठगोत्रपवित्रदाभिनवमाधवाचा-

र्यः अत्यन्तगम्भीरगोत्रप्रवरनिर्णयशास्त्राख्यक्षीरसागरं विचारमन्दराद्रिणा मथित्वा गोत्रप्रवरनिर्णयाख्यामृतमेतदुद्धृतवान् । अस्याभिनवमाधवीयगोत्रप्रवरनिर्णयामृताख्यशास्त्रस्य प्रथमश्लोकः—

(मू.)

सर्वेश्वरं प्रणम्याद्य गोत्रसूत्रकृतो मुनीन् ।
तनुते माधवाचार्यो गोत्रप्रवरनिर्णयम् ॥

(व्या.)

अस्यार्थः—सर्वोपाधिनिर्मुक्तसच्चिदानन्दस्वरूपः ।

* * * *

यस्सर्वजगद्रक्षकस्सर्वेश्वरस्तं सर्वेश्वरं प्रणम्य ।

* * * *

अग्रेवक्ष्यमाणगोत्रप्रवरोपयोगिनः जमदग्न्यादीन् नमः कृत्वा माधवाचार्यः अभिनवमाधवाचार्याख्यो विपश्चित् । गोत्रप्रवरनिर्णयं तनुते गोत्रप्रवरनिर्णयं विस्तार्योक्तवान् ।

End:

(मू.)

गोत्रप्रवरविज्ञानं स्वकर्मफललिप्सुभिः ।
सम्पाद्यमाहुर्धर्मज्ञाः प्रत्यवायजिघांसुभिः ॥
सर्वेश्वरस्तवमिदं(मं) गोत्रप्रवरनिर्णयम् ।
विधाय माधवाचार्यस्सर्वेशाय सम(ा)र्पयत् ॥

(व्या.)

गोत्रप्रवररूपमुनिस्वरूपेण वैदिकानां श्रौतस्मार्तादिसमस्तकर्मफलोपकारेण सक(ल)जगत्संरक्षकसर्वेश्वरस्तोत्ररूपगोत्रप्रवरनिर्णयमुक्त्वा श्रीमाधवाचार्यस्तस्मै भगवते समर्पयामास ॥

Colophon:

इति श्रीमत्काश्यपान्वयतिलकश्री[म]वणशठारियतीशानचरणारविन्दभृ-ङ्गायमाणवेङ्गिनाटिकुलभूमण्डुरिरघुनाथार्यपुत्रनारायणार्यविरचितव्याख्यासमेतमभिनवमाधवाचार्यकृतगोत्रप्रवरनिर्णयशास्त्रं सम्पूर्णता जातम् ॥

No. 2922. गोत्रप्रवरनिर्णयः.

GOTRAPRAVARANIRNAYAḤ.

Pages, 11. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 69*b* of the MS. described under No. 211.

Complete.

This is from Muktāvali and relates to Gōtrapravara. At the end there is also an extract from Muktāvali treating of the prohibition of intermarriage among persons of the same Gōtra.

Beginning:

मुक्तावळिकारप्रोक्तगोत्रप्रवरप्रकारमत्र लिख्यते । यास्कवाधूळमौनमौकानां भिन्नगोत्राणामपि भार्गववैतवाग्य(हव्य)सावेतसेति प्रवरैक्यात्तत्र विवाहवारणाय असमानार्षजामित्युक्तम् । आङ्गिरसाम्बरीषयु(यौ)वनाश्वेति ऋक्षादीनां पञ्च प्रवराः—आङ्गिरसबार्हस्पत्यभारद्वाजवैन्यगार्ग्या इति.

End:

आचार्यगोत्रप्रवरानभिज्ञस्तु द्विजस्स्वयम् ।
दत्वात्मानं तु कस्मैचित्तद्गोत्रप्रवरो भवेत् ॥
यद्वा स्वगोत्रप्रवरविधुरो जमदग्निजः ।
विवाहं च व्रतं तेन गोत्रेणैव समाचरेत् ॥

Colophon:

इति गोत्रप्रवरनिर्णयो मुक्तावळिग्रन्थस्थः ॥

Extract:

परिणीय सगोत्रां तु समानप्रवरां तथा ।
त्यागं कृत्वा द्विजस्तस्यास्ततश्चान्द्रायणं चरेत् ॥

*   *   *   *

असपिण्डा च या मातुरसगोत्रा च या पितुः ।

इति विशेषा(षणा)नि त्रीण्यपि इढमुपात्तानि । त्यागश्चात्रोपभोगस्यैव, न तु तस्याः ।

यथाह शातातपः—

"उत्सृज्य तां ततो भार्यां मातृवत्परिपालयेत् ।"

आपस्तम्बः—

"समानगोत्रप्रवरां कन्यां मूढोऽधिगम्य च ।
तस्यामुत्पाद्य चण्डालं ब्राह्मण्यादेव हीयते ॥"

इति च मुक्तावल्लिर्न ग्राह्या । यास्कवाधूलमौनमौकानां भिन्नगोत्राणामपि भार्गववैतहव्यसावेतसेति प्रवरैक्यात्तत्र विवाहो निषिद्धः । आङ्गिरसाम्बरीषयौ . . . . मान्धात्रम्बरीषयुवनाश्वे प्रवरभेदेऽपि युवनाश्वरूपगोत्रैक्यात्तत्र न परस्परम् ॥

इति मुक्तावल्लिकारग्रन्थः ॥

No. 2923. गोत्रप्रवरनिर्णयः.

GŌTRAPRAVARANIRṆAYAḤ.

Pages, 16. Lines, 6 on a page.

Complete in 10 Prakaraṇas.

By Abhinava Mādhavācārya.

Contains two copies of the same work, the first beginning on fol. 1a and the second on 105a of the MSS. described under No. 2914.

Gives the rules which prohibit intermarriages among members of the same Gōtra or of different Gōtras having the same Pravara.

सर्वेश्वरं प्रणम्याथ गोत्रसूत्रकृतो मुनीन् ।
तनुते माधवाचार्यो गोत्रप्रवरनिर्णयम् ॥
आराधितस्स सर्वेशः श्रौतस्मार्तक्रियाफलैः ।
तुष्टवस्तत् (ष्टस्तत्तत्) फलं दद्याद्वैदिकेभ्यो न चान्यथा ॥ २ ॥
बोधायनापस्तम्बाद्या मुनयो यस्य धारणात् ।
ब्रह्मलोकप्राप्तिमाहुः ज्ञानाद्ब्राह्मण्यरक्षणम् ॥ ३ ॥
प्रथमेऽत्र प्रकरणे परिभाषा निरूप्यते ।
द्वितीये जमदग्नेस्तु गोत्रं शुद्धभृगोस्तथा ॥

End:

इमं मुनिवदच्छिन्नान्वयं पर्वणि पर्वणि ।
जपन्नीशप्रसादेन ब्रह्मलोके महीयते ॥

Colophon:

इति वैदिकमार्गप्रतिष्ठानिष्ठाविशिष्टान्वयाभिनवमाधवाचार्योद्धृतगोत्रप्रवरनिर्णये दशमं प्रकरणं समाप्तम् ॥

No. 2924. गोत्रप्रवरनिर्णयः.

GŌTRAPRAVARANIRṆAYAḤ.

Pages, 12. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 2912.

A treatise in Pravara and Gōtra by Abhinava Mādhavācārya.

Same work as the above.

No. 2925. गोत्रप्रवरनिर्णयः.

GOTRAPRAVARANIRṆAYAḤ.

Pages, 7. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 52*a* of the MS. described under No. 2912.

This is taken from the Bōdhāyanasūtra.

Complete.

Beginning:

अथ गोत्रप्रवरनिर्णयः । पचार्षेयभृगूणां वत्सा बिदा आर्ष्टिषेणाश्च । त्र्यार्षेयभृगूणां यस्कमित्रयु[वा]वैन्याश्च । शौनका गृत्समदाश्च । गौतमाङ्गिरसाबास्यशरद्वन्तः कौमण्डदीर्घतमकारुणु(रेण)पाल(लि)वामदेवो(वौश)-नसश्च ॥

End:

यद्वा च्यवनगौतम्ये भरद्वाजात्रिकश्यपाः ।
विश्वामित्रो वसिष्ठश्च यद्गणप्रवरेष्वपि ॥
वर्तन्ते ते सगोत्रास्स्युः कश्यपैश्शाण्डिलास्तथा ।
शुनकास्स्युर्गृत्समदैः भरद्वाजैश्च गर्गकाः ॥ इति ॥

No. 2926. गोत्रप्रवरनिर्णयः.

GŌTRAPRAVARANIRṆAYAḤ.

Pages, 7. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 57*b* of the MS. described under No. 2914.

Complete.

Same work as the above.

No 2927. गोत्रप्रवरनिर्णयः.

GŌTRAPRAVARANIRṆAYAḤ.

Pages, 6. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 55 of the MS. described under No. 2912.

Complete.

This is a portion of Kṛṣṇācārya smṛtiḥ according to a note in the margin.

Beginning:

ग्रन्थान्तरे गोत्रप्रवरनिर्णयः ।

असमानार्षगोत्रजामित्र(त्य)स्यायमर्थः—समान आर्षे(र्षः)प्रवरो यस्य सः समानार्षः समानार्षजां नोद्वहेदित्यर्थः । अत एव गौतमः—असमानप्रवरैर्विवाह इति । समानता च समाननामतो वेदितव्या ॥

End:

अत्र कपिभिरिति बहुवचनं तु सूत्राभिप्रायम् । तेऽत्राप्युक्ताः ।

तरक्षान्तरितश्चापि विन्दुरशुकः पतञ्जलिः ।

भूयसी शुणुकश्चापि जलन्ध इति चक्षते ॥

कपिपुत्रास्समाख्यातास्तेषां कपिवदिष्यते ।

इति कपिवदित्यनेन एषां भारद्वाजकुले विवाहस्सिद्धः ॥

No. 2928. गोत्रप्रवरनिर्णयः.

GŌTRAPRAVARANIRṆAYAḤ.

Pages, 7. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 60*b* of the MS. described under No. 2914.

Same work as the above.

No. 2929. गोत्रप्रवरनिर्णयः.

GŌTRAPRAVARANIRṆAYAḤ.

Pages, 6. Lines, 33 on a page.

Begins on fol. 21*a* of the MS. described under No. 2913.

Incomplete.

This is a portion of Smṛtiratnam.

This work is bound in the middle of the MS. volume containing Gōtrapravarakhaṇḍa by Āśvalāyana Śaunaka.

Beginning :

स्मृतिरत्नाख्यधर्मशास्त्रस्थप्रवरस्य निर्णयः । यथा—अथार्षादिनिर्णयः क्रियते ।

तत्र याज्ञवल्क्यः—

"अनन्यपूर्विकां कान्तामसपिण्डां यवीयसीम् ।
. . . . . असमानार्षगोत्रजाम् ॥" इति ॥

End :

तृतीये चतुर्थे सङ्गच्छावहै मातामही प्रथमा, मातुली द्वितीया, तत्सुता तृतीया, तामुद्वहेदित्यर्थः । उत चतुर्थे सङ्गच्छावह(?) इति । मातुल्यत्र उत चतुर्थी सा स्वपुत्रेण विवाह्या इत्यर्थः । सिद्धार्थव्युत्पत्त्या सत्यं ज्ञानमनन्तमिति वाक्यवत् प्रामाण्यमस्य वाक्यस्य भवति ॥

No. 2930. गोत्रप्रवरनिर्णयस्सव्याख्यः.

GÔTRAPRAVARANIRNAYA WITH COMMENTARY.

Pages, 62. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 7*a* of the MS. described under No. 2912.

Also contains notes in Kanarese.

Complete.

श्रीमन्महामहिमाद्यखिलकल्याणगुणवते सकलवेदान्तवेद्याय नामरूपवते कामिनां कामितफलप्रदाय अतिविमलचित्ताय अखिललोकफलभोगरहितानां कैवल्यप्रदाय अहं शिवाय नमस्कुर्वे । श्रीमद्वैदिकमार्गप्रवर्तकबोधायनापस्तम्बादिमहामुनयः स्वस्वकल्पसूत्रेषु वैदिकमार्गनिर्णयमजानानाः भ्रान्त्या गोत्रप्रवरशास्त्रविरुद्धसमानगोत्रप्रवरवधूवरविवाहाय कृत्यमाचरन्तस्सन्तः घोरतरनरके अनेकयुगपर्यन्तं पतिष्यन्तीत्येतद्विज्ञाय तेषां गोत्रप्रवरसाङ्कर्यं मा भूदिति गोत्रप्रवरनिर्णायकश्रौतस्मार्तकर्मानुष्ठानेन स्वर्गापवर्गप्राप्त्यर्थं कृपया वैदिकमार्गप्रतिष्ठानिष्ठवसिष्ठान्वयाभिनवमाध-

वाचार्योऽत्यन्तगम्भीरगोत्रप्रवरशास्त्राम्बुधिं विचारमन्दराद्रिणा मथित्वा गोत्रप्रवरनिर्णयामृतं दधिरे (दुदुहे) । अयमभिनवमाधवीये गोत्रप्रवरनिर्णयस्य प्रथमश्लोकः—

सर्वेश्वरं प्रणम्याथ गोत्रसूत्रकृतो मुनीन् ।
तनुते माधवाचार्यो गोत्रप्रवरनिर्णयम् ॥ १ ॥

अस्यार्थः—सर्वोपाधिरहितस्य.

End:

इमं मुनिवदच्छिन्नान्वयः(यं) पर्वणि पर्वणि ।
जपन्नीशप्रसादेन ब्रह्मलोके महीयते ॥

इत्याह बोधायनः ॥

Colophon:

इति श्रीवैदिकमार्गप्रतिष्ठानिष्ठवसिष्ठान्वयाभिनवमाधवाचार्योद्धृतगोत्रप्रवरनिर्णये दशमप्रकरणं समाप्तम् ॥

No. 2931. गोत्रप्रवरनिर्णयस्सव्याख्यः.

GOTRAPRAVARANIRNAYA WITH COMMENTARY.

Pages, 66. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 86 of the MS. described under No. 2914.

Complete.

Same work as the above.

No. 2932. गोत्रप्रवरनिर्णयस्सव्याख्यः.

GOTRAPRAVARANIRNAYA WITH COMMENTARY.

Pages, 57. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 113*a* of the MS. described under No. 2914.

Complete.

Beginning:

प्रणम्य परमात्मानं स्वतस्सर्वार्थवेदिनम् ।
ति(कु)लानामादिवक्तारं निमित्तं जगतामपि ॥

श्रीमद्वैदिकमार्गप्रवर्तकबोधायनापस्तम्बादिमहामुनिप्रणीतकल्पसूत्रेषु वैदिकमार्गरक्षणार्थं सङ्गृहीताति(प्रौढ) ब्रह्ममीमांसादिविविधि(ध)न्यायोपबृंहितगोत्रप्रवरसूत्रतात्पर्यं कलिकालमाहात्म्यान्निर्णेतुमक्षमाः गतानुगतिकभ्रान्त्या गोत्रप्रवरशास्त्रविरुद्धसमानगोत्रप्रवरवधूवरयोर्विवाहाद्यस्त(स)त्कर्मप्रवर्तका वैदिकबालिशा घोरनरकेषु बहुकालं पतन्तीति शास्त्रदृष्ट्या विचार्य

* * * *

अभिनवमाधवाचार्योऽत्यन्तगम्भीरगोत्रप्रवरशास्त्रसरित्पतिं शास्त्रविचाराभिधमन्दरेण निर्मथ्य गोत्रप्रवरनिर्णयामृतं दुदुहे । तस्यायमाद्यश्लोकः—

सर्वेश्वरं . . . . गोत्रप्रवरनिर्णयम् ॥

सर्वोपाधिविनिर्मुक्तं सर्वजगतामाश्रयं मायातीतं सर्वज्ञं सर्वशक्ति स्वलीलाविशेषविहितजगत्सृष्टिस्थितिसंहारहेतुं निर्विकल्पं परं ब्रह्म प्रणम्य.

End:

यतस्सर्वकर्मसिद्धिः सर्वानर्थपरिहारश्च गोत्रप्रवरनिर्णयादेव भवति । अतो गोत्रप्रवरनिर्णये महान् यत्नः कार्यः ।

गोत्रप्रवरविज्ञानं स्वधर्मफललिप्सुभिः ।
संपाद्यमाहुर्धर्मज्ञाः प्रत्यवायजयेप्सुभिः ॥
सर्वेश्वरस्तु(स्त)वमिदं(मं) गोत्रप्रवरनिर्णयः(म्) ।
विधाय माधवाचार्यस्सर्वेशाय सम(मा)र्पये(य)त् ॥
श्रियं(इमं) मुनिरवि(वद)च्छिन्नान्वयं पर्वणि पर्वणि ।
जपन्नीशप्रसादेन ब्रह्मलोके महीयते ॥

Colophon:

इति वैदिकमार्गप्रतिष्ठानिष्ठानव(वि)शिष्टान्वयाभि(न)वमाधवाचार्योद्धृतगोत्रप्रवरनिर्णये दशमं प्रकरणं समाप्तम् ॥

No. **2933.** गोत्रप्रवरमञ्जरी.

GŌTRAPRAVARAMAÑJARĪ.

Pages, 22. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 38*a* of the MS. described under No. 2912.

A work on the same subject as the above.

Complete.

असगोत्रामसपिण्डामसमानप्रवरां यवीयसीं वरयेदिति पूर्वैरुक्तम् । गोत्रं नाम स्वकुलपरम्परायातं प्रसिद्धम् । काश्यपावत्साव(र)नैध्रुवभारद्वाजकौण्डिन्यादि । समानमेकं गोत्रं यस्याः सा सगोत्रा सा न भवतीत्यसगोत्रा समानस्यच्छन्दसीत्यादिना समानस्य सभावः । प्रवरो नाम ऋषिसम्बन्धः स आर्षेय इत्युच्यते ।

End:

पुरोहितप्रवरेण राज्ञां विवाहः । केचित् क्षत्रियाणां सापिण्ड्यप्रतीक्षया विवाहमाहुर्विशां सापिण्ड्यप्रतीक्षया विवाह इति सर्वसम्मतमिति विज्ञायते ॥

Colophon:

इति प्रवरमञ्जरी समाप्ता ॥

No **2934**. गोत्रप्रवरमञ्जरी.

GŌTRAPRAVARAMAÑJARĪ.

Pages, 12. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 48*a* of the MS. described under No. 2914.

The first portion relating to marriage is wanting.

No. **2935.** गोत्रामृतम् (सव्याख्यानम्).

GŌTRĀMṚTAM WITH COMMENTARY.

Pages, 108. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 59*a* of the MS. described under No. 2912.

Incomplete.

The text by Nṛsimhapaṇḍita.

Beginning :

श्रीमन्तं प्रवरार्णवं बहुमतं त्वामथ्य बुध्यद्रिणा
नत्वा श्रीनरसिंहमादिपुरुषं बालो नृसिंहोऽप्यहम् ।
विद्वद्भ्यश्च समर्पयामि सकलं गोत्रामृतं तृप्तिदं
पीत्वा तद्विबुधास्सुहृष्टमनसः कुर्वन्तु मे मङ्गलम् ॥

श्रीशाव्याख्या—

यस्स्तम्भे प्रकटीबभूव तमहं देवं नृसिंहं गुरुं
पूर्णज्ञाननिधिं त्वभीष्टफलदं विघ्नापहं ज्ञानदम् ।
नत्वा गोत्रपतींश्च तत्प्रवरपो गोत्रामृतं तृप्तिदं
व्याख्यास्यामि यथामतीह विबुधाः कुर्वन्तु मे मङ्गलम् ॥

अथ नृसिंहनामकः पण्डितः आश्वलायनादिसूत्रत्रयोदितं प्रवरार्णवादिसर्वग्रन्थांश्च समीक्ष्य गोत्रप्रवरनिर्णयात्मकं गोत्रामृतं कर्तुं विघ्नपरिहारार्थमादौ स्वेष्टदेवतां प्रणमति श्रीमन्तमिति । श्रीमन्तं लक्ष्मीवन्तं बहूनां जनानां मतं सम्मतम आदिपुरुषं पुराणपुरुषं श्रीनृसिंहं लक्ष्मीनृसिंहंनत्वा.

End :

गोत्रामृतनामकं प्रकरणं तु बहुग्रन्थान् संशोध्य उद्धृतं विद्यमानस्यैवोद्धरणं न त्वविद्यमानस्येति न्यायात्तत्र विद्यमानार्थोद्धारणमेव कृतमिति भावः । ननु

वैयाकरणकिरातैरप(शब्द)[धूताः अनृत]मृगाः क यान्ति सन्त्रस्ताः ।
नटविटगायक(गणिका)भिषगाननगह्वराणि यदि न स्युः ॥

इति । आचार्यत्वं भिषक्त्वमेकाधिकरणविरुद्धमिति चेत् प्रमाणानां जागरूकत्वात् तथाहि—

ज्यौतिषं व्यवहारं च प्रायश्चित्तं चिकित्सकम् ।
विना शास्त्रेण यो ब्रूयात् तमाहुर्ब्रह्मघातिनम् ॥
. . . . विना शास्त्रेणेति मनुवचनात्.

No. 2936. चतुश्चत्वारिंशत्संस्काराः.

CATUŚCATVĀRIMŚATSAMSKĀRĀḤ.

Pages, 2. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 107b of the MS. described under No. 1051.

Complete.

Beginning:

तत्र त्रिविधानि कर्माणि–नित्यनैमित्तिककाम्यभेदेन । नित्यानि पुनर्द्विविधानि– पूर्वसंस्कारोत्तरसंस्काररूपेण । गर्भाधानादयः पूर्वसंस्काराः, उत्तरे तु पाकयज्ञसंस्थादयः । अत्र वृद्धाः कथयन्ति—ब्र(ब्रा)ह्मो दैवश्चेति । गर्भाधानादयो ब्राह्मः पूर्वः । पाकयज्ञहविर्यज्ञसोमयागाश्चेति दैव उत्तरः । मिलित्वा चतुश्चत्वारिंशत् । गर्भाधानपुंसवनानवलोभनसीमन्तोन्नयनजातकर्मनामकरणान्नप्राशनचौलोपनयनमहानाम्नीव्रतमहाव्रतोपनिषद्व्रतगोदानिकसमावर्तनविवाहाः पञ्च महायज्ञा इति विंशतिः पूर्वतनाः । तत्र वेदव्रतानां नामानि शाखाभेदेनान्यथा कथयन्ति ।

End:

तेन सह उत्तरे द्वाविंशतिसंस्काराः अष्टावात्मगुणाः । ब्रह्मणस्सायुज्यं गच्छतीत्याह शङ्खः ।

संस्कारैस्संस्कृतः पूर्वैः उत्तरैरपि संस्कृतः ।
नित्यमष्टगुणैर्युक्तः ब्राह्मणो ब्रह्म लौकिकम् ॥

* * * *

अतः सजोषाः यजमानैस्समानप्रीतः त्वं पशूंश्च गवाश्वादीन् सा-त्म्यं व्रीह्यादिस्थावराणि च रथश्च पशुव्यतिरिक्तमन्यत्प्राणिजातं पाहि रक्षेत्यर्थः ॥

No. 2937. चातुर्मास्यविधिः.

CĀTURMĀSYAVIDHIḤ.

Pages, 6. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 12*b* of the MS. described under No. 2749.

Gives directions for the performance of a ceremony called Caturmāsya which is prescribed for Yatis or ascetics and which is observed for four months, beginning from the full-moon day of the month of Āṣāḍha. During this period the ascetics do not move, as they generally do, from place to place for fear they may tread over and thereby do harm to the small insects which spring up in large numbers during the winter.

Beginning :

अथ चातुर्मास्यविधिरुच्यते—

आषाढादिदिवसे मासांश्चतुरः कार्तिकावधि . . . . . पौर्णमास्यां स्नानुष्ठानानन्तरं मृत्तिकाग्रहणदेशङ्गत्वा . . . . . ओं भगवदाज्ञया चातुर्मास्यव्रताङ्गमृत्सङ्ग्रहणं करिष्य इति संकल्प्य . . . . . . ततो धर्माणि धारयन् इति मन्त्रेण मृत्तिकां गृहीत्वा . . . . पुनः स्नात्वा प्राणानायम्य दर्भैरुपविश्य . . .

ओं माधवश्चतुरो मासान् सर्वभूतहिताय वै ।
स्वापं यास्यति शेषाहे लक्ष्म्या सह जगत्पतिः ॥
सुप्तश्च वेत्ति नो यावत् न भवेत् स सनातनः ।
अहं तावत् निवत्स्यामि सर्वभूतहिताय वै ॥

End:

अवशिष्टमृत्तिकां कार्तिकपौर्णमास्यां स्वानुष्ठानानन्तरं विधिवत् वपनं कृत्वा स्नात्वाचम्य उर्वी रोदसी वरिवः कृणोतं . . . . ते नो मुञ्चतमंहसः इति मन्त्रेण जले क्षिपेत् ॥

Colophon:

इति चातुर्मास्यविधिस्समाप्तः ॥

No. 2938. पत्नीभोजनपात्रनियमः.

PATNĪBHOJANAPĀTRANIYAMAH.

Substance, palm-leaf. Size, 12¼ × 1⅜ inches. Pages, 5. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 105*a*. The other works herein are: Satkriyākalpamañjarī 1*a*, Prapannapitṛnirūpaṇam 108*a*, Darśanirṇaya 112*a*, Haridinatilakavyākhyā 126*a*, Vṛttaratnapradīpikā 158*a*, Pratyābdikaśrāddhaprayōga 180*a*.

Complete.

Beginning:

श्रीमते श्रीमते वत्सवंशाम्बुजविवस्वते ।
श्रेयस्सन्धायिने भूयात् श्रुत्यन्तगुरवेऽञ्जलिः ॥

भर्तुः भुक्तिपात्रे भोजनं शास्त्रैर्विप्रतिषिद्धं तथाहि सच्चरित्रसुधानिधौ—

भर्तृशुश्रूषणं कृत्वा ताम्बूलादिप्रदानतः ।
स्वयमद्यात्सनियमं भुक्तेषु श्वश्रुकादिषु ॥

इति भर्तुस्ताम्बूलं दत्वा पश्चात्पत्नी भुञ्जीतेत्युक्तम् ।

End:

कांस्यभोजनन्यायोऽपि उक्तसङ्कुचाकपलकांस्यपात्रविषय एवेति न किंचिदपि तदन्यभुक्तिपात्रे पात्रे पत्नीभोजने प्रमाणमुपलभामह इत्याद्युनिकतथाविधाचारमुपलभामह इति दिक् ॥

No. 2939. पद्माक्षतुलसीमालिकाप्रतिष्ठा.

PADMĀKṢATULASĪMĀLIKĀPRATIṢṬĀ.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 1. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 48*a*. The other work herein is, Āpastambāparaprayōga 1*a*.

A work on the method of consecrating (1) the Garland of lotus seeds and (2) of Tulasi beads, so as to make them fit to be worn round the neck.

Beginning of (1):

ततः पद्माक्षतुलसीमालिकां धारयेद्गले ।
श्रीमत्प(तु प)त्रमतुलं देवदेवेन धारितम् ॥
तयोरुपरि सन्धार्यं सर्वपापप्रणाशनम् ।
पद्मा(क्षमा)लिका धार्या सततं ब्रह्मवादिभिः ॥
प्रतिष्ठितविधानेन तुलसीमालिकापि च ।
पद्माक्षमालिकां गृह्य मूलमन्त्रेण मार्जयेत् ॥
पञ्चगव्यैस्स्थापयित्वा पुण्याहाद्भिस्ततः परम् ।
पवित्रमूलमन्त्राभ्यां द्वादशाक्षरविद्यया ॥

End of (1):

पद्माक्षमालिकामेवं प्रतिष्ठाप्य विधानतः ।
धारयेत्प्रत्यहं विद्वान् अन्यथा(नि)ष्फलं भवेत् ॥

Colophon of (1):

पद्माक्षमालिकाप्रतिष्ठा सम्पूर्णा ॥

Beginning of (2):

तुलसीमालिकामेवं प्रतिष्ठाप्य विधानतः ।
पद्माक्षमालिका(लया)सार्धं धारयेन्मुक्तिभाक् भवेत् ॥

तुलसीमालिकां विद्वान् संगृह्य प्रोक्ष्य वारिभिः ।
पुण्याहैः पञ्चगव्येन स्नाप्य पञ्चामृतैस्ततः ॥

End of (2):

विप्रेण सर्वदा धार्यो(र्यं) मालिकाद्वयमुत्तमम् ।
कर्मकाले विशेषेण प्रियं देवस्य नित्यशः ॥

Colophon of (2):

इति तुलसीमालिकाप्रतिष्ठा संम्पूर्णा ॥

No. **2940.** पद्माक्षतुलसीमालिकाप्रतिष्ठा.

PADMĀKṢATULASĪMĀLIKĀPRATISHṬĀ.

Pages, 4. Lines, 6 on a page

Begins on fol. 7*a* of the MS. described under No. 896.

Complete.

Same work as the above.

No. **2941.** पार्वणस्थालीपाकः.

PĀRVAṆASTHĀLĪPĀKAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 9⅜ × 1⅞ inches. Page, 1. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 20*a*. The other works herein are, Gautamasmṛti 1*a*, Aśvalāyanaśrāddhaproyōga 5*a*, Sarasvatisūktam 18*b*.

Complete.

Beginning:

श्रीरामचन्द्रप्रीत्यर्थं पार्वणस्थालीपाकं करिष्ये । तदङ्गजन्या(मन्या) धानं करिष्ये । तत्र देवतापरिग्रहार्थमस्मिन् कर्मण्यस्मिन्नन्वाहितेऽग्नावग्निं जातवेदसमिध्मेन प्रजापतिं प्रजापतिं चाघारदेवते आज्येनाग्नीषोमा चक्षुषी आज्येनाग्नीमग्नीषोमौ च प्रधानदेवते.

End:

तत्र उलूखलं निधाय उलूखले तण्डुलान् पूरयेत् । व्रीहीन् पत्नी स्वयं वा मुसलेनावहन्य(त्य)तण्डुलान् त्रिः फलीकृतान् त्रिः प्रक्षाल्य श्रपयेत् । शेषं पुनस्स्नानप्रयोगवत् ज्ञातव्यम् ॥

No. 2942. मध्वमताचारविधिः.

MADHVAMATĀCĀRAVIDHIḤ

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1½ inches. Pages, 206. Lines, 7 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, injured. Appearance, old.

Incomplete.

Treats of the nature of the rites and observances of the Madhva community.

Beginning:

सन्तर्पयेच्च तिसृभिर्व्याहृतीभिस्तिलाक्षतैः ।
केवलैस्तण्डुलैर्देवानृषीन् सतिलतण्डुलैः ॥
पितृन् साक्षात्तिलैरेव तर्पयेद्द्विजसत्तमः ।
सतिलैस्तण्डुलैस्तीरे दद्यात्त्रीनुदकाञ्जलीन् ॥
ये के चेत्यम्बराम्भोभिस्तीरे निष्पीडयेत्तिलैः ।
स्नात्वैवं वाससान्येन शिरोऽङ्गं परिमार्जयेत् ॥

End:

पादस्पृष्टञ्च पतितमकालेनाशुचिस्थितम् ।
भुक्तशिष्टं तथास्पृश्यस्पृष्टं दत्तावशिष्टकम् ॥
वर्ज्यं वल्लित्रयं कन्दं सूरणद्वयमुत्पलम् ।
द्वितयञ्चैव हविर्योग्यं चतुर्मुख ॥
जीवन्ती वास्तुकं शाकं कारवल्लीद्वयं तथा ।
तुम्बीदळञ्च भञ्जीच शिम्बमुद्गदलानि च ॥

No. 2943. यतिधर्मः.

YATIDHARMAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1¼ inches. Pages, 104. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old.

Complete.

This is a work by Purusōttamānandasarasvatı, pupil of Pūrṇānanda, regarding the life and duties of an ascetic.

Begins on fol. 1a. The other work herein is, Abhinavaṣaḍaśitivyākhyā 52a.

The first two leaves are not readable.

Beginning:

तस्य तेजोमया लोका भवन्ति ब्रह्मवादिनः ।
आ(अ)गारादभिनिष्क्रान्तः पवित्रोपचितो मुनिः ॥
समुपोढेषु कामेषु निरपेक्षः परिव्रजेत् ।
श्रुतिः क्षमा दम(मोऽ)स्तेयं शौचमिन्द्रियनिग्रहम्(ः) ॥
ह्रीर्विद्या सत्यमक्रोध(धो)दशकं धर्मलक्षणम् ।
दशलक्षणकं धर्ममनुतिष्ठन्त्समाहितः ॥
वेदान्तान् विधिवच्छ्रुत्वा सन्न्यसेदनृणो द्विजः ।

यद्वा "यदहरेव विरजेत् तदहरेव प्रव्रजेत्" इति श्रुतिश्च । तस्मात्क्रमेण वा सन्न्यसेत् । आतुरविधीनाह ।

End:

प्रत्यहं तर्पणं तेषां देवतीर्थेन साक्षतम् ।
कुर्याज्जलं केवलं वा महानद्यां यथाक्रमम् ॥
मात्रादीनां चेतरेषां पितृतीर्थेन तर्पणम् ।
विभाज(ण्ड)को नाम बधे वि(ऋषिरि)त्याह भगवान् यथा ॥

Colophon :

इति श्रीमत्पूर्णानन्दपूज्यपादशिष्यपुरुषोत्तमानन्दसरस्वतीविरचितयतिपार्वणश्राद्धविधिस्समाप्तः ॥

No. 2944. यतिधर्मः.

YATIDHARMAH.

Substance, palm-leaf. Size, 6¾ × 1⅝ inches. Pages, 113. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, new.

This also deals with the life and duties of Hindu ascetics.

Complete.

Beginning :

उत्तिष्ठ ब्रह्मणस्पते । देवयन्तस्त्वेमहे । उप प्र यन्तु मरुतस्सुदानवः । इन्द्र प्राशूर्भवा सचा । प्रैतु ब्रह्मणस्पतिः । प्र देव्येतु सूनृता । अच्छा वीरं नर्यं पङ्क्तिराधसम् । देवा यज्ञं नयन्तु नः ॥

* * * *

ग्राहग्रस्ते गजेन्द्रे रुवति सरभसं तार्क्ष्यमारुह्य धावन्
व्यापूर्णन्माल्यभूषावसनपरिकरो मेघगम्भीरघोषः ।
आबिभ्राणो रथाङ्गं शरमसिमभयं शङ्खचापौ सखेटौ
हस्तैः कौमोदकीमप्यवतु हरिरसावंहसां संहृतेर्नः ॥

* * * *

योगावसाने सात्त्विकत्यागं कृत्वा नमः क्षितिधरायेति मन्त्रमुच्चार्य वराहं ध्यायन् वामपादं भूमौ विन्यस्य.

End :

सर्वधर्मान् परित्यज्य मामेकं शरणं व्रज ।
अहं त्वा सर्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुचः ॥

इति मयैव ह्युक्तम् । अतस्तत्त्वतो मद्ज्ञानदर्शनप्राप्तिषु निस्संशयस्सुखमास्स्व—इति दत्तवरः प्रहर्षपरवशहृदयस्सुखमास्स्व ॥

No. 2945. यतिधर्मः.

YATIDHARMAḤ.

Pages, 5. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 113*b* of the MS. described under No. 2786.

Incomplete.

Same work as the above.

No. 2946. यतिधर्मः.

YATIDHARMAḤ.

Pages, 11. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 50*b* of the MS. described under No. 2786.

Similar to the above in subject-matter.

Incomplete.

Beginning:

दत्तात्रेयसंहितायाम्—

अथ सन्न्यासिनां धर्मं वक्ष्यामि मुनिसत्तमाः ।
ब्रह्मचारी गृहस्थो वा वनस्थो वा विशेषतः ॥

वैराग्यं प्रतिपन्नश्चेत् मोक्षाश्रममवाप्नुयात् ।
दुर्लभं मानुषं जन्म देहिनां मुनिसत्तमाः ॥

तत्रापि दुर्लभतरं ब्रह्मजन्म कथञ्चन ।
तत्रापि दुर्लभतरं वैराग्यं सर्ववस्तुषु ॥

End:

यतिं विना प्रैषमन्त्रं यः श्रुत्वाऽन्यत्र सन्न्यसेत् ।
न गृहस्थो न सन्न्यासी पतत्येव न संशयः ॥

यत्याचारविधौ—

यस्तु सन्न्यासिनं हित्वा गृहस्थात् प्रेषमाश्रयेत् ।
तावुभौ नरकं यातो यावच्चन्द्रदिवाकरम् ॥

इत्यादि । इति यतिकर्तव्यविधौ.

No. 2947. यतिधर्मनिरूपणम्.

YATIDHARMANIRŪPANAM.

Pages, 38. Lines, 10 on a page.

Begins on fol. 1a of the MS. described under No. 2631.

Complete.

This consists of Adhyāyas 44 to 56 in Dattātrēyasamhitā.

Beginning:

दत्तात्रेयः—

यतयश्च द्विधा प्रोक्ता योगिनः पारमेष्ठिकाः ।
तत्रापि कर्मठाः प्रोक्ताः त्रिविधाः पारमेष्ठिकाः ॥
ज्ञानी कर्मी च वेदी च नामतः परिकीर्तिताः ।
योगिनाममृतं स्थानं पुनरावृत्तिवर्जितम् ॥
अन्येषां ब्रह्मणस्स्थान(नं)मुच्यन्ते ब्रह्मणा सह ।
योगिनामेव संस्कारे चूर्णयागः प्रकीर्तितः ॥

* * * *

इति दत्तात्रेयसंहितायामुत्तरभाग(गे)चूर्णयागो नाम चतुश्चत्वारिंशोऽध्यायः ॥

End:

आत्मजादिपुनर्नल्यकृत्यं सर्वमशेषतः ।
भवतां श्रृण्वतामद्य सर्वं सम्यक् समीरितम् ॥
किमन्यच्छ्रोतुकामा वः(वा) पृच्छेध्वमृषिसत्तमाः ।

Colophon :

इति दत्तात्रेयसंहितायां यत्यादिपुत्रकृत्यनिरूपणं नाम षट्पञ्चाशोऽध्यायः ।

१. चूर्णयाग.
२. संस्कारविधि.
३. यत्यूर्ध्वक्रियाविधि.
४. देशान्तरमृतयतिपुनस्संस्कारविधि.
५. पुनस्संस्कारविधि.
६. यतिपार्वणविधि.
७. यतिपार्वणविधि.
८. पारमेष्ठिकक्रियाविधि.
९. स्वर्गियतिगतिकर्मविधि.
१०. यतिवर्ज्यकर्मनिरूपण.
११. Do.
१२. Do.
१३. यत्यादिपुत्रकृत्यनिरूपण.

No. 2948. यतिधर्मनिरूपणम्.
YATIDHARMANIRŪPAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1½ inches. Pages, 37. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Incomplete.

Adhyāyas 44 to 52 in Dattātrēyasaṁhitā.

Same work as the above.

No. 2949. यतिधर्मसमुच्चयः.
YATIDHARMASAMUCCAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1½ inches. Pages, 126. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, new.

A brief exposition of the life and duties of a Vaiṣṇava ascetic: by Yādavaprakāśa.

Breaks off in the 11th Parvan.

Beginning:

श्रीमान् जयति लोकानां नायको गरुडध्वजः ।
पाषण्डेभ्यस्त्रयी त्राता येन प्राप्य त्रिलिङ्गताम् ॥
सन्न्यासविषयास्सर्वास्समाहृत्य श्रुतीस्स्मृतीः ।
क्रियते यादवेनायं यतिधर्मसमुच्चयः ॥
विधिः कर्तृदशा लिङ्गं प्रयोगो मुख्यकर्म च ।
अहोरात्रक्रियाचारो लिङ्गधर्मो गतिस्थिती ॥
प्रायश्चित्तानि संस्कारो(र) इत्येकादशपर्वकः ।
यतिधर्मक्रमादत्र धर्मशास्त्रेभ्य उद्धृतम् (:) ॥
तत्र सन्न्यासविधिरस्ति वा न वेति निरूप्यते ।

केचिदाहुः—श्रुतावद्दृष्टत्वात् यावज्जीवं श्रुतिविरोधे स्मृतीनामप्रामाण्यं नास्त्येव इति । तथा च गौतमः—ऐकाश्रम्यं त्वाचार्याः प्रत्यक्षविधानात् गार्हस्थ्यस्येति ॥

No. 2950. यतिधर्मसमुच्चयः.

YATIDHARMASAMUCCAYAḤ.

Substance, palm-leaf (Śritāla). Size, 18¼ × 2¼ inches. Pages, 138. Lines, 8 on a page. Character, Kanarese. Condition, good. Appearance, new.

Wants beginning, the first two pages having been lost.

Complete otherwise

Beginning—same as in the above.

End:

निदध्यात्प्रणवेनैव ध्यानभिक्षो(:)कलेश्व(व)रम् ।
प्रोक्षणं खननं चैव सर्वं तेनैव कारयेत् ॥

एतमेव भ(ग)वान् वृद्धयाज्ञवल्क्यः ।

Colophon :

इति यादवप्रकाशक(कृते) यतिधर्मसमुच्चये यतिसंस्कारविधिर्नाम एकादशं पर्व ॥

दहनपक्षः—

पुत्रोऽन्यो वा गृहस्थस्स्नात्वाचम्य नवघटे पञ्च रत्नानि प्रक्षिप्य प्रणवेन तीर्थोदकमुपरि नारायणपर(रं)ब्रह्मेत्यादिना अभिमन्त्र्य

* * * *

भूमिर्भूम्नेति मूर्धानं भित्वा गायत्र्या अभिमृश्य लवणेप(ना)च्छाद्य प्रणवेन देवयजनं पूरयेत् स्रगा[ला]दिर्नैध्या(मिराराध)येत् पुनः पुनः ॥

इति यतिधर्मसमुच्चयं(यः) संपूर्णम्(:) ॥

१. पारिव्रज्यविधि.
२. पारिव्रज्याधिकारिदशानिरूपण.
३. लिङ्गनिरूपण.
४. सन्न्यासप्रयोग.
५. मुख्यविधि.
६. अहोरात्रक्रिया.
७. आचार.
८. प्रायश्चित्तविधि.
९. गतिस्थितिनिरूपण.
१०. प्रायश्चित्तविधि.
११. यतिसंस्कारविधि.

No. 2951. यतिधर्मसमुच्चयः.

YATIDHARMASAMUCCAYAH.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1¼ inches. Pages, 57. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, new.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are, Nārāyaṇabaliprayōga (Bōdhāyana) 30*a*, Yatipārvaṇaśrāddha 27*b*.

Parvas 1 to 9 complete; 10th incomplete.

Seven pages at the end contain certain stanzas from the Śrī-Bhāgavata relating to the conduct and duties of an ascetic.

Same work as the above.

No. **2952.** यतिधर्मसमुच्चयः.

YATIDHARMASAMUCCAYAḤ.

Pages, 10. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 7*a* of the MS. described under No. 2786.
Incomplete.
Same work as the above.

No. **2953.** यतिधर्मसमुच्चयः.

YATIDHARMASAMUCCAYAḤ.

Pages, 9. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 105*a* of the MS. described under No. 2786.
11th Parva, complete.
Same work as the above.

No. **2954.** यतिधर्मसमुच्चयः.

YATIDHARMASAMUCCAYAḤ.

Pages, 4. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 5*a* of the MS. described under No. 2749.
Contains the 11th Parva.
Same work as the above.

No. **2955.** यतिपत्नीधर्मनिरूपणम्.

YATIPATNĪDHARMANIRŪPAṆAM.

Pages, 5. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 2787.
Complete.

Describes the conduct and duties to be adopted by the wife of one who has become a Yati. Forms a portion of Viśveśvarasmṛtisārasaṅgraha by Puruṣottamānandasarasvatī, a pupil of Pūrṇānandapūjyapāda.

Beginning :

द्वे रूपे वासुदेवस्य चरं चाचरमेव च ।
चरं सन्न्यासिनां रूपमचरं प्रतिमादिकम् ॥

अथ यतिपत्नीधर्माः—

यतेर्नारायणस्यैव पत्नी लक्ष्मीसमोत्तमा ।
सपुत्रा शयनं भर्तुः पालयन्ती व्रते(पथि) स्थिता ॥

End :

सपुत्रा शयनं भर्तुरित्यत्र भर्तुश्शयनं स्वशरीरमित्यर्थः ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्यातिश्रेष्ठापरोक्षसाक्षात्कारब्रह्मीभूतश्रीमत्पूर्णानन्दपूज्यपादशिष्यपुरुषोत्तमानन्दसरस्वतीविरचितविश्वेश्वरस्मृतिसारसङ्ग्रहे यतिपत्नीधर्मादिनिरूपणं संपूर्णम् ॥

No. 2956. यतिलिङ्गसमर्थनम्.

YATILIṄGASAMARTHANAM.

Pages, 13. Lines, 9 on a page.

Regarding the distinctive features of Yatis.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 2786.

Skandhas 3. Deals with and defines the various characteristics of Hindu ascetics.

Complete.

Beginning :

गुरवे वरदार्याय कुर्वीमहि नमस्क्रियाम् ।
यत्पदाम्भोजसेवा नः सूते वेदान्तसंपदम् ॥

इह खलु कुटीचकबहूदकहंसपरमहंसानां चतुर्णां चरमाश्रमिणामुपवीतत्र(त्रि)दण्डशिखादिलिङ्गं साधारणम् । वृत्तिभेदस्तु तेषां भेदक इति निर्णीयते । तथाहि—शाट्यायनोपनिषदि श्रूयते—

अथाह ब्रह्म परमं सनातनं ये श्रोत्रिया अकामहता अधीयुः ।

End:

वेदार्थं चान्यथा सर्वं प्रवक्ष्यन्ति कलौ युगे ।
नग्नाः प्रच्छन्नबौद्धाश्च विनिन्दन्ति त्रयीमयम् ॥
भिक्षयिष्यन्ति शूद्रान्नं वयं मुक्ता इतिब्रुवन्(वाः) ।
अन्यानपि स्वधर्मस्थान् चालयिष्यन्ति ते कलौ ॥
एवं वेषं समाश्रित्य जीवन्ति बहवो द्विजाः ।
नरके रौरवे घोरे कर्मत्यागात्पतन्ति ते ॥
तस्मात्तान्ना(त्तैर्ना)लपेत् प्राज्ञः न निरीक्षेत वापि तान् ।
आलोकनेन तेषान्तु शुध्यते भानुदर्शनात् ॥
नग्नं वानुपवीतं वा यः श्राद्धे भोजयेद्द्विजम् ।
रेतोमूत्रपुरीषाणि स पितृभ्यः प्रयच्छति ॥

Colophon:

इति यतिलिङ्गसमर्थने तृतीयस्कन्धः ॥

No. **2957.** यतिवपनाविधिः.

YATIVAPANAVIDHIḤ.

Page, 1. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 108*a* of the MS. described under No. 1740.

Incomplete.

Describes the manner in which Vaiṣṇava Yatis should get shaved.

Beginning:

शौनकः—

यतिस्तदा शिखावर्जमृतुसन्धिषु वापयेत् ।
ऊर्ध्वं सितचतुर्दश्या या तिथिस्सा तिथिर्भवेत् ॥
ऋतुसन्धिरिति प्रोक्ता वपनं तत्र कारयेत् ।

End :

मेधातिथिः—

कक्षोपस्थशिखावर्जमृतुसन्धिषु वापयेत् ।
तत्र मुण्डमतिक्रामेत् भिक्षुस्संवत्सरे क्वचित् ॥
वपनानन्तरं स्नात्वा मृद्भिर्द्वादशभिर्यतिः ।

No. 2958. यतिविषयवचनानि.

YATIVIṢAYAVACANANI.

Pages, 15. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 117*a* of the MS. described under No. 2786.

Extracts relating to ascetic life from various Smṛtis.

Incomplete.

Beginning :

यमः—

सर्वसङ्गनिवृत्तस्य ज्ञानयोगरतस्य च ।
नैतस्य दहनं कार्यं नाशौचं नैव च क्रिया ॥
शुचौ देशेऽथ गायत्र्या देहं प्रक्षाल्य वारिणा ।
मधुना सर्पिषा वाज्यैः प्रक्षाल्य च सुगन्धिभिः ॥

End :

आह कपिलः—

सुजीर्णोऽथ कृशो रोगी प्रशान्तो विकलेन्द्रियः ।
शिष्यबन्धुसुतभ्रातृत्वस्तृभ्यो भैक्षमाचरेत् ॥

तथा सारपद्धतौ—

नैकान्नं भिक्षुरश्नीयात् सदा . . . .

No. **2959.** रजस्वलास्नानविधिः.

RAJASVALĀSNĀNAVIDHIḤ.

Pages, 4. Lines, 16 on a page.

Begins on fol. 121*a* of the MS. described under No. 587.

This is Bōdhāyanōktam.

Beginning :

ज्वराभि(भि)भूता या नारी रजसावपरिप्लुता ।
कथं तस्या भवेच्छुद्धिः शौचं स्यात् केन कर्मणा ॥
चतुर्थेऽहनि संप्राप्ते स्पृशेदन्यस्तु तां स्त्रियम् ।
स सचेलोऽवगाह्यापः स्पृष्ट्वा स्नायात् पुनःपुनः ॥
दश द्वादश वा कृत्वा ह्याचामेच्च पुनःपुनः ।
अन्ते च वाससां त्यागस्ततः शुद्धा भवेत्तु सा ॥
ब्राह्मणान् भोजयेत् पश्चात् आशीर्वचनपूर्वकम् ।

स्मृत्यन्तरे—

व्याधितानां रजोदोषदूषितानां तथैव च ॥

End :

रजस्वलाया मध्ये मध्ये वस्त्रत्यागः ; स्नातपुरुषस्यान्ते वस्त्रत्यागः । तदनन्तरं पुण्याहोदकेन सुरास्त्वामभिषिञ्चन्त्विति पुराणमन्त्रैरन्ते तां मार्जयेत् ; स्नातपुरुषश्च मार्जयेत् । अनन्तरं ब्राह्मणान् पूजयेत् । ततः शुद्धा भवतीत्याह भगवान् बोधायनः ॥

No. **2960.** रजस्वलास्नानविधिः.

RAJASVALĀSNĀNAVIDHIḤ.

Pages, 2. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 96*a* of the MS. described under No. 2888.
Complete.
Same work as the above.

No. 2961. रजस्वलास्नानविधिः.

RAJASVALĀSNĀNAVIDHIḤ.

Substance, paper. Size, 12¼ × 7¼ inches. Pages, 3. Lines, 23 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Incomplete.

Begins on fol. 47*b*. The other works herein are:—Rudrayāmalam (Paṭalas 32) 1*a*, Umāmahēśvararaśmimālā 40*a*, Kālikākavacaḥ 41*a*, Rajasvalāstōtram 45*a*, Bhairavayāmalam 49*a*, Prayōgaratnāvaliḥ 61*b*, Ucchiṣṭagaṇapatidhyāna 81*a*, Pratyaṅgirākalpaḥ 84*a*, Pratyaṅgirāvyākhyā 124*a*, Śuddhaśaktimālā 134*a*, Nṛsiṁhastavarājaḥ 146*a*, Nṛsiṁhāyutākṣarī 152*a*, Nṛsiṁhasahasranāmāni 166*a*, Nṛsiṁhāṣṭōttaraśatam 179*b*.

Same work as the above.

No. 2962. राजाभिषेकविधिः.

RĀJĀBHIṢĒKAVIDHIḤ.

Pages, 4. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 43*a* of the MS. described under No. 2439.

Complete.

Treats of the ceremonies connected with the coronation of kings.

Beginning:

अथातस्सम्प्रवक्ष्यामि नृपतेरभिषेचनम् ।
राजयोगे समुत्पन्नं धर्मज्ञं सत्यवादिनम् ॥
कुलजं बुद्धिसम्पन्नं त्यागशौर्य(गु)णान्वितम् ।
अजि(आजी)नमस्त्रशस्त्रज्ञं विनीतं विजितेन्द्रियम् ॥
देवब्राह्मणभक्तं च वाहनेषु कृतश्रमम् ।
सर्वलक्षणसम्पन्नं मन्त्रिवृद्धैश्च संमितम् ॥

एवं सर्वगुणोपेतं कुमारमभिषेचयेत् ।
शुक्लपक्षे तु पूर्वाह्णे दिवसे दोषवर्जिते ॥

End:

आचार्याय सवत्सां गां कन्यां पूजां समाहितः ।
आचार्यऋत्विक्पूजां च दानानि च विशेषतः ॥
दश(दानानि)कुर्वीत भूरिदानं समाचरेत् ।
एवं यत्(:) कुरुते भक्त्या सुरराजसमो भवेत् ॥

Colophon:

इति गार्ग्योक्तप्रकारेण राजाभिषेकं(कः) सम्पूर्णम्(:) ॥

No. 2963. वचनसारसङ्ग्रहः.

VACANASĀRASAṄGRAHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 14¾ × 1½ inches. Pages, 150. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, not old.

Incomplete.

A work on Ācāra by Śrīśailatātadāsa, son of Sundarārya.

Beginning:

श्रीशैलताताद्दासेन सुन्दरार्यतनूभुवा ।
स ब्रूते ऽधुना सारवचनानि प्रमाणतः ॥
स्मृतिभ्यश्च पुराणेभ्यस्सङ्गृहीतिभ्य एव च ।
पञ्चकालप्रक्रियायाश्चोपयुक्तानि नित्यशः ॥

तत्रादौ याज्ञवल्क्यः—

ब्राह्मे मुहूर्ते चोत्थाय चिन्तयेदात्मनो हितम् ।

इत्यात्मचिन्तनं विधातव्यम् ।

गर्गः —

नाडिकाषट्कपञ्चाशज्जातस्त्वेकाधिकोऽरुणः ।
उषःकालोऽष्टपञ्चाशत् शेषस्सूर्योदयः स्मृतः ॥

End:

ऋतुस्नातां तु यो भार्यां सन्निधौ नोपगच्छति ।
घोरायां भ्रूणहत्यायां युज्यते नात्र संशयः ॥
ऋतुस्नातां तु यो भार्यां स्वस्थस्सन्नोपगच्छति ।

घोरायामित्यादि । स्वस्थस्समर्थस्सन्यदि नोपेयात् तदा दोषः । अजातपुत्रस्यैवानृ(यमृ)तुगमननियम इति मदनपारिजातक्रमः ॥

No. 2964. वर्ज्याहारविवेकः.
VARJYĀHĀRAVIVĒKAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 11⅞ × 1½ inches. Pages, 8. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, new.

Begins on fol. 47*a*. The other works herein are: Śriguṇaratnakōśaḥ 1*a*, Śriraṅgarājastavaḥ 13*a*, Paramaikāntibhagavadārādhanakramaḥ 27*a*, Mahānadīstōtra 51*a*, Sāḷagrāmalakṣaṇam 54*a*.

Treats of the kinds of food that ought to be avoided.

Complete.

Beginning:

अद्वारादागतान्नं वरकविरचितं यावमा(ना)ळान्नद(म)न्नं
काष्ण्यं वक्त्रच्युतान्नं मुखगतकवळार्धान्नमाकारदुष्टम् ।
दृक्दु(ग्दु)ष्टा(ष्टं)भिस्सटान्नं क्षुतवस(म)न्वयुतं निन्दितान्नं च स(।)द्युं.
नाश्नीयादारनाळं खरशुनकमुखैस्स्पृष्टमालोकितं च ॥ १ ॥

End:

पेयं पर्युषितान्नतोयमथ वा गाङ्गं च (न)मृत्स्नायुतं
पादक्षाळनशेषि(ष)तोयमपि यत्पीतावशेषं परैः ।

तोयं पल्वलकायदा(मा)नपदवीसिद्धं च वर्षोद्भवं
किञ्चास्पृष्टमहीतलं जलमिदं गङ्गासमं सातपम् ॥ १५ ॥

Colophon:

आहारनियमश्लोकं(कः) सम्पूर्णम्(:) ॥

No. **2965.** वर्ज्याहारविवेकः.

VARJYĀHĀRAVIVĒKAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 3. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 29a. The other works herein are :—

Aṣṭaślōkīvyākhyā 1a, Nyāsaviṁśatiḥ 31a, Nyāsaviṁśativyākhyā 33a, Dṛṣṭārthaprapattiḥ 43a, Upāyānuṣṭhānaprakāraḥ 47a, Kṣamāṣōḍaśīstavaḥ 48a, Sālagrāmalakṣaṇam 50a, Viṣṇusūktam 51a, Mahālakṣmīmantraḥ 51b, Ramāṣṭōttaraśatanāmāvaliḥ 51b, Mantrārthōpadēśaḥ 54a.

Written by Vēdāntadēśika.

Complete.

Beginning and **End** same as above.

Colophon:

इति कवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतौ वर्ज्याहारविवेकस्संपूर्णः ॥

No. **2966.** वर्णाश्रमधर्मः.

VARṆĀŚRAMADHARMAḤ.

Pages, 3. Lines, 4 on a page.

Begins on fol. 90a of the MS. described under No. 217.

Incomplete.

Deals with the duties appertaining to the four castes, namely, Brāhmaṇa, Kṣattriya, Vaiśya and Śūdra, as also to the four stages of life, namely, Brahmacarya, Gārhasthya, Vānaprastha and Sannyāsa.

eginning :

अथातश्शुक्लकीलस॰ हितान्नविद्यायां वर्णाश्रमधर्माः—

ब्रह्मक्षत्रियशूद्रा उत्तमा वैश्या मध्यमा इतरा(रे) अधमा लोके-श्वस्याक्रेयूलत्वाश्चत्वारो वर्णा(स्त)दितरा(रे) विलोमानुलोमसाङ्कर्याः । कलौ वैश्यादुत्तरोत्तरं सङ्करं भवत्यादिवैश्यस्य निधनात्कुत उच्यत इति.

End :

महिषं कृत्वा प्राग्यथाचरेन्नाचरेत्कुलक्षयम् । प्रपञ्चे त्करम(सङ्करोऽ)स्ति प्रपञ्चे वैश्यवर्णो नास्तीति य एवं वेद ॥

No. 2967. विभूतिधारणविधिः.

VIBHŪTIDHĀRAṆAVIDHIH.

Page, 1. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 5a of the MS. described under No. 854.

On the process of putting on the sacred ashes.

Beginning :

अथावो(त)स्त्रिपुण्ड्रविधिं व्याख्यास्यामो भूत्यै न प्रमदितव्यमिति विज्ञायते । अथाप्युदाहरन्ति—

मध्यमानामिकाङ्गुष्ठैर्यत्पुण्ड्रं भस्मना कृतम् ।
तत्त्रिपुण्ड्रं भवेच्छस्तं महापातकनाशनम् ॥

End :

स्रष्टा स्पष्टज्ञ(श्च)तेनाह त्रिपुण्ड्रस्य प्रशस्तताम् ।
. . . . . ललाटे हि तिर्यगूर्द्ध्वश्च वर्तुलम् ॥
भूत्यै न प्रमदितव्यमित्येतत्तैत्तिरीयोपनिषद्वचः ।
. . . . प्र(माणीकृत्य सर्वै)र्धार्यं भस्मेति चाहुः ॥

No. 2968. विवाहपीठादिलक्षणम्.

VIVĀHAPĪṬHĀDILAKṢAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1¼ inches. Pages, 31. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 16a. The other works herein are: Tithyādinirṇaya 1a, Śrāddhōpayuktavacanāni 32a.

Incomplete.

Regarding the construction of platforms, &c., on the occassion of marriage ceremonies.

Beginning:

षट्सु प्रादेशमात्रं स्यात् द्विपञ्चाङ्गुलमात्रकम् ।
आर्द्रक्षीरसमायुक्तमित्येते(तत्) पीठलक्षणम् ॥

वेदिकालक्षणम्—

हस्तोन्नतं(ता) हस्तचतुष्टयेन विस्तीर्णतामण्डितवामभागे(गा) ।
सुमण्टपस्तम्भचतुष्टयेन सोपानरम्यं(म्या) तु विवाहवेदि(:) ॥

End:

अपहृत्य परस्यार्थं यः परेभ्यः प्रयच्छति ।
दातारो नरकं यान्ति यस्यार्थस्तस्य तत्फलम् ॥
ज्ञानहीनस्समर्थोऽपि वेदशास्त्रसमन्वितः ।
चण्डालतोयभाण्डानां गङ्गाजलमशुध्यति ॥

No. 2969. विवाहयोग्यस्त्रीनिर्णयः.

VIVĀHAYŌGYASTRĪNIRṆAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1⅜ inches. Pages, 25. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 11a. The other work herein is, Abhinavaṣaḍaśīti (with Dharmapradīpikā) 1a.

Wants beginning.

Regarding the rules for the selection of suitable brides.

Beginning:

चतुर्थीमित्यादिना सङ्ख्यावाचिना पदेन स्त्रीपुरुषात्मकः कश्चित्कूटस्थो लक्ष्यते । तथा च तस्मादारभ्य चतुर्थः पुरुषः पितृबन्धुवर्गे मातृबन्धुवर्गे चोत्पन्नः कूटस्थमारभ्य तत्पुत्रादिगणनायां चतुर्थपुरुषः । चातुर्थीं वधूं कन्यामुद्वहेत् ।

End:

पक्षद्वये पिण्डगोत्रनिवृत्तावप्यवयवसापिण्ड्यनिवृत्तेरभावात् । एवं बन्धुवर्गत्रितये सर्वत्र सापिण्ड्यगोत्रनिवृत्त्यनुवृत्तिभ्यां विवाहनिषेधौ द्रष्टव्यावित्यतिविस्तरेणालम् ॥

No. 2970. विवाहविधिः.

VIVĀHAVIDHIḤ.

Pages, 6. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 52a of the MS. described under No. 211.

Treats of the rules relating to marriage.

Beginning:

मार्कण्डेयः—

कन्यां सरूपिणीं विप्रो भूषणैर्भूषितां सतीम् ।
चोरबुद्ध्या हरेत्क्वापि नरकं याति दारुणम् ॥
तदन्ते भुवमासाद्य भिल्लरूपेन(ण) जायते ।

गालवः—

विप्रो यः कन्यकारत्नं स(र्वाभरण)भूषितम् ।
विप्रजं बाहुजाज्जातं पादजाज्जं विशेषतः ॥

* * * *

देवलः—

ब्राह्मो दैवस्तथा चार्षः प्राजा(पत्य)स्तथासुरः ।
गान्धर्वो राक्षसश्चैव पैशाचश्चाष्टमो मतः ॥

लिङ्गपुराणे सूतः—

ब्राह्मे विवाहे राजा(जे)न्द्र बन्धुशीलश्रुतं तथा ।
आरोग्यं सम्यगालोच्य परीक्ष्ये(क्षे)त वरं मुदा ॥

End:

अविधिना कृतमकृतमिति ।
कुलमग्रे परीक्षेत ये मातृतः पितृतश्चेति आश्वलायनोक्तत्वात् ।
अनन्यपूर्विकां कान्तामसपिण्डां यवीयसीम् ।

* * * *

अन्यैर्दत्ता चेद्विना दातुराज्ञामज्ञानाद्वा बन्धनाद्वा बलाद्वा ।
देयान्यस्मै कन्यका नो निषिद्धा साङ्गोद्वाहे सत्यपि प्राह(गार्ग्यः) ॥

No. 2671. वृषोत्सर्जनम्.

VṚṢOTSARJANAM.

Pages, 5. Lines, 15 on a page.

Begins on fol. 198*a* of the MS. described under No. 1197.

Regarding the ceremony of setting bulls at large on the occasion of bathing in holy waters.

Complete.

Beginning:

पाषाणदानं प्रथमं च कुर्यात्
आवाहनं तत्र नमस्क्रियाथ ।
अर्घ्यं तथा प्रार्थनमभ्यनुज्ञां
स्नानं च कुर्यादथ तर्पणं च ॥

पिप्पलादसमुत्पन्ने कृत्ये लोकभयंकरि ।
पाषाणं ते मया दत्तमाहारार्थं प्रकल्पितम् ॥

विश्वाची च घृताची च विश्वयोने अपां पते ।
सान्निध्यं कुरु मे देव सागरे लवणाम्भसि ॥

* * * *

अतिक्रूर महाकाय कल्पान्तदहनोपम ।
भैरवाय नमस्तुभ्यमनुज्ञां दातुमर्हसि ॥

देवालये स्वगृहे पुण्यक्षेत्रे वा वृषोत्सर्जनं कुर्यात् ।

End:

इत्येवं कर्ता पूतं(तो) निर्धूतापमृत्युर्दीर्घायुर्भवतीत्याह भगवान् बोधायनः ॥

No. **2972.** वैश्वदेवविधिः.

VAIŚVADĒVAVIDHIH.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1¼ inches. Pages, 10. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, new.

Treats of the daily offerings to be made to the Viśvē-Dēvas.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are, Malamāsa viṣaya 1*b*, Tarpaṇaviṣaya 3*a*, Śivaikyadīkṣā 6*a*, Mahimnastavaḥ 9*a*.

Complete.

Beginning:

सदोपवीतिना कार्यं सदा बद्धशिखेन च ।
विशिखो नोपवीतश्च यत् करोति न तत् फलम् ॥

अनाहिताग्निर्यो दर्शे श्राद्धं कृत्वा विधानतः ।
पितृशेषेण वै कुर्यात् वैश्वदेवं द्विजोत्तमः ॥

प्रत्यब्दे मासिके चैव श्राद्धं कृत्वा विधानतः ।
तच्छेषेणैव कुर्वीत वैश्वदेवं द्विजोत्तमः ॥

End:

वैश्वदेवविहीनस्तु बलिदानविवर्जितः ।
इतस्ततस्तु यो भुङ्क्ते स विप्रो पतिरुच्यते ॥

No. **2973**. वैश्वदेवविधिः.

VAIŚVADĒVAVIDHIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1¾ inches. Pages, 2. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Complete.

Begins on fol. 98*a*.

The other works herein are:—

	Fol.
Bālagrahārōgacikitsāvidhiḥ	1*a*
Hōmakuṇḍavidhiḥ ..	7*a*
Kākasparśaśāntiḥ ..	,,
Pitṛnakṣatrakumārajananaśāntiḥ ..	8*b*
Sōmasūryōparāganakṣatraśāntiḥ ..	9*b*
Mēkhalājinadaṇḍanāśaprāyaścittavidhiḥ	13*a*
Śrāddhatarpaṇaviṣayaḥ	17*a*
Daśāhamadhyasamāptinirṇayaḥ	17*b*
Strīpuṁnakṣatralakṣaṇam	18*a*
Goulikṣutaphalam ..	18*b*
Nāmanakṣatraśōdhanam	19*a*
Viṣṇupratiṣṭhā ..	21*a*
Nāgapratiṣṭhā	25*a*
Aśvatthapratiṣṭhā ..	27*b*
Samudrasnānamāhātmyam ..	32*b*
Anvārōhaṇavidhiḥ ..	34*a*
Saraṭapatanaśāntiḥ ..	45*a*
Gaulīpatanaphalam ..	47*b*
Prathamarajasvalāśāntiḥ	48*b*
Viṣadōṣaśāntiḥ	66*a*
Sūtakaviṣayaḥ	67*a*
Garbhiṇīsaṁskāraḥ ..	75*b*
Aparaviṣayavacanāni	29*b* & 76*b*
Dēśāntaramṛtasyakartavyavidhiḥ ..	80*b*
Aputrakavidhiḥ	82*b*
Vapanavidhiḥ	83*a*
Śrādhavamanōcchiṣṭasaṁsargaprāyaścittavidhiḥ	86*a*

Beginning :

अथ वैश्वदेवमुच्यते । तत्र विशेषकालानाह—

वृद्धावादौ क्षये चान्ते दर्शे मध्ये महालये ।
आचा(अर्चा)न्तेष्वपि कुर्वीत वैश्वदेवं चतुर्विधम् ॥ इति ॥
श्वानौ हि श्वान(म)शबलौ वैवस्वतकुलोद्भवौ ।
ताभ्यां बलिं प्रदास्यामि रक्षेतां पथि सर्वदा ॥
ऐन्द्रवारुणवायव्या याम्या वै नैऋति(ता)स्तथा ।
वायसाः प्रतिगृह्णन्तु भूमौ दत्तं मया बलिम् ॥

End :

पञ्चस्थानेषु सूनाश्च पञ्चयज्ञैर्व्यपोहयेत् ॥
द्वावेकं द्वे च चत्वारि प्रत्येकं त्रिभिरेव च ।
पृथिव्यादिदर्शैकन्तु अत ऊर्ध्वं पृथक् पृथक् ॥

Colophon :

इति वैश्वदेवविधिः ॥

No. 2974. वैष्णवप्रक्रियासङ्ग्रहः.
VAIṢṆAVAPRAKRIYĀSAṄGRAHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 7¼ × 1¼ inches. Pages, 2. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 5*a*. The other work herein is, Sannyāsiśrāddhapiṇḍyavidhi 1*a*.

Deals with certain Vaiṣṇava doctrines. Complete.

Beginning:

श्रीमन्नाथमुनिं श्रीमद्यामुनार्यं यतीश्वरम्।
नत्वा सङ्ग्रहतो वक्ष्ये वैष्णवप्रक्रियामहम् ॥
गृह्यादौ धर्मशास्त्रे यदुदितमभवत्तत्प्रपन्नैश्च कार्यं
नित्यं नैमित्तिकं वाप्यगतिकमधिकारानुरूपं ह्यनन्यैः ।
साक्षादित्याख्यजैमिन्यभिधमुनिगिरामिन्द्रसामान्यनाम्नां
कृत्वा साक्षात्परत्वं भगवत इति हि प्रक्रिया वैष्णवी स्यात् ॥

End:

सूत्रत्यागो न दोषस्स्मृत इति निगमान्तार्यसद्विश्वसूक्त्या
वैरूप्यात्स्वाधिकारादनितरशरणैर्वैष्णवैर्वीतरागैः ।
अर्थोऽयं श्रीशपादप्रपदनमहितश्चभिरद्वाजब्रह्म-
स्वीयायां संहितायां जयति हि नितरामेष घण्टापथस्स्यात् ॥

Colophon:

श्लोकत्रयेण संक्षिप्ता वैष्णवप्रक्रिया मया ।
श्रीपाञ्चरात्ररक्षादिदेशिकोक्त्यनुसारिणी ॥

No 2975. वैष्णवाचारपद्धतिः.
VAIṢṆAVĀCĀRAPADDHATIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1¼ inches. Pages, 28. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Treats of certain rites and observances of the Vaiṣṇavas.

Contains the 8th Caraṇa—Strīdharma or the duties of women.

Wants beginning.

Beginning :

. . . . च वर्जयेत्सर्वकर्मसु ।
मधूकं कुटजं त्रांबां(ताम्रचां) जम्बूप्लक्षावुदुम्बरम् ॥
मातुलुङ्गं पानसञ्च मौचं चर्मदलानि च ॥
आढक्यपर्णं श्रीपर्णं पुन्नागं भाजने शुभम् ॥

End :

बालवृद्धान् भोजयित्वा भर्तारं भोजयेत्ततः ॥
स्वयं हृष्टा ततोऽश्नीयाद्भर्तुर्भुक्तावशेषितम् ।
यथोत्पन्नेन द्रव्येण सन्तुष्टा विगतज्वरा ॥
परमापद्गता चापि भर्तारं न निषेधयेत् ।
भिक्षां च भिक्षवे दद्यात् अलोभपरुषाक्षरा ॥
आर्तार्ते मुदिते हृष्टा प्रोषिते मलिना कृशा ।
अतिप्रतातथा (मृते म्रियेत या)पत्यौ सा स्त्री ज्ञेया पतिव्रता ॥
एवं या नियताचारा भवेद्भागवती सती ।
तस्याः प्रसीदति हरिः भगवान् रमया सह ॥
श्रीव(त्साङ्कः)सदाचारपद्धत्या कमलापतिः ।
श्रीरामानुजहृत्पद्मशरणो मे प्रसीदतु ॥

Colophon :

इति श्रीवैष्णवाचारपद्धतौ स्त्रीधर्मप्रतिपादकमष्टमं चरणम् ॥

श्रीमन्नि(लि)म्पकीर्त्यश्रीवैष्णवाचारपद्धतौ ।
अष्टमेन नृहर्यक्षप्रणीतचरणेन च ॥
अत्र मे साहसं सोढुमर्हन्ति सुधियो जनाः ।
निरुपाधिकृपावासलक्ष्मणार्याङ्घ्रिसेवकाः ॥

No. 2976. शूद्राचारः.

ŚŪDRĀCĀRAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 11½ × 1 inches. Pages, 70. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, Piṣṭapaśuvidhānam 36*a*.

Treats of the prescribed conduct and duties of Śūdras.

Complete.

Beginning:

स्कान्दे सूतसंहितायां द्वादशेऽध्याये—

वक्ष्ये लोकोपकाराय जाति(नि)र्णयमादरात् ।
अगस्त्योऽपि पुराप्ृच्छत्प्रणम्य वृषवाहनम् ॥

पुरा सर्वमुनिश्रेष्ठाः प्रलये विलयङ्गते ।
अन्धकारावृते लोके विष्णोरंशो महाद्युतिः ॥

सहस्रशीर्षा पुरुषः स्थितो नारायणाभिधः ।
क्षीराब्धौ चिन्तयन् रुद्रं सुष्वाप ब्रह्मवित्तमाः ॥

कदाचित्पङ्कजं विप्राः तरुणादित्यसन्निभम् ।
तस्य सुप्तस्य देवस्य नाभ्यां जातं महत्तरम् ॥

हिरण्यगर्भो भगवान् ब्रह्मा विश्वजगत्पतिः ।
आस्थाय परमां मूर्तिं तस्मिन् पद्मे समुद्बभौ ॥

तस्य वेदविदां श्रेष्ठाः ब्रह्मणः परमेष्ठिनः ।
महादेवाज्ञया पूर्ववासनासहितान्मुखात् ॥

ब्रह्मणो ब्राह्मणाः स्त्रीभिस्सह जातास्तपोधनाः ।
तस्य हस्तात् सह स्त्रीभिः जज्ञिरे पृथिवीभुजः ॥

* * * *

लक्षणं शृणु सामान्यशूद्रस्य भुजगाधिप ।
विवाहमात्रसंस्कारी द्विजशुश्रूषणं विना ॥

स्वार्जितैर्धनधान्याद्यैस्स्वतन्त्रो जीवति स्वयम् ।
स्वसमानाधिकारिभ्यो देहसम्बन्धमात्मनः ॥

संप्राप्य वैष्णवो भूत्वा चक्राङ्कनपरोऽपि सन् ।

End:

वर्तिष्यन्ते कलौ ब्रह्मन् तन्मतेन द्विजातयः ।
स्त्रियः प्रत्यूषणं पत्युः विप्राणां शूद्रजातयः ॥

पित्रोः पुत्राः परित्यज्य जपहोमादिसाधनम् ।
कुर्वन्ते(ते)काम्यकर्माणि इच्छया निपतन्त्यधः ॥

लौकिकैर्नाममिर्गीतैः देवताराधनन्तु यत् ।
शूद्रादीनामयं धर्मो न द्विजानां कदाचन ॥

गायन्ति कृतकैर्गीतैः अवम्रापशुतीरिति ? ।
गायन्ति विविधां गीतिं श्रोतृ(तॄ)णामपि पापदाम् ॥

इत्यादि ॥

No. 2977. षट्कर्मचन्द्रिका.

ṢAṬKARMACANDRIKĀ.

Pages, 190. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 3*a* of the MS. described under No. 2888.

Complete.

A work on the six prescribed duties of a Brahmin.

By Timmayajva of the Cerukūri family.

Beginning :

रामं नमामि विश्वेशं व्याख्यामुद्रालसत्करम् ।
वसिष्ठवामदेवादिमुनिभिः परिसेवितम् ॥

* * * *

प्रारिप्सितस्य ग्रन्थस्याविघ्नपरिसमाप्तये प्रचयगमनाय सीतालक्ष्मणहनूमद्भरतशत्रुघ्नसहितस्येष्टदेवस्य रामचन्द्रस्य नमस्कारलक्षणं मङ्गलाचरण(णं)कृतम् ; ग्रन्थादौ तदवश्यं कर्तव्यम् ; शिष्टाचारपरम्पराप्राप्तत्वाम्नुविहितत्वाच्च । तदाह मनुः—

मङ्गलाचारयुक्तानां नित्यं च प्रयतात्मनाम् ।
जपतां जुह्वतां चैव विनिपातो न विद्यते ॥ इति ॥

विनिपातः आरब्धकर्मन्नु(न्यू)नतेत्यर्थयुक्ता(तात्पर्यकः) । मनुनापि स्वकृतशास्त्रादाविष्टदेवस्य श्रीकृष्णदेवनमस्कारलक्षणस्य मङ्गलस्याचरितत्वाच्च । मनुः—

नमो धर्माय महते नमः कृष्णाय वेधसे ।
ब्राह्मणेभ्यो नमस्कृत्य धर्मान्वक्ष्यामि शाश्वतान् ॥

End :

ज्ञात्वा ज्ञात्वा च कर्माणि जनोऽयमनुतिष्ठति ।
विदुह(ष): कर्मसिद्धिस्स्यात् तदा नाविदुषो भवेत् ॥

इति मीमांसायां विद्वद्वाक्यविचारे उक्तः । ज्ञानं कर्माङ्गम् ; अज्ञात्वा कर्मकरणे तस्य कर्मापूर्व(र्वा)सिद्धिरिति सैव प्रत्यवायः । इति ॥

Colophon :

इति श्रीमदान्ध्रदेशे कृष्णवेणीमहानदीतीरे कोण्डपल्लिसीम्नि मेदूरिस्थले कपिलेश्वरनामकाग्रहारेऽग्रभागप्रतिग्रहितृणामृग्वेदिनां सकलशास्त्रव्याख्यातृणाम् अग्निष्टोमविश्वजित्सर्वपृष्ठ्याप्तिरात्राद्यनेकक्रतुयाजिनां का-

श्यपगोत्राणां चरुकूरितिरुमलसोमयाजिनां पौत्रैर्लक्ष्मणभट्टोपाध्यायानां पुत्रै राजमहेन्द्रदेशे कोनसीम्नि गोदावरीतीरे मुक्तेश्वरक्षेत्रे कृताग्निष्टोमैः कोण्ड-वीटिसीम्नि कृष्णातीरे कोल्लिकोण्डनामकाग्रहारे द्वितीयभार्यया सहानुष्ठि-तोक्थ्यनामकयज्ञैः ऋग्वेदपारगैः पूर्वोत्तरमीमांसाव्याख्यातृभिः श्रौतस्मार्त-कर्मधुरन्धरैश्चरुकूरितिरुमलसोमयाजिभिः श्रीरामानुग्रहकृतेयं षट्कर्मच-न्द्रिका सम्पूर्णा ॥

त एवेदानीं सन्न्यस्य रामचन्द्राश्रमाख्या ब्रह्मानन्दमनुभवन्तस्सु-खेन तिष्ठन्ति ॥

षट्कर्मचन्द्रिकामेतां ये श्रौतस्मार्तपारगाः ।
शब्दैर्न्यायैश्च वचनैः शोधयन्तु विपश्चितः ॥

तत्तद्ग्रन्थगतैरेव नानावाक्यैर्नकल्पितैः ।
कृतेयं रामचन्द्रस्य प्रीतये बह्वृचां मुदे ॥

नानावेदपुराणशास्त्रविनुतालङ्कारसाहित्यत-
च्छ्रौतस्मार्तनयप्रबन्धशिथिलव्याख्यानचुञ्चुस्सुधीः ।
सद्वृत्तस्सकलद्विजेन्द्रविनुतास(तरस)त्कीर्तियुक्तस्तथा
चरुकूरि(कूरी)कुलसंभवो विजयते श्रीतिम्मयज्वा बुधः ॥

No. 2978. षट्कर्मचन्द्रिका.

ṢAṬKARMACANDRIKĀ.

Pages, 100. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 2882.

The leaves are not arranged in order.

Incomplete.

No. 2979. षट्कर्मचन्द्रिका.
ṢAṬKARMACANDRIKĀ.

Pages, 34. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 30*a* of the MS. described under No. 2765.

Incomplete.

Wants beginning and end.

No. 2980. सत्क्रियाकल्पमञ्जरी.
SATKRIYĀKALPAMAÑJARĪ.

Substance, palm-leaf. Size, 12 × 1½ inches. Pages, 33. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Deals with certain religious rites relating to the wearing of the sacred thread, the upper garment, &c.

Complete.

Begins on fol. 18*a*. The other works herein are, Śuddhayajilakṣaṇam 1*a*, Sūtrayajñōpavītasamarthanam 11*b*.

Contains Vastrayajñōpavītaprakaraṇa.

Beginning:

सोत्तरीयैर्यज्ञसूत्रैः पद्माक्षतुळसीसरैः ।
लसन् हृत्पङ्कजे मेऽस्तु श्रीमान् वेदान्तदेशिकः ॥
यत्किंचिदुक्तिरसञ्जाता सज्जनभ्रान्तिशान्तये ।
उत्तरीयप्रमाणानि सङ्कलय्य लिखाम्यहम् ॥

विखनस्सूत्रे उपनयनप्रकरणे—

या अकृन्तन्निति वस्त्रम्; इयन्दुरुक्तादिति मेखलाम्; परीदमित्युत्तरीयम्; यज्ञोपवीतमित्युपवीतम्; मित्रस्य चक्षुरित्याजिनं तस्मै ददातीति ।

पारायणव्रते च—

पूर्वाणि सूत्रदण्डादीन्यप्सु विसृज्येति ।

सूत्रम् उपवीतम् । दण्डं(ण्डः) पालाशम्(:) । आदिशब्देन मेखलान्तरीयकृष्णाजिनान्यपि गृह्णन्त इति तद्भाष्यम् ।

End:

तन्तुत्रयमधोवृत्तं पुनश्चोर्ध्ववृतं त्रिवृत् ।
कार्पासतान्तवं कार्यं तथैकश्चोत्तरीयकम् ॥

इति यतिधर्मसमुच्चयोपात्तदत्तात्रेयवचनेन यतिनामप्युत्तरीयप्रतिनिधितया नवतन्तुकसूत्रं धार्यमिति सिद्धम् ॥

Colophon:

इति सत्क्रियाकल्पमञ्जर्याम् उत्तरीयप्रकरणं समाप्तम् ॥

No. 2961. सन्न्यासनिर्णयः.

SANNYĀSANIRṆAYAḤ.

Substance, paper. Size, 7¾ × 6¼ inches. Pages, 2. Lines, 25 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 98*b*.
On Hindu asceticism.
Complete.
By Vallabha.
The other works herein are :—

	Fol.		Fol.
Paratatvāñjanam ..	1*a*	Svāminiprārthanā ..	85*a*
Prēmabhaktirasāyanam ..	46*b*	Mukhyaśaktistōtra ..	85*b*
Bhakticintāmaṇi ..	60*a*	Rādhāstōtra	86*b*
Śrīnāthāṣṭakam	74*b*	Ārādhanastōtram ..	87*a*
Śrimadaṣṭakam	75*a*	Śaraṇāṣṭakam	87*b*
Dainyāṣṭakam	75*b*	Caraṇacihnavarṇanam ..	88*a*
Smaraṇāṣṭakam	76*a*	Yamunāvijñapti	89*b*
Bhujaṅgaprayātāṣṭakam	,,	Yamunānamastava ..	90*a*
Bhaktihaṁsaḥ	77*a*	Ātmaniyēdana	,,
Giridhāryaṣṭakam ..	83*b*	Viṭṭhalēśāṣṭakam ..	90*b*
Navanītapriyāṣṭakam ..	84*a*	Viṭṭhalēśvaracintanaprakāraḥ	91*a*
Haridāsasiddhāntam ..	84*b*	Sarvōttamastōttra ..	92*a*
Catuślōkī	85*a*		

	Fol.		Fol.
Śrīvijñapti	92b	Vivēkadhairyāśrayaṇa ..	102b
Nijācāryāṣṭaka	,,	Janmavaiphalyāṣṭaka ..	103b
Pañcākṣarastōtra ..	93a	Dainyāṣṭakam	,,
Ācāryastōtra	93b	Vallabhāṣṭakam	104a
Vallabhabhāvāṣṭaka ..	94a	Nirōdhalakṣaṇam ..	104b
Vallabhaśaraṇāṣṭaka ..	94b	Jalabhēdastōtram	105b
Ācāryacintanaprakāra ..	,,	Viṭṭhalāṣṭōttaraśatam ..	106b
Maṅgalāṣṭaka	95a	Puruṣōttamasahasranāma	108a
Dāsabhāvāṣṭaka	96a	Jalabhēdaṭīkā	119b
Nandasūnvaṣṭaka ..	97a	Sampradāyakuladīpikā ..	133b
Paribṛḍhāṣṭaka	97b	Puṣṭipravāhamaryādā-vivaraṇam	165a
Puṣṭipravāhamaryādā ..	99b	Nirōdhavivṛti	184a
Bālabōdha	100b	Ācāryanāmāvaliḥ ..	185b
Śatanāmastōtra	101a	Prēmāmṛtarasāyanam ..	187a
Sēvāphala	101b		
Antaḥkaraṇaprabōdhaḥ ..	102a		

Beginning :

प्राप्ततापनिवृत्त्यर्थं परित्यागो विचार्यते ।
स मार्गद्वितये प्रोक्तो भक्ता(क्ति)ज्ञाने विशेषतः ॥

कर्ममार्गे न कर्तव्यः सुतरां कलिकालतः ।
अतः प्राप्ता भक्तिमार्गकर्तव्यत्वविचारणा ॥

श्रवणादिप्रसिद्ध्यर्थं कर्तव्यश्चेत्स नेष्यते ।
सहायसङ्गसाध्यत्वात् साधनानां च रक्षणात् ॥

अभिमानानि(नु) योगाच्च तद्धर्मत्वविरोधतः ।
गृहादिबाधकत्वेन साहसार्थं तथा यदि ॥

अग्रेऽपि तादृशैरेव सङ्गो भवति नान्यथा ।
स्वयं च विषयाक्रान्तः पाषण्डः स्यात्तु कालतः ॥

विषयाक्रान्तदेहानां नावेशस्सर्वथा हरेः ।
अतोऽत्र साधने भक्ती नैव त्यागस्सुखावहः ॥
विरहानुभवार्थं तु परित्यागः प्रशस्यते ।
स्वीयबन्धनिवृत्त्यर्थमावेशोऽत्र न चान्यथा ॥
कामिन्यो गोपिकाः प्रोक्ता गुरवस्साधनं च तत् ।
भावो भावनया सिद्धस्साधनं चान्यदिष्यते ॥

End:

अतः कलौ स सन्न्यासः पश्चात्तापाय नान्यथा ।
पाषण्डित्वं भवेच्चापि तस्मात् ज्ञानेन सन्न्यसेत् ॥
सुतरां कलिदोषाणां प्रबलत्वादिति स्थितम् ।
भक्तिमार्गेऽपि चेद्दोषः तदा किं कार्यमुच्यते ॥
अत्रारम्भे न नाशः स्यात् दृष्टान्तस्याप्यभावतः ।
स्वास्थ्यहेतोः परित्यागात् बाधा केनास्य सम्भवेत् ॥
हरिरत्र न शक्नोति कर्तुं बाधां कुतोऽपरे ।
अन्यथा मातरो बालान् न स्तनैः पुपुषुः क्वचित् ॥
ज्ञानिनामपि वाक्येन न भक्तं मोहयिष्यति ।
आत्मप्रदः प्रियश्चापि किमर्थं मोहयिष्यति ॥
तस्मादुक्तप्रकारेण परित्यागो विधीयताम् ।
अन्यथा भ्रं(भ्र)श्यते स्वार्थादिति मे निश्चिता मतिः ॥
इति कृष्णप्रसादेन वल्लभेन विनिश्चितम् ।
सन्न्यासवरणं भक्तौ अन्यथा पतितो भवेत् ॥

Colophon:

इति श्रीवल्लभप्रभुविरचितं(तः) सन्न्यासनिर्णयं स(यस्स)म्पूर्णम्(ः) ॥

No. 2982. सन्न्यासविधिः.

SANNYĀSAVIDHIḤ.

Pages, 12. Lines, 8 on a page.

Begins on fol 7a of the MS described under No. 2749.
Complete

Beginning:

अथ सन्न्यासविधिरुच्यते—

पुनश्च कर्मकरणत्वेन कृच्छ्रचतुष्टयं कृत्वा मोक्षाश्रमस्वीकरणात् पूर्वकृतपापपरिहारार्थं कृच्छ्रचतुष्टयदानं करिष्य इति संकल्प्य । इदं कृच्छ्रलक्षणम्—

पादमेकं सुवर्णन्तु भारधान्यन्तथैव च ।
शिवत्रयतिलायुक्तं पट्प्रस्थं घृतमेव च ॥
दानमेकन्त्विदंहैतेषां कृच्छ्रमेकन्तथैव च ।

एवं प्रकारेण कृच्छ्रचतुष्टयं कृत्वा उत्तरायणे शुक्लैकादश्यां पौर्णमास्यां वा स्वानुष्ठानानन्तरं मोक्षाश्रमस्वीकारार्थमष्टौ देवादिश्राद्धानि नान्दीमुखविधानेन करिष्य इति संकल्प्य तीर्थं गत्वा जलाञ्जलिना तर्पयेत् ॥

* * * *

ओं सन्न्यासाश्रममाश्रयिष्यामीति संकल्प्य.

End:

इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् । समूढमस्य पांसुरे इति मन्त्रेण कूर्मासनं गृहीत्वा प्राचीमुदीचीं वा दिशं गत्वा विधिवदघमर्षणपुरुषसूक्तेन स्नानं कृत्वा षोडशवारं प्राणायामं कृत्वा उत्तीर्य जलं प्रक्षाळयेत् । ततः अस्य यतेरवभृथस्नानम् । अतः परं यतिधर्म एवानुष्ठेयः ।

Colophon:

सन्न्यासविधिस्समाप्तः ॥

No. 2983. सापिण्ड्यदीपिका.

SĀPIṆḌYADĪPIKĀ.

Pages, 12. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 42a of the MS. described under No. 2914.

Treats of the rules prohibiting intermarriage between Sapiṇḍas in the mothers line and between Sagōtras in the fathers line.

Complete.

Beginning:

असगोत्रामसपिण्डामसमानप्रवरां यवीयसीं वरयेदिति पूर्वैरुक्तम् । गोत्रं नाम स्वकुलपरम्परायातं प्रसिद्धं काश्यपवत्सारनैध्रुवभारद्वाजकौण्डिन्यादि । समानमेकं गोत्रं यस्याः सा स(पिण्ड्य)गोत्रा सा न भवतीति असगोत्रा । समानस्यच्छन्दसीत्यादिना समानस्य सभावः ॥

End:

मातुलस्य सुतां केचित् पितृष्वसृसुतामपि ।
विवहन्ति कचिद्देशे सङ्कोच्यापि सपिण्डताम् ॥
दद्याच्च प्रतिगृह्णीयात् ज्ञात्वैव सुसमाहितः । इति वृद्धमनुः ।
सपिण्डता तु पुरुषे सप्तमे विनिवर्तते ।
समानोदकभावस्तु निवर्तेता चतुर्दशात् ॥
लेपभाजः चतुर्थाद्याः पित्राद्याः पिण्डभागिनः ।
पिण्डदस्सप्तमस्तेषां सापिण्ड्यं साप्तपौरुषम् ॥

Colophon:

इति विवाहनिष्कर्षः ॥

No. 2984. सूत्रयज्ञोपवीतत्वसमर्थनम्.

SŪTRAYAJÑŌPAVĪTATVASAMARTHANAM.

Pages, 37. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 11a of the MSS. described under No. 2980.

Regarding the Yajñōpavīta to consist of the sacred thread.

Beginning:

यत्तावत् कैश्चिदुच्यते—

निरुक्ते यज्ञोपवीतपदस्य सूत्रपरत्वोपपादनात् तदनुसारिणा भट्टभास्करेण माधवपक्षः खण्डित इति । तदिदं बालव्यामोहनमिति मन्तव्यम् । ज्ञानयज्ञे तत्र द्रव्यमाह—

अजिनं वासो वेति द्रव्यविधिरित्युक्त्या च सर्वे द्रव्यविधयो नियमार्था इति.

End:

तन्न्यायेन बोधायनादिवचनात् यज्ञोपवीतं परममिति श्रुतौ यज्ञोपवीतपदस्य सूत्रपरत्वं समर्थनीयमिति दिक् ॥

III. DIGESTS (SPECIAL).

(3) ĀŚAUCA.

The works under this sub-division relate to the various kinds of legal and ceremonial pollution.

No. 2985. अघनिर्णयः.

AGHANIRṆAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 11¾ × 1¼ inches. Pages, 29. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, new.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, Vaiśvadēvaprayōga 16*a*.

A work in 100 stanzas regarding the various kinds of pollution.

By Hārita Vēṅkaṭācārya.

Complete.

Beginning:

सुरासुरशिरोरत्नं ब्रह्मरुद्रादिसेवितम् ।
प्रणम्य पुण्डरीकाक्षं वक्ष्याम्याशौचनिर्णयम् ॥ १ ॥
निमित्तं पिण्डदानादेः पुरुषस्थमशुद्धिकृत् ।
कालस्नानापनोद्यं यत्तदाशौचमितीर्यते ॥ २ ॥
शावे च सूतकाद्याख्ये कर्मणां त्याग इष्यते ।
द्रव्याण्यपि प्रदू(दु)ष्यन्ति स्वाध्यायश्च निषिध्यते ॥ ३ ॥
सन्ध्याकर्माग्निहोत्रं च प्रेतकार्याणि चाशुतः ।
कुर्यादन्येन होमं तु कारयेन्नान्यदाचरेत् ॥ ४ ॥

End:

अघान्ते सङ्गवे स्नात्वा विप्रस्स्पृष्ट्वाम्बु शुध्यति ।
नृपादिर्वाहनादीनां स्पर्शादित्यब्रवीन्मनुः ॥

एकत्र सुखबोधार्थं समवेक्ष्य बहुस्मृतीः ।
कृतोऽघनिर्णयः स्पष्टं गृह्यतां तद्बुभुत्सुभिः ॥

Colophon:

हारीतो वेङ्कटाचार्यः श्रुतिस्मृतिविचक्षणः ।
व्यक्तं श्लोकशतेनेत्थमकरोदघनिर्णयम् ॥

इत्यघनिर्णयस्समाप्तः ॥

No. 2986. अघनिर्णयः.

AGHANIRṆAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1⅝ inches. Pages, 7. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 39a. The other works herein are: Śuddhicandrikāvyākhyā 1a, Śuddhicandrikā 36a, Āśaucāṣṭaślōki 37b, Āśaucadaśaślōki 38a, Abhinavaṣaḍaśīti (with Dharmapradīpikā) 43a.

Same work as the above.

No. 2987. अघनिर्णयः.

AGHANIRṆAYAḤ.

Pages, 11. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 71a of the MS. described under No. 1253.

Contains only 21 out of 100 Ślōkas.

Same work as the above.

No. 2988. अघनिर्णयः.

AGHANIRṆAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 12½ × 1¼ inches. Pages, 25. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1a. The other works herein are: Aghanirṇaya (with Tamil commentary) 11b, Aghavivēcana 56a, Nārāyaṇabaliprayōgaḥ 65a, Āśaucaviṣaya 68b.

Same work as the above.

No. 2989. अघनिर्णयः.

AGHANIRṆAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1½ inches. Pages, 12. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

The date of transcription is given as Friday, Hasta Nakṣatra, in the month of Paṅguni in the year Śukla.

Complete.

A century of verses by Hārita Veṅkaṭēśa on the subject of pollution consequent upon deaths and births.

Begins on fol. 72a.

Same work as the above.

The other works herein are :—

	Fol.		Fol.
Svarāvadhānam	1a	Taparavyākhyānam ..	55a
Prātiśākhyam	25a	Aniṅgyaparibhāṣā ..	57a
Svarapañcāśat	36a	Aniṅgyaśatakam ..	59a
Uccōdarki	39a	Iṅgyaratnam	64a
Yaṇādēśaniṣōdhaḥ ..	39b	Antapradīpikā	66a
Rāvaṇabhēṭ	40a	Śikṣā	68a
Vilaṅghyavyākhyānam ..	41a	Tribhāṣyaratnam ..	69a
Naparavyākhyānam ..	51a	Ṣaḍviṁśatisūtram ..	79a

शुक्लसंवत्सरे मीनमासे राकातिथौ दिवा ।

श्री[नि]वासर(?)घवोऽघास्यनिर्णयं व्यलिखत्सुधीः ॥

No. 2990. अघनिर्णयः—सव्याख्यः.

AGHANIRṆAYAḤ WITH COMMENTARY.

Substance, palm-leaf. Size, 14⅜ × 1¾ inches. Pages, 123. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Complete.

The text as well as the commentary by Hārīta Vēṅkaṭēśa, grandson of Sarasvatīvallabha and son of Śrīraṅganāthārya.

Begins on fol. 1a. The other work herein is, Āpastambayallājīya 63a.

Copying is said to have been completed on Tuesday the 24th of Makara in the year Āṅgirasa.

The first 12 pages contain a list of contents.

Beginning :

मुकुन्दमरविन्दाक्षमिन्दिरेशमरिन्दमम् ।
वन्द्यं वन्देय वन्दारुबृन्दारकमनिन्दितम् ॥

अशक्तोऽपि सदाचारश्रद्धया(योत्था)प्य चोदितः ।
विष्णुना विप्ररूपेण पुनरप्यनुशासितः ॥

उदैरयमहं विष्णोः प्रसादादघनिर्णयम् ।
तस्येदानीं यथाप्रज्ञं व्याख्यामाख्यातुमुत्सहे ॥

मात्सर्येण नहि प्रयोजनमतो निर्मत्सरा मत्कृतं
गृह्णीध्वं सुधियोऽघनिर्णयमिमं शङ्कातमोभास्व(स्क)रम् ।

योऽनेकस्मृतिदर्शितार्थलहरीमेको व्यनक्त्यञ्जसा
यस्मिन् सङ्गृहितोऽपि सत्य(न्त्य)तिशया यद्वा(यद्धा)रकः पूज्यते ॥

इह सङ्ग्रहकारस्तावत्प्रारिप्सितस्य ग्रन्थस्य निष्प्रत्यूहपरिपूरणार्थमादौ निजेष्टदेवतां नमस्कृत्य वक्ष्यमाणं प्रतिजानीते—

(मू.)

सुरासुरशिरोरत्नं ब्रह्मरुद्रादिसेवितम् ।
प्रणम्य पुण्डरीकाक्षं वक्ष्याम्याशौचनिर्णयम् ॥ इति ॥

(व्या.)

सुरासुरेभ्यः सर्वेभ्यः उत्कृष्टतमं, ब्रह्मरुद्रादिभिः बृन्दारकैर्वन्दितपादारविन्दं, पुण्डरीकाक्षं, परं ब्रह्म प्रणम्य भक्तिश्रद्धापूर्वकं त्रिविधकरणैः प्रकर्षेण नत्वा आशौचनिर्णयाख्यं ग्रन्थं वक्ष्यामि ।

नत्वा(न्वा)शौच(।)परिज्ञाने नि(तन्नि)र्णयज्ञानं कथमित्याशङ्क्य तदेवादौ विवृणोति —

निमित्तं पिण्डदानादेः पुरुषस्थमशुद्धिकृत् ।
कालस्नानापनोद्यं यत्तदाशौचमितीर्यते ॥

आदिशब्देन प्रेतकर्माद्युच्यते । अथायमर्थः ।

End :

उपसंहरति—

(मू.)

एकत्र सुखबोधार्थं सुसमीक्ष्य बहुस्मृतीः ।
अतोऽघनिर्णयस्स्पष्टं गृह्यतां तद्बुमुत्सुभिः ॥ इति ॥

(व्या.)

एकस्मिन्नेव ग्रहे(न्थे) कार्त्स्न्येन श(।)वसूतकाशौचसुखाप्तये मनुयाज्ञवल्क्यपराशरबोधायनगौतमसंवर्तदक्षाद्युक्ताः विज्ञानेश्वराखण्डादर्शस्मृत्यर्थसारवरदराजीयादिकाः सङ्ग्रहरूपा(:)च स्मृति(ती): । सुतरां सम्यक् दृष्ट्वा निरूप्य.

* * * *

224

ननु अयं कियद्भिः श्लोकैः कृतः ? को वास्याघनिर्णयस्य कर्तेत्यत आह—

(मू.)

हारीतवेङ्कटेशार्यः श्रुतिस्मृतिविचक्षणः ।
व्यर्क्त श्लोकशतेनैक्य(नेत्य)मकरोदघनिर्णयम् ॥ इति ॥

(व्या.)

स्पष्टोऽर्थः ॥

Colophon:

समाप्तश्चायमघनिर्णयः ॥

मिथोपि(वि)भिन्नस्मृतिवाक्यभङ्गै-
र्भयानकः किञ्चिदुदञ्चिद(ता)र्थः ।
गूढार्थभावो गम(ह)नो मयायं
नि(ती)र्णोऽतिकृच्छ्रादघनिर्णयाब्धि(ब्धिः) ॥

सरस्वतीवल्लभसूरिपौत्रः
श्रीरङ्गनाथार्यसुतस्सुशीलः ।
यजुर्निधिर्व्याकृत वेङ्कटेश(:)
विष्णु(:)प्रसादादघनिर्णयं सः ॥

आशौचशतकव्याख्यानं सम्पूर्णम् ॥

No. 2991. अघनिर्णयः—सव्याख्यः.

AGHANIRNAYAḤ WITH COMMENTARY.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1½ inches. Pages, 192. Lines, 6 on a page. Character, Nandināgari. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1a. The other works herein are: Dattamimāṃsā 97a, Kartṛkarmaḥ (Dattakaumudistha) 112a, Dattamañjari 120a.

By Vēṅkaṭēśa.

Incomplete.

Same work as the above.

No. 2992. अघनिर्णयः—सव्याख्यः.

AGHANIRṆAYAḤ WITH COMMENTARY.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅞ × 1½ inches. Pages, 160. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

No. 2993. अघनिर्णयः—सव्याख्यः.

AGHANIRṆAYAḤ WITH COMMENTARY.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1 inches. Pages, 174. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old.

Incomplete.

Same work as the above.

No 2994. अघनिर्णयः—सव्याख्यः.

AGHANIRṆAYAḤ WITH COMMENTARY.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅜ × 1¼ inches. Pages, 46. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Incomplete.

Commentary by Vaidikasārvabhauma *alias* मित्रतात (*Vide* No. 1241).

Beginning:

प्रारिप्सितग्रन्थपरिसमाप्तिपरिपन्थि(पन्थि)प्रत्यूहापोहाय विशिष्टदेवता-नमस्कारलक्षणं मङ्गलं शिष्यशिक्षार्थं ग्रन्थतो निबध्य चिकीर्षितं प्रतिजानीते—

सुरासुरशिरोरत्नं . . . . वक्ष्याम्याशौचनिर्णयम् ॥

स्पष्टार्थः । प्रतिज्ञाविषयीभूताशौचशब्दार्थमाह—

निमित्तं पिण्डदानादेः . . . . तदाशौचमितीर्यते ॥

अस्यार्थः—

मुख्यकर्तुर्दाहादिसपिण्डीकरणान्तप्रेतकृत्यस्य सपिण्डसमानोदकानामुदकाञ्जलिप्रदानस्य केवलबन्धूनां स्नानमात्रस्य हेतुभूतम्.

End:

See the next number.

No. 2995. अघनिर्णयः—सव्याख्यः.

AGHANIRṆAYAḤ WITH COMMENTARY.

Substance, palm leaf. Size, 17 × 1½ inches. Pages, 61. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Complete.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are Daśāphalam 32*a*, Dvādaśabhāvaḥ 65*a*.

Beginning:—See the previous number.

End:

पक्षिणी योनिसंबन्धे इति वचनात् पक्षिण्याशौचभूतमातुलेयादियोनिसंबन्धविषये ।

अहस्त्वदत्तकन्यासु इति दिनविधिर्यथा असन्निधानविषय मा(आ)सीत्; यथा वा मातृष्वसामातुलयोरित्यादिवचनेन त्रिरात्राशौचिभूत-

मातृष्वसृमातुलस्यादिविषये मातुले श्वशुरे मित्रे इत्यादिवचनैः प्रासपाक्षि-णीविधिः असन्निधानविषय मा(आ)सीत् ; तथा विरुद्धस्थले व्यवस्था प्राप्नोति ।

अथान्ते सञ्चये स्नात्वा विप्रः स्पृष्ट्वाम्बु शुध्यति ।
नृपादिर्वाहनादीनि नान्यथेत्यब्रवीन्मनुः ॥
एकार्थ(कत्र)सुखबोधार्थं सुसमीक्ष्य बहुस्मृतीः ।
कृतोऽघनिर्णयः स्पष्टं गृह्यतां तद्बुभुत्सुभिः ॥

Colophon :

हारीतवेङ्कटाचा(देशा)र्यः श्रुतिस्मृतिविचक्षणः ।
व्यक्तं श्लोकशतेनोक्त(नेत्थ)मकरोदघनिर्णयम् ॥

इति श्रीवैदिकसार्वभौमस्य कृतिषु आशौचशतकं (कत्वाख्यानं) सम्पूर्णम् ॥

No. **2996.** अघनिर्णयः—स्मृतिसारसर्वस्वसहितः.

AGHANIRṆAYA WITH SMṚTISĀRASARVASVA.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{4} \times 1\frac{3}{4}$ inches. Pages, 180. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Complete.

Same work as the one described under No. 2990.

No. **2997.** अघनिर्णयः—स्मृतिसारसर्वस्वसहितः.

AGHANIRṆAYAḤ WITH SMṚTISĀRASARVASVA.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{3}{4} \times 1\frac{3}{4}$ inches. Pages, 111. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Complete.

The benedictory stanza is wanting.

Same work as the above.

Copying is said to have been finished by Vēnkaṭēśvaran on Thursday the 27th of the month of Māśi in the year Ānanda.

Colophon :

हारीतवंशश्रीरङ्गनाथार्यपुत्रसरस्वतीवल्लभापरनामधेयश्रीवेङ्कटेशविरचिता स्मृतिसारसर्वस्वसमाख्या अघनिर्णयव्याख्या समाप्ता ॥

No. 2998. अघनिर्णयः.

AGHANIRṆAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1¼ inches. Pages, 89. Lines, 6 on a page. Character, Grantha and Tamil. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is, Aghavivēcanam 45*a*.

This MS. of the work has a Tamil explanatory commentary.

Complete.

The text with Tamil meaning by Vīrarāghava of Vāsiṣṭhagōtra and Vaikhānasasūtra, son of Tiruvalappa, a temple priest of Siṅgapperumālkōvil, a village near Chingleput.

Beginning :

श्रीमत्पाटलशैलस्थनृसिंहपदपूजकः ।
वासिष्ठगोत्रदुग्धाब्धिपूर्णचन्द्ररसतां मतः ॥
तिरुवळप्प (इति ख्यातभट्टार्य)स्य सुतोत्तमः ।
श्रीवैखानसशास्त्राब्धिपारदृश्या(श्वा) महीतले ॥
कर्षणादिप्रतिष्ठा(ष्ठां)न्तस्नपनोत्सवकर्मसु ।
स्वसूत्रपूर्वपरयोः प्रयोगेषु विचक्षणः ॥
भट्टाचार्य इति श्रीमान् प्रख्यातो वीरराघवः ।
स्मृतिगूढार्थनिर्णेता शिल्पज्यो(ज्यौ)तिषकोविदः ॥

कवितामार्गवित् कश्चित् सार्वभौमप्रबन्धवित् ।
सौकर्याय समस्तानामाशौचशतकस्य तु ।
विवृतिं कृतवान् बुद्ध्या स्वयं द्राविडभाषया ॥

End:

ततस्समाप्ते व्रतबन्धके तु कृत्वा तु सांवत्सरिकं यथावत् ।
शुद्धे मुहूर्ते सुदिने सुलग्ने क्षौरं तु कुर्यादिति चाह कौशिकः ॥

Colophon:

आशौचशतकं सम्पूर्णम् ॥

No. 2999. अघनिर्णयः.

AGHANIRNAYAH.

Pages, 82. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 14*b* of the MS. described under No. 2988. Incomplete.

Same work as the above.

No. 3000. अघपञ्चषष्टिः.

AGHAPAÑCAṢAṢṬIH.

Substance, palm-leaf. Size, 12¼ × 1¼ inches. Pages, 21. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

A work in 65 stanzas on pollution. This MS. contains only 61 stanzas.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are, Āśaucadaśakam 12*a*, Āśaucadaśakavyākhyā 13*b*, Aghapradīpa (with Tamil commentary) 19*a*.

Beginning:

गर्भस्रुतिर्मासचतुष्टये चेत्
स्नानं पितुः पञ्चमषष्ठयोश्चेत् ।

ज्ञातेश्च सा चेत्कठिना चिरात्तं
तयोर्दशाहान्यथ सप्तमादौ ॥ १ ॥
मासत्रये त्रीणि दिनानि मास-
समानि(न)सङ्ख्यानि दिनानि पश्चात् ।
गर्भच्युतौ मासि तु सप्तमादौ
अघं वधूनामथ सूतिकावत् ॥ २ ॥
पुंसो जनौ त्रिंशदहानि चत्वा-
रिंश(त)स्त्रियस्तत्र परं दशाहात् ।
कर्मार्हिता स्पृष्टिरपीह निन्द्ये
प्राक् चेद्बलोदर्शनमप्यनुष्णाः ॥ ३ ॥

End:

तयोर्मृतौ बन्धुमृतावपीत्थं
शुध्यन्ति सद्यः पुरुषाः स्त्रियश्च ।
स्त्रीणां विशेषोऽत्र पितृव्यपत्न्याः
स्स्यान्मातुलान्या निधनेऽपि सद्यः ॥ ६० ॥
पाषण्डषण्डौ पतिताभिशस्त-
स्वैरिण्य इत्यादिजनस्य मृत्याम् ।
उद्बन्धनाम्बुज्वलनप्रवेश-
विषादनाद्यैर्मरणेऽपि सद्यः ॥ ६१ ॥

No. **3001.** अघपञ्चषष्टिः.

AGHAPAÑCAṢAṢṬIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, $6\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 17. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Begins on fol. 42a. The other works herein are, Aghapañcaṣaṣṭi (with commentary) 1a, Vaidyanāthasaṅgraha 41a.

Wants the first two leaves and the 9th leaf: otherwise complete.

Same work as the above.

No. 3002. अघपञ्चषष्टिः—सव्याख्या.

AGHAPAÑCAṢAṢṬIH WITH COMMENTARY.

Pages, 79. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 1a of the MS. described under No. 3001.

The text by Viśinātha and the commentary called Smṛti-siddhāntasudhā by Rāmacandrabudha.

Incomplete.

Beginning:

मायूरनाथमभयाम्बिकया समेतम्
आगस्त्यसैकतगणेश्वरषण्मुखाभ्याम् ।
अन्तर्विभाव्य गुरुभिर्विवृणोत्यघानाम्
आशौचविदि(वीथि)[नाथ]कृतसङ्ग्रहणं मृदु(दू)क्त्या ॥
जे(ज्ये)ष्ठैः पितृव्यतनयैर्विहितोऽत्य(ऽप्य)सौ मे
श्रीरामचन्द्रविबुधैरवधानिसाम्रैः ।
मूलप्रतीकविवृतिस्थपदाविवेक(कि)-
बालप्रबोधमि(क)तया सफल(ः)प्रयासः ॥

इह वैदिकन्नितय(नियत)चिकीर्षितग्रन्थविघ्ननिवर्तक[व]चन्द्रकलावतं-सस्कु(स्म)रणरूपमङ्गलमाचरन्नेव स्वग्रन्थे प्रेक्षावत्प्रवृत्त्यर्थं विषयप्रयोज-नाधिका[र]रिसम्बन्धान् ख्यापयन् स्मृतिसिद्धान्तसुधाख्यं चिकीर्षितग्रन्थं शिष्यावधानाय प्रतिजानीते कलानिधिरिति ।

कलानिधिः कौशिकवंशवार्धेः
श्रीवीदि(थि)नाथो वीर्ण(विबु)धो मथित्वा ।

धर्मिन्दरेण स्तु(स्मृ)तिदुग्धसिन्धुं
ददाति सिद्धान्तसुधां ये(बुधे)भ्यः ॥

कला चन्द्रकला निर्धीयते अस्मिन् अवतंसरूपेणेत्येवं वि(व्यु)-त्पत्त्या चन्द्रकलावतंसस्मरणरूपमङ्गळमादावप्यनुष्ठितमिति सूचयित्व(तु)-मादौ कलानिधिपदप्रयोगः कृत इति द्रष्टव्यम् । विशुद्धजनरत्नपूर्ण-तया क्षीराब्धिरूपस्य विश्वामित्रस्य प्रवृद्धिहेतुतया चन्द्ररूपी श्रीराम-(मान्)वीपिनाथो(था)स्यो विष्णु(:)धर्मशास्त्ररूपक्षीराब्धिं स्वबुद्धिरूपमन्द-रपर्वतेन मथित्वा मथनजन्यामाशौ(च)निर्णयरूपसुधां विद्वत्सुरेभ्यो ददा-तीति श्लोकार्थः ।

End:

क्रमाद्दशाहत्र्यहपाक्षिणीत्याशौचेषु वाच्योऽत्र परोक्षशब्दः ।
भवेद्ध्रुवं विंशतिषट्चतुर्द्विसङ्ख्यानयोजनदेशवाची ॥

अस्यार्थः—

दशाहाशौचविषये परोक्षशब्दो विंशतियोजनदेशपरः; त्र्यहाशौच-विषये षड्योजनदेशपरः; पक्षिण्याशौचविषये चतुर्योजनदेशपरः ।

एवं परोक्षे पक्षिण्याशौचदायिजना[वा]नुक्त्वा सन्निधाने तानाह—पितृष्वसुरिति ।

पितृष्वसृवा(सु)मातु(तृ)सहोदर[:]स्य[त]
मातृष्वसुश्चापि च पुत्र ।

No. 3003. अघपञ्चषष्टि(स्स)व्याख्या.

AGHAPAÑCAŚASTIH WITH COMMENTARY.

Pages, 31. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 9*a* of the MSS. described under No. 2198.

Complete.

The commentary is by Rāmacandra.

Beginning:

शुचिना कर्म कर्तव्यमिति शुचित्वस्य सर्वकर्माङ्गत्वात्तस्य चाशुचित्वे सत्यभावात्तादृशशुचित्वसम्पादकजननमरणप्रयुक्ताशौचकालभेदान् क्रमेण प्रदर्शयिष्यन्नाह—गर्भस्रुतिरिति ।

(मू.)

गर्भस्रुतिर्मासचतुष्टये चेत्
स्नानं पितुः पञ्चमषष्ठयोश्चेत् ।
ज्ञातेश्च सा चेत्कठिना त्रिरात्रं
तयोर्दशाहान्यथ सप्तमादौ ॥ १ ॥

(व्या.)

गर्भस्रुतिः गर्भस्रावः । मासचतुष्टये निषेकमासमारभ्य चतुर्षु मासेषु चेत्तदा। पितुः गर्भदातुः। स्नानम् । कर्तव्यमित्यर्थः । पञ्चमषष्ठयोः पञ्चममासे षष्ठमासे । सा गर्भस्रुतिश्चेत् । ज्ञातेश्च चकारस्समुच्चायकः । पितुश्च ज्ञातेश्च स्नानं भवतीत्यर्थः ।

* * * *

एवं पित्रादेराशौचकालमुक्त्वा मातुरप्याशौचकालव्यवस्थामाह—मासत्रयेति ।

(मू.)

मासत्रये त्रीणि दिनानि मास-
समानसङ्ख्यानि दिनानि पश्चात् ।
गर्भच्युतौ मासि तु सप्तमादौ
अयं वधूनामथ सूतिकावत् ॥

End:

(मू.)

पाषण्डषण्डौ पतिताभिशस्त-
स्वैरिण्य इत्यादिजनस्य मृत्याम् ।

उद्बन्धनाम्बुज्वलनप्रवेश-
विषादनाद्यैर्मरणेऽपि सद्यः ॥ ६४ ॥

(व्या.)

पापं(षण्डः) वैदिकाचारपरित्यागपूर्वकावैदिकाचारस्वीकारी । षण्डः स्त्रीपुंलक्षणरहितः । पतितः पतनीयानीत्यादिना आपस्तम्बोक्तलक्षणपातित्यकर्मकारी । अभिशस्तः महापातकी । यद्य(प्यभिशस्त्वं)पातित्यान्तःप्रविष्टमेव ; तथापि गोबलीवर्दन्यायेन । अन्यत्र पतितशब्दः अभिशस्तव्यतिरिक्तपतितपरः । स्वैरिणी यथेच्छं बहुपरपुरुषगामिनी । इत्यादिको जनः । आदिशब्देन व्रात्यादयो गृह्यन्ते । एतादृशमृतस्य । किं च उद्बन्धनं कण्ठे रज्ज्वादिबन्धनपूर्वकं मरणम् । अम्बुप्रवेशो नामाविहित जलपातः । अत एव प्रयागादितीर्थमरणे न दोषः । अग्निप्रवेशोऽपि तादृश एव । अनुगमना(देर्विहितत्वा)न्न दोषः । विषादनं विषभक्षणम् । आदिशब्देन शृङ्ग्यादयो गृह्यन्ते । तैर्मरणे प्राप्तेऽपि दशाहाद्याशौचविषयाणामपि ज्ञात्यादीनां सद्यश्शुद्धिरेव ॥

Colophon :

इति रामचन्द्रविरचिता पञ्चषष्टिव्याख्या समाप्ता ॥
अघपञ्चकषष्टि(ः) परिपूर्णा ॥

No. **3004.** अघप्रकाशिका.

AGHAPRAKĀŚIKĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 17¾ × 1¼ inches. Pages, 40. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance new.

A work on pollution.

Complete in 11 Khaṇḍas.

Beginning :

यं प्रणम्य सकृद्देवं लोक[ः] प्राप्नोति वाञ्छितम् ।
नमामि विघ्नराजं तं सर्वदेवादिपूजितम् ॥

परिभाव्य स्मृतीस्सर्वाः शिष्टाचारान् समीक्ष्य च ।
अनुष्टुप्समयं वाक्यैस्सुबोधाय प्रकाश्यते ॥

शुचिना कर्म कर्तव्यम्; नाशुचिना ।

"आशौचे वर्जयेत्कर्म नित्यनैमित्तिकादिकम् ।
आशौचिनस्तथास्पृश्याः स्पृष्ट्वा स्नानेन शुध्यति ॥
अशुचिः कर्म कुर्वाणस्सद्यो विन्दति चापदम्" ।

इत्यादिवचनैराशौचे कर्मनिषेधादाशौचे निवृत्ते सकलकर्माधिकारस्सि-ध्यति । अतस्तन्निवृत्तये तज्ज्ञप्तये च सम्यगाशौचमवगन्तव्यम् । स-पिण्डादिजननमरणनिमित्तकं कालस्नानापनोद्यं मरणे पिण्डदानादेर्निमित्त-भूतं दानादिकर्मस्वयोग्यतापादकं पुरुषगमशुद्धिकृदघमाशौचमित्युच्यते ।

End:

एवं विज्ञाय, कालापनोद्यमघं यथोक्तमनुष्ठाय, ततः परिशुद्धः कर्माणि कुर्वाणः सम्पूर्णफलं प्राप्नोति ॥

स्मृत्याचारानतिक्रम्य न कोऽप्यर्थोऽप्युदीरितः ।
तस्माद्ग्रन्थमिमं (वीक्ष्य वि)धानं क्रियतां बुधैः ॥

Colophon:

इत्यघप्रकाशिकायामेकादशः खण्डः ॥

पराभवे सिंहशुक्लनवम्यां भौमवासरे ।
अण्णाशास्त्रीति प्रकाशां लिलेखा(स्वाघप्रका)शिकाम् ॥

No. 3005. अघप्रदीपः—सव्याख्यः.

AGHAPRADĪPAḤ WITH COMMENTARY.

Pages, 38. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 19a of the MS. described under No. 3000.

A work on pollution with a Tamil commentary: by Ramabhadradikṣita, son of Śrīnivāsasūri.

Contains 41 Ślōkas.

Beginning:

सर्वस्मृत्यर्थसारान् स्वपितृगुरुमुखात्सादरात्सं गृहीत्वा
दृष्ट्वा समच्र्च्य पश्चाद्बहुदिनमपरैरात्मनिर्धारितार्थः ।
पुत्रः श्रीवाससूरेरपरविस्वनसो दीक्षितो रामभद्रः
चक्रे श्रीवासतुष्ट्यै द्रमिडशुभवचोव्याख्ययाघप्रदीपम् ॥
स्रावे मातुस्त्रिमासे त्रिदिवसमथ तन्माससङ्ख्यादिनं स्यात्
पश्चान्मासाप(त्य)रत्र प्रसवसममहः पुंप्र(स्र)सूता(तौ)तु मासम् ।
स्त्रीसूतौ स्याद्दशाहन्त्वधिकमपि भवेन्माससमात्रादितीव
स्रावाद्याशौचमुक्तं त्रिदिवसमथ च स्यार्तवे स्याद्दधूनाम् ॥

End:

तुल्याश्चैव पितृष्वसुश्च सहजातायाश्च मातृष्वसुः
भत्रा(र्तृ)णां विलये तथा भगिनिकासूनोस्सतीमृत्युतः ।
एवं मातुलपुत्रदारविलयेऽपि स्नानमात्रं विधि
प्राहुस्स्मृतिशास्त्रज्ञः पण्डित.

No. **3006.** अघविवेचनम्.

AGHAVIVECANAM.

Pages, 12. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 45*a* of the MS. described under No. 2998.

A work in discussion of pollution.

Complete.

By Rāmacandrādhvarin, son of Anantasōmayāji.

Beginning:

बहुस्मृतीस्समालोच्य सकलाम(न)पि सद्बुधान् ।
क्रियते सुखबोधार्थं वाक्यैरघविवेचनम् ॥

चतुर्षु मासेषु गर्भस्रावे पितुस्स्नानमात्रम् । ज्ञातीनां तु तदपि न । पञ्चमषष्ठयोस्तत्पाते तु पितुर्ज्ञातेश्च स्नानतश्शुद्धिः । अत्रैव कठिनस्य तस्य पाते द्वयोरपि त्र्यहमाशौचम्; सप्तमादिषु चेत् द्वयोरपि दशाहम्; म(।)-तुस्तु मासत्रये त्रिरात्रं, चतुर्थे चतूरात्रं, पञ्चमे पञ्चरात्रं, षष्ठे षड्रात्रं, सप्तमे सूतिकावत् ।

इत्यमुक्तेष्वथार्थेषु न कार्यस्संशयो बुधैः ।
प्रष्टव्यास्स्मृतिसाक्षिण्यः क्रियते यदि सोऽथवा ॥

Colophon :

प्रथमपरिच्छेदः ॥

End :

ब्रह्मचारिणस्सन्यासिनश्च स्वसपिण्डादिमरणे सद्यश्शुद्धिः सद्य एव शुद्धाः ॥

इति तृतीय(षष्ठ): खण्डः ॥

विना मूलप्रमाणेन न कोऽप्यर्थो विनिश्चितः ।
निर्विशङ्कमया ग्रह्व(मयं ग्रन्थः) तस्माद्ग्राह्यो बुभुत्सुभिः ॥

Colophon :

इति पदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणभारद्वाजकुलतिलकश्रीमदनन्तसोमयाजिनस्तनुज(जे)न रामचन्द्राध्वरु(रि)णा विरचिते अघविवेचने द्वितीयः परिच्छेदः ॥

इति अघविवेचनं समाप्तः(म्) ॥

No. 3007. अघविवेचनम्.

AGHAVIVĒCANAM.

Substance, palm-leaf. Size, 14¾ × 1¼ inches. Pages, 5. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, old.

3 Khaṇḍas complete.

Begins on fol. 21a. The other works herein are, Śrāddhabhōjanaprāyaścittavidhi 1a, Yājuṣaparaprayōga 6a, Nārāyaṇabali 24a, Prayōgacandrikā 27a.

Same work as the above.

No. 3008. अघविवेचनम्.

AGHAVIVĒCANAM.

Substance, palm-leaf. Size, 11¼ × 1¾ inches. Pages, 18. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Incomplete.

Breaks off in the second Parichchēda.

Same work as the above.

No. 3009. अघविवेचनम्.

AGHAVIVĒCANAM.

Pages, 18. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 56a of the MS. described under No. 2988.

Complete in 2 Parichchēdas.

Dated: Wednesday the 11th of the month Āvani, Saptamī, Bharaṇī, in the year Virōdhi.

Same work as the above.

No. 3010. अघविवेचनम्—सव्याख्यानम्.

AGHAVIVECANAM WITH COMMENTARY.

Substance, palm-leaf. Size, 12¾ × 1½ inches. Pages, 51. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, new.

The first 6 Khaṇḍas complete.

Beginning:

(मू.)

श्रुतिस्मृतीस्समालोच्य सकलानपि सङ्ग्रहान् ।
क्रियते सुखबोधार्थं वाक्यैरघविवेचनम् ॥ इति ॥

प्रतिज्ञातत्वात् तद्वाक्ये प्रामाण्यं शङ्कमानानां शङ्कानिरसनाय तद्वाक्यं लिखित्वा, तदर्थमूलप्रमाणान्यपि लिख्यन्ते । चतुर्थमासे गर्भस्रावे पितुस्स्नानमात्रम् । ज्ञातीनां तदपि न । पञ्चमषष्ठयोस्तत्पतने पितुर्ज्ञातीनां च स्ना(न)तश्शुद्धिः । अत्र कठिनस्य पाते द्वयोरपि त्र्यहमाशौचम् । सप्तमादिषु चेद्द्वयोरपि दशाहम् । मातुस्तु मासत्रये त्रिरात्रम् । चतुर्थे चतूरात्रम् । पञ्चमे पञ्चरात्रम् । षष्ठे षड्रात्रम् । सप्तमादिषु सूतिकावत् । पुंप्र(स्र)सवे त्रिंशद्दिनैः ; स्त्रीप्रसवे चत्वारिंशद्दिनैश्शुद्धिः ।

* * * *

(व्या.)

मुक्ताफले पराशरः—

"यदि गर्भो विपद्येत स्रवते चापि योषितः ।
यावन्मासं स्थितो गर्भः दिनं तावत्तु सूतकम्" ॥ इति ॥

यदि गर्भस्रावपातौ स्यातां तदा यावत्सु मासेषु गर्भः स्थितः तावन्माससङ्ख्यासमदिनं मातुस्सूत्याशौचमित्यर्थः । इदं चतुर्थमासप्रभृति आ सप्तमात् । अर्वाक्तु त्रिरात्रम् ।

स्रावपातौ विविनक्ति स एव—

"आ चतुर्थाद्भवेत्स्रावः पातः पञ्चमषष्ठयोः ।
अत ऊर्ध्वं प्रसूतिस्स्याद्दशाहं सूतकं भवेत्" ॥ इति ॥

End:

गृहस्थमृतौ ब्रह्मचारियतीनाम् ; ब्रह्मचारिमृतौ ब्रह्मचारिवानप्रस्थयती-

नाम्; वानप्रस्थमृतौ वानप्रस्थब्रह्मचारियतीनाम्; यतिमृतौ यतिब्रह्मचारि-वानप्रस्थानाम्; सपिण्डानां परस्परं सद्यश्शौचं भवतीत्यर्थः ॥

Colophon:

इति षष्ठः खण्डः ॥

No. 3011. अभिनवषडशीतिः—धर्मप्रदीपिकासहिता.

ABHINAVAṢADAŚITIH WITH DHARMAPRADĪPIKĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 11¾ × 1¼ inches. Pages, 226. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, fair. Appearance, new.

Complete.

This is a treatise in Āśauca. The text as well as the commentary by Subrahmaṇyasudhī son of Veṅkaṭāmbā.

An index of 9 pages is given at the beginning.

Beginning:

(व्या.)

वागीशवासुदेवादिवरदानविशारदम् ।
वारंवारमहं वन्दे वारणेन्द्राननं महः ॥

सौजन्यं सुमनोऽभिनन्द्यममृतं सत्वं तु वेलातटं
स्वाचारस्सहजो महामधुरिमा धर्मस्सुराणां द्रुमः ।
यत्राद्यः कुलदेवतापदमितः श्रीवेङ्कटेशो हरिः
सोऽयं सर्वमनोरमो विजयते पोन्दूरुवंशार्णवः ॥

सुधांशुस्तत्र सम्भूतः सुब्रह्मण्यसुधीरिति ।
अजस्रपरिपूर्णाभिः कलाभिरुपशोभित(तः) ॥

कुलशीलविवेकादिप्रशस्तगुणजन्मभूः ।
वेङ्कटाम्बा महाभागा जननी यस्य पावनी ॥

वेङ्कटेशाह्वयो यस्य पिता सज्जनपूजितः ।
पवित्रकीर्तिरत्यन्तमहनीयगुणोज्ज्वलः ॥
तर्कादिप्रौढतन्त्रप्रवितत्तगहनप्रक्रियादुर्गमार्ग-
स्थानस्वैरप्रचारप्रबलमृगपतिर्भूरिसद्ग्रन्थबन्धः ।
काव्यालङ्कारजालप्रचुरपरिचयो यस्सुधासिन्धुपूर-
प्रेङ्खत्कल्लोलजालप्रतिभटकवितामाधुरीसाधुरीतिः ॥
सोऽहं साधुजनानां सन्ततसन्तोषसंविधानचणाम् ।
सदसद्विवेकजननीं सकलस्मृतिभिः प्रतीतसंवादाम् ॥
आशौचनिर्णयाख्यामभिनवषडशीतिमात्मना रचिताम् ।
व्याकुर्वे मन्वादिव्याहारानप्युदाहरन् विशदम् ॥

ननु चन्द्रिकामाधवीयादिनिबन्धेषु तत्तन्मुनिस्मृतिवचनानि सङ्कलय्य सर्वैकमत्योपादानपूर्वकं सर्वे धर्मास्सम्यगेव व्यवस्थिताः । तेष्वाशौचमपि सम्यगेव निरूपितम् ; तथापि तेषु निबन्धेषु प्रत्येकं कृत्स्नस्यानभिधाना-त्तत्तद्विषयेषु भूयश्चर्चाभिः ग्रन्थविस्तराच्च, मन्दानां तत्त्वनिर्णयो न सम्भवतीति तत्सिद्ध्यर्थं कौशिकादित्येन सारांशमात्रं निष्कृष्य सङ्क्षेप-तष्षडशीतिर्निबद्धा सर्वैरुपादीयमाना दरीदृश्यते ; तत्किमर्थोऽयमभिनव-षडशीतिरारम्भ इत्याशङ्का प्रसरति । तत्रोत्तरम्—यद्यपि प्राचीनषड-शीतौ सुखोपलम्भार्थं तत्तन्निबन्धेभ्यस्सारांशमात्रं निष्कृष्य जातकाद्याशौ-चभेदा निरूपिताः ; तथापि न तत्र कार्त्स्न्येनाभिधानम् । तथा हि—

स्रावे जनकस्य स्नानं नाभिहितम् ; चतुर्थमासस्रावे ज्ञातीनां स्नानं नाभिहितम् ; तत्रैवेषत्कठिनस्रावे जनकस्य त्रिरात्राशौचं नाभिहितम् ; पाते मृतप्रसवे च जाताशौचमात्रमुक्तम् ; स्नानमात्रापनोद्यं शावाशौचं नाभिहितम् ।

* * * *

तस्मात् प्राचीनषडशीतावनुक्तस्य सङ्ग्रहार्थं दुरुक्तस्य निरासार्थं च अभिनवग्रन्थारम्भः ।

अत्र चाशौचमात्रविवेचनं क्रियते । आशौचकर्तव्यं तिलोदकादिकं तु असत्कृतधर्मचिन्तामणौ द्रष्टव्यम् । अथ प्रारिप्सितग्रन्थस्य निर्विघ्न-परिसमाप्तये

* * * *

चिकीर्षितं प्रतिजानीते —

(मू.)

गणनाथं नमस्कृत्य गुरूनपि महात्मनः ।
सुब्रह्मण्यो वितनुते सुधीराशौचनिर्णयम् ॥

महात्मन इति गुरूणां विशेषणं स्वकीयसद्गुरुकटाक्षजनितबुद्धिवैश-द्याभिप्रायम् ।

आशौचनिर्णय इति ग्रन्थस्य नाम; आशौचस्य निर्णयो यस्मात् इति बहुव्रीहिः । ततश्च आशौचकलापैः(पो) ग्रन्थस्य विषय इत्युक्तं भवति ।

End:

अतस्तेषामाशिषा पुत्रादीनां दीर्घमायुस्सार्व(का)लिकमारोग्यमाचन्द्रार्कं वंशाभिवृद्धिरुत्तरोत्तरं श्रेयोऽभिवृद्धिश्च भवतीति ॥

तेन कृतैषा विदुषामभिनवषडशीतिभाववोधाय ।
धर्मप्रदीपिकाख्या व्याख्या जीयादतीव विख्याता ॥

Colophon:

इति श्रीविङ्कटाम्बागर्भसम्भूतश्रीसुब्रह्मण्यसुधीविरचितायामभिनवषड-शीतिव्याख्यायां पित्रादिप्रसादेन पुत्रादेर्वंशाभिवृद्धिनिखिलश्रेयःप्राप्तिनि-र्णयः ॥

अभिनवषडशीतिस्सव्याख्या समाप्ता ॥

१. स्रावपाताशौचनिर्णय.
२. प्रसवाशौचादिनिर्णय.
३. दशाहान्तरशिशुमरणाशौचनिर्णय.
४. अनुपनीताशौचनिर्णय.
५. उपनीताशौचनिर्णय.
६. अतिक्रान्ताशौचनिर्णय.
७. अनेकाशौचसन्निपाताशौचनिर्णय.
८. आमाशौचनिर्णय.
९. सम्पर्काशौचनिर्णय.
१०. द्रव्याशौचनिर्णय.
११. आशौचापवादनिर्णय.
१२. आशौचकर्तव्यनिर्णय.
१३. वंशाभिवृद्धिश्रेयःप्राप्तिनिर्णय.

No. **3012**. अभिनवषडशीतिः—धर्मप्रदीपिकासहिता.

ABHINAVAṢAḌAŚĪTIḤ WITH DHARMAPRADĪPIKĀ.

Pages, 179. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 47*a* of the MS. described under No. 2787.

Complete.

Same work as the above.

नलाब्दे चैत्रमाशे(से) च पौर्णम्यां(पूर्णिमा) भृगुवासरे ।
पुराणान्वयजातेन पद्मनाभेन धीमता ॥

षडशीतिस्सुविख्याता सव्याख्याभिनवाभिधा ।

No. **3013**. अभिनवषडशीतिः—धर्मप्रदीपिकासहिता.

ABHINAVAṢAḌAŚĪTIḤ WITH DHARMAPRADĪPIKĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 11⅝ × 1⅝ inches. Pages, 166. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are, Śaivāgamaślōkāḥ 95*a*. Karṇāmṛtaślōkāḥ 96*a*.

Incomplete.

Breaks off in the middle of Samparkāśaucanirṇaya.

Same work as the above.

No. 3014. अभिनवषडशीतिः—धर्मप्रदीपिकासहिता.

ABHINAVAṢAḌAŚĪTIḤ WITH DHARMAPRADĪPIKĀ.

Pages, 24. Lines, 38 on a page.

Begins on fol. 30a of the MS. described under No. 2913.

Contains to the end of the portion dealing with Āśaucāpavāda-nirṇaya.

Same work as the above.

No. 3015. अभिनवषडशीतिः—धर्मप्रदीपिकासहिता.

ABHINAVAṢAḌAŚĪTIḤ WITH DHARMAPRADĪPIKĀ.

Pages, 19. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 1a of the MS. described under No. 2969.

Contains Āśaucāpavādanirṇaya only.

Same work as the above.

No. 3016. अभिनवषडशीतिः—धर्मप्रदीपिकासहिता.

ABHINAVAṢAḌAŚĪTIḤ WITH DHARMAPRADĪPIKĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1½ inches. Pages, 152. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Breaks off in Samparkāśaucа.

Incomplete.

Begins on fol. 13a. The other work herein is, Śiśupālavadhavyākhya 1a.

Same work as the above.

No. 3017. अभिनवषडशीतिः–धर्मप्रदीपिकासहिता.

ABHINAVAṢAḌAŚĪTIḤ WITH DHARMAPRADĪPIKĀ.

Pages, 26. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 52a of the MS. described under No. 2943.

To the end of Dravyāśauca.

Incomplete.

Same work as the above.

No. 3018. अभिनवषडशीतिः–धर्मप्रदीपिकासहिता.

ABHINAVAṢAḌAŚĪTIḤ WITH DHARMAPRADĪPIKĀ.

Pages, 140. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 43a of the MS. described under No. 2980.

To the end of the portion on Āśaucakartavyanirṇaya.

Incomplete.

Same work as the above.

No. 3019. आशौचखण्डः.

ĀŚAUCAKHAṆḌAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1½ inches. Pages, 13. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 186a. The other works herein are, Nirṇayasindhu 1a, Saunaktyargvidhānasahitamāhātmya 164a.

Complete.

Beginning:

अथ वक्ष्याम्याशौचम् — यद्दानादिधर्मेष्वयोग्यत्वलक्षणं सपिण्डादिजनानां सम्भवति; तदाशौचम् । तच्च सपिण्डजनने मरणे च सम्भवति । यतः प्रभृति सन्तानविश्लेषस्स कूटस्थ इति व्यवह्रियते । तमारभ्य गणिताः सप्त पुरुषाः पुत्रपौत्रादयः सपिण्डाः परस्परं गोत्रानुप्रविष्टा इति विज्ञेयाः । अष्टमप्रभृतयस्समानोदकाश्चतुर्दशपर्यन्ताः । पञ्चदशप्रभृतयो गोत्रजाः । गोत्रजानां जनने मरणे वा नाशौचम्; मरणे तु स्नानेनैव शुद्धिः ।

End:

ब्राह्मणोऽग्निं स्पृष्ट्वा शुध्येद्राजन्यो वाहनमायुधं वा वैश्यो रत्नं शूद्रो यष्टिं स्पृष्ट्वा शुध्यति ॥

Colophon:

आशौचखण्डं समाप्तम् ॥

No 3020. आशौचत्रिंशच्छ्लोकी-सव्याख्या.

ASAUCATRIMSACCHLOKI WITH COMMENTARY.

Substance, palm-leaf. Size, 17½ × 1½ inches. Pages, 35. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, new.

A work on ceremonial pollution, in thirty Ślōkas.

Complete.

Beginning:

नत्वा गणेश्वरं देवं शारदां गुरुमात्मनः ।
आशौचसङ्ग्रहत्रिंशच्छ्लोक्या व्याख्यां करोम्यहम् ॥

तत्र स्मार्तक्रममुल्लङ्घ्य लोकप्रसिद्धिक्रमानुसारं गर्भविपत्तिनिमित्ताशौचक्रमेण प्रतिपादयति—

(मू.)

षण्मासाभ्यन्तरेषु स्वपुरुषनिहिते गर्भमात्रेऽपि नष्टे
माता तन्माससङ्ख्यासमदिनमशुचि(:)स्नानशुद्धास्सपिण्डाः ।
अन्ते मासद्वये तु त्रिदिनमशुचयो(:)तः परं सूतिव(म)त्याः
चातुर्वर्ण(र्ण्य)स्य तुल्यं भवति वयसि यत्प्रोच्यते शौचमात्रम् ॥

(व्या.)

षण्मासाभ्यन्तरेषु षण्मासा(अ)भ्यन्तराणि मध्यानि तेषु । स्वपुरुषनिहिते भर्तृनिहिते गर्भमात्रे पूर्णावयवे गर्भे नष्टे च्युते माता जननी ।

No. 3021. आशौचत्रिंशच्छ्लोकी—सव्याख्या.

ASAUCATRIMSACCHLOKI WITH COMMENTARY.

Pages, 40. Lines, 22 on a page.

Begins on fol. 13*b* of the MS. described under No. 1197.

Complete.

Beginning :—Same as in the previous No. 3020.

End :

तथा च स्मृतिः—

इति संस्कृत्य गच्छेयुर्गृहं बालपुरस्सराः ।
विदश्य निम्ब(पत्राणि) नीयतां द्वारि वेश्मनः ॥
आचम्याग्न्यादि सलिलं गोमयं गौरसर्षपान् ।
प्रविशेयुस्स्वमालभ्य कृत्वात्मनि परं शनैः ॥ इति ॥

Colophon :

इति त्रिंशच्छ्लोकीव्याख्यानं (समाप्तम्) ॥

No. 3022. आशौचदर्पणम्.

ĀŚAUCADARPAṆAM.

Substance, paper. Size, 6¾ × 3¾ inches. Pages, 32. Lines, 23 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Also a work on ceremonial pollution.

Complete.

Beginning:

श्रीमदर्जुनपूर्णा(र्वा)र्थं नृहरिं सद्गुणाकरम् ।
प्रह्लादार्तिहरं देवं लोकेशेशमुपास्महे ॥

आशौचशतकाद्यनेकप्राचीनाशौचशास्त्रनिबन्धनान्यवलोक्य सुबोधनार्थं वाक्यैराशौचदर्पणाख्याद्यनिर्णयं वक्ष्ये—

ब्राह्मणादिवर्णचतुष्टये छुज(मृतिज)न्मनोः क्रमेण दश षोडश विंशत(तिः)त्रिंशत् दिनान्याशौचम् । अभिषिक्तक्षत्रियस्य द्वादशाहम् । गोरक्षासक्तवैश्यस्य षोडशाहम् । चक्राङ्कितवैष्णवशूद्रस्य मासार्धम् ।

End:

भगवत्पूजादिकर्ममध्ये ग्रामे मृतिसम्भवे शेषं कर्म तन्त्रेण समाप्य शवनिर्गमनानन्तरं समन्त्रकं पुनः कुर्यात् । प्रतिष्ठादिकर्ममध्ये तन्त्रेण करणनिषेधात् निर्गमनानन्तरमेव कुर्यात् ॥

Colophon:

इत्याशौचनिर्णयः ॥

अथाघान्ते स्नानकालः ।

अघान्ते सङ्गवकाले स्नात्वा विप्रः पाणिना तोयं स्पृष्ट्वा, नृपो वाहनादिकं स्पृष्ट्वा, वैश्यः प्रतोदं रश्मिं वा स्पृष्ट्वा, स्वस्तिवाचनपूर्वकं ब्राह्मणान् भोजयित्वा शुध्यति । शूद्रो यष्टिं स्पृष्ट्वा शुध्यतीति ।

अयं निबन्धनस्मृत्यनुसारेण उक्तत्वात् एवं सूतकाशौचतत्त्वजिज्ञा-
सुभिः निर्विशङ्कैः अङ्गीकार्यः ॥

विक्रमसंवत्सरज्येष्ठकृष्णैकादशीशनिवासरम१८१८ह्न लिखितः ॥

No. 3023. आशौचदशश्लोकी.
ĀŚAUCADAŚAŚLOKĪ.

Pages, 2. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 38a of the MS. described under No. 2986.

A work on pollution in 10 Ślokas.

Deals with pollution.

Complete.

Beginning:

मातुर्गर्भविपत्स्वयं त्रिदिवसं मासत्रयेऽथो यथा-
मासाहं त्रिषु सूतिकाविधित(र)तः स्नानं पितुस्सर्वदा ।
ज्ञातीनां पतनादिजातमरणे पित्रोर्दशाहं सदा
नाम्ना प्राक्तदुपैति सूतकवशाद्भ्रातुर्दशाहं परम् ॥ १ ॥

End:

क्षत्रे षोडश विंशतिर्नि(र्वि)शि निशा(:)त्रिंशच्च शूद्रे क्रमा-
द्विप्रादित्रिचतुर्गुणा वयसि चेच्छूद्री(द्रे)तु पञ्चाश्रुते(रे) ।
युक्तास्त्रीसुतशिष्यदासभृतका भर्त्रादिव(व)द्बान्धवे
हीने स्वं लघु ना(वा) तदीयमधिके शूद्रे(द्रैः) समा(ः)सङ्कराः ॥ १० ॥

Colophon:

इत्याशौचदशश्लोकी समाप्ता ॥

No. 3024. आशौचदशश्लोकी.
ĀŚAUCADAŚAŚLOKĪ.

Pages, 4. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 12a of the MS. described under No. 3000.

Complete.

Same work as the above.

No. 3025. आशौचदशश्लोकीव्याख्या.

AŚAUCADAŚAŚLŌKĪVYĀKHYĀ.

Pages, 10. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 136 of the MS. described under No. 3000.

A commentary on the above work.

Complete.

Copying is said to have been completed on the 14th of Āvaṇi in the year Virōdhikṛt.

Beginning:

मातुः गर्भविपत्तु मासत्रये त्रिरात्रम् ; मासत्रयादूर्ध्वं त्रिषु मासेषु माससङ्ख्यान्यहोरात्राणि मातुरेव ; पश्चात् षण्मासादूर्ध्वं तत्पाते मातुस्स्वजात्युक्तमघं भवति । पितुः, स्रावे पाते प्रसवे च सर्वत्र स्नानं भवति । ज्ञातीनां पतनादि(दौ)स्नानमेव । जातमरणे पित्रोः जातदन्तत्वाकृतचौला(ल्वा)दिषु सर्वास्ववस्थासु दशाहम् । नामकरणात् पूर्वं सूतकवशात् मरणं भवति चेत् तन्निमित्तशावं सूतकाशौचेन पित्रोर्गच्छति । नामकरणात्परं भ्रातुर्दशाहमघं भवति ।

End:

क्षत्रेति । क्षत्रियस्य जननमरणे तत्सपिण्डानां षोडशरात्रम् ; वैश्यस्य जननमरणे तत्सपिण्डानां विंशतिरात्रम्, शूद्रस्य जननमरणे तत्सपिण्डानां त्रिंशद्दिनमघं भवति । विप्रस्य जननमरणे दशाहमघं भवति । द्विवर्षात्परं विप्रस्य, त्रिवर्षात्परं क्षत्रियस्य, चतुर्वर्षात्परं वैश्यस्य, पञ्चवर्षात्परं शूद्रस्य, सर्वेषां त्रिदिनं चौळात्परं भवति । चौळात्प्राक् विप्रस्य दिनं, क्षत्रियस्य द्विदिनं, वैश्यस्य त्रिदिनं, शूद्रस्य चतुर्दिनमघं भवति । स्त्रीसुतशिष्यदासभृतक(ः): (भृतकः) भृत्यः स्वामिवत् भर्तृपितृआचार्यस्वामिनायकतुल्याशौचिनो भवन्ति । बान्धवे स्वं हीने लघु वा तदि(दी)यमभ(घ)वत् । सङ्कराः शूद्रैस्समा भवन्ति ॥

Colophon :

आशौचदशश्लोकीव्याख्यानं सम्पूर्णम् ॥

No. 3026. आशौचदशश्लोकी–कर्णाटकटीकासहिता.

ĀŚAUCADAŚAŚLOKĪ WITH KANARESE COMMENTARY.

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, 14 × 1½ inches. Pages, 11. Lines, 7 on a page. Character, Kanarese. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 21*a*. The other works herein are, Guruśiṣyalakṣaṇam 1*a*, Gāyatrīmantrārtha 18*a*.

Complete.

No. 3027. आशौचदीपिका.

ĀŚAUCADĪPIKĀ.

Substance, paper. Size, 13¼ × 8½ inches. Pages, 71. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 94*a*. The other works herein are : Kriyākramadyōtikā 1*a*, Jīrṇōddhāraḥ 130*a*, Gaurīmaṇḍapapūjāvidhiḥ 154*a*, Vighnēśvaramaṇḍapapūjāvidhiḥ 222*a*.

Deals with pollution.

Complete.

Beginning :

वन्दे विघ्नेश्वरं शम्भुं सच्चिदानन्दविग्रहम् ।
अपारकरुणामम्बां साक्षाद्देशिकरूपिणः ॥
गौरीपीनस्तनालोकसञ्जातानन्दकन्दलः ।
आनन्द ताण्डवं शम्भुः आनन्दं विदधातु नः ॥
अनुकूलस्मृतिस्नेहामाप्नोतिमथवात्तिवा(सोक्तिपरवर्तिका)म् ।
शैववर्गपरिग्राह्यां करोम्याशौचदीपिकाम् ॥

इह तावदखिलवृन्दभवरशैवतन्त्रदीक्षापवित्रितकलेबराणामनवरतशिवपूजाधुरन्धराणानभू(त)भक्तवितरणधुरीणशिवपूजने शिष्यसुतकानिषिद्धपरिवर्जनपरिज्ञानहेतुभूताशौचप्रकाशसम्पादितदीपिका प्रवर्त्यते ।

End:

सपिण्डीकरणादूर्ध्वं प्रेतकस्यापि शिवलोकप्राप्तिरिति । उक्तं कामिके—

यस्यैतानि न कुर्वन्ति श्राद्धानि नव षोडश ।
पिशाचत्वं स्थिरं तस्य दत्तैः श्राद्धशतैरपि ॥
द्वारे च भस्मनिलये आकाशे च यथाक्रमम् ।
ब्रह्माणि त्रीणि चैकं च प्रेतीभूतस्स दीव्यति ॥
सापिण्डीकरणादूर्ध्वं शिवलोकं स गच्छति ।
इत्येतच्छिवभक्तानां संस्कारं च यथोदितम् ॥
रहस्यं परमाख्यातमपवर्गफलप्रदम् ।
शैवागमरहस्यन्तु कथितं शिवयोगतः ॥

Colophon:

इति अघोरशिवाचार्यविरचितायाम् आशौचदीपिकायाम् आदिशैवाशौचं नाम एकादशप्रबन्धः ॥

No. 3028. आशौचनिर्णयः.

ĀŚAUCANIRṆAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18¼ × 1¼ inches. Pages, 66. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are, Śrāddhādinirṇaya 34*a*, Karmacintāmaṇiḥ 74*a*.

Treats of pollution.

Incomplete.

Contains also a Tamil commentary.

A work on Āśauca by Vēdāntarāmānujatātadāsa, great-grandson of Śvētācārya, and son of Vēṅkaṭavaradāsatātārya.

Beginning:

समस्तचिदचिद्वस्तुशेषिणे शेषशायिने ।
सर्वश्रुत्यन्तवेद्याय श्रीरङ्गब्रह्मणे नमः ॥

वर्णानां ब्राह्मणादीनामाशौचविधिनिर्णयम् ।
सर्वत्र सारमुद्धृत्य कलये सप्रमाणकम् ॥

एतत्प्रबन्धकर्ताहं श्वेताचार्यप्रपौत्रकः ।
श्रुत्यन्तरामावरजतातदास इतीरितः ॥

श्रीविङ्कटेशवरदतातार्येण महात्मना ।
पित्रा सुशिक्षितश्चास्मि धर्मशास्त्रे पुनःपुनः ॥

बहुभ्यश्च महद्भ्यश्च शास्त्रविद्भ्यश्च नैकधा ।
धर्मशास्त्रं श्रुतं तत्तु चर्चितञ्च पुनःपुनः ॥

स्खालित्यं यदि चेत्तत्र क्षन्तुमर्हन्ति साधवः ।
समीचीनं यदि स्याच्चेत् परिगृह्णन्तु चादरात् ॥

षष्टिसङ्ख्यदिनाद्यादिस्नानाद्यान्तमनुक्रमात् ।
द्वाविंशतिविधं प्रोक्तमघं तत्तु यथाक्रमम् ॥

विवरिष्ये सप्रमाणं संस्कृतद्राविडात्मना ।
यतिभङ्गादिदोषोऽत्र न स्मर्तव्यो महात्मभिः ॥

दानादिकर्मयोग्यत्वापादकं पापमेव यत् ।
बोध्यमाशौचशब्देन तज्जन्मनि मृतावपि ॥

कालस्नानापनोद्यञ्च तथा कालापनोद्यकम् ।
स्नानापनोद्यकञ्चेति त्रिविधं तदिहोच्यते ॥

अन्तश्शवनिमित्तञ्च ग्रामाशौचं यदुच्यते ।
कालापनोद्यं तत्प्रोक्तमस्पृश्यस्पर्शनात्मकम् ॥

स्नानापनोद्यं ज्ञात्यादिजन्ममृत्युद्भवश्च यत् ।
कालस्नानापनोद्यं तत् वैद्यनाथसमीरितम् ॥

End:

आचम्य प्रयतः पश्चात् स्नानं विधिवदाचरेत् ।
इति भरद्वाजस्मरणात् ।

उशना—

अनुगम्य मृतं प्रेतं ज्ञातीनप्यनुसृत्य च ।
स्नात्वा पुनश्च भक्षित्वा पुनः स्नानं समाचरेत् ॥ इति ।

स्मृत्यन्तरे—

शौ(श)वानुगमने क्षौरे पुनः स्नानं विधीयते ।
आर्द्रवस्त्रं परित्यज्य शुष्कवस्त्रेण मार्जनम् ॥

सप्तवाताहृतं वस्त्रं शुष्कवत्प्रतिपादितम् ।
आर्द्रं वापि द्विजातीनामाहृतं गौतमादिभिः ॥

अजीर्णेऽभ्युदिते वान्तावश्रुपाते क्षुरे भगे ।

स्मृत्यर्थसारे—

अस्पृश्यस्पर्शने स्नाने नाघमर्षणतर्पणे ।
अजीर्णेऽभ्युदिते क्षौरे पुनःस्नाने तु ते स्मृतः (ते) ॥ इति ।

कण्वः—

अनुगन्ता च वोढा च पुनः स्नात्वा च योषितः ।

स्मृत्यन्तरे—

अग्न्यभावे घृताभावे सचेलस्नानमाचरेत् ।

अभिमन्त्र्य तु गायत्र्या दशकृत्वो यथाविधि ॥
अर्घाञ्जलिरपः पीत्वा सर्वपापैः प्रमुच्यते । इति ॥

No. 3029. आशौचनिर्णयः.

ĀŚAUCANIRṆAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¼ × 1½ inches. Pages, 14. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 14a. The other works herein are :—

	fol.		fol.
Ṣaḍaśītiḥ ..	.. 1a	Śaunakīyam ..	.. 28a
Āśaucanirṇayaḥ ..	.. 14a	Āturasannyāsavidhiḥ..	41a
Upākarmanirṇayaḥ	.. 21a	Yatisaṃskāraprayōgaḥ	.. 43a
Aparaviṣayavacanāni	.. 23a	Yatisaṃskāraviṣayaḥ..	.. 50a
Anāvṛṣṭiśāntiḥ ..	.. 25a	Nārāyaṇabaliprayōgaḥ	.. 51a
Jvaravidhiḥ ..	.. 26a	Daśadānaviṣayaḥ	.. 53b

Complete.

A work on ceremonial pollution by Bhaṭṭōjidīkṣita, son of Lakṣmīdharasūri

Beginning :

अथाशौचनिर्णयः—

आ चतुर्थाद्भवेत्स्राव(:)पातः पञ्चमषष्ठयोः ।
अत ऊर्ध्वं प्रसूतिः स्यात् दशाहं सूतकं भवेत् ॥ इति ॥

पराशारा(र):—

तत्र स्रावे आद्यमासत्रये मातुस्त्रिरात्रमाशौचम् ; उपरि आषड(मासं) माससमदिनमाशौचम्; च(तु)र्थे चत्वारि; पञ्चमे पञ्च; षष्ठे षडित्यर्थः ।

सपिण्डानातु(न्तु) स्नानमात्रेण शुद्धिः स्रावे; पाते तु त्रिरात्रम्; सप्तम-मासप्रभृति तु दशरात्रमित्यास्व(त्यत ऊर्ध्वमि)त्युक्तम् ।

End:

यतीनां ब्रह्मचारिणाञ्च नाशौचम् । समावर्तनानन्तरन्तु प्राङ्मृतानां सपिण्डानामुदकदानं कृत्वा त्रिरात्राशौचं कुर्यात् । एवं पित्रादिभ्यः उदकदानादिकं कुर्वन् ब्रह्मचारी आशौचमपि लभते ।

तदुक्तं त्रिंशच्छ्लोक्याम्—

तातम्बाचार्यकेभ्या(भ्यः)सतिलजलदो ब्रह्मचारी तदीयाशौचम्—इति ।

प्रक्रान्ति(न्त)प्रायश्चित्तानामाशौचं नास्ति । पूर्वसङ्कल्पचौलोपनयनादि-संस्कारेषु यज्ञदेवताप्रतिष्ठारामाद्युत्सर्गादिपुण्येष्वमिति ।

Colophon:

इति पदवाक्यप्रमाणज्ञश्रीलक्ष्मीधरसूरिसूनुना भट्टोजिदीक्षितेन विरचितायामाशौचनिर्णयः समाप्तः ॥

No. **3030.** आशौचनिर्णयः.

AŚAUCANIRṆAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, $8\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 28. Lines, 9 on a page. Character, Dēvanāgari. Condition, good. Appearance, old.

Deals with pollution. Complete.

By Tryambakapaṇḍita. A work based on the Parāśaramādhavīya and on the Mitākṣarā of Yājñavalkyasmṛti.

Beginning:

गणपतिं नमस्कृत्य प्रत्यूहादिक(द्विष)विं कवि(म्) ।
त्र्यम्बकेणाशु बोधात(र्थं)क्रियते शौचनिर्णयः ॥

अर्थतोश(तस्स)व्दतश्चेह पौनरुक्त्यं न दुष्यति ।
स्फुटबोधाय बालानां ग्रन्थोऽयं रच्यते यतः ॥

अत्र प्रागुपनयनात् कामचारकामभक्ष इति गौतमोक्तेरनुपनीतस्य पित्रादिसंस्कारं विना आशौचे नाधिकारः ।

End :

विंशतिप्रभृति दिनत्रयम् । यस्यास्तु विंशतिदिनादर्वाक् प्रायशो रजोदर्शनं भवति ; तस्या दशदिनपर्यन्तं स्नानमात्रम् । एकादशे एकरात्रं, द्वादशे द्विरात्रं, त्रयोदशादारभ्य त्रिरात्रम् ।

इति त्र्यम्बकीये.

अत्र मूलवचनानि मिताक्षरामाधवादिनिबन्धेभ्यो ज्ञेयानि । विस्तरभयाद्वा अस्रा(ज्ञा)नां दुरधिगमत्वाच्च न लिखितानि ।

Colophon :

इति श्रीआङ्गी(ङ्गि)रसमुद्गलकुलजलधिसुधांशुपदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणयायजूकशिरोरत्ननारायणात्मजरघुनाथसूरिसुनुत्र्यम्बकपण्डितविरचिताशौचनिर्णयस्समाप्तः ॥

ऋत्विजां दीक्षितानाश्च यज्ञियं कर्म कुर्वताम् ।
नैवाशौचं भवत्येषां पितुश्च मरणं दिनम्(विना) ॥

*   *   *   *

जनने मरणे चैव नाशौचं ब्रह्मचारिणाम् ।
पित्रोर्मरण एव स्यादाशौचं ब्रह्मचारिणाम् ॥

No. 3031. आशौचविषयः.

AŚAUCAVIṢAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 52. Lines, 6 on a page. Character, Kanarese. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Wants beginning and end.

Beginning :

आर्तवं पुष्परजसि(सी) ऋतुरित्यभिधीयते ।
म(ा)क्लं विकृतं चेति स्त्रीणां तद्विविधं भवेत् ॥

End :

इत्थं चतुर्विधमुदीरितमार्तवादि
स्नानादिभेदवद्दतः खलु युक्तियुक्तम् ।
आशौचमाचरति यदशुचितामुपैति
स ब्रह्मवर्चसपरस्सुजनैकसिंहः ॥

अमावास्यां(यान्तु) मृतिर्यस्य तद्दिने दहनं भवेत् ।
चन्द्रस्य दर्शनात्पूर्वं दश पिण्डानि कारयेत् ॥

एकेनोज्ज्वलतन्तुना त्रिवलितेनाथ त्रिवर्णात्मना
त्रिभिः केवललक्ष्यभेदनवभिर्जीवादिसङ्कल्पतः ।
सप्तविंशतिभेदतस्समुदितं सूत्रं पवित्रं पुनः
सद्रत्नत्रयरूपमेव बिभृयाद्यज्ञोपवीतं द्विजः ॥

भेरीप्रदीपवरदर्पणकम्बुघण्टा-
चन्द्रार्कचक्रसहितान(न्य)पि मङ्गलानि ।
संस्थापयामि सुसृताङ्कुरवर्धनाय
जैनेन्द्रयज्ञरचनाचितमङ्गलानि ॥

No. 3032. आशौचविषयः.

ĀŚAUCAVIṢAYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 11¾ × 1½ inches. Pages, 7. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Incomplete.

Begins on fol. 27a. The other works herein are, **Anāhitāgnipaitṛmēdhikavidhi** 1a, Mṛttikāsnānavidhi 28b.

Wants beginning and end, and hence not identified.

Beginning :

पक्षिण्याशौचमृत्विग्दुहितृसुतसहाध्यायिशिष्योपनीत-
याज्येषु स्यात्स्वमित्रश्वशुरभगिनिकामागिनेयप्रयाणे ।
मातामहाख्य पित्रोः स्वस्तृ(स)रि च(वि) मृते मातुले मातुलान्यां
चाथो सज्योतिरेव स्वविषयनृपतौ ग्रामनाथे च इ(न)ष्टे ॥

मृते ऋत्विगादिषु पक्षिण्याशौचम् । एतच्चैकग्रामविषयम् ।

End :

आत्ममातृष्वसुः पुत्रा आत्ममातृष्वसुस्सुताः ॥
आत्ममातुलपुत्राश्च विज्ञेया आत्मबान्धवाः ।
एकग्रामे तु मरणे पक्षिण्याशौचमिष्यते ॥
गुणहीनेषु शौचेषु सपिण्डेवैकरात्रकम् ।
ग्रामान्तरेषु गुणिषु गुणहीनेषु चाप्लवः ॥

इति ऋत्विक् त्रिविधः । तदाह नारदः ।

No. **3033.** आशौचविषयः.

ĀŚAUCAVIṢAYAḤ.

Pages, 29. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 68b of the MS. described under No. 2988. Incomplete.

Beginning :

अशक्तस्नानविधिः—

शिरस्स्नानेऽप्यशक्तस्तु ज्वरी वृद्धस्तथातुरः ।
शिरोरोगी श्रोत्ररोगी कण्ठस्नानं प्रकल्पयेत् ॥

तत्राप्यशक्तो यदि वा कापिलं स्नानमाचरेत् ।
सायंप्रातरशक्तश्चेत् सायमेवाथवा पुनः ॥

* * * *

दत्तस्य पुत्रजनने मरणे च तेषामाशौचानुष्ठानं कथं वा ? उभयविधज्ञात्योर्जननमरणे दत्तस्याशौचानुष्ठानद्वयम् ?

End:

सङ्ग्रहे गालवः—
दौहित्रः पुत्रिकापुत्रः दत्तकोऽप्यौरसस्तथा ।
उदकं पिण्डदानञ्च यथाकालं समाचरेत् ॥

यथाकालं दशरात्रमित्यर्थः । तदुक्तं शतके—

जन्महान्योस्तु वर्णानां दश षोडश विंशतिः । ब्राह्मणानां दशरात्रविधा . . . . . दशरात्रेणैवोदकपिण्डसमापनङ्कर्तव्यम् ॥ यावदाशौचं प्रेतस्यो.

No. 3034. आशौचसङ्ग्रहः.

ĀŚAUCASAṄGRAHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1¼ inches. Pages, 20. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Treats of pollution. Complete.

By Vēṅkaṭēśa.

Beginning:

श्रीनिगमशिखरधुरन्धरचरणसरसिजस्रवन्मधुरसास्वादैः ।
अत्यन्ततुन्दिलो मे भुवान्मानसमधुव्रतश्चपलोऽयम् ॥

आचारनवनीताद्यनिर्णयाद्यविवेकतः ।
सङ्गृह्य षडशीत्यादीन् लिख्यते चायसङ्ग्रहः ॥

शतके—

आ चतुर्थाद्भवेत् स्रावः पातः पञ्चमषष्ठयोः ।
अत ऊर्ध्वन्तु नारीणामाप(न्तो)प्रसव उच्यते ॥

अभिनवषडशीतौ—

चतुर्थ ईषत्कठिनस्रावे त्रिदिवसं पितुः ।
मृदुस्रावे तु सर्वेषां चतुर्थे स्नानमात्रकम् ॥

मरीचिरपि—

स्रावे मातुस्त्रिरात्रं स्यात् सपिण्डाशौचवर्जनम् ।
पाते मातुर्यथामासं पित्रादीनां दिनत्रयम् ॥ इति ।

End:

तथाङ्गिराः—

सद्यश्शौचे तु तावत्स्यात् आशौचं (सं)स्थितस्य तु ।
यावत्स्नानं न कुर्वन्ति सचेलं बान्धवा बहिः ॥ इति ।

अत्र संस्थितस्येत्युक्तत्वात् प्रसवे प्र.

* * * *

सङ्ग्रहे—

श्वश्रूश्वशुरतत्पुत्रयाता(न्या)चार्यसुतर्त्विजाम् ।
उपाध्यायस्य सद्यस्स्यात् मृतौ तत्प्रतियोगिनाम् ॥ इति ।

अत्र श्वश्रूश्वशुरयोः प्रतियोगी जामाता तत्पुत्रः स्यालः स्वप्रतियोगी स्वसुर्भर्ता । इत्येतत्सङ्ग्रहेण लिखितम् । विस्तरस्तु स्मृत्यन्तरे द्रष्टव्यः ॥

श्रीनिगमशिखरगुरुवरचरणसरसिजस्रवन्मधुरसास्वादैः ।
अत्यन्ततुन्दिलो मे भूयान्मानसमधुव्रतश्चपलोऽयम् ॥

No. 3035. आशौचसङ्ग्रहः.

ĀŚAUCASAṄGRAHAḤ.

Pages, 17. Lines, 24 on a page.

Begins on fol. 33a of the MSS. described under No. 1797.

Complete.

No. 3036. आशौचाष्टकी.

ĀŚAUCĀṢṬAKĪ.

Pages, 2. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 37b of the MS. described under No. 2986.

Treats of pollution. Complete.

Beginning:

नाम्नः प्राग्दन्तजातेरुपनयनविधेराह्नवोऽहस्त्रिरात्रं
जातेरूर्ध्वं दशाहे सहभुवि तु कृते नाम्नि पित्रोस्तदैव ।
स्त्रीषु क्षौराष्टमाब्दादुपनयनविधेः पूर्वस(ङ्ख्या) तिथौ(थिः) स्यात्
मातुस्तन्माससङ्ख्यासमदिनमुभयोरुद्भवे गर्भनाशे ॥

End:

श्राद्धं तोयं कृशानुर्वलिकटकरणे दुःखनामाश्रुतौ न-
स्ता स्पृष्टौ न प्रदाहावसुगमवहने तप्तकृच्छ्रेण शुद्धिः ।
जन्मन्येकोदकानां त्रिदिनमवगमे पिण्डभाजां दशाहं
सर्वेषां त्रि(:)श्रुतश्चेत् ह्यदिनसहिते प्रेतवन्मातुरस्यात् ॥

Colophon:

इत्याशौचाष्टकी समाप्ता ॥

No. 3037. वैद्यनाथसङ्ग्रहः.

VAIDYANĀTHASAṄGRAHAḤ

Pages, 2. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 41*a* of the MS. described under No. 3001.

Incomplete.

An abstract of the treatise on Āśauca (pollution) by Vaidyanātha.

Beginning:

औरसश्चैव पौत्रश्चतत्तु(श्चेत्पु)भौ सन्ततिरेव च ।
ततश्च पुत्रिकापुत्रतत्सन्ततिरनन्तरम् ॥
दत्त[श्च] त(स्त)त्सन्ततिश्चैव धनहारि(री) तथैव च ।

End:

आचार्यश्च सहाध्यायी जामाता च सखा ततः ।
स्त्रीहारी धनहारी च राजेत्थं कर्तृनिर्णयः ॥
दाहप्रभृति चैकोद्दिष्टान्ताः पूर्वा(:)क्रियाः स्मृताः ।
तदुत्तरास्सापिण्ड्यान्ता मध्यमास्समा(मुदा)हृताः ॥
तदूर्ध्वमुत्तराः.

No. 3038. शुद्धिचन्द्रिका.

ŚUDDHICANDRIKĀ.

Pages, 4. Lines, 8 on a page.

Begins on fol. 36*a* of the MS. described under No. 2986.

Complete.

This is a work on Āśauca by Kalidāsa.

Beginning:

विप्रक्षत्रिययोस्सापिण्डजनने शुद्धिर्दशद्वादशा-
होरात्रैरथ पक्षकोपरि विश(ां)श्शूद्रस्य मासात्परम् ।

पुत्रीमज्जनतोऽथ सर्वजननीस्पर्शे दशाहाच्छुचिः
कर्मार्हा[त] द्विदशाहतः पुरुषसूनोसात्परं स्त्रीभ्स्रुः ॥
तद्वत्सर्वसपिण्डनाञ्च कुलजे शुद्धिर्मृतेऽथाचतु(:)-
पञ्चाश्चाहि(ह)दशाहिकास्त्विचयनात्खण्डे तृतीय(यां) शकम् ।
अद्धाशौचमथो मृताहगणनात्साभिस्तु दाहात्परं
सर्वे वा दशरात्रिणोऽपि शुचयस्तत्सङ्कराच्छूद्रवत् ॥

En(d):

सद्यस्सत्रिपु(पु)राश्रमी(मि)व्रतियतिव्रह्मज्ञबुध्या(लब्धा)पदां
स्वे स्वे कर्मणि शिल्पिदासभिषजावि(मि)ष्टस्य राज्ञो द्विजैः ।
ऋत्विङ्नि(ग्दीक्षि)तयोर्निमन्त्रितसदादात्रोर्मखो(हो)पद्रवे
मृत्यामात्यमहीभुजाश्च सकलाशौचेऽपि शुद्धिः स्मृता ॥
स्वं वर्णश्च वहेद्दहेदनुगतौ स्पृष्टौ शवास्रो रुदन्
स्नात्वान्यो(यं)यदि तत्समश्चिदिवसैः दग्धेऽस्थि वर्णेऽपरे ।
बन्धोर्निर्हरणात् त्र्यहं सहवसन्नह्नान्यवासेऽन्नमुक्
तुल्यस्तैः शवसंस्कृतिश्च विधिना कृत्वा क्रियां स्याच्छुचिः ॥

Colophon:

इति कालिदासविरचिता शुद्धिचन्द्रिका समाप्ता ॥

No. 3039. शुद्धिचन्द्रिकाव्याख्या.

ŚUDDHICANDRIKĀVYĀKHYĀ.

Pages, 70. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 1a of the MS. described under No. 2986.

Complete.

A commentary on the above work.

Said to have been copied for the use of Sanagavarapu Veṅkaṭa, on the 3rd day of the bright fortnight of the month of Māgha in the year Sarvajit.

Beginning :

विप्रक्षत्रिययोरित्यादि । इह यद्यप्यशौ(प्याशौ)चविधायकानि मनुयाज्ञवल्क्य(ल्क्यादिवचनानि)प्रमाणभूतानि भूयांसि सन्ति; तथापि तेषां बहुत्वात् कचिदस्फुटत्वात् कचिदन्योन्यविरुद्धाभिधानेनाव्यवस्थितविषयत्वात्तान्येवोपजीव्य स्वस्य स्मरणाय सुधियाञ्च सुबोधाय ह(सा)राभिधानपुरस्सरं व्यवस्थितविषयैः पञ्चविंशतिश्लोकैः नानाविध(।)शौचशुद्धिसङ्ग्रहायायमारम्भः । तत्र प्रसक्तमेव प्रतिषिध्यत इति न्यायेन शुद्धेराशौचाभावरूपत्वात् आशौचं कथं प्रसक्तमित्याकाङ्क्षायाम् ।

मनुः—

दन्तजातेऽनुजाते च कृतचूडे च संस्थिते ।
अशुद्धा बान्धवास्सर्वे सूतके च तथोच्यते ॥

अनुजाते अजातदन्ते इत्यर्थः । अत्र बान्धवास्सपिण्डाः ।

End :

एवं गृहपतिर्दग्धः सर्वं तरति दुष्कृतम् ।
यश्चैनं दाहयेत्सोऽपि प्रजां प्राप्नोति निन्दि(नन्द)नम् ॥

य(व)शगाश्चाथ भृत्याश्च इहामुत्र च निर्भयाः ।
अतिक्रम्यात्मनो भाव्यं स्थानमिष्टञ्च विन्दति ॥

एवमेषोऽग्निमान् यज्ञपात्रायुधविभूषितः ।
लोकानिमानतिक्रम्य परं ब्रह्मैव विन्दति ॥

तथा—

अनये(यै)वावृत्तनारी दग्धव्या(व्या)या व्यवस्थितः(ता) ।
अग्निप्रदानमन्त्रोऽस्या न प्रयोज्य[ः] इति स्थितिः ॥

इति । व्यवस्थितानुवृत्ता । तत्तु मार्तोग्निमद्विषयम् ।

निरग्नेरपि अग्निसम्बन्धिपात्र[ा]न्यासादिव्यतिरेकेण यथासम्भवमन्ये संस्कारधर्माः प्रयोज्य(ा) इति। आहिताग्नेरपि एतदुक्तो विरोधिसंस्कारकर्मा ग्राह्य इति ॥

Colophon:

इति कालिदासचन्द्रिकायां शुद्धिचन्द्रिकाव्याख्यानं समाप्तः(म्) ॥

No. **3040.** षडशीतिः—सव्याख्या.

ṢAḌAŚĪTIḤ WITH COMMENTARY.

Pages, 116. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 1a of the MSS. described under No. 2712.

A work on pollution consisting of 86 Ślōkas. It is devided into five Prakaraṇas of which only three are contained in this MS.

The text is by Kauśikāditya; and the commentary is by Lakṣmīnṛsiṁha, son of Dēvīvallabha.

Said to have been copied by Lakṣmīnārāyaṇa from the MS. of Bhaṭṭa Narasappa.

Beginning:

अत्र भगवान् कौशिकादित्यः मन्वादिसकलमुनिमतानालोक्य सुधियां सुबोधाय केवलशौचविषयकं पञ्चप्रकरणात्मकं षडशीत्याख्यं ग्रन्थं चिकीर्षुराशीर्नमस्क्रियावस्तुनिर्देशो वापि तन्मुख इति वचनात् ग्रन्थादौ मङ्गळमाचरन्नारभते अथेति ।

अथानेकर्षिवाक्यानां सारमादाय केवलम् ।
सङ्क्षिप्य कौशिकादित्यो लिखत्याशौचनिर्णयम् ॥

अत्राथशब्दप्रयोगो मङ्गळार्थः । ग्रन्थादौ मङ्गळाचरणं निर्विघ्नपरिसमाप्तिकारणमिति स्मृतेर्विद्यमानत्वात् ; अथशब्द आरम्भवाची वा ।

* * * *

तं सारं ग्रन्थीकृत्य केवलमाशौचस्य यावान् कालः तावत्कालमात्र-विषयकम्; न त्वाशौचाक्रियमाणकर्मविषयकम्। आशौचनिर्णयं लिखति। कौशिकादित्यो नाम ग्रन्थकर्ता सकलमुनिनिर्मितस्मृतिस्थितैरेव षडशीति-वाक्यैः षडशीत्याख्यं निबन्धनं करोति; न तु स्वकल्पितैरित्यर्थः ।

End:

आशौचान्तः कीकसादेः प्रदाहे शेषाच्छुद्धिः तद्भवाबे(त्सरबे)द् त्रिरात्रम् ।
पुत्रस्यापि प्रागशौचग्रहश्चेत् नो चेत्तस्याप्यत्र सम्पूर्णमाहुः ॥

इति । अत्र सूत्रद्वये अनाहिताग्निमृतौ सत्यां पूर्वगृहीताशौचयोः पत्नीपुत्रयोः बहिर्दशाहादौ त्रिरात्राशौचाभिधानं दत्तपुत्रादिविषये आपद्वि-षयं विज्ञेयम् ।

Colophon:

इति श्रीसूरुभट्टान्वयपयःपारावारसुधाकरश्रीपद्मनामतनूजश्रीदेवी-वल्लभसूनुलक्ष्मीनृसिंहविरचितायां षडशीतिव्याख्यायाम् अघशोधिनीसमा-ख्यायाम् असगोत्राशौचं सम्पूर्णम् ॥

विलम्बिनामसंवत्सरमाघबहुळ अष्टमी सोमवारं बरकु सूरुभट्ट-मरसप्प.

No. 3041. षडशीतिः—सव्याख्या.

ṢAḌAŚĪTIH WITH COMMENTARY.

Pages, 18. Lines, 7 on a page.

Begins on fol. 36*a* of the MSS. described under No. 2696.
Complete in five Prakaraṇas.

Beginning:

(अथानेकर्षि)वाक्यानि सङ्गृत्यादाय केवलम् ।
सङ्गृह्य कौशिकादित्यो लिखत्याशौचनिर्णयम् ॥

अथपदं मङ्गळार्थम्; ग्रन्थादौ मङ्गळाचरणं निर्विघ्नपरिसमाप्त्य(र्थे)-मिति स्मृतेर्विद्यमानत्वात् ग्रन्थादौ दत्तवान् । अनेकार्षवाक्यानि सङ्ग-त्यादाय सङ्ग्रह कौशिकादित्यः केवलमाशौचं लिखति ।

आशौचं द्विविधं प्रोक्तं धौ(जा)तकं मृतकं तथा ।
अल्पश्चैवाधिकश्चेति तत्पुनर्द्विविधं स्मृतम् ॥

आशौचं जाताशौचमृताशौचभेदेन द्विविधम् उक्तम् । तत्पुनर्द्विविध-मपि अल्पाधिकभेदेन द्विविधं भवति । एवमाशौचस्य चातुर्विध्यमुक्तं भवति ।

पुत्रीसूतौ गृहे गर्भपाते चाल्पन्तु जातकम् ।
तदन्यमधिकं जातं जातिभेदाच्च तन्मतम् ॥

End:

ज्ञातीनां मरणे ब्रह्मचारिणां नास्त्यशौचता ।
अतस्तिलोदकं तेभ्यो न दद्युर्ब्रह्मचारिणः ॥

स्पष्टम् ।

मातापित्रोर्मृतौ ब्रह्मचारिणामस्त्यशौचता ।
पितृभ्यामपि तैस्तस्माद्देयमेव तिलोदकम् ॥

मातापित्रोर्मरणे ब्रह्मचारिणामप्याशौचमस्ति । इदं भ्रातृमरणस्या-प्युपलक्षणम् । तस्माद्ब्रह्मचारिभिः पितृभ्यां तिलोदकं देयम् । अपि-शब्दात् भ्रातुरपीत्यर्थः ।

स्वाचारादपि ये भ्रष्टाः पतिता ये च दूषिताः ।
न दद्युरुदकं तेभ्यो ये चान्ये नास्तिकास्तथा ॥

स्पष्टम् ।

स्नानं जपं तथा होमं पूजामतिथिसत्क्रियाम् ।
अकृत्वा भुञ्जते ये तु तेषां भस्मान्तसूतकम् ॥

Colophon:

इति श्रीमहोपाध्यायकौशिकादित्यकृतौ षडशीतौ स्मृतिधर्मशास्त्रे आशौचापवादप्रकरणम् ॥

ग्रन्थश्च समाप्तः ॥

१. सूतकप्रकरण.
२. सगोत्राशौचप्रकरण.
३. असगोत्राशौचप्रकरण.
४. संस्काराशौचनिर्णयप्रकरण.
५. आशौचापवादप्रकरण.

No. **3042**. षडशीतिः—सव्याख्या.

ṢAḌAŚĪTIḤ WITH COMMENTARY.

Pages, 41. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 49*a* of the MS. described under No. 1217.
Breaks off in the Asagōtrāśaucaprakaraṇa.
Incomplete.
Same work as the above.

No. **3043**. षडशीतिः—सव्याख्या.

ṢAḌAŚĪTIḤ WITH COMMENTARY.

Pages, 14. Lines, 6 on a page.

Begins on fol. 45*a* of the MS. described under No. 211.
Complete.
Same work as the above.

No. **3044**. षडशीतिः—सटीका.

ṢAḌAŚĪTIḤ WITH NOTES.

Pages, 26. Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 1*a* of the MS. described under No. 3020.
Notes by Kauśikāditya.
Complete.
Same work as the above.

षडशीतिरयं ग्रन्थस्तुदश्लोकनिबन्धनात् ।
कौशिकादित्य इत्या(रूयदा)शौचं कौशि(तु)कादित्य(द)पि ॥

No. 3045. सूतकनिर्णयः.

SŪTAKANIRṆAYAH.

Pages, 18. Lines, 4 on a page.

Begins on fol. 67*a* of the MS. described under No. 2973.

Wants beginning and end. Seems to deal with pollution due to child-birth.

Incomplete.

Beginning:

अस्नात्वाजप्य हुत्वा च अदत्वा यस्तु भुञ्जति ।
एवंविधस्य विप्रस्य भस्मान्तं सूतकं भवेत् ॥

व्याधितस्य कदर्यस्य ऋणग्रस्तस्य सर्वदा ।
क्रियाहीनस्य मूर्खस्य स्त्रीजितस्य विशेषतः ॥

व्यसनासक्तचित्तस्य पराधीनस्य नित्यशः ।
भक्तिश्रद्धाविहीनस्य भस्मान्तं सूतकं भवेत् ॥

End:

पुंसि जाते सपिण्डानां स्त्रियां पित्रोः पितुः पितुः ।
सोदराणां पितृव्याणां नान्येषां सूतकं भवेत् ॥

नाभिकर्तनतः पूर्वं शिशौ प्रेते तु सूतकम् ।
मातुः पूर्णमतोऽन्येषां पितुश्च त्रिदिनं समम् ॥

अनुपनीतकुमाराश्च नोद्विवाहाश्च कन्यकाः ।
उच्छिष्टान्नं प्रदातव्यं(व्याः) दासा दास्यः प्रकीर्तिताः ॥

INDEX.

[Note.—The names printed in *italics* are those of the works described.]